

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนมกราคม 2563 (2020)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนมกราคม 2563 (2020)

ศักราช 2563 เริ่มต้นด้วยความเสี่ยงยิ่งที่จะเกิดสงครามระหว่างประเทศเป็นครั้งแรกในหลายสิบปีที่ผ่านมาและข่าวการก่อการร้ายในภูมิภาคต่างๆ อันถึขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแอฟริกา ส่วนความไม่สงบในฮ่องกงซึ่งยังมีต่อเนื่องมาจนย่างเข้าเดือนที่ 8 โดยไม่มีสัญญาณว่าจะสงบลงในรูปใดและเมื่อใด

1 วิฤตการณ์อันหนักหน่วงยิ่งระหว่างสหรัฐอเมริกากับสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน โดยการตัดสินใจทางนโยบายของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ที่สั่งการให้สังหารนายพล Qasem Soleimani ผู้บัญชาการกองกำลัง Quds ซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งของ Islamic Revolutionary Guard Corp (IRGC) และทรงอิทธิพลอันดับที่ 2 จากอียาโตลลา คาเมเนอี ผู้นำสูงสุดทางศาสนาของอิหร่าน ในการสังหารกองกำลังสหรัฐใช้โดรนยิงไปที่บริเวณ ด้านนอกของท่าอากาศยานกรุงแบกแดดในอิรักอย่างแม่นยำ มีผู้เสียชีวิตทั้งหมด 7 คน รวมทั้ง Abu Hadi al-Muhandis รองผู้บัญชาการอาสาสมัคร Popular Mobilization Forces (PMF) ของอิรัก ซึ่งมีส่วนสำคัญในการปราบปรามกลุ่มรัฐอิสลามร่วมกับพันธมิตรต่อต้านไอซิส โดยที่ผู้ทรงอิทธิพลของกลุ่มหัวรุนแรง (Hardliners) และผู้นับถือศาสนานิกายชีอะฮ์ (Shia) ในประเทศต่างๆ ที่อิหร่านหนุนหลัง การสังหารนายพล Soleimani จึงเสี่ยงอย่างยิ่งที่อาจนำไปสู่สงครามในวงกว้างได้ เนื่องจากอิหร่านไม่อาจจะไม่แก้แค้นได้ อันเป็นผลตามมาที่น่าหวาดเกรงยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะประธานาธิบดีทรัมป์ได้ขู่ว่า หากอิหร่านทำร้ายคนอเมริกัน ก็จะตอบโต้อย่างหนักและทันทีต่อเป้าหมาย 52 แห่งในอิหร่าน โดยไม่เว้นแม้แต่สถานที่ทางวัฒนธรรม ทั้งๆ ที่การโจมตีเป้าหมายดังกล่าวเป็นอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ (Crime against humanity และ War Crime)

2 ผู้นำเกาหลีเหนือแถลงผ่านโฆษกทางการ (KCNA) ว่าจะเริ่มการทดลองอาวุธนิวเคลียร์และขีปนาวุธพิสัยต่างๆ ใหม่ ที่ระงับไปก่อนปีที่แล้วและก่อนการประชุมระดับสุดยอดกับประธานาธิบดีทรัมป์ที่สิงคโปร์และประธานาธิบดีมุน แจ อินแห่งสาธารณรัฐเกาหลีที่คาบสมุทรเกาหลี เป็นการตัดสินใจฝ่ายเดียวโดยเกาหลีเหนือเอง มิใช่เป็นพันธกรณีที่เกาหลีเหนือทำไว้กับประเทศอื่นใด ในขณะเดียวกัน เกาหลีเหนือกำลังจะพัฒนาอาวุธทางยุทธศาสตร์ใหม่ซึ่งมีอำนาจและสมรรถนะยิ่ง แต่มิได้แจกแจงรายละเอียด ในขณะเดียวกัน เกาหลีเหนือกำลังจะส่งของขวัญในโอกาสวันคริสต์มาสไปยังประธานาธิบดีทรัมป์ ซึ่งฝ่ายทหารสหรัฐตีความว่าของขวัญดังกล่าวน่าจะหมายถึงการทดลองอาวุธ ประธานาธิบดีทรัมป์ ทวิตกลับและกล่าวว่า เขากับคิม จอง อุนเป็นเพื่อนกัน การมาขู่เช่นนี้ ไม่น่าหวาดเกรง เพราะมาตรการคว่ำบาตรยังใช้บังคับอยู่ ที่กล่าวไปนี้ มิใช่คำขู่ แล้วจบข้อความว่า “Happy New Year” เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ในข้อ 1 ผู้สังเกตการณ์กล่าวว่า ประเทศที่อาจถือโอกาสสร้างสถานการณ์ อาจเป็นเกาหลีเหนือประเทศหนึ่ง เพราะได้ร่วมมือกันกับอิหร่านตลอดมาหลายปีอยู่แล้ว

3 ที่ฮ่องกง ผู้ชุมนุมประท้วงได้เริ่ม New Year Protest ก่อนวันขึ้นปีใหม่ แต่ทางการได้ใช้กำลังต่อต้าน มีการยิงระเบิดน้ำตาและเครื่องมือปราบจลาจล โดยจับกุมผู้ชุมนุมได้เพิ่มอีกจำนวนหนึ่ง ก่อนวันขึ้นปีใหม่ ผู้ชุมนุมได้บุกเข้าไปในห้างสรรพสินค้าในบริเวณชายแดนกับจีนแผ่นดินใหญ่ อันเป็นห้างที่คนจีนในประเทศนิยมข้ามชายแดนมาซื้อของ มีการปะทะกับเจ้าหน้าที่ตำรวจฮ่องกง ส่วนจะมีกำลังจากแผ่นดินใหญ่ร่วมปราบปรามด้วยหรือไม่ นั้น ไม่อาจรายงานได้ในขั้นนี้เพราะไม่มีข้อมูล ทางการฮ่องกงแจ้งว่า ได้สกัดกั้นขบวนผู้ชุมนุมวันปีใหม่ได้แล้ว ฝ่ายผู้ชุมนุมประกาศจะรวมกำลังกันใหม่ในวันพุธ ซึ่งก็ตรงกับวันขึ้นปีใหม่ที 1 มกราคม 2563 เมื่อมีการชุมนุม ตำรวจได้ปะทะกับผู้ชุมนุมจำนวนซึ่ง CNN ใช้คำว่า massive ตำรวจได้สั่งให้ผู้ชุมนุมแยกย้ายกันกลับบ้าน เมื่อไม่เป็นเช่นนั้น จึงใช้กำลังทั้งกระบอง ปืนยิงระเบิดน้ำตาและอาจมีอาวุธอื่นอีก จนเป็นเหตุรุนแรงไม่ทราบว่ำนานเท่าใด นับเป็นการทำทนายรัฐบาลต่อเนื่องกันเป็นเวลา 7 เดือน

เหตุที่เกิดขึ้นทำให้คาดได้ว่า ความสงบคงจะไม่เกิดขึ้นแม้จะเข้าปีที่ 2020 แล้ว นาง Anson Chan อดีตหัวหน้าผู้บริหารฮ่องกง แสดงความไม่เข้าใจว่าเพราะเหตุใด รัฐบาลจึงไม่ปรับเปลี่ยนท่าทีแม้คนถึงสองล้านคนจะได้เรียกร้องสิทธิอันควร แต่ปัญหาใหญ่เฉพาะหน้าซึ่งไม่ใช่การเมืองได้แก่การระบาดของไวรัสที่ทำให้ผู้รับเชื่อเป็นปอดบวม—เรียกว่า ไวรัส corona สายพันธุ์ Wuhan ซึ่งระบาดที่เมืองตามซื่อในแผ่นดินใหญ่ และยังไม่อาจระบุเชื่อได้ ทำให้มีทางจะเป็นวิกฤตการณ์สาธารณสุขเช่น Sars เมื่อหลายปีมาแล้ว ซึ่งทำให้ชาวต่างประเทศหลายแห่งไม่อาจเดินทางมายังฮ่องกง จีน ไทย และอีกหลายประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ อย่างไรก็ดี รายงานข่าวจากกระทรวงสาธารณสุขและกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ไทยเมื่อวันที่ 13 มกราคม ว่าในการตรวจรักษาผู้ป่วยจากเมืองวูฮั่น ปรากฏผลที่อาจจะคลายความห่วงกังวลได้บ้าง กล่าวคือ เชื้อที่ตรวจพบอยู่ในกลุ่ม Corona virus จนบัดนี้ ยังไม่มีผู้ถึงแก่ความตายเพราะโรคนี้ (ตามสถานะในระยะเริ่มต้น) แม้กระทั่งในประเทศจีนซึ่งเป็นต้นทางของเชือดังกล่าว วูฮั่นเป็นเมืองเลี้ยงไก่จึงอาจทำให้มีเชื้อได้หลายชนิด แต่วงการแพทย์ของไทยเข้าใจว่าค้างคาวเป็นสัตว์ที่แพร่เชื้อ เพราะปกติก็มีเชื้อโรคอยู่ในตัวหลายโรคด้วยกัน จนบัดนี้ ยังไม่มีหลักฐานว่ามีการแพร่เชื้อจากคนสู่คน แต่ถึงอย่างไร ก็ควรหลีกเลี่ยงการไปคลุกคลีกับผู้ป่วย วิธีป้องกันได้แก่การสวมหน้ากากอนามัยให้มิดชิด ทั้งหมดนี้เป็นสาระสำคัญที่พอจะจำได้จากการเสนอข่าวและบทสัมภาษณ์ของสถานีโทรทัศน์ พีบีเอส ในประเทศไทยเมื่อคืนวันที่ 13 มกราคม ที่นำมารวมไว้ในรายงานข่าวระหว่างประเทศเพราะในสหประชาชาติก็มีวาระการประชุมว่าด้วย “การทูตกับสุขภาพของมนุษย์” อยู่ด้วย รายงานข่าวต่อมาในวันที่ 16 มกราคม แจ้งว่า มีผู้ป่วยที่ตรวจพบที่ทำอากาศยานสุวรรณภูมิเป็นนักท่องเที่ยวหญิงชาวจีนวัย 61 ปี 1 คน ซึ่งได้รับการรักษาพยาบาลแล้ว และเดินทางกลับไป โดยมีได้แพร่เชื้อให้แก่ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดคนใด อีกรายหนึ่ง พบที่ญี่ปุ่น ส่วนที่รายงานก่อนหน้านี้ ว่าผู้ป่วยทั้งหมด 41 คนที่เมืองวูฮั่น ในประเทศจีน นั้น ไม่มีผู้เสียชีวิต แต่รายงานต่อมายืนยันว่ามี 2 คน องค์การอนามัยโลกได้จัดตั้งกรรมการเพื่อศึกษาการระบาดของโรคนี้ และยอมรับความสามารถของห้องทดลองไทยที่จะควบคุมสถานการณ์ได้ ตามรายงานที่ได้ทราบจาก CNN ในวันที่

18 มกราคม มีผู้ซึ่งติดเชื้อ Corona virus หลายคน ได้ไปยัง Yosemite National Park ที่ California's Sierra Nevada อันเป็นที่ท่องเที่ยว และป่วยด้วยเชื้อ Corona virus แต่ยังไม่มีการยืนยัน ทำให้ต้องตั้งด่านตรวจตามท่าอากาศยานที่ JFK นครนิวยอร์ก San Francisco และ Los Angeles ในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ชาวต่อมาแจ้งว่า ผู้ป่วยด้วยโรคนี้โดยได้รับการยืนยันแล้วมี 1 คนที่มลรัฐวอชิงตัน ซึ่งได้เดินทางไปเยือนวูฮั่น ส่วนผู้ป่วยที่มายังไทยเพิ่มขึ้นอีก 1 คน ตามข่าวที่มาจากสิงคโปร์ สำนักข่าวระหว่างประเทศ เช่น CNN เรียกชื่อเชื้อว่า SARS-like ซึ่งเรียกเช่นนั้นได้ เพราะ Corona เป็นเชื้อที่อาจเป็นได้ตั้งแต่ Common cold ถึง SARS ตามรายงานล่าสุดในวันที่ 22 มกราคม มีผู้เสียชีวิตแล้ว 6 คน สามารถติดเชื้อจากคนสู่คนได้ จำนวนผู้ป่วยในจีนสูงขึ้นเป็นกว่า 440 คน วงการแพทย์เป็นห่วงว่าการระบาดอาจเพิ่มสูงขึ้นในช่วงตรุษจีนในอีกไม่กี่วันนี้ ซึ่งคนจีนนับล้านจะเดินทางไปยังที่ต่างๆ องค์การอนามัยโลกได้จัดตั้งคณะกรรมการฉุกเฉินเพื่อหารือเกี่ยวกับโรคนี้ แต่ยังไม่ได้ประกาศสถานะฉุกเฉินของการระบาดในระดับโลก ส่วนการพัฒนาวัคซีนจะต้องใช้เวลาอีกนาน แม้วูฮั่นจะเป็นศูนย์กลางของโรคนี้ รัฐบาลจีนก็ได้ออกคำสั่งปิดเมือง Lockdown และได้ใช้คำสั่งนี้สำหรับอีกหลายเมือง ครอบคลุมชาวจีนประมาณ 30+ ล้านคน ผลกระทบทางเศรษฐกิจสำหรับจีนอันเริ่มชะลอตัวอยู่แล้วจึงหลีกเลี่ยงมิได้

4 กลุ่มก่อการร้าย Al-Shabaab จากโซมาเลียได้บุกเข้าโจมตีฐานบิน Simba ที่เมือง Lamu อันเป็นฐานร่วมระหว่างเคนยากับสหรัฐ ในตอนเช้านี้ของวันที่ 5 มกราคม 2020 เคนยาแถลงในวันเดียวกันนั้นว่าสามารถปลิดชีวิตผู้ก่อการร้ายได้ 4 คน อีก 3 วันต่อจากนั้น กองบัญชาการ South African Command ของสหรัฐ รายงานว่า ทหารสหรัฐเสียชีวิต 1 คนและพลเรือนผู้รับเหมาสหรัฐที่ฐานบินอีก 2 คน ก่อนวันขึ้นปีใหม่ Al-Shabaab ได้จุดระเบิด Car bomb ในช่วงชั่วโมงรีบด่วนในกรุงโมกาดิชู เมืองหลวงของโซมาเลีย ทำให้มีผู้เสียชีวิต 85 คนและบาดเจ็บหลายร้อยคน กลุ่มก่อการร้ายนี้เป็นเครือข่ายที่ขึ้นกับ อัล-ไควด้า มีใช้กลุ่มรัฐอิสลาม เมื่อปีที่แล้วได้ก่อเหตุร้ายที่โรงแรมดุสิต

ของไทยในกรุงไนโรบี ประเทศเคนยา เมื่อสองวันมานี้ Al Shabaab ได้ปฏิบัติการโจมตีอีกที่นอกกรุงโมกาดิชู ประเทศโซมาเลีย

5 กลุ่มก่อการร้าย Boko Haram ในไนจีเรีย ได้ระดมการโจมตีในจุดต่างๆในต้นปีใหม่นี้ รายละเอียดยังมีไม่มากนัก กลุ่มนี้เป็นเครือข่ายของ อัลไคด้าในอิรัก และกลุ่มย่อยของอัลไคด้าต่างๆ มีเป้าหมายที่จะให้ไนจีเรียเป็นอิสลาม ใช้กฎหมายชาเรียแม้ในปัจจุบัน ชื่อเสียงโด่งดังจากการลักพาณักเรียนหญิงที่เรียกกันว่า Chibok girls ประมาณ 200 คนไปกักตัว จนมีกลุ่มต่างๆ รณรงคให้ได้รับการปล่อยตัว ซึ่งได้ผลบ้างในสมัยรัฐบาลประธานาธิบดี บูฮารี

6 Khalifar Haftar หัวหน้ากลุ่มกบฏในลิเบีย ได้พยายามเรียกร้องให้กองกำลังท้องถิ่นปฏิบัติการทิ้งระเบิดที่กรุง Tripoli อันยังผลให้มีผู้เสียชีวิต 30 คน ในขณะเดียวกันรัฐสภาตุรกีได้ลงมติเห็นชอบให้ทหารตุรกีไปร่วมกับกองกำลังของรัฐบาลลิเบีย ซึ่งสหประชาชาติสนับสนุน ตามรายงานข่าวในวันที่ 11 มกราคม ศกนี้ หัวหน้าฝ่ายรักษาความปลอดภัยของรัฐบาลลิเบียได้อ้างว่ารัสเซียได้ส่ง “ทหารรับจ้าง” ไปร่วมรบกับกำลังของ Haftar ซึ่งรัสเซียได้ปฏิเสธอย่างแข็งขัน ต่อมาในวันที่ 12 มกราคม ประธานาธิบดีวลาดิเมียร์ ปูตินได้ยืนยันปฏิเสธเช่นเดียวกันกับนายกรัฐมนตรีแองเกลา แมร์เคิลแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ตามรายงานที่ได้รับในวันจันทร์ที่ 13 มกราคม Haftar ตกลงรับข้อเสนอของรัฐบาลトリポリให้มีการหยุดยิง ข้อมูลที่ได้รับต่อมาแจ้งว่า ข้อเสนอดังกล่าวมาจากรัสเซียและตุรกี ซึ่งได้เชิญให้ Haftar ไปประชุมกับทั้งสองประเทศที่กรุงมอสโก Haftar เดินทางออกจากกรุงมอสโกแล้วในวันที่ 14 มกราคม โดยไม่มีการลงนามในข้อตกลงหยุดยิงใดๆ ทั้งสิ้น เรื่องนี้ Ursula von der Leyen ประธานกรรมาธิการสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมหญิงของเยอรมนี แสดงความไม่เห็นด้วยกับรัสเซียและตุรกี ด้วยเห็นว่า การดำเนินการดังกล่าวควรทำกับระบบที่สหประชาชาติสนับสนุนเท่านั้น ขณะนี้ รัฐบาลトリポリซึ่งสหประชาชาติสนับสนุนได้เข้าไป

มีส่วนแล้ว ตามรายงานล่าสุดในวันที่ 20 มกราคม ฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งหมดได้ไปประชุมร่วมกันที่กรุงเบอร์ลิน โดยมีแองเกลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรีเยอรมนี เป็นประธาน

7 ทางกรอิรักแถลงเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2020 ว่ากองกำลังอิรัก 2 คนถูกไอซิสฆ่าในการปะทะกันที่เมือง Kirkuk ทางเหนือของประเทศอิรัก และเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญที่กองกำลังพันธมิตรต่อต้านไอซิสใช้ในการเข้ายึดนครโมซูลกลับคืนมาได้

8 เนื่องจากการแพร่กระจายของการก่อการร้ายกลุ่มต่างๆ ในบางภาคของแอฟริกา ในช่วงกลางเดือนมกราคม ศกใหม่นี้ ประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงของฝรั่งเศสจึงได้ไปร่วมการประชุมปรึกษากับผู้นำประเทศมอริเตเนีย (ตัวสะกดเป็นไปตามที่กรมเอเชียใต้ฯแนะนำมา) บุร์กินา ฟาโซ มาลี นิเจอร์ และชาด โดยประธานาธิบดีมาครงยืนยันที่จะร่วมมือกับประเทศในกลุ่ม Sahel ในการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายต่อไป

9 การชุมนุมประท้วงในเลบานอน ซึ่งได้รายงานไว้บ้าง ในประมวลฯ เดือนธันวาคม ศกก่อน เริ่มรุนแรงขึ้น เพราะสัญญาภาคในการปกครอง หลังจากที่นายกรัฐมนตรีฮารีริ ได้ลาออก และจนถึงบัดนี้ก็ยังไม่มียุติบาล ประธานาธิบดี Aoun ได้ขอให้ทหารมาช่วยรักษาความสงบ แต่ภาพที่ปรากฏทางโทรทัศน์ ยังดูยุ่งเหยิงอย่างน่าห่วง

ข่าวสำคัญของปีใหม่ ค.ศ, 2020

การที่สหรัฐใช้โดรนยิงไปสังหารนายพล Qasem Soleimani ผู้บัญชาการ Quds หรือผู้บัญชาการทหารสูงสุดของอิหร่าน ขณะกำลังเคลื่อนที่อยู่ในบริเวณท่าอากาศยานกรุงแบกแดดเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2020 ในวันเดียวกัน สหรัฐพยายามจะสังหารนายทหารอิหร่าน อีกคนหนึ่ง แต่ไม่สำเร็จ คำวันนั้น สหรัฐใช้วิธีเดียวกันเพื่อจะสังหาร Abdel Reza Shahlai ผู้บัญชาการอิหร่านในเยเมน แต่ Shahlai รอดมาได้และไปหลบซ่อนอยู่ในที่

ปลอดภัย โดยผู้ที่เสียชีวิตแทนเป็น Operative ระดับรองลงมา ชื่อ Mohammad Mirza ซึ่ง
สถานีโทรทัศน์ทางการของอิหร่าน หลีกเลี่ยงการกล่าวถึงที่เกิดเหตุว่ามีชายเยเมน แต่เป็น
One of the fields of Resistance Front

ในวันขึ้นปีใหม่ 1 มกราคม 2020 (2563) นาย Mohammad Javad Zarif
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอิหร่าน กล่าวว่า การโจมตีของสหรัฐในอิรักเมื่อ
วันที่ 27 ธันวาคม ศกก่อน เป็นการรุกรานที่ยอมรับไม่ได้

นาย Adil Abdul Mahdi รักษาการนายกรัฐมนตรีอิรักกล่าวว่า สหรัฐโจมตีอิรักโดยที่
มีข้อมูลไม่เพียงพอ รายงานข่าวทั่วไปแจ้งว่า มีผู้เสียชีวิต 25 คนซึ่งเป็นชาวอิหร่าน

ก่อนวันขึ้นปีใหม่ สหรัฐได้ทิ้งระเบิดค่ายอาสาสมัคร PMF หรือ Popular
Mobilization Forces ที่ Kirkuk ในอิรัก ปฏิบัติการดังกล่าวเป็นเหตุให้ผู้รับเหมาชาว
อเมริกันเสียชีวิต 1 คน ฝ่ายอาสาสมัคร ผู้นิยมนิกายชีอะห์ และฝ่ายต่อต้านสหรัฐชุมนุมและ
พยายามจะบุกสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงแบกแดด เจ้าหน้าที่สหรัฐแถลงว่า ผู้ประท้วง
ไม่อาจเปิดทางเข้าสู่สถานเอกอัครราชทูตได้ แต่ภาพที่ปรากฏทางโทรทัศน์แสดงว่า สถาน
เอกอัครราชทูตได้รับความเสียหายมากกว่าที่คาดในเบื้องต้นและสหรัฐตำหนิรัฐบาล
อิรักว่าควรส่งกำลังไปปกป้องสถานเอกอัครราชทูต แต่กลับส่งกำลังป้องกันไปช้ามาก
ขณะที่ผู้ประท้วงกำลังสลายตัว และก่อนถอยได้ใช้อิฐ หินและกระสุนยางขว้างปาและยิง
ไปยังกำลังสหรัฐที่ป้องกันสถานเอกอัครราชทูตฯ

ตามภาพที่ปรากฏทางโทรทัศน์ระหว่างประเทศ (CNN Al Jazeera) สถาน
เอกอัครราชทูตฯ ได้รับความเสียหายมากกว่าที่เป็นข่าวในขั้นแรก และกองกำลังของอิรัก
ได้เข้าปกป้องสถานเอกอัครราชทูตฯ กับดูแลการถอนกำลังของผู้โจมตี

การสังหารยอชุนพลอิหร่านทำให้ความหมายของคำว่า Proxy เริ่มคลุมเครือ
เพราะไม่มีฝ่ายใดบ่งชี้ว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีรายละเอียดอย่างไร แต่ก็น่าห่วงเพราะ
ตั้งแต่นี้ไปความไม่สงบในโลกไม่อาจวางใจได้ เนื่องจากเหตุการณ์สังหารนายทหารผู้ทรง

อิทธิพลในภูมิภาคเพียงอย่างเดียวก็อาจนำไปสู่สงครามได้ ทั้งโดยอิหร่านกับสหรัฐ แม้จะเป็นกรณีที่แต่ละฝ่ายจะพยายามหลีกเลี่ยงก็ตาม แต่ในบริบทนั้น ฝ่ายอิหร่านคงเข้าใจว่าไม่สามารถไม่แก้แค้นได้ และต้องให้ปรากฏชัดว่าอิหร่านเป็นฝ่ายล้างแค้น มิใช่อาศัยเพียง Proxy ที่มีอยู่ทั่วภูมิภาค ในขณะเดียวกัน การเตรียมรบก็กำลังมีอยู่ทั่วไป เช่นการซ้อมรบทางนาวิในมหาสมุทรอินเดียใกล้โอมานของกองทัพเรือรัสเซีย จีนและอิหร่าน อันเป็นความเคลื่อนไหวที่น่าสังเกต เพราะขณะนั้น จีนได้นำเรือบรรทุกเครื่องบินลำที่ 2 ที่สร้างโดยเทคโนโลยีของจีนเอง ต่างจากลำแรกที่อาศัยแบบของรัสเซีย เข้าประจำการและไปแสดงตัวใกล้ไต้หวันและทะเลจีนใต้

ในระยะนั้น กระแสต่อต้านทหารสหรัฐและต่างประเทศในตะวันออกกลางกำลังเพิ่มความเข้มข้นยิ่งขึ้นในหมู่นักการเมืองอิรัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนิายะเชีย โดยได้มีการเสนอญัตติให้รัฐสภาพิจารณาลงมติ กระแสดังกล่าวดูจะดำเนินได้ยากเมื่อเกิดการสังหารนายพล Soleimani ในดินแดนอิรัก นายกรัฐมนตรีรักษาการอิรักได้แถลงว่าสหรัฐละเมิดอธิปไตยของอิรักเพราะได้ปฏิบัติการสังหารคนต่างชาติในประเทศอิรัก อันอาจนำไปสู่อิรัก ซึ่งผู้สังเกตการณ์ต่างประเทศเห็นว่าจำเป็นที่จะต้องมีปฏิกิริยาเช่นนั้น เพราะไม่ต้องการให้อิรักกลายเป็นสมรภูมิอีก เนื่องจากชาวอิรักคาดหวังว่า การปะทะกันระหว่างสหรัฐกับอิหร่านและ/หรือตัวแทนของอิหร่านคงจะมีขึ้นในดินแดนอิรักในไม่ช้า

อิหร่านและประเทศต่างๆ ทราบดีว่า ประธานาธิบดีทรัมป์ตั้งใจจะถอนทหารอเมริกันออกจากซีเรียและอัฟกานิสถาน อันเป็นแนวคิดทางการเมืองเพื่อให้ได้เสียงสนับสนุนก่อนการเลือกตั้งประธานาธิบดีในเดือนพฤศจิกายนนี้ แม้ฝ่ายทหารและความมั่นคงจะไม่เห็นด้วยกับการถอนก็ตาม และหลายฝ่ายทราบดีว่าสหรัฐไม่ต้องการรบกับอิหร่าน ทั้งๆ ที่อิหร่านกำลังประสบปัญหาหนักจากการคว่ำบาตรของสหรัฐ อันทำให้เศรษฐกิจของอิหร่านอยู่ในสภาวะถดถอย (Recession) แต่อิหร่านจะใช้ Long game เพราะเชื่อว่าสหรัฐจะรับภาระกับปัญหาอิหร่านในระยะยาวได้ยาก การเดินแตรหว่าง

ประเทศของสหรัฐเป็นปัจจัยสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐซึ่งมีนายโดนัลด์ ทรัมป์ เป็นประธานาธิบดีและ Commander-in-Chief

ในช่วงแรก ทั้งสองฝ่ายอาศัยการโต้กันไปมาหรือ Tit for tat โดยทรัมป์ทวีตครั้งแรกด้วยภาพธงชาติสหรัฐ และไม่มีคำพูดใดๆ ประกอบ ส่วนกระทรวงกลาโหมแถลงว่า การโจมตี (Strike) ที่ทำอากาศยานกรูแบกแดดมีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องปรามมิให้สหรัฐถูกโจมตีในอนาคต นาย Mark Esper รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแถลงว่า เกมได้เปลี่ยนไปแล้ว การสังหารนายพล Soleimani เป็น “Decisive and defensive action” ขณะที่กองพลพิทักษ์การปฏิวัติใช้คำว่า นายพล Soleimani was martyred ตามแบบของอิสลาม ส่วนนายพล Mohsen Razaee อดีตหัวหน้า IRGC ประกาศที่จะล้างแค้นสหรัฐ

ความตึงเครียดระหว่างสหรัฐกับอิหร่านเข้มข้นขึ้นในภูมิภาคอ่าว ในขณะที่ประเทศชั้นนำในยุโรปพยายามวิ่งเต้นที่จะกู้ชีพความตกลง JCPOA หรือ Iran Nuclear Deal ซึ่งทรัมป์ประกาศถอนตัวไปหลายเดือนแล้ว โดยไม่ฟังถ้อยแถลงของฝ่ายความมั่นคงกลาโหม (สมัยอดีตนายพลเจมส์ แมตทิส) และกระทรวงการต่างประเทศ (สมัยเร็กซ์ ทิลเลอร์สัน) และอิหร่านเองก็เพิ่มการ Enrich Uranium จนเกินขีดจำกัดในความตกลง JCPOA แต่ประธานาธิบดี Rouhani ของอิหร่านกล่าวในวันที่ 15 มกราคม ว่า “Steps taken in respect of JCPOA can be reversed.” ในขณะที่ฝรั่งเศส เยอรมนีและสหราชอาณาจักรเห็นว่าสิ่งที่อิหร่านดำเนินการไป “Triggered dispute mechanism in JCPOA” อันแสดงว่าความตกลงดังกล่าวยังไม่ถูกยกเลิก

สถานการณ์อาจบานปลายไปทั่วภูมิภาคอ่าว อันอาจคาดไม่ถึงว่าจะเป็นอย่างไร ด้วยเหตุผลว่านายพล Soleimani เป็นที่รักและยกย่องยิ่งของบรรดาทหารอิหร่านทั้งหลาย ตลอด 40 ปีของการปฏิวัติ นับแต่ปีที่อยาโกลลา โคเมนีโค่นรัฐบาลของพระเจ้าชาห์ และเป็นนายทหารที่ได้รับความไว้วางใจอย่างยิ่งจาก Supreme Leader อยาโกลลา คาเมเนอี เพราะเป็นผู้บัญชาการตลอด 8 ปีของสงครามกับอิรักภายใต้ชุดตาม สุสเซน ที่ทราบกันเป็นคนใจแข็งที่บางครั้งอาจเห็นว่าเหี้ยมโหด แต่ไม่ต้องการความมียศสูงส่ง โดยสั่งการไว้

ว่า หากเขาตายให้จัดพิธีศพอย่างเรียบง่ายที่บ้านเกิดและไม่ต้องจารึกบนฝาหลุมฝังศพว่ามีศเช่นไร เพียงแต่ใช้คำว่าพลทหารก็พอ เมื่อมาถูกสังหารพร้อมคนใกล้ชิดเช่นนี้ ย่อมจำเป็นอย่างยิ่งที่อิหร่านและกลุ่มเซียในอิรักจะต้องล้างแค้นให้สาสม แม้ทหารสหรัฐจะเตรียมรับการตอบโต้ไว้หลายทางด้วยกัน ไม่แน่ว่าประธานาธิบดีทรัมป์จะฟังคำแนะนำและไม่อาจคาดหมายได้ว่า อิหร่านจะโจมตีสหรัฐและพันธมิตรในอ่าวและจุดอ่อนอื่นๆในที่ใด

นาย Douglas Silliman อดีตเอกอัครราชทูตสหรัฐ ณ กรุงแบกแดด ระหว่างปี 2016-2019 ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า นายพล Soleimani เป็นหัวหน้ากองของการขยายอิทธิพลของอิหร่านไปไม่แต่เพียงประเทศในอ่าว แต่ยังแผ่ไปยังอัฟกานิสถาน ปากีสถานและยูเครนด้วย กลุ่มประเทศมากกว่าที่ทราบกัน นับเป็นการดำเนินยุทธศาสตร์ที่ล้ำลึกและทำลายสหรัฐอย่างมาก เนื่องจากเป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่า ประธานาธิบดีทรัมป์ไม่เคยมี Strategy ในสถานการณ์ต่างๆ และด้วยเหตุนี้จึงสร้างปัญหาให้แก่ฝ่ายความมั่นคง ทหาร และการทูตและการต่างประเทศมาตลอด ผู้สังเกตการณ์จึงจำต้องสอดส่องทุกครั้งที่ประธานาธิบดีทรัมป์แถลงนโยบาย ว่ามี Teleprompter หรือไม่ หรือเป็นการกล่าวกลอนสด แต่ถึงแม้จะได้ใช้ Teleprompter ไปแล้ว หากไม่ถูกใจ ทรัมป์ก็อาจจะกล่าวกลอนสดตามความเชื่อของตนเอง ตัวอย่างที่ชัดเจน ได้แก่กรณีความขัดแย้งทางเชื้อชาติอันทำให้เกิดการปะทะกันระหว่างพวกขวาจัดและ Racist กับประชาชนที่ Richmond ในมลรัฐเวอร์จิเนีย เมื่อปีที่ผ่านมา ซึ่งได้รายงานไว้โดยละเอียดในประมวลฯ เช่นฉบับนี้

การที่ทรัมป์สั่งให้สังหารนายพล Soleimani โดยอ้างว่า เขาทำให้ทหารสหรัฐ “หลายพันคน” เสียชีวิต (เข้าใจว่าในระหว่างสงครามอิหร่าน-อิรัก) ดูจะไม่ตรงกับข้อมูลจากแหล่งอื่น ซึ่งประมาณการว่า ทหารอเมริกันเสียชีวิตไปประมาณ 600 คน แต่มองข้ามรายงานถึงบทบาทของนายพล Soleimani ที่ช่วยสหรัฐและอิรักในการยึดหลายเมืองในอิรักที่ถูกไอซิสยึดไปกลับคืนมา ครั้งหนึ่งเมื่อกรุงแบกแดดถูกปิดล้อม นายพล Soleimani ได้บินไปช่วยแก้ไขสถานการณ์จนเรียบร้อย รวมทั้งการยึดเมือง Tikrit อันเป็นเมืองเกิด

ของชาติตาม ฮุสเซนกลับมาด้วย จริงอยู่ เหตุร้ายๆ จากน้ำมือของนายพลผู้นี้ก็มีอยู่ไม่น้อย จึงเป็นการยากที่ประธานาธิบดีทรัมป์และนายไมค์ ปอมเปโอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ จะอ้างเหตุผลในการสังหารนายพล Soleimani เช่นคำกล่าวที่ว่าต้องสังหารเพราะภัยคุกคามต่อสหรัฐกำลังเกิดขึ้นหรือ Imminent threat แต่จนบัดนี้ ก็ไม่สามารถอธิบายได้ว่า Imminent หมายความว่าอย่างไรแน่ ต่อมา ทรัมป์ได้กล่าวหา Soleimani ว่า กำลังวางแผน (Plotting) ที่จะเข้าโจมตี “four US embassies” ซึ่งไม่ใช่ในกรุงแบกแดด อันถูกหลายฝ่ายตั้งคำถามว่า “ที่ใด” แม้ Mark Esper รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม จะพยายามช่วย ก็ปรากฏว่าไม่มีหลักฐานยืนยัน นายไมค์ ปอมเปโอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งอยู่ในกลุ่ม “เหยี่ยว” ได้เสนอแนวทางของนโยบายต่ออิหร่านอันขัดกันอยู่ในตัว คือ To confront and contain

ข้อเสนอให้สังหารนายพล Soleimani มีมาก่อนแล้ว แต่ประธานาธิบดีบาร์ค โอบามาได้ปฏิเสธที่จะให้ความเห็นชอบ แต่นี่คงไม่ใช่เพราะนายทรัมป์ต้องการจะให้เขาเด่นกว่าโอบามา แม้ว่าตลอดเวลาที่ผ่านมา ทรัมป์ได้กล่าวหาหรือเลือกนโยบายให้ตรงกันข้ามกับที่โอบามาใช้ ถึง 537 ครั้ง แต่ในกรณีความขัดแย้งกับอิหร่าน เรื่องที่ทรัมป์กระทำไปเพราะเห็นว่าเป็นผลงานดีเด่นของรัฐบาลโอบามาได้แก่การประกาศถอนตัวจากความตกลงห้ามอิหร่านพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ อันเป็นการแปรสภาพอิหร่านจากความเป็นคู่เจรจาเป็นศัตรูและบิดเบือนโครงสร้างของระเบียบโลก (World Order) ผลที่ตามมาจึงเป็นไปตามชื่อหนังสือของ Richard Haas ประธาน Council on Foreign Relations คือ World in Disarray

ตามความเป็นมา เมื่ออิหร่านโจมตีโรงกลั่นและแหล่งน้ำมันของบริษัทอารามโกในซาอุดี อาระเบีย ทั้งๆ ที่สหรัฐยังมิได้ตอบโต้ แต่ท่าทีของกองกำลังอาสาสมัคร PMF ซึ่งร่วมรบกับหน่วยปฏิบัติการพิเศษสหรัฐได้เปลี่ยนไปเป็นศัตรูของสหรัฐ ต้องไม่ลืมว่าเหตุร้ายและการสังหารผู้นำทางทหารของอิหร่านครั้งนี้ สหรัฐเป็นต้นเหตุ อันตรายที่จะเกิดขึ้นจึงน่าห่วงกังวล กระทรวงการต่างประเทศจำต้องวางแผนป้องกันหน่วยงานตาม

ประเทศที่เสี่ยงภัยต่างๆ ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐต้องรับหน้าที่ ในวันต่อจาก การสังหาร กระทรวงการต่างประเทศได้ออกประกาศปิดสถานเอกอัครราชทูตและงาน ด้านกงสุล และให้คนอเมริกันออกจากประเทศอิรัก “ในทันที” และมีให้เข้าไปใกล้สถาน เอกอัครราชทูต ประธานาธิบดีทรัมป์ได้สั่งให้กระทรวงกลาโหมส่งทหารรุ่นแรก 750 คน ไปในตะวันออกกลาง และหลังจากนั้น ได้มีการเสริมกำลังอีก 3,000 คนไปยังพื้นที่ อัน เป็นคำสั่งด่วน โดยที่ครอบครัวของทหารเหล่านั้นไม่ทราบล่วงหน้า กองบัญชาการกลาง ได้สั่งให้ทหารในภูมิภาคทั้งหมดเตรียมพร้อมและระวังภัย

ผู้สังเกตการณ์คาดว่า แผ่นดินสหรัฐอาจจะไม่ถูกโจมตี เว้นแต่กรณี Lone Wolf ซึ่งก็ ไม่ง่าย แต่สัญญาณอันตรายเริ่มขึ้นแล้ว สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ซาอุดี อาระเบีย คูเวต และประเทศต่างๆ ในตะวันออกกลางอยู่ในความเสี่ยงขณะนี้ ชาวสื่อว่า โดรนที่สังหาร นายพลอิหร่านถูกยิงไปจากคูเวต ทำให้ตื่นตระหนกกัน จนมีการแถลงว่า ไม่เป็นความจริง

Proxies ของอิหร่านมีอยู่ทั่วอ่าว แม้กระทั่งไอซิส อัลไคด้า และกลุ่มก่อการร้าย อื่นๆ ก็อาจฉวยโอกาสนี้ปฏิบัติการตามความตั้งใจเดิมของแต่ละกลุ่ม เพราะมิใช่เป็นมิตร กับอิหร่าน ประเด็นสำคัญได้แก่อิหร่านจะเลือกวัน เวลา และเป้าหมายเอง ก่อนหน้านั้น ทรัมป์ได้ทวีตไว้ว่า หากอิหร่านโจมตีสหรัฐ ก็จะต้อง Pay a big price กระทรวงกลาโหม สหรัฐแถลงชัดว่า ปฏิบัติการครั้งนี้เป็นไปตามคำสั่งของประธานาธิบดีทรัมป์

ตามการคาดคะเนของผู้สังเกตการณ์ อิหร่านสามารถใช้วิธี Cyber ในการโจมตี แต่ ไม่ทราบว่าได้ใช้หรือเปล่า เพราะอิหร่านต้องประเมินสถานการณ์ให้ถี่ถ้วนและหลีกเลี่ยง การทำให้สหรัฐต้องตอบโต้อย่างหนัก ซึ่งเมื่อเทียบกำลังกันแล้ว อิหร่านเป็นรองสหรัฐ อย่างมาก แม้จะเป็นเพียงการรบตามแบบหรือ Conventional warfare เนื่องจากอิหร่านยัง ไม่มีอาวุธนิวเคลียร์ เพราะถูกห้ามไว้โดยความตกลง JCPOA หรือ Iran Nuclear Deal ซึ่ง นายทรัมป์ประกาศให้สหรัฐถอนตัว โดยไม่มีเหตุผลใดๆ ถ้าทำตามความตกลงที่เจรจามา อย่างยากเย็น สถานการณ์จะไม่ใช่เป็นอย่างที่เป็นอยู่ในขณะนี้ และอาจเปิดทางไปสู่การ เจรจากันได้

หากนายโดนัลด์ ทรัมป์ต้องการสังหารนายพล Soleimani เพื่อเป็นการป้องปราม ก็ดูจะไม่ได้ผล ถึงแม้ว่าการตอบโต้ของอิหร่านที่จะกล่าวถึงต่อไปจะไม่หนักหนานักกล่าวคือขั้นแรก กลุ่มเฮซโบลลาในเลบานอนและซีเรียซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็น Proxy หนึ่งของอิหร่านได้ยิง projectiles ไปยัง ฐานที่ตั้งของสหรัฐในกรุงแบกแดด มิใช่เป็นปฏิบัติการใหญ่ เพราะ militia ในกลุ่มได้เตือนผู้ที่ไม่ใช่อเมริกันให้หลบภัยเสีย

การตอบโต้จริงได้แก่การที่อิหร่านได้ยิงขีปนาวุธจากในอิหร่านประมาณกว่า 22 ชุด เมื่อวันที่ 8 มกราคม ศกนี้ ไปยังฐานทัพประเทศพันธมิตรต่อต้านไอซิส (Anti-ISIS Coalition) ที่ Al-Asad และ Irbil ทหารอเมริกันส่วนใหญ่อยู่ที่ Al-Asad

กระทรวงกลาโหมสหรัฐให้ข่าวหลังจากการตรวจฐานทั้งสองว่า ไม่มีผู้ใดตายหรือบาดเจ็บ (No casualties) จากการโจมตีของอิหร่าน ประธานาธิบดีทรัมป์ทวีตว่า So far so good ข่าวในช่วงนั้นอ้างว่า อิหร่านตั้งใจมิให้ถูกเป้า คงจะด้วยเกรงการตอบโต้ตามที่นายทรัมป์ทวีตชี้ไว้ว่า หากคนอเมริกันถูกโจมตี (จนเสียชีวิต) ก็จะยิงที่หมาย 52 แห่งในอิหร่านที่กำหนดไว้แล้ว อันรวมทั้งสถานที่ทางวัฒนธรรมด้วย ที่ใช้จำนวน 52 แห่ง เพราะเป็นจำนวนเจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐที่ถูกอิหร่านกักขังเป็นตัวประกันเมื่อ 40 ปีมาแล้ว นาย Javad Zarif รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอิหร่าน ได้ตอบทันทีว่า การโจมตีสถานที่ทางวัฒนธรรมเท่ากับกระทำอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ นาย Mark Esper รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้แถลงว่าเป้าหมายเป็นทางทหารเท่านั้น ไม่รวมเป้าหมายทางวัฒนธรรม นายทหารประจำอียาโตลลา คาเมนาอี แถลงว่า ถ้าจะโจมตีเป้าหมายทางทหารในอิหร่าน 52 แห่ง อิหร่านก็จะโจมตีตอบโต้เป้าหมายสหรัฐ 300 แห่ง

ประธานาธิบดีทรัมป์ประกาศว่าในวันรุ่งขึ้นจากวันที่ 8 มกราคม เขาจะกล่าวสุนทรพจน์ต่อประชาชน

หากจะมีช่องทางผ่อนคลายวิกฤตการณ์ด้วยการลดความตึงเครียด (De-escalation) การแสดงสุนทรพจน์ครั้งนี้ก็เป็นโอกาสสำคัญ และการลดความตึงเครียดเป็นคำเรียกร้อง

ของประเทศต่างๆ ที่เกรงว่าเหตุการณ์จะบานปลาย เช่น นายกรัฐมนตรีบอริส จอห์นสัน แห่งสหราชอาณาจักร นายกรัฐมนตรีอังเกลา แมร์เคิล แห่งเยอรมนี ประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครง แห่งฝรั่งเศส ตลอดจนเลขาธิการสหประชาชาติ เป็นต้น

อิหร่านเองก็ต้องการการลดความตึงเครียด ด้วยการให้ผู้แถลงทำที่เป็นฝ่ายการทูต อันได้แก่นาย Mohammad Javad Zarif รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งเป็นผู้แทนอิหร่านในการเจรจา JCPOA ตลอดหลายปีกว่าจะตกลงกันได้ และสามารถแสดงความใกล้ชิดกับผู้แทนคนอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นาย John Kerry รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐและนาง Federica Mogherini หัวหน้าฝ่ายการต่างประเทศของสหภาพยุโรป

กำหนดที่ประธานาธิบดีทรัมป์จะกล่าวสุนทรพจน์ เป็นช่องทางที่ฝ่ายตรงข้ามจะทำบางอย่างเพื่อนำไปสู่การลดความตึงเครียดหรือไม่ อิหร่านดูจะเข้าใจเช่นนี้ นาย Zarif และเจ้าหน้าที่ชั้นสูงของอิหร่าน จึงสื่อสารอย่างน้อย 3 ประเด็น ในช่วงก่อนหน้าคำปราศรัย คงจะหวังว่า นายทรัมป์จะเข้าใจเจตนาของอิหร่านดีขึ้น และปรับเปลี่ยนถ้อยแถลงให้เป็นการรอมชอมมากกว่าที่เคย

ประเด็นแรกได้แก่การกล่าวเป็นนัยว่า การโจมตีฐานทัพสหรัฐและ Coalition ด้วยขีปนาวุธ 22 ชุด เมื่อก่อนรุ่งเช้าวันที่ 8 มกราคม นั้น เป็นการตอบโต้หรือล้างแค้นอันเสร็จสิ้นไปแล้ว นาย Zarif แถลงว่า “We took and concluded self-defense measures under Article 51 of the United Nations Charter.” การใช้ past tense—took and concluded—น่าจะหมายความว่าได้ตอบโต้จนเสร็จสิ้นไปแล้ว ที่อ้างถึงข้อบทของกฎบัตรสหประชาชาติก็เพื่อเพิ่มน้ำหนักของสิ่งที่ได้ดำเนินการไปแล้วโดยชอบธรรม

ประเด็นที่สองได้แก่การชี้แจงขอบเขตของการตอบโต้ โดยนาย Zarif กล่าวว่า การตอบโต้ของอิหร่านจะอยู่ในสัดส่วนอันเหมาะสมหรือ .Proportionate คือไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไป

ประเด็นที่สาม เจ้าหน้าที่อิหร่านให้ข่าวแก่นักข่าวต่างประเทศว่า นายพล Soleimani ได้ช่วยปราบปรามการก่อการร้าย ไอซิส อัลนุสรา และอัลไคด้า แต่ไม่ได้กล่าวว่าด้วยการร่วมมือหรือประสานงานกับหน่วยรบพิเศษสหรัฐ ซึ่งฝ่ายความมั่นคงและทหารสหรัฐน่าจะทราบดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นาย Brett McGurk จากกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ซึ่งเป็นผู้ประสานงานของ Anti Isis Coalition ในการปราบปรามไอซิสในอิรักและซีเรีย ในสมัยประธานาธิบดีโอบามา และประธานาธิบดีทรัมป์ได้ขอให้ทำหน้าที่เดิมต่อไป

อาจจะเป็นเพราะความสับสนของกระแสข่าวจากกรุงวอชิงตัน นาย Jawad Zarif จึงย้ำประเด็นสำคัญที่กล่าวไปแล้ว และเสริมว่า (ประธานาธิบดีทรัมป์) จมมองโลกในแง่จริงเสียที แทนที่จะวนเวียนอยู่ในภาพลวงตา (Illusion) เช่นเดิม “now is the time to be patient” แล้วเสริมว่า “We do not seek escalation or war.”

ประธานาธิบดีทรัมป์และที่ปรึกษาใกล้ชิดจะเข้าใจสัญญาณที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอิหร่าน ซึ่งมีส่วนสำคัญในการเจรจา JCPOA สื่อมาหลายชั่วโมง ก่อนเวลาที่จะกล่าวสุนทรพจน์ หรือไม่ ยากที่จะทราบได้ หรือทราบ แต่ยังต้องการที่จะข่มขู่ต่อไป เพราะนายโดนัลด์ ทรัมป์มีนิสัยชอบ Bully อยู่แล้ว

ทำเนียบขาวได้เตรียมแท่นสำหรับกล่าวคำปราศรัยไว้แล้ว โดยวางแฟ้มสุนทรพจน์ไว้ด้วย พร้อม Teleprompter ประมาณ 20 นาทีก่อนการปรากฏตัวของประธานาธิบดี เจ้าหน้าที่ทำเนียบขาวได้เข้ามาในห้องโถงและนำแฟ้มคำปราศรัยออกไป คิดว่าคงจะนำไปแก้ไขเพิ่มเติมและปรับให้เข้ากับ Teleprompter ไม่อาจทราบได้ แต่ 20 นาทีนานพอที่จะทำได้หลายอย่าง

เมื่อทุกอย่างพร้อมแล้ว รองประธานาธิบดีเพนส์ ที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ กับนายทหารชั้นผู้ใหญ่หลายคนในเครื่องบินติดเหรีญตราเตมิที่ได้ออกมายืนหลังแท่นกล่าวคำปราศรัย ภาพที่ปรากฏแสดงว่าทรัมป์ต้องการแสดงอำนาจทางการเมือง แทนการส่งสัญญาณของการลดความตึงเครียด

สุนทรพจน์ที่ตามมาจึงมิได้ส่งสัญญาณอันจะขานรับนโยบายทางการทูตที่อิหร่านสื่อมาเท่าใดนัก (ในทัศนะของข้าพเจ้า) ประเด็นสำคัญประการหนึ่งได้แก่การตั้งข้อสังเกตว่า อิหร่านดูจะผ่อนคลายท่าทีลงบ้าง “Iran appears to be standing down, which is a good thing for the world.” แต่ได้กล่าวต่อไปว่า รัฐบาลสหรัฐกำลังพิจารณาจะเพิ่มมาตรการคว่ำบาตรต่ออิหร่าน อันจะเป็นรอบที่สาม และเรียกร้องให้นาโต้เข้ามาร่วม (ปฏิบัติการ) ในตะวันออกกลางและประเทศอื่นๆ ควรช่วยกัน “curb Iran’s nuclear ambitions.” อันเป็นเป้าประสงค์หลักของ Iran nuclear deal ที่ทรัมป์เองถอนตัวออกมาโดยปราศจากเหตุผล

ในอิหร่าน ประชาชนจำนวนนับล้านได้ชุมนุมกันทั้งในกรุงเตหะรานและเมืองอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับนายพล Soleimani เพื่อเป็นการไว้อาลัย แต่ศพยังอยู่ที่กรุงแบกแดด ซึ่งคนจำนวนมากได้ชุมนุมกันแสดงความเศร้า มีทั้งเซียและซุนหนี่ ผู้สื่อข่าวเข้าใจว่าชาวอิรักหัวปานกลางเข้าร่วมด้วยเพื่อเอาใจอิหร่าน อันจะช่วยให้หลีกเลี่ยงการมาล้างแค้นกันในประเทศตน

ที่กรุงเตหะราน ชนชั้นนำ เช่น Supreme Leader ผู้บัญชาการ Quds คนใหม่ ประธานาธิบดีโรฮานี เป็นต้น ได้เข้าร่วมในการชุมนุมโดยตลอด เพราะก่อนหน้าการชุมนุมเพื่อแสดงความโศกเศร้า มีการเดินขบวนครั้งใหญ่เพื่อประท้วงความยากลำบากทางเศรษฐกิจ แต่หลังจากการตายของนายพล Soleimani ชาวอิหร่านดูจะสามัคคีกัน แต่ยังโจมตีว่า Death to America เช่นเดิม

เมื่อวันที่ 17 มกราคม เกือบ 10 วันหลังจากการที่อิหร่านยิงขีปนาวุธเข้ามายังฐานกำลังสหรัฐและพันธมิตรต่อต้านไอซิส กระทรวงกลาโหมสหรัฐได้แจ้งว่า ทหารอเมริกัน 11 คนมีอาการ concussions จากแรงระเบิด จึงได้ส่งตัวไปตรวจสอบ ที่ Landstuhl Regional Medical Center ในเยอรมนี เมื่อหายดีแล้ว จะส่งกลับไปประจำการ ณ ฐานกำลังตามเดิม กระทรวงกลาโหมแจ้งว่า อาการดังกล่าวไม่อยู่ในกลุ่ม casualties ตามที่แถลงไว้เดิมว่าไม่มี ผู้สื่อข่าวการแพทย์ของ CNN ให้ความเห็นว่า อาการดังกล่าวแสดงถึงการได้รับความกระทบกระเทือนทางสมอง ซึ่งอาจจะรุนแรงก็ได้

การชุมนุมไว้อาลัยการที่นายพล Soleimani ถูกสังหารมีผลร้ายเพราะประชาชนจำนวนมากได้แย่งชิงโอกาสที่จะเข้าไปใกล้หลุมฝังศพ จนเหยียบย่ำ (Stampede) กันตายไปถึง 56 คน

โศกนาฏกรรมนี้เลือนหายไปอย่างเหลือเชื่อเมื่อผู้บัญชาการทหารพิทักษ์การปฏิวัติอิหร่านแถลงแสดงความเสียใจที่ทหารประจำหน่วยรบของตนได้ยิงชีปนาวูธไปยังเครื่องบิน 737-800 อันเป็นเครื่องบินโดยสารของสายการบิน Ukraine International Airlines เที่ยวบินที่ 752 ซึ่งบินขึ้นจากท่าอากาศยาน Imam Khomeini ไปได้ 2 นาที ทำให้ผู้โดยสารหลายชาติ 176 คนเสียชีวิตหมด ส่วนใหญ่เป็นชาวอิหร่าน ถ้อยแถลงดังกล่าวมีมาหลังเกิดเหตุร้าย 2 วัน อันหมายความว่าเหตุเกิดในคืนวันที่อิหร่านยิงชีปนาวูธ 22 ลูกไปยังฐานทัพสหรัฐและพันธมิตรในอิรัก แต่ชีปนาวูธ 2 ลูกที่ทำให้เครื่องบินโดยสารตกไม่อยู่ในกลุ่มนั้น เพราะเป็นชีปนาวูธจากพื้นสู่อากาศ (SAM) ที่อิหร่านซื้อมาจากรัสเซีย

ฝ่ายทหารอิหร่านอ้างว่า ทหารที่ยิงทำไปด้วยความเข้าใจผิด เพราะคืนนั้น มีความสับสนเพราะเรดาร์จากฝ่ายต่างๆ active มาก มีกระแสข่าวเกี่ยวกับการโจมตีของสหรัฐ และการจะปะทะกัน ซึ่งเป็นเพียงคำอ้าง ที่คนไม่พอใจเพราะทราบว่ามีผู้โดยสารอิหร่านถึง 80 คนต้องเสียชีวิต ชาวแคนาดา 57 คน ก็ต้องเสียชีวิตด้วย

นาย Justin Trudeau นายกรัฐมนตรีแคนาดาเป็นคนแรกที่กล่าวว่า เครื่องบินโดยสารถูกยิงโดยอิหร่านตามรายงานของหน่วยข่าวกรอง สหรัฐและอังกฤษก็ให้ข่าวทำนองเดียวกัน ทำให้อิหร่านต้องยอมรับความจริง

ชาวอิหร่านหลายคนเสนอที่ชุมนุมไว้อาลัยนายพลผู้วายชนม์เปลี่ยนทำที่ทันที โดยกล่าวโทษทหารพิทักษ์การปฏิวัติ และประณาม Supreme Leader อયાโตนอลา คาเมเนอี พร้อมกับร้องเพลงต่อต้านและตะโกนให้ออกจากตำแหน่ง สื่อในอิหร่านบางฉบับ พาดหัวว่า ให้ Apologize และ Resign

ประธานาธิบดีทรัมป์แทนที่จะสงวนท่าที กลับแสดงการสนับสนุนผู้เดินขบวน
ประท้วง แต่รัฐบาลสหรัฐได้ประกาศมาตรการคว่ำบาตรรอบที่สาม โดยไม่คิดว่า การคว่ำ
บาตรทางเศรษฐกิจไม่มีผลต่อชนชั้นนำ แต่กระทบกระเทือนคนธรรมดา ซึ่งกำลังลำบาก
อยู่แล้ว

การต่อต้านผู้นำสูงสุด อันได้แก่ฮยาโตลลา คาเมเนอี ถึงขั้นเรียกร้องให้ลาออก คง
จะเป็นการแสดงปฏิกริยาที่ไม่ค่อยเกิดขึ้นมาก่อน และคงจะเป็นเพราะเหตุนี้ ฮยาโตลลา
จึงได้เป็นผู้นำสวดในวันศุกร์ที่ 17 มกราคม เป็นครั้งแรกใน 8 ปี ครั้งก่อนเนื่องจากความ
ห่วงกังวลการระบาดของ Arab Spring บทสวด (Sermon) ไม่เกี่ยวกับศาสนาเท่าไร
เพราะเป็นการให้ร้ายต่อสหรัฐส่วนใหญ่ เช่นเราโคกเศร้าเมื่อเครื่องบินตก แต่พวกเขา
(สหรัฐ) กลับดื้อกตื้ใจกัน เป็นต้น ความตอนอื่นๆ ก็มุ่งกล่าวโทษสหรัฐในทางต่างๆ
เจตนาคงจะบิดเบือนความสนใจไปจากการที่อิหร่านยิงเครื่องบินโดยสารตก ทั้งๆ ที่
ในช่วงนั้น หอบังคับการบินก็ให้เครื่องบินโดยสารสายอื่นๆ ขึ้นตามปกติ

เหตุที่เกิดขึ้นทำให้ประเทศต่างๆ ที่มีผู้โดยสารเสียชีวิต รวม 176 คน เรียกร้องให้
อิหร่านรับผิดชอบอย่างเต็มที่ รัฐบาลแคนาดาได้มอบเงิน \$25,000 ให้แก่ครอบครัวที่มี
ญาติเสียชีวิต โดยอ้างว่ามีใช่เป็นการจ่ายในส่วนของอิหร่าน และขอมีส่วนร่วมในการสอบสวน
หาเหตุอย่างโปร่งใส กับขอให้ส่งกล่องดำบันทึกการบินซึ่งอิหร่านเก็บไว้ไปให้แคนาดา
ตรวจสอบด้วย ส่วนยูเครนซึ่งเป็นเจ้าของสายการบินขอให้มีการสอบสวนโดยละเอียด
โดยประธานาธิบดีเซเลนสกีหลีกเลี่ยงที่จะระบุว่าอะไรเป็นสาเหตุของอุบัติเหตุครั้งนี้ ทั้งๆ
ที่เป็นข่าวที่ทราบกันทั่วโลกแล้ว

เหตุการณ์ที่พลิกผันเช่นนี้ทำให้อิหร่าน ต้องเปลี่ยนท่าทีเป็นฝ่ายรับ แทนที่จะเป็น
ฝ่ายรุก ไม่มีการกล่าวถึงการล้างแค้น ซึ่งตามที่เป็นจริงก็ได้ทำไปแล้วเมื่อวันที่ 8 มกราคม
อันเป็นการยืนยันว่า การตอบโต้เป็นไปในวงจำกัด ส่วนการที่ทหาร 11 คน ได้รับบาดเจ็บ
Concussion นั้น ประธานาธิบดีทรัมป์ตอบคำถามที่ World Economic Forum ที่เมืองดา
วอส ว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย มีอย่างมากก็แค่ปวดศีรษะ ประเด็นนี้ CNN ได้สัมภาษณ์

ผู้สื่อข่าวการแพทย์ของสถานีและพลโท Hertling อดีตผู้บัญชาการในการรบที่ตะวันออกกลาง ต่างยืนยันว่า อาจจะเป็นอาการรุนแรงได้ เพราะทหารที่ไปรบในตะวันออกกลางหลายคนต้องได้รับบาดเจ็บจาก Blast injury จนย้ายกลับก็มีอาการหลายอย่าง เนื่องจากแรงระเบิดกระทบกระเทือนสมอง ในวันศุกร์ที่ 24 มกราคม กระทรวงกลาโหมสหรัฐได้แถลงว่าทหารอเมริกันได้รับบาดเจ็บ—Traumatic brain injury—จากแรงระเบิดของซีปนาวุธอิหร่าน 34 คน อันดูจะเป็นการแก้คำกล่าวอ้างของประธานาธิบดีทรัมป์โดยตรง ซึ่งประธานาธิบดีก็เคยยอมลดทอนความรุนแรง โดยแถลงว่า Traumatic brain injury ไม่ “Serious”

ในเวลาใกล้เคียงกับการที่นาย Javad Zarif สื่อสัญญาณเพื่อลดความตึงเครียดไปยังประธานาธิบดีทรัมป์ นั้น ฝ่ายอิหร่านได้เรียกร้องให้ขับทหารสหรัฐออกจากตะวันออกกลางทั้งหมด เมื่อวันที่ 24 มกราคม Muqtada Al-Sadr ครูสอนศาสนาอิสลามนิกายชีอะห์ ได้นำชาวอิรักประมาณแสนคน เดินขบวนเรียกร้องให้ขับไล่ทหารสหรัฐออกจากอิรักทั้งหมด โดยหวังที่จะระดมคนให้ได้ถึงล้านคน Al-Sadr เคยนำขบวนประท้วงก่อนหน้านี้หลายครั้ง แต่ไม่ได้ผล เพราะประธานาธิบดีทรัมป์ได้ประกาศก่อนนี้ ว่าสหรัฐจะไม่ยอมถอนทหาร และขู่ว่าจะใช้มาตรการคว่ำบาตรอิรักอย่างหนัก การเดินขบวนขับไล่ทหารสหรัฐยังมีต่อมาในวันอาทิตย์ที่ 26 มกราคม

เมื่อวันที่ 15 มกราคม นายกรัฐมนตรี Medvedev ประกาศโดยมีประธานาธิบดีปูตินนั่งขวามือว่า รัฐบาลรัสเซียขอลาออกทั้งคณะ เพื่อเปิดทางให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญโดยสะดวก ประธานาธิบดีปูตินได้กล่าวว่า รัฐบาลที่ลาออกจะอยู่ในฐานะรักษาการไปก่อน กระแสข่าวที่มีตามมาแจ้งว่า ประธานาธิบดีปูตินซึ่งจะครบวาระในปี 2024 จะไม่ปัดป้องเพราะหมดวาระรอบที่ 2 แล้ว โดยจะมีการยกเลิกตำแหน่งประธานาธิบดี ด้วยการให้รัฐสภาเป็นฝ่ายเลือกนายกรัฐมนตรีซึ่งจะมีอำนาจสูงสุด

ความเคลื่อนไหวทางการเมืองในรัสเซียไม่มีข่าวมาล่วงหน้า แม้จะทราบกันอยู่แล้วว่า ปูตินจะเป็นประธานาธิบดีจนครบวาระรอบที่ 2 แต่ก็ไม่ประหลาดใจ เพราะการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในทางใด ก็ไม่เป็นการลดอำนาจของปูติน ส่วน Medvedev นั้น เข้าใจว่าจะได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าฝ่ายความมั่นคงแห่งชาติ เพราะรัฐสภาได้เลือกผู้ที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีคนใหม่แล้ว ซึ่งมีชื่อคนในคณะรัฐมนตรีที่ลาออก

ส่วนการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ นั้น ประธานาธิบดีปูตินได้กล่าวถึงในคำปราศรัย State of the Union ก่อนหน้าที่ นายกรัฐมนตรี Medvedev จะประกาศการลาออกของคณะรัฐมนตรี โดยประธานาธิบดีจะขอพบรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลต่อไป

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกระทรวงการต่างประเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนกุมภาพันธ์ 2563 (2020)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนกุมภาพันธ์ 2563 (2020)

เมื่อเวลา 23.00 น.ของวันที่ 31 มกราคม 2020 ตามเวลามาตรฐานกรีนิช (GMT) ซึ่งตรงกับเวลา 24.00 น. ตามเวลาในกรุงบรัสเซลส์หรือในยุโรปตะวันตก ของวันเดียวกัน เป็นกำหนดการที่สหราชอาณาจักรออกจากสมาชิกภาพของสหภาพยุโรปอย่างเป็นทางการ หลังจากที่เป็นสมาชิกของการรวมตัวทางเศรษฐกิจในยุโรปมาแล้ว 47 ปี สหราชอาณาจักรได้กระจายเสียงการนับถอยหลังของนาฬิกา Big Ben เป็นสัญญาณ ส่วนที่ศูนย์กลางของสหภาพยุโรป มีการเชิญธงชาติอังกฤษลงจากเสา และมีการถอนสัญลักษณ์และธงของสหภาพยุโรปออกจากเสาในกรุงลอนดอนไปก่อนแล้ว

อันที่จริง สหราชอาณาจักรเข้าเป็นสมาชิกของประชาคมเศรษฐกิจแห่งยุโรป หลังจาก que ประเทศฯ ได้รับการก่อตั้งแล้วหลายปี (1973) เพราะถูกยับยั้งโดย ประธานาธิบดีชาร์ลส์ เดอ โกลล์ ซึ่งไม่ไว้วางใจที่สหราชอาณาจักรใกล้ชิดกับสหรัฐอเมริกา มากตลอดมา เกรงจะเป็นทางให้สหรัฐมีอิทธิพลเหนือประชาคมกับเกรงว่าสหราชอาณาจักรมีฐานะทางเศรษฐกิจใหญ่กว่าสมาชิกบางประเทศใน 6 ประเทศที่เป็นอยู่ แต่ในความเห็นของข้าพเจ้า เดอโกลล์ไม่ไว้วางใจทั้งบริเตนและสหรัฐมาตั้งแต่การจัดกำลังบุกขึ้นฝั่งที่นอร์ม็องดีโดยมิได้ให้ความสำคัญของกองกำลังใต้ดินชาวฝรั่งเศสเพียงพอ และเมื่ออังกฤษออกจากสมาชิกภาพ ก็ออกก่อนสมาชิกอื่นๆ ซึ่งยังเหลืออีก 27 ประเทศ

ข้อตกลงในการออกหรือ Brexit ไม่ต่างจาก Withdrawal Agreement ที่อดีต นายกรัฐมนตรีเฮอร์สชา เมย์เจรจาไว้กับสหภาพยุโรปเท่าใดนัก และไม่ได้เป็น Hard border ในส่วนที่เกี่ยวกับไอร์แลนด์เหนือซึ่งเดิมเรียกว่า Back stop ตามที่นายกรัฐมนตรีบอริส จอห์นสันไม่ต้องการแบบของเฮอร์สชา เมย์แต่อย่างใด Brexit ใหม่จึงยกเลิก Back stop เสีย และอาศัยกฎเกณฑ์ศุลกากรที่ตกลงไว้กับไอร์แลนด์และไอร์แลนด์เหนือแทน

ข้อตกลงในการออกจากสหภาพยุโรปได้รับการเร่งรัดมาก เพราะนายบอริส จอห์นสัน นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักร ต้องการให้กระบวนการแล้วเสร็จ ก่อนหน้า วันที่ 31 มกราคม อันเป็นวันออกจากสมาชิกภาพตามที่สัญญาไว้ในการหาเสียงเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งพรรคคอนเซอร์เวตีฟ ชนะด้วยเสียงข้างมากถึง 80 เสียง นับว่ามากที่สุดตั้งแต่ปี 1987 จึงสามารถเสนอร่างข้อตกลงผ่านสภาสามัญ สภาสูง (House of Lords) และนำร่าง กราบบังคมทูลสมเด็จพระนางเจ้าเอลิซาเบธที่ 2 ทรงลงพระปรมาภิไธย ได้เรียบร้อยก่อน กำหนด

ในส่วนของสหภาพยุโรป ได้มีการพิจารณาร่างอันมีข้อความเหมือนกันในรัฐสภา ยุโรป ตามที่กรรมาธิการเสนอ ในวันที่ 30 มกราคม และผ่านความเห็นชอบ ด้วยคะแนน เสียง 621 ต่อ 49 เมื่อได้ลงมติแล้ว สมาชิกรัฐสภายุโรปและประธานกรรมาธิการสหภาพ ยุโรปได้จับมือกันเป็นโชว์แสดงความผูกพันกันเช่นเดียวกับอาเชียนพร้อมกันร้องเพลง Auld Lang Syne แสดงถึงความเสียสละที่สหราชอาณาจักรจะออกไป ด้วยความหวังว่าจะ กลับมาร่วมกันใหม่ เป็นภาพที่น่าประทับใจมาก ส่วนนาย Nigel Farage หัวหน้าพรรค Brexit ซึ่งไม่ได้รับการเลือกตั้งในสหราชอาณาจักรแม้แต่เสียงเดียว ได้กล่าวว่า แม้จะ ออกไป ก็ยังชอบยุโรปอยู่ เกือบครึ่งแต่สหภาพยุโรป และไม่มีทางกลับมาอยู่ด้วย จึงมีเสียง ให้ร้องดังไปทั้งสภา ซึ่งมีครั้งแรก คำพูดขว้างโลกของนาย Nigel Farage มีมาหลายครั้ง และถูกให้เป็นประจำ (นาย Farage เคยไปช่วยหาเสียงให้นายโดนัลด์ ทรัมป์ในการ เลือกตั้งประธานาธิบดี เมื่อปี 2016 และเป็นแกนนำคู่กับนายบอริส จอห์นสันในการลง ประชามติว่าจะออกจากสหภาพยุโรปหรือไม่)

หลังจากออกจากสมาชิกภาพของสหภาพยุโรปแล้ว สหราชอาณาจักรจะต้องเจรจา ในช่วงของการเปลี่ยนผ่านหรือ Transition Period เพื่อกำหนดสัมพันธภาพใหม่ระหว่าง กันตั้งแต่วันที่ 3 มีนาคมให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2020 ในขั้นนี้ ยังไม่มี ข้อตกลงว่าถ้าเจรจายังไม่เสร็จภายในกำหนด จะมีการขยายเวลาออกไปอีกหรือไม่

ประเด็นสำคัญของการเจรจาได้แก่ด้านการค้า ส่วนการพำนักรออยู่ในถิ่นฐานของแต่ละฝ่าย นั้น สิทธิของชนชาติ EU ใน UK และชนชาติ UK ใน EU จะยังคงเป็นไปตามที่ใช้อยู่ในปัจจุบันตลอดเวลาของการเปลี่ยนผ่าน ดังที่ระบุไว้ใน Withdrawal Agreement ที่นายกรัฐมนตรีเทเรซซา เมย์เจรจาไว้โดยไม่เปลี่ยนแปลง

ตามรูปการณ์ในขั้นนี้ ความตกลงด้านการค้าคงจะเป็นไปตามความตกลงระหว่าง EU กับแคนาดา ซึ่งใช้เวลานานมากกว่าจะตกลงกันได้ คือตั้งแต่ปี 2009-2017 การมีรูปแบบให้ชัดเจนล่วงหน้าอาจจะเป็นปัจจัยช่วยเพราะ EU กับ UK เป็นคู่ค้าใหญ่ที่สุดสหรัฐเป็นอันดับสอง ซึ่ง UK ได้ปูพื้นฐานไว้ตั้งแต่วาระแรกๆ ของรัฐบาลเทเรซซา เมย์แล้ว และเมื่อไม่กี่วันมานี้ นาย Mike Pompeo รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐได้ไปเยือนกรุงลอนดอนและยืนยันว่า การเจรจาความตกลงการค้ากับ UK จะเป็นอันดับแรก ที่ว่าความตกลงด้านการค้าจะใช้แบบของแคนาดา นั้น เป็นข้อมูลจากรายงานของ BBC ซึ่งต่อมาขยายความว่า นายบอริส จอห์นสัน นายกรัฐมนตรี ได้ปรารภว่าถ้าเป็นแบบของแคนาดาก็ได้ ความตกลงกับแคนาดาหรือ CETA นั้น แม้จะเจรจาเสร็จไปแล้ว ก็ยังไม่มี การลงนามจนบัดนี้ และมีใช่เป็นการค้าเสรีทีเดียวนัก เพราะมีการกล่าวถึง WTO rules ด้วย ส่วนนางเทเรซซา เมย์ นั้น ได้เคยกล่าวถึงความเป็นไปได้หลายทางที่ UK จะเจรจาทำความตกลงทางการค้าด้วยกัน รวมทั้ง ความตกลง TPP ที่ได้รับการปรับปรุงใหม่หลังจากที่ประธานาธิบดีทรัมป์ถอนสหรัฐจากการเป็นภาคีและญี่ปุ่นเป็นตัวตั้งตัวเต็ง

ความตกลงด้านการค้า จะไม่ครอบคลุมการค้าภาคบริการ (Services) ซึ่งร้อยละ 80 ของการค้าของ UK กับ EU เป็นการค้าภาคบริการ แต่ยังไม่ปรากฏชัดว่าสถานะของกรุงลอนดอนที่เป็นศูนย์กลางของ Financial Services จะเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่

ประเด็นที่สำคัญประการหนึ่งได้แก่การที่ UK จะเข้าถึง European Single Market ตลอดเวลา 9 เดือนของการเจรจา อันหมายความว่า เป็นการค้าเสรีโดยที่ UK ยังคงอยู่ในสหภาพศุลกากร แต่ถ้การเจรจาไม่แล้วเสร็จในระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน UK จะต้องจ่ายภาษี

ศุลกากรเช่นประเทศนอก EU ที่เป็นปัญหาคือการที่ UK จะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของ EU ในทุกกรณี อัน UK ยังเกี่ยงอยู่ ซึ่งคนภายนอกคงจะพอเข้าใจเหตุผลได้

.คน บริติช ที่พำนักอยู่ใน EU จะได้สิทธิประโยชน์ทาง Health care แต่ประเด็นนี้ จะต้องมีการเจรจากันต่อไป

หนังสือเดินทางของสัตว์เลี้ยง (Pet passport) ยังใช้ได้ต่อไป

ภาคการประมงจะได้รับการเจรจากันต่อไป

เรื่องที่จะต้องเจรจากันต่อไปรวมประเด็นดังต่อไปนี้ด้วย

- การบังคับใช้กฎหมาย data sharing และความมั่นคง
- มาตรฐานการบินและความปลอดภัยในการเดินอากาศ
- การเข้าถึงน่านน้ำทำการประมง
- Supplies of electricity and gas
- การขึ้นทะเบียนและกฎเกณฑ์ว่าด้วยการแพทย์

โดยที่สหราชอาณาจักรเป็นสมาชิกประเทศแรกที่จะออกจาก EU จึงต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของ EU ไปจนถึงสิ้นปี 2020

เมื่อเวลา 22.30 น. ตามเวลามาตรฐานกรีนนิช วันที่ 31 มกราคม 2020 นายบอริส จอห์นสัน นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวคำปราศรัยต่อประชาชน และกล่าวว่า การออกจากสมาชิกภาพของสหภาพยุโรปเป็น Dawn of a new Era of Prosperity สถานีโทรทัศน์ BBC ตั้งคำถามเชิงประชดว่า Or the start of the greatest mistakes เนื่องจาก Brexit ได้สร้างความแตกแยกในมวลชนอย่างมาก ซึ่งนายกรัฐมนตรีประกาศว่า เขาจะสร้างสรรค์ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันให้ได้

ถึงแม้การเจรจาในช่วงของการเปลี่ยนผ่านจะยังไม่เริ่ม ทั้งสองฝ่ายก็ได้กล่าวถึงประเด็นต่างๆ ไว้บ้างแล้ว

การระบาดของโรค Coronavirus สายพันธุ์ใหม่ 2019 ยังเป็นข่าวสำคัญยิ่งกว่าข่าวอื่นๆ และคงจะเป็นข่าวใหญ่ไปอีกนานเพราะจำนวนผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นอย่างมากทุกวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจีนแผ่นดินใหญ่ อันมีศูนย์กลางของโรค (Epicenter) อยู่ที่เมืองอู่ฮั่น หรืออู่ฮั่น (Wuhan) ในมณฑลหูเป่ย์ ทางภาคกลางของจีน ซึ่งเป็นข่าวมาแต่เดือนมกราคม 2020 และได้นำเสนอต่อท้ายข่าวเกี่ยวกับฮ่องกงในประมวลรายงานฯ ฉบับเดือนมกราคม 2020 แล้ว แต่มีกระแสข่าวว่า รายแรกที่ป่วยตั้งแต่ต้นเดือนธันวาคม 2019 มิใช่ชาวเมืองอู่ฮั่นและไม่เคยไปที่ตลาดสัตว์ป่าในเมืองนั้น และนายแพทย์ Li Wenliang ที่อยู่ ณ โรงพยาบาลในอู่ฮั่น ได้ให้ข่าวเตือนภัยเกี่ยวกับโรคใหม่นี้ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2019 ทำให้ทางการไม่พอใจ จนถูกตำรวจนำตัวไปสอบปากคำ นายแพทย์ Li ได้ติดเชื้อโรคนี้ จนต้องรับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลที่อู่ฮั่น และเสียชีวิตในวันที่ 7 กุมภาพันธ์ ศกนี้ ประชาชนชาวจีนที่ทราบข้อเท็จจริง ต่างแสดงความไม่พอใจที่เจ้าหน้าที่ตำรวจประพฤติปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมแก่นายแพทย์ที่หวังดีผู้นี้ ซึ่งอันที่จริงเหตุที่เกิดขึ้นสะท้อนถึงความโน้มเอียงของทางการจีนที่จะปิดบังความจริงไว้มาก่อน ไม่แต่เท่านั้น ยังมีข่าวว่าประธานาธิบดีจีนยังเรียกร้องให้รัฐบาลท้องถิ่นให้อำนาจแก่รัฐบาลกลางเป็นฝ่ายรับผิดชอบในโรคระบาดครั้งนี้ ซึ่งฟังแล้วก็รู้สึกแปลก

รายงานฉบับนี้จะไม่กล่าวถึงรายละเอียดเพราะเป็นข่าวใหญ่ในสื่อทั้งในประเทศไทยและในสื่อระหว่างประเทศต่อเนื่องกันมาทุกวันอยู่แล้ว จึงจะกล่าวถึงประเด็นทางการเมืองระหว่างประเทศเป็นหลัก

อิหร่านเป็นประเทศแรกๆ ที่แสดงความเห็นใจจีน โดยนาย Jawad Zarif รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอิหร่านได้แสดงความเห็นใจจีนที่ต้องประสบปัญหาโรคระบาด Coronavirus สายพันธุ์ใหม่ 2019 ในระยะที่กระทรวงการต่างประเทศจีนได้แถลงโจมตีสหรัฐที่ประกาศห้ามคนที่เดินทางไปเยือนจีนเข้าสหรัฐว่าเป็นปฏิกิริยาเชิง Hysteria และแม้สหรัฐได้เสนอจะส่งผู้เชี่ยวชาญด้านโรคติดต่อจาก Center for Disease Control หรือ CDC ไปช่วย จนบัดนี้ 9 กุมภาพันธ์ จีนก็ยังมิได้ส่งคำขอไป แม้เดิมจะไม่ขัดข้องก็ตาม แต่จีนตกลงให้ผู้เชี่ยวชาญจากองค์การอนามัยโลก (WHO) ไปตรวจสอบสถานการณ์ได้ ในระหว่างที่นาย Zarif ไปเยือนอินเดียในช่วงที่นายบอริส จอห์นสันแห่งสหราชอาณาจักรเสนอให้มีการเจรจา Iran Nuclear Deal ใหม่โดยให้เรียกว่า Trump Deal และประธานาธิบดีทรัมป์ได้ทวิตตอบเห็นด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอิหร่านมิได้บอกปิด แต่ให้ความเห็นว่าตกลงกันอีก ก็คงจะล้มเหลว ต่อจากนั้น นาย Majid Majidi นักสร้างภาพยนตร์ชั้นนำของอิหร่านได้ส่งจดหมายแสดงความเห็นใจไปยังรัฐบาลจีนในกรณีโรคระบาด ซึ่งเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ ศกนี้ เอกอัครราชทูตจีน ณ กรุงเตหะรานได้มีสารขอบคุณไปยังนาย Majidi ซึ่งได้เดินทางไปเยือนจีนบ่อยครั้ง อย่างไรก็ดี การระบาดของ COVID 19 ก็มีผลกระทบอย่างมากต่ออุปสงค์น้ำมันดิบของอิหร่าน ซึ่งจีนเป็นลูกค้ารายใหญ่ที่สุด แม้จะได้พยายามลดราคาลงอย่างมากแล้งก็ตาม

รัฐบาลจีน โดยประธานาธิบดี สี จิ้น ผิง โฆษกรัฐบาล โฆษกกระทรวงการต่างประเทศ หรือรองนายกรัฐมนตรี ได้แถลงหรือส่งสารตอบขอบคุณไปยังผู้นำทางการเมืองกว่า 70 คน จากกว่า 50 ประเทศ เช่น ญี่ปุ่น อินเดีย ปากีสถาน รัสเซีย เซเนกัล เป็นต้น ที่ได้แสดงความเห็นใจและเป็นห่วงในการที่เกิดโรคระบาดของโรค Coronavirus สายพันธุ์ใหม่ในประเทศจีน

การที่นายฮุนเซ็น นายกรัฐมนตรีกัมพูชา และคณะได้ไปเยือนจีนเพื่อแสดงความเป็นห่วง โดยได้รับการต้อนรับอย่างดียิ่งจากประธานาธิบดี สี จิ้น ผิง ซึ่งได้กล่าวเป็นเชิง

ว่า กัมพูชา เป็นมิตรแท้ ประเทศสมาชิกอาเซียนคงจำได้ว่า กัมพูชาเคยขวางมิให้อาเซียน
ออกคำแถลงเกี่ยวกับทะเลจีนใต้มาแล้ว และทำอีกหลายอย่างเพื่อเอาใจจีน

โรค Coronavirus สายพันธุ์ใหม่ 2019 สร้างปัญหาแก่กิจการเรือสำราญมาก
(Cruise Ship) เท่าที่เป็นข่าวที่เป็นปัญหามาก ได้แก่ Diamond Princess ที่ต้องลอลำอยู่
นอกฝั่ง Yokohama ของญี่ปุ่น โดยให้ผู้โดยสารประมาณ 3,700 คน อยู่ในเรือไปจนถึงวันที่
19 กุมภาพันธ์ และมีผู้ติดเชื้อตามรายงานในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ไปแล้ว 70 คน จำนวนนี้
เพิ่มอีก 65 ราย รวมทั้งหมดถึงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 135 คน ซึ่งต้องไปรับการ
รักษาพยาบาลตามโรงพยาบาลบนบกของญี่ปุ่น มีคำถามว่า อยู่แยกกันบนเรือเพราะเหตุ
ใดจึงติดเชื้อ ข่าวกระแสนี้ว่าเชื้ออาจกระจายไปทางช่องระบายอากาศบนเรือ อีกลำ
หนึ่งได้แก่ Anthem of the Seas ทางฝั่งอเมริกาที่มลรัฐนิว เจอร์ซีย์ ซึ่งลอลำอยู่ทางทะเลแค
ริบเบียน รายละเอียดยังไม่ทราบ บริษัทที่ประกอบกิจการเรือเหล่านี้ ต้องประสบผล
ขาดทุนไปไม่น้อย ส่วนเรือ Westerman ของเนเธอร์แลนด์และอังกฤษ ซึ่งอ้างว่าไม่มีผู้ใด
ติดเชื้อ Coronavirus ได้ไปยังประเทศต่างๆ 5 แห่งในภูมิภาคแถบนี้ แต่ไม่ได้รับอนุญาต
ให้จอดเทียบท่า รวมทั้งประเทศไทยด้วย ด้วยเหตุผลต่างๆ กัน บัดนี้ได้เข้าจอดเทียบท่า
ที่ Sihanoukville ในกัมพูชาแล้ว ตามรายงานของกองประมวลและวิเคราะห์ข่าว
(Information05) หนังสือพิมพ์ของประเทศต่างๆ ได้ลงข่าวเกี่ยวกับการปฏิเสธของไทย
อย่างมาก

ตามรายงานในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ มีผู้ป่วยแล้วกว่า 37,000+ เสียชีวิตไปแล้ว 813
จำนวนนี้เพิ่มขึ้นเป็น 40,171 ในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ เสียชีวิตไปกว่า 900+ คน โดยส่วน
เทียบมีจำนวนมากกว่าโรคระบาดเฉียบพลันทางเดินหายใจหรือ SARS เมื่อปี 2003 ครั้ง
นั้นข้าพเจ้าได้จัดการฝึกอบรมด้านเศรษฐกิจขึ้นที่กรุงเทพฯ ในฐานะที่เป็นผู้อำนวยการ
บริหารของสถาบันระหว่างประเทศว่าด้วยการค้าและการพัฒนา จำต้องยกเลิกการ
ฝึกอบรมเพราะผู้เชี่ยวชาญจากองค์การ (UNCTAD) ถูกสหประชาชาติห้ามเดินทางมา
ประเทศไทยเนื่องจากเป็นประเทศหนึ่งที่มีการระบาดของโรค SARS

องค์การอนามัยโลกได้ให้ข้อสังเกตในวันนี้ (9 กุมภาพันธ์) ว่า แม้จำนวนคนป่วยจะลดลงบ้าง แต่ยังคงใช้มาตรการเข้มงวดต่อไป เพราะทุกฝ่ายยังไม่รู้จักโรคนี้เพียงพอ ที่ว่ามีสาเหตุมาจากสัตว์ เช่นสายพันธุ์อื่น ล่าสุดคาดว่าคงจะเป็นตัวนิ่ม (pangolin) แต่ยังไม่มีการยืนยัน ทราบว่าทางการญี่ปุ่นได้สั่งให้ปิดตลาดนั้นไปแล้ว

ผลกระทบทางเศรษฐกิจที่จีนคงจะหลีกเลี่ยงได้ยาก ในขั้นแรก มีการคาดคะเนว่า อัตราการขยายตัวที่คาดว่า จะเป็นร้อยละ 6.1 อาจลดลงเป็นร้อยละ 4.5 ปัญหาใหญ่ได้แก่การต้องปิดโรงงานการผลิตเป็นจำนวนมาก แต่ที่เป็นผลทางลบได้แก่การหยุดซักของ Supply chain อันแผ่กระจายไปถึงผู้ผลิตสินค้าในประเทศอื่น ดังตัวอย่างเช่น โรงงานผลิตรถยนต์ Hyundai ในเกาหลี ซึ่งต้องอาศัยชิ้นส่วนจำนวนมากจากจีน รถยนต์ Jaguar Landrover ของยุโรป ซึ่งปริมาณการจำหน่ายลดลงมาก ทาง Federal Reserve Board ของสหรัฐฯแสดงความเป็นห่วงว่า การระบาดของ Coronavirus อาจกระทบถึง Outlook ทางเศรษฐกิจทั้งของสหรัฐฯและของโลกในปีนี้ได้ แต่ในขั้นนี้คงเน้นเกินไปที่จะประเมินผลกระทบ

โดยที่เวลาในการจัดทำรายงานฉบับนี้ ยังมีพอ จึงขอเพิ่มเติมสถานะล่าสุดเกี่ยวกับโรคระบาด COVID 19 จนถึงวันที่ 18 กุมภาพันธ์ มาโดยสรุปดังนี้

วงการแพทย์เชื่อกันว่า เชื้อโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 2019 คงไม่ต่างกับ SARS คือจะค่อยลดน้อยลงเมื่ออากาศร้อนขึ้น ซึ่งก็จะต้องติดตามดูต่อไป แต่จำนวนผู้ป่วยตามวิธีการตรวจใหม่ ยังอยู่ในเกณฑ์สูง คือ 73,000 กว่าทั่วโลก ที่เสียชีวิตอยู่ในระดับกว่า 1,800 คน ส่วนใหญ่ในจีน รวมทั้ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลลูอันด้วย

ความพยายามวิจัยวัคซีนยังไม่มีผลก้าวหน้าเท่าใดนัก และแม้จะมีการตรวจตัวเชื้อกันในหลายประเทศและบริษัทฯ ยังไม่มีฝ่ายใดอ้างว่า รู้จักเชื้อโรคนี้เพียงพอ ที่พอเห็นความเปลี่ยนแปลงได้แก่การเรียกชื่อใหม่ว่า COVID 19 แต่สำนักข่าวหลายแห่งก็ยังเรียกว่า Coronavirus เช่นเดิม

สำหรับผู้โดยสารเรือ Diamond Princess ในอ่าวน้ำโยโกฮาม่าของญี่ปุ่น นั้น มีการตรวจพบว่า ผู้โดยสารกว่า 544 คน ติดเชื้อและยังคงรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลบนบกในญี่ปุ่น ที่เหลืออีกประมาณ 3,000 คน ถูกกักตัวอยู่บนเรือจนถึงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ เว้นแต่ผู้โดยสารที่เป็นชาวอเมริกัน 3 ร้อยกว่าคน รัฐบาลสหรัฐเพิ่งตัดสินใจอพยพเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ โดยใช้เครื่องบินขนส่งสินค้าไปสู่สหรัฐแคลิฟอร์เนีย อย่างน่าเวทนา เพราะเป็นเครื่องบินไม่มีหน้าต่าง เครื่องปรับอากาศและห้องน้ำ เมื่อถึงปลายทางแล้วจะต้องกักตัวไว้อีก 14 วัน ส่วนผู้ที่สงสัยว่าจะติดเชื้อ ก็ให้แยกไปไว้ท้ายเครื่องบิน

ส่วนเรือสำราญ Westerman ที่อ้างว่าไม่มีคนติดเชื้อ นั้น ปรากฏว่ามีแค่ 1 คน เมื่อไปยังมาเลเซีย ส่วนที่เหลือดูเหมือนจะเดินทางกลับบ้านโดยทางเครื่องบินหรือไปทัศนศึกษาในประเทศเพื่อนบ้าน แต่เรือสำราญที่ปฏิบัติตามระเบียบและมีเส้นทางเดินเรืออย่างถูกต้องได้เข้าเทียบท่าทั้งภูเก็ตและเกาะสมุย โดยผู้โดยสารที่จะขึ้นฝั่งได้รับการตรวจจากแพทย์ไทยโดยไม่มีปัญหา กิจกรรมเรือสำราญโดยส่วนรวมส่งผลกระทบถึงอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวประมาณ \$80 พันล้าน และจะต้องมีการปรับโครงสร้างของกิจการอย่างขนานใหญ่

เมื่อประธานาธิบดีโดนัลด์ เจ. ทรัมป์เดินทางไปเยือนต่างประเทศอย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรกหลังจากเข้ารับตำแหน่ง ระหว่างวันที่ 19-27 พฤษภาคม 2017 (2560) โดยเยือนราชอาณาจักรซาอุดี อาระเบีย รัฐอิสราเอล นครวาติกัน กรุงบรัสเซลส์ และเมือง Taormina บนเกาะซิซิลีของอิตาลี นั้น โดยที่ข้าพเจ้าได้ทำรายงานอย่างละเอียดไว้แล้วในประมวลรายงานฯ ฉบับเดือนพฤษภาคม 2560 ในที่นี้จะขอนำเสนอเฉพาะบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับซาอุดี อาระเบียและอิสราเอลเพื่อเป็นคำนำของบริบทการจัดความสัมพันธ์กับประเทศอิสลามของรัฐบาลทรัมป์ในส่วนที่เกี่ยวกับการปราบปรามการก่อการร้ายสากลและแผนสร้างสรรค์สันติภาพในตะวันออกกลางระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ซึ่งประธานาธิบดีทรัมป์ได้ประกาศอย่างเป็นทางการเมื่อไม่กี่วันมานี้

การไปเยือนราชอาณาจักรซาอุดี อาระเบียเป็นประเทศแรกเพราะทรัมป์ได้หารือเป็นการส่วนตัวกับมกุฎราชกุมารโมฮัมเหม็ด บิน ซาลมานที่ทำเนียบขาวถึงลำดับการเยือนครั้งนั้นโดยได้ขอให้ฝ่ายซาอุดี อาระเบียจัดการประชุมกลุ่มประเทศอิสลามเพื่อประธานาธิบดีจะได้แถลงแนวทางในการปราบปรามขบวนการก่อการร้ายระหว่างประเทศ และการปิดเปื้อนคำสอนของศาสนาให้ไปในทางรุนแรง อันเป็นการให้ทางซาอุดีจัดการทั้งหมด

โดยที่เป็นจุดแรกของการเยือน และซาอุดีทราบถึงจุดอ่อนของนายทรัมป์ว่าชอบการยกย่องและยกยอ พระราชาธิบดีแห่งซาอุดี อาระเบียจึงเสด็จไปให้การต้อนรับถึงบันไดเครื่องบิน Air Force One และนำนายทรัมป์ ภริยา และคณะไปเข้าพักในพระราชวังที่ประทับ ต่างอย่างยิ่งกับการต้อนรับประธานาธิบดีบารัค โอบามาซึ่งไปเยือนก่อนหน้านี้ โดยที่กษัตริย์ซาลมานให้ผู้ว่าราชการนครเจ็ดดาห์ไปรับที่ท่าอากาศยานและให้ไปเฝ้าที่พระราชวังในวันต่อมา ทั้ง ๆ ที่โอบามามีข้อราชการสำคัญที่จะหารือด้วย ในฐานะพันธมิตรสำคัญในตะวันออกกลาง

กำหนดการเยือนต่าง ๆ เป็นไปอย่างดีเยี่ยม มีการแสดงต่าง ๆ ประกอบและการมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ (ไม่แน่ใจว่านายทรัมป์ได้รายงานและมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ส่วนกลางเก็บไว้ตามกฎหมายว่าด้วย Emolument หรือไม่)

การต้อนรับที่อิสราเอลก็ยิ่งใหญ่ แม้จะเทียบมิได้กับ ระบบของราชสำนักก็ตาม โดยทั้งประธานาธิบดีและนายกรัฐมนตรี (นายเบนจามิน เนทันยาฮู) พร้อมกับรัฐมนตรีและแขกผู้มีเกียรติกับคณะทูตานุทูตให้การต้อนรับกลางลานจอดเครื่องบินที่ท่าอากาศยานเบ็นกูเลียนที่กรุงเทลอาวีป เพราะนครเยรูซาเล็มไม่มีท่าอากาศยาน แต่นายเนทันยาฮูก็ได้เปิดโอกาสให้ประธานาธิบดีทรัมป์และคณะไปชมทุกแห่งในเมืองศักดิ์สิทธิ์ รวมทั้ง Wailing Wall หรือ Western Wall ด้วย โดยทรัมป์และนาย ยาเร็ด คิชเนอร์ ลูกเขย ซึ่งนับถือศาสนายิว ได้เขียนข้อความอธิษฐานสอดใส่ในช่องที่กำแพง ข้อความเป็น

อย่างไร ไม่อาจจะทราบได้ นอกจากนั้น ยังได้ไปเยือน West Bank ของแม่น้ำจอร์แดน อันเป็นเขตยึดครองโดยอิสราเอลด้วย

ทั้งสองกรณีนี้ ข้าพเจ้าได้ให้ข้อสังเกตไว้เมื่อเดือนพฤษภาคม 2560 ซึ่งยังใช้ได้กับความ เป็นไปในปัจจุบันนี้ โดยจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมบ้างบางตอน และ Update ดังนี้

1. หากจะถือว่าซาอุดีเป็นประเทศชั้นนำของศาสนาอิสลาม เพราะประธานาธิบดี ทรัมป์จะใช้เป็นเวทีสำคัญที่สุดในการปล้ำวาทกรรมต่อต้านอิสลามของทรัมป์ที่ สื่อมวลชนยังบันทึกไว้อย่างละเอียดและครบถ้วน แต่แม้จะเป็นประเทศอิสลาม ทรัมป์ก็ มิได้รวมซาอุดี และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ไว้ใน 7 ประเทศมุสลิมซึ่งปรากฏชื่อต้องห้ามมิ ให้เข้าเมืองหรือกลุ่ม Travel Ban ที่ทรัมป์ประกาศใช้ด้วยความภาคภูมิใจ แม้ศาลสหรัฐจะสั่ง มิให้ใช้บังคับตลอดมาจนถึงเวลาที่ไปเยือน แหล่งข่าวหลายแห่งกล่าวว่า ซาอุดีสำคัญ เพราะทรัมป์และครอบครัวมีธุรกิจอยู่มาก และในระหว่างการเยือน ได้มีการลงนามใน ข้อตกลงซื้ออาวุธจากสหรัฐเป็นมูลค่า 350 พันล้านดอลลาร์ โดยนาย Jared Kushner ลูกเขยของนายทรัมป์อ้างว่า เขาได้ช่วยติดต่อบริษัท Lockheed Martin ผู้ผลิตเครื่องบิน ทันสมัยชนิด F-35 ให้ลดราคาลงบ้าง เป้าหมายสำหรับการโจมตีโดยกำลังทางอากาศของ ซาอุดีในหลายปีที่ผ่านมา ได้แก่กบฏ Houthis ในเยเมน อันเป็นที่ซึ่งประสบปัญหาวิกฤติ ทางมนุษยธรรมอย่างหนักจนทุกวันนี้

2. ทรัมป์ได้ใช้ซาอุดีเป็นเวทีประนามความชั่วร้ายของขบวนการก่อการร้ายและ พวกความคิดสุดโต่งด้วยการบิดเบือนและเพี้ยนคำสอนของศาสนาที่ต้องทำลายล้างให้ หหมดไปจากโลก แต่ไม่ทราบว่าคณะนโยบายของทรัมป์ทราบหรือไม่ว่าในจำนวน ผู้ก่อการร้ายสะเทือนโลกที่นครนิวยอร์ก ที่กระทรวงกลาโหม และอีกเครื่องที่ตกลงในมล รัฐเพนซิลเวเนีย 23 คนนั้น 19 คนเป็นคนซาอุดี หัวหน้าใหญ่ของพวกนี้ คือ โอซามา บิน ลาเดน นั้น เป็นคนซาอุดีโดยแท้ เหตุการณ์ร้ายครั้งนั้นเรียกกันต่อมาว่า 9/11 คนที่จะเป็น ผู้นำอัลไคด้าต่อไปเป็นบุตรชายคนเล็กของบิน ลาเดน (ซึ่งทรัมป์แถลงเมื่อปีที่ผ่านมาว่า ได้ถูกสหรัฐสังหารแล้ว แต่ไม่มีรายละเอียด ข้าพเจ้าทราบจากแหล่งข่าวต่างๆ ว่าเป็นเรื่อง

จริง) อิหม่ามสอนศาสนาชาออูติจำนวนไม่น้อยสร้างคนหัวสุดโต่งโดยพร่ำสอนนิกาย Wahabism/Serafi ซึ่งเดิมราชวงศ์ซาอูและเศรฐฐีให้เงินอุดหนุน แม้ราชวงศ์ปัจจุบันอาจจะไม่ให้เงิน แต่ทางการก็ได้ควบคุมมัสยิดเหล่านี้อย่างทั่วถึง รองรัชทายาทชาลมานซึ่งทรงมีวิสัยทัศน์ในทางดี ก็ทรงเน้นหนักไปในทางการลงทุนทางเศรฐฐิกิจมากกว่า แต่ในปัจจุบันมีชื่อเสียงไม่ดีนัก เพราะเป็นผู้สั่งให้สังหารนายจามาล คาช็อคกี ชาออูติ ที่ไปเป็นคอลัมน์นิสต์ของหนังสือพิมพ์วอชิงตัน โพสต์ ในสถานกงสุลใหญ่ชาออูติที่นครอิสตันบูล ในตุรกี ตามรายงานของ CIA และสหประชาชาติ ล่าสุดถูกสหประชาชาติกล่าวหาว่า ได้ Hack ข้อมูลของนาย Jeff Bezos เจ้าของกิจการจำหน่ายสินค้า Online Amazon Go และหนังสือพิมพ์ Washington Post ทั้งสองเรื่องร้ายนี้ ประธานาธิบดีทรัมป์ทราบดี แต่ได้พยายามกลบเกลื่อนจนน่าละอายใจ เพราะเขายอมรับว่าไม่ต้องการเสียลูกค้าอาวุธทันสมัยต่างๆ ของสหรัฐ การก่อการร้ายโดยชาออูติได้อุบัติขึ้นในสหรัฐภายใต้รัฐบาลประธานาธิบดีทรัมป์ เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2019 (2562) โดยนาย Mohammed Saeed Alshamrani ทหารอากาศชาออูติซึ่งไปรับการฝึกอบรมที่ฐานทัพอากาศสหรัฐที่ Pensacola ในมลรัฐฟลอริดา ด้วยการยิงกราดทหารสหรัฐตายและบาดเจ็บหลายคน ด้วยหลักฐานจาก Apple iPhones 2 เครื่อง FBI สามารถระบุเครือข่ายก่อการร้ายซึ่ง FBI เรียกว่ากลุ่ม Jihadists ได้ครบถ้วน ทางสหรัฐจึงตั้งข้อหาจับกุมทหารชาออูติ อาระเบียหลายคนที่มีการฝึกอบรมที่นั่นในรุ่นเดียวกัน ซึ่งจะได้ดำเนินคดีและขับออกจากประเทศต่อไป

3. การเยือนชาออูติครั้งนั้นทำให้ชาออูติชักนำสหรัฐเข้าไปอยู่ในวังวนแห่งความแตกแยกอันร้ายลึกระหว่างนิกายซุนหนี่ (Sunni) กับนิกายชีเย (Shia) เพราะบรรดาผู้นำกลุ่มมุสลิม 55 ประเทศที่ชาออูติเชิญมาประชุมและรับฟังสุนทรพจน์เรื่องเกี่ยวกับมุสลิมและการก่อการร้ายสากล นั้น Haider al-Abadi นายกรัฐมนตรีอิรัก ซึ่งบัญชาการการรบปราบปรามไอซิสอยู่ตลอดมาจนใกล้จะได้ชัยชนะในไม่เกินหนึ่งสัปดาห์จากวันนี้ (เมื่อปี 2017) มิได้รับเชิญไปร่วมด้วย เพราะเป็นชีเย กับยังประสานนิกายระหว่างซุนหนี่กับชีเย

ได้ดี เพราะทั้งสองฝ่ายเป็นอาสาสมัคร (Popular Mobilization Forces) ในการเข้ายึดนคร โมซูลกลับคืนมาจากการยึดครองของไอซิส ร่วมกับหน่วยปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐ

4. คณะผู้จัดการเดินทางครั้งแรกของโดนัลด์ ทรัมป์ ดูจะมีได้วางแผนนโยบาย ทางการต่างประเทศอย่างรอบคอบพอ โดยทำให้ประธานาธิบดีทรัมป์ตกอยู่ในฐานะที่ ต้องผูกพันสหรัฐให้ยอมรับแนวคิดด้านความมั่นคงของทั้งซาอุดีและอิสราเอล ด้วยการย้ำ ความเป็นศัตรูกับอิหร่านโดยไม่คำนึงถึงความเป็นไปได้ทางการทูตระยะยาวที่จะทำความ เข้าใจฉันมิตรกับประเทศที่มองการณ์ไกลพอที่ยอมทำความตกลงพหุภาคีที่จะไม่พัฒนา อาวุธนิวเคลียร์ภายใต้หลักการแต่เดิมของสหรัฐเองว่า Trust but verify และรัฐบาลสหรัฐก็ได้ ยืนยันเมื่อไม่นานมานี้ว่า อิหร่านได้ยึดมั่นตามพันธกรณีตามข้อตกลงทุกประการ การ ตั้งสมมติฐานว่าอิหร่านเป็นต้นเหตุของการก่อการร้ายระหว่างประเทศทั้งหมด ดังที่เร็กซ์ ทิลเลอร์สัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐกล่าวที่กรุงริยาดหนีโอกาสที่ ประธานาธิบดี Hassan Rouhani ฝ่ายหัวปานกลาง ชนะการเลือกตั้งประธานาธิบดีสมัยที่ 2 อย่างเด็ดขาด เหนือคู่แข่งฝ่ายหัวรุนแรง นั้น ดูจะไม่สอดคล้องกับหลักฐานความเป็น จริง เท่าที่ทราบ อิหร่านต้องต่อสู้กับกลุ่มก่อการร้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งไอซิสและก็ไม่ ปรากฏเป็นข่าวนัก ภัยจากอิหร่านยังมี ดังเห็นได้จากปฏิบัติการของเฮซบอลเลาะห์ ซึ่งได้รับ ความสนับสนุนจาก Revolutionary Guards ของอิหร่าน อันควรแก่การระวังภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในซีเรีย

5. การที่นายทรัมป์สำคัญผิดว่า เขาจะสามารถช่วยให้อิสราเอลและปาเลสไตน์ เสร็จาสันติภาพระหว่างกันได้ผลดี นั้น เท่าที่ข้าพเจ้าได้ฟังคำปราศรัยของ Mahmoud Abbas ประธานาธิบดี Palestinian Authority ระหว่างที่ทรัมป์ไปเยือนอิสราเอลแล้ว ประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นทางแก้ปัญหานี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Two-state solution นั้น นาย ทรัมป์มิได้กล่าวถึง และดูจะไม่เข้าใจความสลับซับซ้อนของปัญหาเท่าใดนัก แต่ก็จะยก ประโยชน์แห่งความไม่แน่ใจไว้ก่อน เพราะยังมิได้ปรากฏชัดว่า ทรัมป์มีแผนในการจะฟื้น

Peace Process ประการใด ซึ่งจะได้กล่าวถึงแผนของประธานาธิบดีทรัมป์และปฏิกิริยาจากประเทศต่างๆ ในรายงานฉบับนี้

6. นายทรัมป์ยังตัดสินใจเอาความดีใส่ตัวมิได้ โดยยืนยันในคำปราศรัยต่อหน้านายเนตanyahuว่า ภายใต้รัฐบาลเขา ความมั่นคงของอิสราเอลจะได้รับหลักประกันยิ่งกว่ารัฐบาลอื่น ๆ ก่อนหน้า โดยมีได้กล่าวว่า รัฐบาลโอบามาได้ผูกพันงบประมาณจำนวนมากเพื่อความช่วยเหลือทางทหารแก่อิสราเอลครอบคลุม 10 ปีต่อไป และโอบามาได้อนุมัติให้ฝูงบินลำสมั้ยแบบ F-35 แก่อิสราเอลตั้งแต่ปลายปีที่แล้ว (2016) ซึ่งกองทัพอากาศอิสราเอลนำเข้าประจำการก่อนหน้าที่นายทรัมป์จะเข้ารับตำแหน่ง (มกราคม 2017) แต่ทรัมป์ก็อดมิได้ที่จะกล่าวอ้างว่าเป็นเพราะการตัดสินใจของรัฐบาลเขาเอง

แม้ประเด็นสำคัญจะปรากฏอยู่แล้วในข้อสังเกตข้างต้น รวมทั้งการก่อการร้ายครั้งใหญ่ที่สุดต่อสหรัฐโดยชาวชาฮูดี อาระเบีย และการที่นายทรัมป์จะยอมรับแนวทางด้านความมั่นคงของชาฮูดี และนายเบ็นจามิน เนตanyahuมาใช้ในปัจจุบัน ข้าพเจ้าเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ที่จะเสนอสาระสำคัญของคำปราศรัยต่อประเทศอิสลามนิกายซุนหนี่ 55 ประเทศเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2017 และแผนสันติภาพในตะวันออกกลางที่ประธานาธิบดีทรัมป์ประกาศในทำเนียบขาวเมื่อไม่กี่วันมานี้โดยมีนายเนตanyahuยืนข้างและเสริมความ แต่ขอกว่าในขั้นนี้ ว่าก่อนหน้านี้ โดยการชักนำของนายเนตanyahu ประธานาธิบดีทรัมป์ได้ลงนามในเอกสารดังต่อไปนี้ ทั้งๆ ที่มีขอบด้วยกฎหมายระหว่างประเทศและข้อมติของสหประชาชาติ: การประกาศว่า นครเจอร์ซาเล็มเป็นเมืองหลวงของอิสราเอล และการย้ายสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐจากกรุงเทลอาวีปไปตั้งอยู่ในเจอร์ซาเล็ม การยกให้ที่ราบสูงโกลานของซีเรียอันเป็นเขตยึดครองของอิสราเอลจากสงคราม 6 วันในปี ค.ศ. 1967 เป็นดินแดนภายใต้อิสราเอล และแผนสันติภาพใหม่จะให้อิสราเอลครอบครองเขตยึดครองในฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจอร์แดนที่เรียกว่า Jordan Valley และถิ่นฐาน (Settlements) ที่อิสราเอลสร้างไว้ในฝั่งตะวันตกอันเป็นเขตยึดครองเช่นกัน

สุนทรพจน์ของประธานาธิบดีทรัมป์ต่อผู้นำประเทศอิสลามนิกายซุนหนี่ 55
ประเทศที่กรุงริยาดห์เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2017 เท่าที่ได้จดย่อ ๆ ไว้ในโน้ตส่วนตัว

ประธานาธิบดีทรัมป์ได้ขอร้องให้ประเทศอิสลามทั้งหลายเป็นผู้นำในการต่อสู้กับความมีแนวคิดและการกระทำการรุนแรง (Radicalisation) โดยขอให้ร่วมกัน “ขับไล่พวกดังกล่าวออกไปจากโลกนี้” ทรัมป์โทษอิหร่าน (ซึ่งเป็นศัตรูของซาอุดีอาระเบีย) ว่าเป็นต้นเหตุของความไร้เสถียรภาพในภูมิภาคตะวันออกกลาง อันเป็นบทใหม่ (New Chapter) ที่ขอก้าวถึงโดยไม่ต้องการสั่งสอนหรือให้ทำตามวิธีการดำเนินชีวิตแบบอเมริกัน

การต่อสู้กับความสุดโต่ง (Extremism) มิใช่เป็นสงครามระหว่างศาสนา (Faiths) ต่างๆ หรืออารยธรรม แต่เป็นสงครามระหว่างความดีกับความชั่วร้าย

อนาคตที่ดีกว่าจะเป็นไปได้ หากประเทศของท่านจะขับไล่ผู้ก่อการร้ายออกไป รวมทั้งพวกหัวสุดโต่งด้วย จะมั่วรอให้อำนาจอเมริกันดำเนินการไม่ได้ แต่ต้องทำตามภาระของตน

ทรัมป์ย้อนมากล่าวถึงอิหร่านอีกว่าเป็นฝ่ายก่อให้เกิดความขัดแย้งของนิกายต่างๆ (Sectarian conflict) และการสนับสนุนอาชญากรรมอันเลวร้ายของ Assad ในซีเรีย

ในระหว่างที่ปราศรัยกล่าวโทษอิหร่าน นาย Jawad Zarif รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอิหร่านได้ทวีตตอบโต้เชิงเยาะเย้ยว่า ซาอุดี อาระเบียเป็น “The bastion of democracy and moderation.” และว่าสหรัฐกำลังดักตวงเงินนับพันล้านดอลลาร์ (\$350 billion) จากข้อตกลงซื้ออาวุธที่เพิ่งลงนาม (ในกรุงริยาดห์)

ทรัมป์ได้ประนามอิหร่านอีกหลายประเด็น อันเป็นที่พอใจของประเทศอ่าวในช่วงนั้น (ก่อนหน้าทีซาอุดี อาระเบียจะชักนำประเทศอ่าว (Gulf countries) และอียิปต์ ให้ต่อต้าน Qatar อย่างหนัก ซึ่งได้รายงานมาในประมวลฯ แล้ว) ส่วนประเด็นสิทธิมนุษยชน

และการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่ประธานาธิบดีโอบามาได้เคยกล่าวมาก่อน
ทรัมป์มิได้นำมาใช้ เพียงแต่ปรารถนาถึงการกดขี่พิเศษหญิง

ทรัมป์ได้ละเว้นคำเรียกผู้ก่อการร้ายที่ติดปากว่า Radical Islamic terrorist แต่ใน
หน้า Facebook ส่วนตัวของเขามีการใช้คำว่า Islamic extremism และ Islamic terror
groups อยู่ อย่างไรก็ดี ในสุนทรพจน์ครั้งนั้นมีถ้อยคำต่อไปนี้ด้วย :- “that means
honestly confronting the crisis of Islamic extremism and the Islamists and Islamic
terrorism of all kinds.” สำนักข่าวบางแห่งตั้งข้อสังเกตว่า ถ้อยคำเหล่านี้ปรากฏขึ้นมา
ลอยๆ ไม่แน่ว่า ทรัมป์เดิมเข้าไปด้วยความเคยชินหรือเปลือกว่าขึ้นมา และให้คำอธิบาย
ว่า Islamists หมายถึงพวกที่ต้องการเปลี่ยนรูปแบบรัฐบาลหรือสังคมให้เป็นไปตาม
กฎหมาย Sharia อันเป็นแนวคิดของ Michael Flynn อดีตที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงที่ทรัมป์
จำใจต้องไล่ออกไปตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2017

ขอเติมความตอนนี้ว่า ประธานาธิบดีทรัมป์เดินทางไปต่างประเทศครั้งแรกนี้
หลังจากที่ได้ไล่นาย James Comey ผู้อำนวยการ FBI ออกจากตำแหน่ง เพราะเห็นว่า
นายโคมีไม่จงรักภักดีต่อเขา เนื่องจากนายโคมียืนยันว่า เขาจะซื้อตรงตามคำปฏิญาณตน
ว่าจะหาเงินทุนไว้ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกา

ในระยะเวลาเดียวกันนั้น มีการเปิดเผยความในอี-เมลของฮิลลารี คลินตันจาก
WikiLeaks ว่า Saudi Arabia, Qatar, Kuwait, Oman, UAE, และ Bahrain สนับสนุน Sunni
militants ซึ่งทั้งหมดนี้อยู่ในผู้ฟังสุนทรพจน์ของประธานาธิบดีทรัมป์ข้างต้น

แผนสันติภาพในตะวันออกกลางหรือระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ตามที่ประธานาธิบดี
โดนัลด์ เจ. ทรัมป์ประกาศที่ทำเนียบขาวเมื่อปลายเดือนมกราคม 2020

ประธานาธิบดีทรัมป์ได้แถลงความตั้งใจที่จะเสนอแผนสร้างสรรค์สันติภาพระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ตั้งแต่วันที่ไปเยือนต่างประเทศอย่างเป็นทางการครั้งแรกในเดือนพฤษภาคม 2017 โดยจะมอบหมายให้นายยารีต คิชเนอร์ ลูกเขย เป็นตัวกลาง แต่ในระหว่างที่รอการจัดทำแผนให้ปรากฏชัด ทรัมป์เองก็ได้ดำเนินการหลายอย่างอันทำให้เป็นการยากที่จะเฝ้าติดตามแผนที่จะเป็นธรรมแก่คู่กรณี เนื่องจากประกาศต่าง ๆ ของเขาเอง เช่นการให้นครเยรูซาเล็มเป็นเมืองหลวงของอิสราเอล การย้ายที่ตั้งสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐ ณ กรุงเทลอาวีปมาตั้งใหม่ที่สถานปนารัฐอิสราเอลขึ้นเมื่อปี 1948 เมื่อสหราชอาณาจักรวางมือจากดินแดนแถบนี้ วันที่ 14 พฤษภาคม 2561 จึงเป็นวันฉลองครั้งสำคัญยิ่งของอิสราเอลเพราะเป็นวันเปิดสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐในนครเยรูซาเล็มโดยนาย David M. Friedman อดีตทนายในคดีล้มละลายของทรัมป์เป็นเอกอัครราชทูตสหรัฐประจำที่ตั้งใหม่อันเป็นไปตามข้อเสนอของนาย Friedman ให้ย้าย และนาย Jared Kushner บุตรเขยของทรัมป์เป็นแขกพิเศษในพิธีพร้อมกับ Ivanka บุตรี ยิ่งกว่านั้น นาย Friedman ยังสนับสนุนให้อิสราเอลเข้าครอบครองบรรดา settlements ในเขตยึดครอง ซึ่งมาปรากฏอยู่ในแผนสันติภาพด้วย เป็นต้น

ก่อนที่จะถึงวันประกาศ ทำเนียบขาวได้เชิญนายเบนจามิน เนทันยาฮูและนายเบนี แกันซ์ คู่แข่งในการเลือกตั้งทั่วไปของอิสราเอล ซึ่งจะมีขึ้นอีกเป็นครั้งที่สาม ในต้นเดือนมีนาคม ศกนี้ เพราะทั้งสองครั้งก่อนหน้านี้ ไม่มีผู้ใดชนะคะแนนเสียงโดยเด็ดขาด และจัดตั้งรัฐบาลผสมให้ครบ 61 ที่นั่งในสภา Knesset ได้ วัตถุประสงค์ของนายทรัมป์ได้แก่การให้ผู้นำทางการเมืองของอิสราเอลทั้งสองไปอยู่กันพร้อมหน้า เพื่อจะได้ประกาศแผนสันติภาพใหม่ แต่นายเบนี แกันซ์ คงจะรู้ทันจึงมิได้ปรากฏตัวในโอกาสวันสำคัญ คงมีแต่นายเนทันยาฮูซึ่งจะอาศัยความใกล้ชิดกับนายทรัมป์เพื่อผลทางการเมืองในการเลือกตั้งซึ่งเขาได้ใช้ถ้อยคำเลียนแบบนายทรัมป์ตลอดหลายเดือนที่ผ่านมา

เมื่อถึงพิธีประกาศแผนฯ ที่ทำเนียบขาว จึงมีประธานาธิบดีทรัมป์กับนายเนทันยาฮูเท่านั้นที่ยืนคู่กันอยู่ที่แท่นประกาศ และไม่ปรากฏว่ามีผู้แทนฝ่ายปาเลสไตน์อยู่ ณ ที่ใดใน

พิธีอันเอิกเกริกนั้น แม้ว่าแผนนี้จะมีผลกระทบอย่างมากต่อการดำรงอยู่ของปาเลสไตน์ ซึ่งมีประชากรมากกว่าอิสราเอลถึง 200,000 คน

ตามรายงานของสำนักข่าวระหว่างประเทศซึ่งให้สาระสำคัญได้อย่างครบถ้วน จึงขอนำมาไว้ในที่นี้ ดังนี้

- The U.S. unveiled its long-awaited peace initiative for an Israeli-Palestinian deal with great fanfare late last month (January 2020).
- The proposal which Trump delivered standing alongside Israeli Prime Minister Benjamin Netanyahu, would give Israel most of what it has sought during decades of conflict.
- “What I have seen so far of that deal is that it is trying to make of Palestine what I can call a Frankenstein creation.” Saudi Arabia’s Prince Turki Al Faisal told CNBC’s Hadley Gamble on Tuesday.

เจ้าชายอัล ฟิซาลอธิบายต่อไปว่า It is “generally just a monstrous conception of a Palestinian state. Its rightful capital Jerusalem is stripped from it, so that takes away its heart, and its borders are undefined and that takes away its soul.” ด้วยเหตุนี้ แผนดังกล่าวจึงไปไม่ได้เท่าไร ไม่แต่เพียงในภูมิภาคเราเท่านั้น แต่ทั้งโลกก็ไม่ยอมรับ

อดีตหัวหน้าสำนักงานข่าวกรองของซาอุดี อาระเบียได้ให้ความเห็นในทำนองเดียวกัน

เมื่อประธานาธิบดีทรัมป์กล่าวเสร็จ นายเนตanyahu ได้แถลงจากแท่นเดียวกันว่า อิสราเอลยอมรับแผนที่ผู้นำสหรัฐประกาศมาด้วยความยินดี และว่ารัฐบาลอิสราเอลจะ

ประกาศใช้กฎหมายของอิสราเอลใน Jordan Valley ส่วนใหญ่ของ West Bank ซึ่งหมายถึงถิ่นฐาน settlements ของชาวอิสราเอล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจอร์แดน ซึ่งเคยเป็นเจ้าของดินแดนทั้งหมดทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจอร์แดน ได้ปฏิเสธแผนของประธานาธิบดีทรัมป์แบบจะโนทันที

นายมาห์มุด อับบาส ประธานาธิบดีของ Palestinian Authority ได้ประณามแผนนี้ซึ่งปาเลสไตน์ไม่มีส่วนรับรู้ในการจัดทำ เพราะไม่ได้รับเชิญให้ไปร่วมในการเจรจา เช่นเดียวกับนาย Saeb Erakat หัวหน้าคณะเจรจาของปาเลสไตน์ ซึ่งกล่าวว่า สหรัฐมิได้บอกกล่าวให้ฝ่ายปาเลสไตน์ทราบว่าจะมีการหารือในเรื่องนี้

อันที่จริง กระบวนการจัดทำแผนสันติภาพอิสราเอลกับปาเลสไตน์มีมานานแล้ว เริ่มตั้งแต่ Oslo Accords โดยมีพิธีลงนามระหว่างอิชซัก ราบินและชิมอน เปเรสกับยาซเซอร์ อาราฟัตที่สวนกุหลาบในทำเนียบขาว ในวันที่ 13 กันยายน ค.ศ. 1993 โดยมีประธานาธิบดีบิลล์ คลินตันเป็นเจ้าภาพและสักขีพยาน โดยได้มีการจัดเป็นกระบวนการสันติภาพ (Peace Process) ต่อมาโดยยึดหลักการ Two states solution จนกระทั่งชาวอิสราเอลหัวรุนแรงคนหนึ่งซึ่งต่อต้าน Oslo Accords ได้ยิงนายกรัฐมนตรีราบินถึงแก่ชีวิต ขณะกำลังปราศรัยหาเสียงเลือกตั้ง และพรรคลิซุดได้จัดตั้งรัฐบาลต่อมา โดยมีนายเนตัน ยาฮูร์รับช่วง ซึ่งต่างไม่ส่งเสริมกระบวนการสันติภาพระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์

ปฏิกิริยาต่อแผนสันติภาพของประธานาธิบดีทรัมป์มีดังที่กล่าวถึงข้างต้นซึ่งมีเนื้อหาของแผนด้วย จึงได้อ้างถึงก่อน

ในรายการของคริสเตียน อามันพอร์ แห่ง CNN มีการสัมภาษณ์นาย Jared Kushner บุตรเขยของนายทรัมป์ ซึ่งทำหน้าที่คล้ายคนกลางที่จะไกล่เกลี่ยกรณีพิพาทระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ ได้ตอบคำถามเจ้าของรายการว่า จะมัวไปคิดถึงปี 1967 (ซึ่งเกิดสงครามในตะวันออกกลางและอิสราเอลได้ยึดดินแดนต่างๆ เช่นคาบสมุทรไซ

นาย จากอียิปต์ ที่ราบสูงโกลานจากซีเรีย และฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจอร์แดนมาเป็นเขตยึดครองจนบัดนี้) ไม่ได้ ต้องคิดว่า เดียวนี้เป็นปี 2020 แล้ว เพียงเท่านี้ก็คงจะพอเข้าใจได้ว่า แผนของนายทรัมป์ซึ่งลูกเขยเป็นคนจัดทำจะเป็นอย่างไรที่หลายคนวิจารณ์ในทางลบ เพราะมิได้คิดถึงผลประโยชน์ของปาเลสไตน์เลย

สันนิบาตอาหรับ (Arab League) ได้ประชุมกันและลงมติไม่ยอมรับแผนสันติภาพอย่างเด็ดขาด

สหภาพยุโรปก็ลงมติไม่เห็นด้วยเช่นเดียวกัน

ประธานาธิบดีอับบาสแถลงต่อสหประชาชาติปฏิเสธแผนของนายทรัมป์อย่างชัดแจ้ง

นานาชาติก็มีปฏิกิริยาไม่ยอมรับโดยทั่วกัน

แม้จะยังไม่มีฝ่ายใดแถลงรับแผนดังกล่าวอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2020 สถานีโทรทัศน์อัล จาซีรา ได้เสนอข่าวว่า นายเบนจามิน เนทันยาฮู รมว.การนาถกรัฐมนตรียิสราเอลได้อนุมัติโครงการของชาวอิสราเอลที่จะสร้างถิ่นพำนัก (Settlement) ทางใต้ของนครเยรูซาเล็มตะวันออก อันเป็นเขตยึดครอง ซึ่งปาเลสไตน์คาดหวังว่าจะใช้เป็นที่ตั้งเมืองหลวงของตน

ขบวนการก่อการร้ายได้ก่อเหตุในที่ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแอฟริกา เช่นที่ประเทศมาลี และคาเมอรูน

เมื่อต้นปีใหม่นี้ ประธานาธิบดีทรัมป์ได้ประกาศว่าสหรัฐได้สังหารนาย Qasim al-Raymi หัวหน้าคนที่สองของ Al Qaeda in the Arabian Peninsula-AQAP ในตะวันออกเฉียงใต้ของเยเมน เช่นเคยทรัมป์มิได้ให้รายละเอียดทั้งสถานที่และวันที่

AQAP เป็นเครือข่ายของอัล ไคด้า เริ่มต้นมาจากกลุ่ม Islamist ภายใต้ชื่อ Ansar al-Sharia ในปี 2009 โดยปฏิบัติการในซาอุดี อาระเบียและเยเมน ด้วยการไ้ระเบิดพลีชีพ ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวเกาหลีใต้เสียชีวิต 4 คน ต่อมา มีหัวหน้าชื่อ Nasir al-Wuhayshi (2011-2015) และ Qasim al-Raymi (2015-2020) ทั้งสองถูกสหรัฐสังหารโดยโดรน

ผู้ที่ได้รับการยกย่องให้เป็นปรมาจารย์ซึ่งเป็นชาวอเมริกัน ได้แก่ Anwar al-Awlaki ซึ่งถูกสังหารโดยโดรนเช่นกัน อัล-ออลากี้ เคยเป็นอาจารย์สอนศาสนาแบบหัวรุนแรง ทั้งในอเมริกาและในเยเมน มีผู้ฝึกไปมาก แม้กระทั่งเสียชีวิตไปแล้ว โดยผู้ก่อการร้ายที่เป็นคนชาติอเมริกันได้รับแรงบันดาลใจจากการฟังคำสอนของอัล-ออลากี้ที่บ้านพักเสียงไว้ก่อนที่จะก่อเหตุร้าย

เมื่อเดือนสิงหาคม 2013 Jan Psaki โฆษกกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐแถลงว่า “The fact that they (AQAP) continue to pose a serious threat to the United States and its interests, we consider this to be one of the foremost national security challenges we face.” ขณะนั้นเป็นช่วงของรัฐบาลประธานาธิบดีบารัค โอบามา

วันที่ 21 กุมภาพันธ์ ศกนี้ เป็นวันเลือกตั้งทั่วไปในอิหร่าน ผู้นำของคู่ต่อสู้ได้แก่ ประธานาธิบดีฮาสซาน โรฮานี ซึ่งเป็นมาแล้วสองสมัยและเป็นฝ่ายเปิดกว้าง กับนายบาเกอร์ กาลิบาฟ ฝ่ายหัวรุนแรง

ประธานาธิบดีทรัมป์แห่งสหรัฐ ซึ่งถูกชักนำให้ต่อต้านอิหร่านโดยไม่ยอมส่งเสริมฝ่ายหัวปานกลางและการปฏิรูปประเทศ ได้ประกาศมาตรการคว่ำบาตรอิหร่าน รวมทั้ง Guardian Council องค์การพิทักษ์รัฐธรรมนูญ ซึ่งได้คัดชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งฝ่ายหัวปานกลางออกไปเป็นจำนวนมาก ในขณะที่ได้ร่วมกับอียาโตลลี คาเมเนอีในการเรียกร้องให้ประชาชนมาออกเสียงมากขึ้น เพราะตามความคาดหมายผู้มีสิทธิออกเสียงจะไม่ไปใช้สิทธิกันมากนัก จึงเป็นการยากที่นายฮาสซาน โรฮานี จะได้ชัยชนะอีก แต่โดยที่เป็นคนมี

บารมี หากไม่ถูกอยาไดลลา คาเมเนอีแทรกแซงที่เป็นเหตุให้นายอบาดีเนจาตได้เป็นประธานาธิบดี ก็คงจะสามารถเอาชนะฝ่ายหัวรุนแรงได้ แต่อารมณ์ของชาวอิหร่านซึ่งต้องเผชิญกับความยุ่งยากทางเศรษฐกิจจนเดินขบวนประท้วงมาแล้วหลายครั้ง จะแปรปรวนไปเป็นอย่างไร เพราะในช่วงสองสามวันมานี้ ประธานาธิบดีทรัมป์ได้มอบหมายให้นายไมค์ ปอมเปโอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ เดินทางไปหารือกับมกุฎราชกุมารชาลมานแห่งซาอุดี อาระเบีย ซึ่งตั้งตัวเป็นปรปักษ์กับอิหร่าน ไม่น่าจะเป็นข่าวดีต่อสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน

นาย Thomas M. Thabane นายกรัฐมนตรีวัย 80 ปีของ Lesotho ถูกข้อหาว่าเป็นผู้สังหารนาง Lipoletto อดีตภริยาเพียง 2 วันก่อนที่เขาจะเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในปี 2017 นาง Maesaiah Thabane ภริยาคนใหม่ก็ถูกข้อหากระทำฆาตกรรมเช่นกัน

นาย Thabane ได้ปราศรัยทางวิทยุว่า เขาตั้งใจจะออกจากตำแหน่งในสิ้นเดือนกรกฎาคม ศกนี้ เพราะ “หมดแล้วซึ่งเรี่ยวแรงที่จะทำงานต่อไป” แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งใจจะทำคดีให้แล้วเสร็จในสัปดาห์นี้ อันไม่แน่ว่าจะทำได้อย่างไร เพราะเขาต้องการต่อสู้ให้ถึงที่สุด แต่บรรดาพันธมิตรทางการเมืองของเขาในรัฐบาลผสมเห็นว่า Thabane มีสภาพไม่ต่างกับเรือที่กำลังจะล่ม

ข้อหานายกรัฐมนตรีเลโซโทเป็นคดีอาชญากรรมในครอบครัวสำหรับผู้นำแอฟริกัน ในตำแหน่งคนแรก และนำราชอาณาจักรเล็ก ๆ บนเทือกเขาเข้าสู่วิกฤตการณ์ทางรัฐธรรมนูญอย่างหนัก จนถึงเวลาที่จัดทำรายงานนี้ ยังไม่มีข่าวว่า เขาได้มอบตัวแก่ผู้รักษากฎหมาย วันศุกร์ วันนี้เป็นกำหนดการเปิดการประชุมรัฐสภา แต่ไม่มีคำยืนยันว่าเขาจะไปร่วมในพิธี

สำนักข่าวกรองของสหรัฐเสนอข่าวภายในต่อรัฐสภาว่า รัสเซียภายใต้ปูตินยัง
แทรกแซงการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐในปีนี้อีก อาจ โดยมุ่งหวังที่จะให้
ประธานาธิบดีทรัมป์คงอยู่ในตำแหน่งต่อไปเป็นวาระที่ 2

ประธานาธิบดีทรัมป์กล่าวถึงข่าวนี้ว่าเป็น Hoax เช่นเคย

ในขณะเดียวกัน ทรัมป์ได้เสนอที่จะแต่งตั้งให้นาย Richard Grenell คนใกล้ชิดและ
จงรักภักดีต่อเขาซึ่งเป็นเอกอัครราชทูต ณ กรุงเบอร์ลิน ให้เป็นผู้อำนวยการ National
Intelligence Agency คนใหม่ แม้ว่านาย Grenell จะไม่มีประสบการณ์ในงานด้านการข่าว
มาเลย

เมื่อเขาได้รับการเลือกตั้งในปี 2016 ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ เป็นผู้
เปิดเผยให้นายทรัมป์ทราบว่า หน่วยงานข่าวกรองทั้งหมดมีหลักฐานชัดเจนว่า รัสเซีย
โดยปูติน ได้แทรกแซงการเลือกตั้งอย่างออกอากเพื่อ Hurt Hillary and help him (Trump) to
win ซึ่งเขายืนยันว่าไม่เชื่ออยู่ตลอด ทั้งๆ ที่เป็นความจริง การจะตั้งคนที่ไม่เชี่ยวชาญ
ด้านข่าวกรองมาเป็นหัวหน้างานด้านนี้ จึงไม่น่าจะเป็นเหตุบังเอิญ

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารสนเทศของกระทรวงการต่างประเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนมีนาคม 2563 (2020)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือน มีนาคม 2563 (2020)

โรคระบาดในชื่อแรกว่า Coronavirus ซึ่งเริ่มจากเมืองอู่ฮั่นหรืออู่ฮั่นในมณฑลหูเป่ย์ ของประเทศจีนประมาณเดือนธันวาคม 2562 (2019) เป็นภัยจากการแพร่กระจายของเชื้อโรคไปยังประเทศต่างๆ ทั่วโลก จนบัดนี้ผ่านมากเกือบ 3 เดือนแล้ว การเพิ่มขึ้นของผู้ติดเชื้อซึ่งมากขึ้นทุกวันทำให้คนทั่วไปหันเกรงว่า โรคนี้จะเป็นการระบาดครั้งใหญ่ (Pandemic) เช่นที่อุบัติขึ้นในโลก อันได้แก่ Spanish Flu¹ จากเชื้อไข้หวัดใหญ่ H1N1 ระหว่างเดือนมกราคม ค.ศ. 1918-เดือนธันวาคม 1920 ซึ่งคร่าชีวิตคนหนุ่ม (young adults) สาวและเด็กกับผู้สูงอายุ ไปประมาณ 50 ถึงอาจจะ 100 ล้านคน เพราะช่วงหนึ่งของการระบาดเป็นระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 ในโลกที่มีประชากรเพียง 1.8-1.9 พันล้าน และการระบาดใหญ่ (Pandemic) ของ Swine Flu ในปี 2009-2010

Spanish Flu ต่างจาก Coronavirus ในปัจจุบัน เพราะครั้งนั้นคนจีนมิได้ล้มป่วยหรือเสียชีวิตมากเท่าใดนัก แต่มีผู้เป็นห่วงว่าบางทีโรคนี้อาจจะเป็น Disease-X ที่วงการแพทย์ทางระบาดวิทยาคาดหมายว่าอาจจะอุบัติขึ้น และ Bill Gates มหาเศรษฐีเจ้าของ Microsoft ซึ่งบริจาคเงินเพื่อการวิจัยยารักษาโรคเช่นมาลาเรียและโรคอื่นๆ ได้เตือนว่าต้องระวังไวรัสที่มักจะระบาดขึ้นครั้งหนึ่งในรอบศตวรรษเช่น Pathogen บางสายพันธุ์

สหรัฐอเมริกาซึ่งยังมีผู้ติดเชื้อจนถึงวันนี้ (2 มีนาคม 2020) 89 คนและเสียชีวิต 2 คนเริ่มให้ความสนใจใส่ใจกับโรคนี้ ประธานาธิบดีทรัมป์ยังอดคิดในทางการเมืองไม่ได้ด้วย

¹ ที่เรียกว่า Spanish Flu มิได้หมายความว่าสเปนเป็นศูนย์กลางของโรค เพราะจุดเริ่มต้นอาจเป็นฝรั่งเศสหรือมลรัฐแคนซัสในสหรัฐเนื่องจากเป็นระหว่างสงครามโลก ฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงไม่ต้องการจะบ่งชี้ให้ชัด ที่เลือกสเปนเพราะเป็นชาติซึ่งมีส่วนร่วมในสงคราม

การอ้างว่า โรคดังกล่าวเป็นเรื่องจอมปลอมหรือ Hoax ของพรรคเดโมแครต เช่นเดียวกับเรื่องจะถอดถอนตนออกจากตำแหน่งและเรื่องที่รัสเซียแทรกแซงการเลือกตั้งประธานาธิบดีเพื่อช่วยให้เขาชนะเช่นเมื่อปี 2016 แต่ได้แต่งตั้งรองประธานาธิบดีไมค์ เพ็นส์เป็นหัวหน้าหน่วยงานเฉพาะกิจเพื่อติดตามสถานะของโรค แม้ว่าเพ็นส์ ในขณะที่เป็นผู้ว่าการมลรัฐอินเดียนา จะเคยเป็นหัวหน้าหน่วยงานต่อต้านโรค HIV-AIDS ที่ประสบความล้มเหลวมาก่อน ในระยะไม่กี่วันมานี้ Center for Disease Control-CDC ได้แนะนำให้วงการสาธารณสุขสหรัฐเปลี่ยนแปลงวิธีการตรวจโรค (Test) ใหม่เนื่องจากวิธีเดิมไม่มีประสิทธิภาพเหมาะกับโรค และให้จัดตั้ง Laboratory ตามเมืองต่างๆ ในประเทศ เกี่ยวกับเรื่องนี้ อดีตรองประธานาธิบดีโจ ไบเดน (Joe Biden) ซึ่งเป็นผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีที่ทุ่มปพยายามจะบ่อนทำลายโดยอาศัยมีอยู่แค่นั้น กล่าวเมื่อวันอาทิตย์ ที่ 1 มีนาคมว่า เมื่อสมัยที่เขาอยู่ทำเนียบขาวกับประธานาธิบดีบารัค โอบามา หน่วยงานพิเศษในการต่อต้านโรคระบาด (สมัยนั้นได้แก่ Swine Flu 2009-2010 และ Ebola) เป็นหน่วยหนึ่งของงานด้านความมั่นคงแห่งชาติ ที่ถูกยุบโดยรัฐบาลทรัมป์

ในวันจันทร์ที่ 2 มีนาคม ศกนี้ ซึ่งจำนวนผู้ติดเชื้อในสหรัฐเพิ่มขึ้นเป็น 100+ คน และผู้เสียชีวิต 6 คนในมลรัฐวอชิงตัน ประธานาธิบดีทรัมป์ได้จัดประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจที่ทำเนียบขาว และกล่าวว่าวัคซีนป้องกันโรคนี้อาจแล้วเสร็จใน 3-4 เดือน แต่ผู้ปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขได้โต้แย้งในที่ประชุมว่าเป็นไปไม่ได้ การค้นคว้าวัคซีนให้ใช้ได้กับโรคถูกสายพันธุ์คงต้องใช้เวลาประมาณ 1 ปีถึง 1 ปีครึ่ง และเตือนว่า วัคซีนที่จะใช้ต้องตรงกับโรคด้วย หากจะให้ได้ผล

นาย Rush Limbaugh นักจัดรายการสนทนาทางวิทยุและโทรทัศน์ฝ่ายอนุรักษนิยมที่ประธานาธิบดีทรัมป์เลือกให้เป็นผู้รับเหรียญ Medal of Freedom ในวันที่กล่าวสุนทรพจน์ State of the Union ต่อที่ประชุมร่วมของ Congress ปีนี้ พยายามปกป้องประธานาธิบดีทรัมป์ว่า Coronavirus ไม่น่าห่วง เนื่องจากเป็นเพียงไข้หวัดธรรมดา (Common Cold) ซึ่งดังที่ข้าพเจ้ารายงานไว้ในประมวลฯ เดือนก่อนว่า เชื้อ Corona

หมายถึงเชื้อที่ทำให้เกิดโรคทางเดินหายใจและปอดจากหัตถ์ธรรมดา ใช้หวัดใหญ่หลายสายพันธุ์ ไปจนถึง SARS นาย Limbaugh อาสาปกป้องนายทรัมป์ด้วยว่า การอ้างว่าประธานาธิบดีทรัมป์กล่าวว่า โรคระบาด Coronavirus เป็นเรื่องจอมปลอมหรือ Hoax ของพรรคเดโมแครต ก็ไม่จริง เป็นคำกล่าวของพรรคเดโมแครตเอง ข้าพเจ้าและผู้ติดตามรายงานข่าวระหว่างประเทศเป็นจำนวนมากทั่วโลกได้ยืนยันคำกล่าวของนายทรัมป์จากปากของเขาเองอย่างชัดเจน

ปัญหาเฉพาะหน้าของแพทย์ทางระบาดวิทยาได้แก่การที่ยังไม่รู้จักเชื้อตัวนี้เพียงพอ องค์การอนามัยโลกยอมรับว่าขณะนี้ยังอยู่ใน Uncharted water ตามรายงานในวันอังคารที่ 3 มีนาคม การแพร่เชื้อในประเทศต่างๆ ใช้เวลาเร็วกว่าผู้ป่วยแต่แรกเริ่มในประเทศจีน ไม่ทราบว่าเป็นผลของการแปรหรือกลายพันธุ์หรือเปล่า? ต่อมาในวันที่ 4 มีนาคม องค์การอนามัยโลกได้ประเมินว่า เชื้อใหม่นี้ Deadly กว่า Flu สายพันธุ์อื่นๆ โดยพิจารณาจากอัตราการเสียชีวิตจากโรค (Mortality rate)

อิหร่านที่มีไข้แห่งแรกๆ ซึ่งมีการแพร่เชื้อ บัดนี้มีผู้เสียชีวิตไปกว่า 77 คน มากที่สุดนอกประเทศจีน และกลายเป็นศูนย์กลางของโรคนี้ในภูมิภาคตะวันออกกลาง การระบาดของโรคเป็นเหตุให้ในวันที่ 4 มีนาคม ต้องปล่อยนักโทษออกจากเรือนจำประมาณ 54,000 คน และต้องกักกันคนในเมือง Qom ไม่ให้ออกไปที่อื่น ส่วนประธานาธิบดีฮาสซาน โรฮานีได้แถลงว่าบัดนี้เชื้อโรคได้แพร่กระจายไปยังทุกจังหวัด (Province) ในประเทศแล้ว คือทั้ง 31 จังหวัด จึงมีการระดมผู้ปฏิบัติงานทางสาธารณสุขประมาณ 300,000 คน ให้ไปทำหน้าที่ทั่วประเทศ เข้าใจว่าได้ใช้ทหารเหล่าพิทักษ์การปฏิวัติ (Revolutionary Guards) ซึ่งได้รับการฝึกอบรมเป็นพิเศษด้วย เช่นเดียวกับจีนที่ใช้กำลังทหารทั้งชายและหญิงให้ไปปฏิบัติหน้าที่ยังเมืองวูฮั่นเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ปีนี้ บุคคลชั้นนำอย่างน้อย 3 คน ได้ป่วยถึงแก่ชีวิต ได้แก่ที่ปรึกษาของผู้นำสูงสุด (Supreme Leader-อયાโตนอลลา คาเมเนอี) อดีตที่ปรึกษาของ ดร. Zarif รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอิหร่าน และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข

อิตาลีเป็นประเทศที่มีการระบาดมากที่สุดในยุโรป คือถึงวันที่ 9 มีนาคม มีผู้ติดเชื้อไม่น้อยกว่า 7,300+ คน และเสียชีวิต 366+ คน อาจเป็นเพราะมิได้ใช้มาตรการเข้มงวดในระยะเริ่มแรก ไม่แต่เท่านั้น คนอิตาลีที่เดินทางท่องเที่ยวเป็นปกติวิสัยยังนำโรคไปตรวจพบในประเทศอื่นๆ อีก เช่นในจีเรีย ไทย และอินเดีย ทำให้มีผู้เขียนในเชิงข่าวว่า Pasta เกิดขึ้นในจีน แต่ถูกแพร่กระจายไปทั่วโลกโดยชาวอิตาลี การอุบัติขึ้นอย่างรวดเร็วของ Coronavirus ในอิตาลีทำให้รัฐบาลได้ประกาศใช้มาตรการอย่างเฉียบขาดในการห้ามการเคลื่อนไหวเข้า-ออกจากท้องที่ (Lock-down) อันกระทบถึงคนประมาณ 16 ล้านคน ในเขตภาคเหนือ (Lombardy) Venice และมิลาน ต่อมาในวันที่ 10 มีนาคม รัฐบาลได้ประกาศขยายเขตต้องห้ามไปทั่วประเทศ ส่วนสำนักวาติกันอันเป็นนครรัฐอิสระจากอิตาลีแม้จะตั้งอยู่ที่กรุงโรม มีการพบผู้ติดเชื้อ 1 ราย พระสันตะปาปาฟรานซิสจึงทรงกล่าวต่อผู้นับถือศาสนาโรมันคาทอลิกโดยทางวิทยุทัศน์แทนการปรากฏพระองค์ทางหน้าต่างของสำนักฯ เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ผู้มีจิตศรัทธาต้องไปชุมนุมกันที่ลานหน้าสำนักฯ เป็นจำนวนมากเช่นปกติ

เกาหลีใต้เป็นประเทศในเอเชียที่มีการระบาดทำให้ผู้คนล้มป่วยและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก นอกประเทศจีน โดยมีจุดเริ่มต้นในชมรมทางศาสนา Shincheonji อันมีสาขาในต่างประเทศหลายแห่ง มีผู้ติดเชื้อเป็นจำนวนมากคือ 7,134+ นับถึงวันที่ 8 มีนาคม ทำให้รัฐบาลเกาหลีใต้ต้องระดมแพทย์และพยาบาลกับพนักงานสาธารณสุขไปตรวจรักษาและฉีดยาฆ่าเชื้อทั้งในเมือง Daegu และทุกแห่งทั่วประเทศ ทางเกาหลีได้ตั้งข้อหา Homicide กับผู้นำทางศาสนานิกายนี้แล้ว ในขณะเดียวกัน ทางเกาหลีใต้และสหรัฐได้เลื่อนการซ้อมรบร่วม (Joint Military Exercise) ออกไปโดยไม่มีกำหนด

ส่วนคอมมิวนิสต์เกาหลีเหนือ ซึ่งเป็นที่ทราบกันว่า ไม่มีความสัมพันธ์ในด้าน การแพทย์เพื่อรับมือกับโรคระบาด Coronavirus ได้ปิดพรมแดนกับจีนและรัสเซียตลอดแนว และอนุญาตให้คณะทูตต่างประเทศที่ประจำอยู่ ณ กรุงเปียงยางอพยพไปในประเทศ รัสเซียแล้ว อย่างไรก็ดี เกาหลีเหนือได้ทดสอบการยิงจรวดและขีปนาวุธจากเมืองวอน

ชานกับซอนด็อกไปแล้ว 6 ครั้งนับแต่ที่โรคระบาดนี้อุบัติขึ้น ครั้งหลังสุดคือในวันที่ 9 มีนาคม ศกนี้ อันเป็นการละเมิดข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ โดยนายชินโซะ อาเบะ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น ได้วิจารณ์ว่าการกระทำของเกาหลีเหนือเป็นภัยคุกคามต่อประเทศในภูมิภาค เกาหลีใต้ก็ได้ให้ความเห็นในทำนองเดียวกัน

ญี่ปุ่น ซึ่งมีผู้ติดเชื้อใหม่ในวันที่ 5 มีนาคม 33 ราย รวมเป็นยอด 1,023 คน ส่วนหนึ่งมาจากผู้ติดเชื้อจากเรือท่องเที่ยว Diamond Princess ต้องปิดโรงเรียนตลอดเดือน มีนาคม ศกนี้ ปิดดิสไนแลนด์และดิสนีซี ยกเลิกการแข่งขันกีฬาหลายประเภท แต่ยังยืนยันว่าการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกที่กรุงโตเกียวจะมีขึ้น โดยอาจจะเลื่อนกำหนดในปีนี้อาจจำเป็น และขึ้นอยู่กับอาการตกลังใจของคณะกรรมการโอลิมปิกระหว่างประเทศ เมื่อวันเสาร์ที่ 7 มีนาคม นาย Will Ripley ผู้สื่อข่าว CNN รายงานว่า ตัวเลขทางการของญี่ปุ่นจะน้อยกว่าความจริงประมาณ 10 เท่า และรัฐบาลญี่ปุ่นได้จ่ายเงินเพื่อเตรียมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 2020 ไปมากกว่าที่จะใช้เพื่อรับมือกับการระบาดของ Coronavirus 2019 ไม่น้อย ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างสถานที่แข่งขันและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อมหกรรมกีฬาระดับโลกครั้งนี้เป็นต้นทุนไม่น้อยกว่า 25.2 พันล้านดอลลาร์ ตามรายงานในวันที่ 9 มีนาคม เกาเซ็คโกไดได้ประกาศสภาวะฉุกเฉินเพราะเหตุจากโรคระบาด

การเสียชีวิตรายแรกในประเทศอาร์เจนตินาในภูมิภาคละตินอเมริกาเมื่อวันเสาร์ที่ 7 มีนาคม และอีก 3 คนในออสเตรเลีย ทำให้พื้นที่ของการระบาดกระจายไปยังทุกภูมิภาคของโลก ในสหรัฐอเมริกา จำนวนผู้ติดเชื้อที่ได้รับการยืนยันแล้วเพิ่มขึ้นเป็น 440+ จำนวนนี้เพิ่มขึ้นเป็น 700+ คน ในวันที่ 10 มีนาคม ตามเวลาในประเทศไทย แต่คนทั่วไปยังไม่พอใจที่ประธานาธิบดีทรัมป์คง Downplay อันตรายของโรคระบาดเช่นเดิม สำหรับเรือสำราญ Grand Princess ซึ่งลอยลำอยู่นอกฝั่งซานฟรานซิสโกในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย โดยได้ตรวจแล้วพบผู้ติดเชื้อ 21 คน บัดนี้ได้เข้าจอดเทียบท่าแล้วที่ Oakland

กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund-IMF) แถลงเมื่อวันที่ 5 มีนาคม ว่าจะจัดบิในการต่อต้านและเยียวยาโรคระบาดครั้งนี้เป็นเงิน 50 พันล้านดอลลาร์ แต่ความช่วยเหลือทางการเงินจากสถาบันการเงินระหว่างประเทศ (International Financial Institution) อื่นๆ เช่นธนาคารโลก จะมีเท่าใด ยังไม่ทราบในขั้นนี้

นักประวัติศาสตร์ให้ความเห็นว่า เส้นทางของโรคใหม่นี้ดูคล้ายกับการระบาดของกาฬโรค (Plague) เมื่อศตวรรษที่ 14 ในสมัยกลาง อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าค่อนข้างคล้ายกับเส้นทางสายไหมยุคใหม่ (Modern Silk Road)

จนถึงวันจันทร์ที่ 9 มีนาคม ศกนี้ จำนวนผู้ได้รับการยืนยันว่าติดเชื้อเพิ่มขึ้นเป็น 108,000+ ทั่วโลก และเสียชีวิตไปแล้ว 3,800 คน ต่อมาในวันที่ 10 มีนาคม จำนวนได้เพิ่มขึ้นเป็น 113,000+ คน เสียชีวิตแล้ว 4,000+ คน

โรคระบาด Coronavirus 2019 หรือ COVID 19 ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงไปยังทุกภาคส่วนในโลก มากบ้างน้อยบ้างไม่อาจจะระบุได้ เพราะเกี่ยวข้องกับแบบแผนการดำรงชีวิตหรือ Lifestyle และแนวทางการใช้ชีวิตประจำวันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ศาสนา จารีต ประเพณี การศึกษา เศรษฐกิจ การค้า การเงินการคลัง ผลิตภาพและกำลังการผลิต การเดินทาง การท่องเที่ยว ซึ่งแยกออกเป็นทางอากาศ เรือสำราญ (เดินสมุทร) การกีฬา สถานที่ท่องเที่ยว สวนสนุก การประชุม การสัมมนา มหกรรมต่างๆ มหรสพ นิทรรศการ แม้กระทั่งการทักทายซึ่งกันและกันโดยไม่สัมผัสด้วยมือ การชมภาพยนตร์ สันทนาการต่างๆ การรับปริญญา และประกาศนียบัตร ฯลฯ

โดยที่เป็นการยากที่จะยกตัวอย่างทั้งหมดตามกิจกรรมและภาคส่วนที่กล่าวถึงข้างต้นนี้ จึงขอยกตัวอย่างบางประการที่พอมีข้อมูลมาแบ่งปันกันดังต่อไปนี้

ศาสนาได้รับผลกระทบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติที่มีคนจำนวนมากมาร่วมกัน ที่เด่นชัดได้แก่คำสั่งของซาอูดิ อาระเบียที่งดพิธีฮัจญ์อันเป็นศาสนกิจสำคัญประจำปีทีนครเมกกะซึ่งชาวมุสลิมนับล้านคนจากทั่วโลกจะไปร่วมกัน การที่พระสันตะปาปาฟรานซิส

แห่งศาสนาคริสต์นิกายโรมัน แครธอลิกใช้วิถีทัศน์แสดงคำสอนและศาสนคติให้แก่ผู้มีจิตศรัทธาแทนการปรากฏพระองค์ที่หน้าต่างของสำนักวาติกัน การ Lockdown ศาสนสถานต่างๆ ในนครเยรูซาเล็ม เช่น Bethlehem Church of Nativity เป็นต้น ส่วนการห้ามสยิดเพื่อทำพิธีทางศาสนาอิสลามในวันศุกร์ในหลายประเทศก็งดไว้ เช่นเดียวกับการงด Friday Prayer ในอิหร่าน

การเศรษฐกิจในภาพรวมย่อมได้รับผลกระทบทั่วไปในโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งมีสัญญาณชะลอตัวอยู่ก่อนการอุบัติของโรคระบาดแล้ว เนื่องจากสงครามทางการค้าที่สหรัฐได้ก่อกำขึ้นและการที่จีนอันเป็นการเศรษฐกิจใหญ่อันดับสองของโลกและเป็นโรงงานการผลิตของโลกด้วย ดังที่กล่าวถึงในรายงานตอนต้นๆ ห่วงโซ่อุปทานที่สะดุดหยุดลงเพราะจีนมิได้ผลิตชิ้นส่วนที่จำเป็น ทำให้การผลิตสินค้าสำเร็จรูปไม่อาจกระทำได้ ดังเช่นรถยนต์ เช่น Aston Martin Jaguar และ Landrover Daewoo ยกเว้นแต่ รถยนต์ไฟฟ้า Tesla ของบริษัทนาย Elon Musk ที่ตกสนใจเมื่อวานนี้ (10 มีนาคม) ให้ผลิตในจีนเพราะต้นทุนถูกกว่าที่อื่นมาก และสินค้าเทคโนโลยีต่างๆ กับของเล่นและของชำร่วย (toys ตุ๊กตา ของขวัญ) อันทำให้ห้างค้าปลีกจำนวนมากในสหรัฐและยุโรปเกรงว่าจะไม่มีสินค้าของขวัญในเทศกาลคริสต์มาสและปีใหม่ไว้จำหน่ายเพียงพอในปีนี้

การเดินทางและท่องเที่ยวได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง เพราะนักทัศนาจรรายใหญ่ เช่นจีนหลายล้านคนไม่อาจเดินทางไปยังที่ต่างๆ ได้โดยสะดวก เริ่มมาแต่ตรุษจีนเมื่อต้นปีนี้ สายการบินมิใช่น้อยต้องลดหรือเลิกบริการเดินอากาศไปยังจุดหมายปลายทางต่างๆ ทั่วโลก สายการบินลุฟธานซ่าของเยอรมนีได้ลดเที่ยวบินจนถึงวันที่ 5 มีนาคม ศกนี้ไปร้อยละ 50 ท่าอากาศยาน Heathrow ของอังกฤษยกเลิกแผนการสร้างทางวิ่งใหม่ซึ่งเตรียมการมาตั้งแต่รัฐบาลเธริสซา เมย์ องค์การ IATA ที่ควบคุมการเดินทางอากาศประมาณความสูญเสียหรือขาดทุนแก่สายการบินทั่วโลกจนบัดนี้ว่าไม่น้อยกว่า 113 พันล้านดอลลาร์ สายการบินหลายบริษัทและสายการบินต้นทุนต่ำบางสายต้องเลิกกิจการ

บริษัทผู้ผลิตเครื่องบินรายใหญ่ของโลก เช่นโบอิงและแอร์บัสได้รับผลกระทบหนัก ส่งผลกระทบกระเทือนไปยังผู้ผลิตห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ในหลายประเทศ

กิจการเรือสำราญแทบจะประกอบการต่อไปไม่ได้ ดังที่ได้รายงานไว้ในตอนต้นๆ ว่ามูลค่าความเสียหายหลังจากกรณีเรือ Diamond Princess ที่โยโกฮาม่า คงไม่น้อยกว่า 80 พันล้านดอลลาร์เพราะจะต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างของเรือใหม่ ต่อมายังมีเรือ Anthem of the Seas ที่มลรัฐนิวเจอร์ซีย์ Grand Princess ซึ่งเทียบท่าที่ Oakland แล้ว และเรือสำราญอีก 1 ลำซึ่งกำลังจะเข้าจอดที่มลรัฐจอร์เจียในสหรัฐอีก

ความหวั่งกังวลในโรค Coronavirus 2019 ทำให้ตลาดหุ้นทั่วโลกปั่นป่วนอย่างหนัก Dow Jones Industrial Average ที่ตลาดหุ้น Wall Street ตกลงจากที่อยู่ในระดับ 29,000+ ลงมาถึง 24,000 และตกต่อเป็น 23,000 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในช่วงเศรษฐกิจของสหรัฐตกต่ำที่เริ่มในเดือนตุลาคม 2008 อันเนื่องจาก Subprime และสาเหตุทางการเงินอื่นๆ ทำให้มูลค่าหุ้นสูญไปประมาณไม่น้อยกว่า 9 trillion ดอลลาร์ ในวันที่ 12 มีนาคม ตลาดหุ้นวอลล์ स्टริท ตกถึง 21,000 การซื้อขายหุ้น S&P ตกลงมากกว่าร้อยละ 7 จึงต้องหยุดการซื้อขายไปกว่า 15 นาที ตลาดหุ้นไทยซึ่งวันหนึ่งตกลงเหลือเพียง 1,200 ได้รับการขนานนามจากหนังสือพิมพ์ต่างประเทศว่า Worst Stock Market in the World ตามรายงานของ information05 ราคาหุ้นไทยเปิดตลาดในวันที่ 13 มีนาคม ในราคาไม่ถึง 1,000 ทำให้ Circuit Breaker สั่งปิดตลาด จนกลับมาเปิดทำการในราคาเพียง 1,050

การกีฬาแทบทุกประเภทประสบผลกระทบ อาทิฟุตบอล ซึ่งบางเกมต้องแข่งกันโดยไม่มีคนดู ที่ Valencia ในสเปน มี “แฟน” เป็นรูปปั้นคนหนึ่งนั่งอยู่บนอัฒจันทร์แทนคนดู แต่ในอิตาลีรัฐบาลประกาศงดการแข่งขันกีฬาทุกประเภท ตามรายงานในวันที่ 13 มีนาคม ผู้ฝึกสอนของทีม Arsenal ติดเชื้อ ทำให้การแข่งขันระหว่าง Brighton กับ Arsenal ในวันที่ 14 มีนาคม ต้องงดไป กีฬาฤดูหนาวเช่น World's Figure Skating Championships ที่กำหนดจะมีขึ้นที่เมือง Montreal ในประเทศแคนาดา จะมีการพิจารณาในวันนี้ที่ 11 มีนาคมว่าจะจัดให้มีเช่นทุกปีหรือไม่ มติคณะกรรมการตกลงให้งดการ

แข่งขันสำหรับในปีนี้ มหกรรมกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อนหรือ Tokyo Games ได้กล่าวถึงแล้วใน ส่วนที่เกี่ยวกับโรคระบาดในญี่ปุ่นว่า ญี่ปุ่นยังไม่งดหรือเลื่อนการแข่งขัน โดย คณะกรรมการโอลิมปิกสากลกำลังติดตามดูสถานการณ์อยู่ ส่วนพิธีจุดคบที่กรุงเอเธนส์ ประเทศกรีซ ได้มีขึ้นแล้วเมื่อสองวันมานี้ โดยไม่มีผู้เข้าชม แต่มีรายงานข่าวทางโทรทัศน์ สำหรับสหรัฐ ซึ่งวันที่ 11 มีนาคม มีจำนวนผู้ติดเชื้อกว่า 1,000 คน อาจมีการแข่งขันบ้าง ในสหรัฐที่ยังไม่มีการระบาดในวงกว้าง แต่คงจะมีการเปลี่ยนแปลงกำหนดการตั้งแต่บัดนี้ ด้านกอล์ฟ PGA หรือ Professional Golf Association ได้ยุติการแข่งขัน Player ตั้งแต่วันที่ 13 มีนาคม เพราะเหตุจากโรคระบาดใหญ่ระดับโลก ตามรายงานข่าวในวันที่ 12 มีนาคม ตามเวลาในประเทศไทย สมาคมบาสเก็ตบอลแห่งชาติสหรัฐ (National Basketball Association-NBA) ให้งดการแข่งขันฤดูใหม่ไว้ก่อนโดยไม่มีกำหนด

การทักทายกันด้วยการจับมือ มักมีการหลีกเลี่ยงไปเป็นการใช้ข้อศอกกระทบกัน เบาๆ ในสหรัฐ CDC ได้แนะนำให้ผู้มีอายุตั้งแต่ 60 ขึ้นไปหลีกเลี่ยงการจับมือ (Hand shake) แต่ประธานาธิบดีทรัมป์ซึ่งไม่ให้ความสนใจในโรค Coronavirus 2019 ยืนยันที่จะ จับมือกับทุกคน และปฏิเสธที่จะให้แพทย์ตรวจสอบ (Test) ว่ามีเชื้อไวรัสหรือไม่ ประชาชนทั่วไปต่างต่อว่าที่ผู้นำของตนส่งสัญญาณผิดๆ อันมีผลให้สหรัฐล้าหลังประเทศ อื่นๆ ในการรับมือกับโรคระบาดใหญ่ครั้งนี้ กล่าวคือในสหรัฐมีการตรวจสอบ (Test) ไป เพียง 1,500 คน ในขณะที่เกาหลีใต้ได้ตรวจไปแล้ว 160,000 รายและยังได้จัดการตรวจ แบบ Drive through ด้วย ยิ่งกว่านั้น เกาหลีใต้ยังใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการผลิต เครื่องตรวจสอบแบบ Mass Production อีกด้วย การทักทายในประเทศเช่นตะวันออก กลางและอิหร่านด้วยการชนแก้มซ้าย-ขวา ต้องยกเลิกโดยปริยาย ส่วนประเพณีใน ประเทศฝรั่งเศสที่เรียกกันว่า Goodbye kiss หรือการจูมพิตมือสตรีเพศก็ต้องระงับไป เช่นกัน เรื่องหลังนี้ทำให้นายพลคาร์ลอส พี. โรมูโร อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ ต่างประเทศฟิลิปปินส์ เคยเริ่มคำปราศรัยต่องานเลี้ยงอาหารค่ำของกลุ่มอาเซียนและ ประเทศคู่เจรจาในนครเจนีวาว่า ได้สอบถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

ฝรั่งเศสที่นั่นอยู่โต๊ะเดียวกันว่า ทำไมถึงต้อง “จุ่มพิต” ที่มีอ ได้รับคำตอบว่า “Well, Excellency, we have to start somewhere”

การศึกษาต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนหรือบรรยายตามความจำเป็นของสภาวะแวดล้อม มหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาประกาศในวันนี้ ที่ 11 มีนาคม ;ว่า Harvard Princeton Perdue Georgetown และอีกหลายแห่งที่สภามหาวิทยาลัยตัดสินใจได้เอง ให้ นักศึกษารับฟังการบรรยาย Online ที่บ้าน ส่วนโรงเรียนชั้นต่างๆ นั้นก็คงจะต้อง ดำเนินการแบบเดียวกัน

ราคาน้ำมันซึ่งผันผวนอยู่แล้วตั้งแต่ที่เกิดอุบัติเหตุการณ์ของโรคในจีนอันเป็นผลจากความเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์จากจีนซึ่งเป็นลูกค้ารายใหญ่ ยิ่งดิ่งลงต่ำสุดเป็น ประวัติการณ์ วิกฤตการณ์นี้หนักขึ้น เพราะความต้องการของซาอุดิ อาระเบีย ผู้ผลิตรายใหญ่ของโลก ได้กดดันให้อิโอบีลดปริมาณการผลิตลงเพื่อค่อยๆ พยุลงราคามิให้ตกลงไปมาก แต่รัสเซียไม่เห็นด้วย ซาอุดิ อาระเบียจึงตอบโต้ด้วยการเพิ่มปริมาณการผลิตน้ำมันดิบอีกวันละ 1 ล้านบาร์เรล รัสเซียได้เตือนซาอุดิ อาระเบียว่า หากทำเช่นนั้น จะทำให้สหรัฐซึ่งมีกำลังการผลิตอยู่มากเข้าครองตลาดโลก จนถึงขณะนี้ ความขัดแย้งยังไม่ยุติ ในขณะที่ราคาน้ำมันเช่น Brent Crude และ WTI-West Texas Intermediate ยังอยู่ในเกณฑ์ 30 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล โดยไม่มีปัจจัยกระตุ้นราคาในระยะนี้ สำหรับราคาน้ำมันจากอิหร่านนั้นได้กล่าวถึงแล้วในตอนต้น

สหรัฐภายใต้รัฐบาลนายโดนัลด์ ทรัมป์กำลังหาทางพยุสถานะทางเศรษฐกิจด้วยการใช้มาตรการกระตุ้น (Stimulus) ในทางต่างๆ พยายามหลีกเลี่ยงการกล่าวถึงคำว่า Financial Crisis ในยามที่ธนาคารต่างๆ กำลังเผชิญปัญหาหนัก คงจะเกรงว่าจะประสบวิกฤตการณ์เช่น Subprime อีก ในขณะที่หนี้ภาครัฐเพิ่มสูงขึ้นอย่างน่าวิตก แต่ทรัมป์กลับใช้งบประมาณไปในทางที่สิ้นเปลืองอย่างไร้เหตุผล เช่นการผันงบจากกระทรวงกลาโหมไปสร้างกำแพงทางใต้ การก่อสงครามทางการค้ากับประเทศต่างๆ การดำเนินนโยบายการต่างประเทศและความมั่นคงอย่างผิดพลาดและการใช้นโยบายการค้าแบบ

Mercantilism อันล้าสมัย ฯลฯ นอกจากนี้ นายทรัมป์ยังแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่อิสระของ Federal Reserve Board ด้วยการกดดันให้ธนาคารกลางผ่อนคลายนโยบายทางการเงินด้วยการลดอัตราดอกเบี้ยแล้วถึง 2 ครั้งๆ แรกลดลงร้อยละ 0.5 และอีกไม่กี่วันต่อมาลดอีกเหลือเพียงร้อยละ 0.25 โดยอาจจะไม่ทราบว่า ECB ในสหภาพยุโรปซึ่งดอกเบี้ย 0 หกเครื่องมือที่จะใช้ได้ต่อไป เช่นเดียวกับญี่ปุ่น ในภาพรวม สถานการณ์ดูจะไปในทิศทางของความตกต่ำทางเศรษฐกิจในปี 2008 ทำให้บาร์ค โอบามาซึ่งเข้ามารับตำแหน่งใหม่จากจอร์จ ดับเบิลยู บุชจากพรรครีพับลิกันต้องใช้วิธีพยุ้งกิจการหลายแห่งด้วยการลองผิดลองถูกจนฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศฟื้นกลับมาได้ดี ทั้งในด้านการผลิตภาคอุตสาหกรรม การเงินและการธนาคารกับการจ้างงานทุกภาค จนนายทรัมป์ใช้อ้างว่าเป็นผลงานของตน มาบัดนี้ นายโดนัลด์ ทรัมป์ใกล้จะครบวาระที่หนึ่งของเขาแล้ว หากในการเลือกตั้งครั้งปี 2020 Global Pandemic ของโรค Coronavirus 2019 จะซ้ำเติมมาอีก ซึ่งมีโอกาสอย่างมากเพราะนายทรัมป์มิได้ให้ความสำคัญกับภัยคุกคามของโรคระบาดใหญ่ครั้งนี้อย่างเพียงพอ ดังที่ได้กล่าวถึงหลายครั้งในรายงานนี้ ก็จะเป็นเช่นประวัติศาสตร์สหรัฐในรอบ 30 ปีที่ผ่านมา กล่าวคือ วิกฤตเศรษฐกิจการเงินและการคลังที่ประธานาธิบดีสังกัดพรรครีพับลิกันได้ก่อไว้ต้องได้รับการแก้ไขให้กลับฟื้นคืนดีและมั่นคงโดยประธานาธิบดีสังกัดพรรคเดโมแครตเช่นบิลล์ คลินตัน และบาร์ค โอบามา คราวนี้อาจจะเป็นโจ ไบเดน ซึ่งสังกัดพรรคเดโมแครตเช่นกัน

รายงานข้างต้นได้จัดทำเสร็จในวันที่ 13 มีนาคม ศกนี้ โดยตั้งใจจะจบเพียงแค่นั้น เพราะได้ครอบคลุมประเด็นสำคัญมากพอสมควร แต่โดยที่ยังมีเวลากว่าครึ่งเดือน และปัญหาการระบาดครั้งใหญ่ของโลกยังเป็นภัยคุกคามต่อมนุษย์ในประเทศต่างๆ โดยอาจจะยังใช้ชื่อ Coronavirus แต่ผู้เชี่ยวชาญเดิมคำว่า Novel อันเป็นคำที่ใช้ตอนเกิดโรค

ใหม่ ๆ และมีการตอบสนองต่ออุบัติการณ์แตกต่างกันออกไป จึงขอประมวลข้อมูลต่อด้วยการกล่าวถึงมาตรการของประเทศต่าง ๆ แต่จะเน้นหนักที่ประเทศสหรัฐอเมริกา

การเลือกสหรัฐอเมริกา เพราะในการระบาดใหญ่ครั้งก่อน ๆ ประเทศนี้ได้เริ่มใช้มาตรการในการรับมือไม่เฉพาะกรณี (Cases) ของตนเองเท่านั้น แต่ยังได้เป็นผู้นำในการช่วยเหลือประเทศต่าง ๆ กว่า 100 ประเทศในโลกกับยังระดมความร่วมมือระหว่างประเทศจนเกิดผลดีถ้วนหน้า ในการต่อสู้กับโรคร้ายและในการดูแลสุขภาพทางเศรษฐกิจการเงินในโลกที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมื่อบัดนี้ (17 มีนาคม) สัญญาณจากการเศรษฐกิจใหญ่และสำคัญของโลกแสดงว่าการเศรษฐกิจของโลกจะเข้าสู่ภาวะถดถอย โดยอาจจะรุนแรงไม่น้อยกว่าการเศรษฐกิจตกต่ำเมื่อปี 1929 (The Great Depression)

สาระสำคัญทั้งในทางสุขภาพอนามัยและทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่ต่อไปนี้ได้ใช้ประโยชน์จากรายงานของสื่อต่าง ๆ เช่น CNN Al Jazeera BBC และโดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการ Global Public Square-GPS ของ Fareed Zakaria เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2020 ซึ่งได้สัมภาษณ์ Dr. Tom Frieden อดีตผู้อำนวยการของ Center for Disease Control-CDC ปัจจุบันเป็นหัวหน้าผู้บริหารของ Resolve To Save Lives ในนครนิวยอร์ก นาย Lawrence H. Summers อดีตรองประธานด้านเศรษฐกิจเพื่อการพัฒนาและ Chief Economist ของธนาคารโลก อดีตปลัดกระทรวงการคลังฝ่ายกิจการระหว่างประเทศตลอดสมัยของประธานาธิบดีบิลล์ คลินตัน อดีตผู้อำนวยการ National Economic Council ของประธานาธิบดีโอบามา และ President Emeritus of Harvard University และนาย Matteo Renzi อดีตนายกรัฐมนตรีอิตาลี

ในโอกาสที่นายโดนัลด์ เจ. ทรัมป์ได้กล่าวคำปราศรัยต่อการประชุมใหญ่ของพรรครีพับลิกัน (Republican National Convention) หลังจากเสร็จสิ้นการเลือกตั้งประธานาธิบดีเมื่อปี 2016 เขาได้ลั่นวาจาต่อหน้าที่ประชุมไว้ว่า เมื่อเขาเป็นประธานาธิบดี ปัญหาใดๆ ก็ตามที่จะเกิดขึ้น “I alone can fix it”

ต่อมาในปี 2020 เมื่อโรคระบาดครั้งใหญ่ของ Coronavirus 2019 อุบัติขึ้นและลามเข้าไปในสหรัฐอเมริกา โดยรัฐบาลกลางภายใต้ประธานาธิบดีทรัมป์มิได้บริหารจัดการในการตรวจและป้องกันการระบาดของโรคอย่างทันที่และมีผู้ดำรงรัฐบาลเขาอย่างมาก ประธานาธิบดีทรัมป์ได้โต้ตอบจากห้องแถลงข่าวของทำเนียบขาวใน 2 ประเด็น คือ (1) เชื่อโรคที่ระบาดมาจากต่างประเทศ (จีน) และ (2) “I don’t take responsibility at all”

คำกล่าวนำรายการของนาย Fareed Zakaria อันเป็นการสรุปบทความที่น่าสนใจในหนังสือพิมพ์ Washington Post ในวันต่อมา มีเนื้อหาที่ทำให้ทราบข้อเท็จจริงได้มากขึ้น กล่าวคือ เมื่อเกิดโรคระบาดขึ้น ผู้เชี่ยวชาญได้รับมอบหมายให้ไปตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจขึ้นที่ทำเนียบขาว ประธานาธิบดีทรัมป์ซึ่งตามปกติมักเชื่อว่าตนเข้าใจปัญหาดีกว่าผู้เชี่ยวชาญอยู่แล้ว ไม่แต่เพียงไม่รับฟังข้อเสนอแนะต่างๆ ของผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น แต่ได้สั่งให้ยุบหน่วยงานนี้เสีย ในกรณีที่ Seattle มลรัฐวอชิงตัน ซึ่งมีผู้ติดเชื้อและถึงแก่ชีวิตมากที่สุด ทางกรมมลรัฐได้รับดำเนินการตรวจสอบ (Test) และคัดกรอง ปรากฏว่าทำเนียบขาวได้ขอให้ชะลอไว้ก่อนเพราะเกรงว่าจะทำให้ตัวเลขผู้ติดเชื้อเพิ่มมากขึ้น กรณีเหล่านี้ทำให้เกิดปัญหาความล่าช้า เพราะหากเตรียมการแต่เนิ่นๆ เช่นเกาหลีใต้ ไต้หวัน และฮ่องกง (?) ก็คงควบคุมการระบาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ แทนที่ต้องเผชิญกับการบริหารจัดการกับการขาด Testing kits ที่เพียงพอและเวชภัณฑ์บางอย่างเช่นหน้ากากอนามัย ซึ่งประธานาธิบดีทรัมป์โทษความไม่พร้อมต่างๆ ว่าเป็นผลจากความละเลยของอดีตประธานาธิบดีคนก่อนๆ ที่ตนมารับตำแหน่ง

Dr. Tom Frieden ได้ชี้แจงประสบการณ์ของตนในฐานะอดีตผู้อำนวยการ Center for Disease Control-CDC ว่าสหรัฐเป็นผู้นำในการรับมือกับโรคระบาดทั้งในอเมริกาและผู้เชี่ยวชาญจาก CDC กับหน่วยงานระบาดวิทยาอื่นๆ ได้ไปร่วมมือในการต่อต้านกับประเทศต่างๆ ทั่วโลกกว่า 100 ประเทศ ดังตัวอย่างเช่น Pandemic-Swine Flu/Ebola ความร่วมมือระหว่างประเทศดำเนินไปอย่างดีและได้ผล ทำเนียบขาวในสมัยก่อนมีนโยบายสนับสนุน และกระทรวงการต่างประเทศมีหน่วยงานในการเกื้อกูลด้วยความช่วยเหลือ

ต่างประเทศอยู่พร้อม (งบช่วยเหลือต่างประเทศ ถูกรัฐบาลทรัมป์ตัดหมด) สำหรับโรค Coronavirus นี้ยังไม่อาจจะบอกได้ว่าจะทำให้กราฟเส้นโค้งขึ้นราบลง (Flatten the curve) หรือไม่ หากไม่ราบ ก็คงจะมีคนติดเชื้อในสหรัฐถึง 1.5 ล้านคน ในขั้นนี้ก็ต้อง Hope for the best and plan for the worst ถึงขณะนี้ ยังไม่ทราบว่า โรคใหม่นี้จะระบาดถึงจุดสูงสุด (Peak) ในฤดูหนาวหรือฤดูร้อน แม้ในประเทศจีน อัตราการติดเชื้อใหม่อาจจะน้อยลง แต่เชื้อที่ลอยไปในอากาศ อาจจะย้อนกลับมาแพร่กระจายอีก เมื่อมีการเปิดทำงาน หรือไม่ ยังไม่อาจจะบ่งชี้ได้ การค้นคว้าวัคซีนป้องกันโรคต้องใช้เวลา เพราะต้องผ่านการทดลองหลายขั้นตอน ตามปกติจะกินเวลา 1 ปีหรือ 1 ปีครึ่ง และต้องให้แน่ใจว่าป้องกันโรคถูกสายพันธุ์

องค์การอนามัยโลกแถลงว่า ภูมิภาคยุโรปบัดนี้เป็น Epicentre ของโรค Coronavirus 2019 เพราะมีจำนวนผู้ติดเชื้อใหม่เพิ่มมากขึ้นทุกวัน รวมทั้งผู้เสียชีวิตด้วย ตามรายงานที่ได้รับ อิตาลียังอยู่ในลำดับแรก แม้รัฐบาลจะประกาศปิดประเทศและ Lockdown แล้ว ตามด้วยสเปน ซึ่งนายกรัฐมนตรี Pedro Sanchez ได้ประกาศสภาวะฉุกเฉินแล้วในรัฐสภาที่มีผู้เข้าประชุมเพียงไม่กี่คน โดยมีมาตรการเข้มงวดอีกหลายด้าน เยอรมนี ฝรั่งเศส อังกฤษ และประเทศอื่นๆ ต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ทางสาธารณสุขจนใกล้จะรับมือไม่ไหวตามๆ กัน เมื่อวันที่ 17 มีนาคม ศกนี้ องค์การอนามัยโลกแถลงว่า ความขาดแคลนเวชภัณฑ์ (Medical Supplies) ในยุโรป ขณะนี้ถึงขั้นวิกฤต (Critical) แล้ว ทำให้สหภาพยุโรปต้องออกประกาศห้ามทุกคนเดินทางไปไหน เว้นแต่จะจำเป็นอย่างยิ่งยวดจริงๆ และประกาศปิด External Border ของ EU ทั้งหมดเป็นเวลา 30 วัน ประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงแห่งฝรั่งเศสประกาศว่า “We are now at war” มาตรการเข้มงวดต่างๆ ที่รัฐบาลของเขาให้นำมาใช้ได้รับการยอมรับจากประชาชนตามผลการสำรวจประชามติถึงร้อยละ 93 นางแองเกลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรีวัย 65 ปี ของเยอรมนีแถลงว่า บัดนี้เป็นเช่นสงครามโลกครั้งที่ 2 ตามมาตรการก่อนหน้านี้ ชาวเยอรมันประมาณ 4 ถึง 5 พันคนที่เดินทางไปพักผ่อนในต่างประเทศ เช่น โมร็อกโก

โดมินิกัน รีพับลิค ฟิลิปปินส์ มัลดีฟส์และอียิปต์ โดยยังคงค้างอยู่ในต่างแดน รัฐบาลได้ส่งเครื่องบินพาณิชย์ไปลำเลียงกลับมาสู่ประเทศทั้งหมด ขณะนี้กำลังดำเนินการอยู่ตามรายงานของสื่อในวันนี้ที่ 18 มีนาคม นาย Friedrich Merz² ที่เป็นหนึ่งในสมาชิกพรรคซึ่งจะรับช่วงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีจากนางแองเกลา แมร์เคิล) ได้รับการตรวจเชื้อ Coronavirus เมื่อวันที่ 15 มีนาคม ปรากฏว่ามีผลเป็นบวก (Positive) จึงต้องกักตัวอยู่ในบ้านระยะหนึ่ง

การระบาดของโรคและการทรุดหนักทางเศรษฐกิจเป็นปัญหาคู่แฝด (Twin Problems) ที่สื่อเค้านำการเศรษฐกิจของโลกเข้าสู่สภาวะถดถอย (Recession) และอาจจะรุนแรงถึงขั้นเศรษฐกิจตกต่ำหรือ The Great Depression อันมีผลกระทบไปทั่วโลก เช่นปี 1929 ตลาดหุ้นวอลล์สตรีททั้ง Dow Jones Industrial Average S&P และ NASDAQ ตกถึงจุดต่ำสุดที่เรียกกันว่า Black Monday ถึง 3-4 ครั้งในรอบสัปดาห์พิเศษที่ผ่านมา รัฐบาลสหรัฐได้ผ่านมติให้จ่ายเงินช่วยเหลือประชาชนคนละ 1,000-2,000 ดอลลาร์ และกระทรวงการคลังได้เสนองบเงิน 1 Trillion ในขั้นแรกเพื่อกระตุ้นการเศรษฐกิจ ธนาคารกลางสหรัฐหรือ Federal Reserve Board ได้ตัด Rate ลงถึง 0 หลังจากที่ได้ลดลงเหลือเพียง 0.25

Dr. Larry Summers วิเคราะห์ว่า FED มีกำหนดที่จะหารือกับ G-7 เพื่อประสานการปรับอัตรา แต่คงจะเป็นเพราะความกดดันจากนายโดนัลด์ ทรัมป์ ที่ต้องการให้อัตราต่ำลงอีก นาย Jerome Powell ประธาน FED จึงด่วนตัดเฉพาะสหรัฐแต่ฝ่ายเดียว แทนที่จะเป็นการประสานการดำเนินการของธนาคารกลางประเทศก้าวหน้าทางเศรษฐกิจโดยสอดคล้องกัน ซึ่งจะมีผลต่อตลาดการเงินของโลกดีกว่ามาก ตามความเห็นของ Dr. Summers การตัด Rate เหลือ 0 นี้ the worst is yet ahead และ Global recession from Coronavirus is beginning. เขาวิตเมื่อ 5 วันที่แล้ว (ราวกลางเดือนมีนาคม) ว่า “POTUS

² อดีตหัวหน้าสภากลางงานและเป็นผู้แข่งของแองเกลา แมร์เคิลในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรค CDU

(Pres of the US) sets what I believe is a new world record for presidential market value destruction.”

ตามคำกล่าวของประธานาธิบดีทรัมป์ เงิน 1,000 ดอลลาร์ดังกล่าวถึงข้างต้นจะจ่ายเป็น pay-check ให้แก่คนทั่วไป มีผู้ใช้ที่ most vulnerable เท่านั้น ซึ่ง Rana Faroohar จาก Financial Times เห็นว่าเงินที่ได้รับแจกนี้จะถูกจ่ายไปอย่างรวดเร็ว เช่นในการซื้อของ Online โดยไม่ได้ช่วยกระตุ้นการเศรษฐกิจอย่างเป็นรูปธรรม บางคนอาจคาดหมายว่าจะได้รับเดือนละ 1,000 อีก ซึ่งไม่แน่ว่าทรัมป์ตั้งใจเช่นนั้นหรือเปล่า

ข่าวเพิ่มเติมจากแหล่งต่าง ๆ ที่ได้โน้ตไว้เป็นข้อมูลบางประการเกี่ยวกับการระบาดของโรค Coronavirus 2019 และผลกระทบทางเศรษฐกิจการเงินจนถึงวันที่ 19 มีนาคม 2020 และโดยที่เวลาต่างเพราะในประเทศตะวันตกได้มีการเปลี่ยนเป็น Daylight Saving Time แล้ว บางข้อมูลจึงได้รับในวันที่ 20 มีนาคม

สำนักวาติกัน ประกาศยกเลิกกิจกรรมต่างๆ ในเทศกาล Easter ในปีนี้ ตามปกติเทศกาล Easter จะมีขึ้นในต้นเดือนเมษายน

อิตาลีมีจำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรค Coronavirus 2019 เพิ่มขึ้นสูงที่สุดในรอบ 24 ชั่วโมงที่ผ่านมา คือถึงแก่ชีวิต 475 คนในวันเดียว ในขณะที่ ผู้ป่วยจากโรคระบาดมีจำนวน 41,000+ คน จนเกินกำลังแพทย์ที่จะรักษา pushing the health system to the limit จึงอนุญาตให้นักศึกษาแพทย์หลายร้อยคนมาช่วยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญต่างๆ เพื่อแบ่งเบาภาระ

องค์การอนามัยโลกแถลงว่า การที่อิตาลีมีผู้ป่วยเสียชีวิตถึง 3,400 คน นั้น นับว่ามากกว่าประเทศจีน

องค์การอนามัยโลกได้แถลงด้วยความเป็นห่วงว่า เวชภัณฑ์ที่จำเป็นทั้งในยุโรป และสหรัฐมีปริมาณลดต่ำลงอย่างมาก

ในทางตรงกันข้าม วันนี้เป็นวันแรกที่จำนวนผู้ป่วยในจีนลดเหลือเพียง 34 คน อันเป็นผู้ที่ติดเชื้อมาจากนอกประเทศ โดยไม่มีผู้ป่วยจากเชื้อภายในจีนเลย ด้วยเหตุนี้ทางการจึงอนุญาตให้โรงงานการผลิตต่างๆ เปิดการทำงานได้ ในวันที่ 20 มีนาคม ยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ติดเชื้อรายใหม่ในจีนอีกเป็นวันที่ 2

หลังจากที่จีนได้จัดเครื่องบินนำแพทย์ พยาบาลและเวชภัณฑ์ไปยังประเทศอิตาลี แล้ว ต่อมาจีนได้ส่งบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขพร้อมเวชภัณฑ์อีก 42 คนไปยังแคว้นลอมบาร์ดีทางภาคเหนือของอิตาลี ในวันที่ จีนได้ส่งบุคลากรทางการแพทย์และเวชภัณฑ์ไปยังประเทศฝรั่งเศสโดยทางเครื่องบินอีกประเทศหนึ่ง นอกจากนี้ จีนยังได้ตกลงจะร่วมมือกับประเทศต่างๆ ในการต่อสู้กับโรค Coronavirus เช่นกับเกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ฯลฯ

เมื่อสองสามวันที่ผ่านมา อิหร่านซึ่งมีผู้ป่วยจากการติดเชื้อ Coronavirus 2019 มากที่สุดในภูมิภาคตะวันออกกลางได้ส่งปล่อยนักโทษ 8 หมื่น 5 พันคน เพื่อต่อต้านการระบาดของโรคครั้งใหญ่ในประเทศ ตามรายงานเมื่อวันที่ 19 มีนาคม ชาวอิหร่านเสียชีวิต 1 คนทุก ๆ 10 นาที และผู้ติดเชื้อใหม่ชั่วโมงละ 50 คน นาย Fred Pleitgen ผู้สื่อข่าว CNN รายงานจากกรุงเตหะราน ว่าสาเหตุสำคัญสืบเนื่องจากมาตรการคว่ำบาตรที่ประธานาธิบดีทรัมป์ประกาศให้ใช้ต่ออิหร่านหลายครั้ง ทำให้อิหร่านไม่สามารถสั่งซื้อเวชภัณฑ์ เทคโนโลยีที่จำเป็นมาปรับใช้ในทางการแพทย์และแม้กระทั่งยาบางอย่างที่จำเป็นได้ จนกระทั่งบัดนี้ ทรัมป์ก็ยังไม่ยอมผ่อนคลายมาตรการรั้งมนุษย์ธรรมดังกล่าว อยาโกลลา คาเมเนอี ผู้นำสูงสุดของอิหร่านพยายามปลุกใจประชาชนว่าการกระทำของสหรัฐภายใต้ทรัมป์ทำให้ชาวอิหร่านต้องเรียนรู้ที่จะพึ่งตนเอง

ประธานาธิบดีรามาโปลาแห่งสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ได้ประกาศ State of National Disaster เพราะเหตุจากการระบาดของโรค Coronavirus 2019

ผู้เชี่ยวชาญด้านสาธารณสุขสหรัฐเตือนถึงความเป็นไปได้ว่า Coronavirus อาจย้อนกลับมาเป็นระลอก 2 (Second wave) ได้ ดังที่ Dr. Tom Frieden กล่าวถึงด้วยความไม่แน่ใจในตอนต้นของบทที่ 2 นี้ ว่าเชื้อที่ลอยขึ้นไปในอากาศอาจจะย้อนลงมาอีกหรือไม่ ในขณะที่ทั้งโลกยังไม่สามารถประมาณได้ว่าเชื้อโควิดจะอยู่ได้นานเท่าใดนอกร่างกายมนุษย์ ด้วยเหตุปัจจัยของสภาวะที่เปลี่ยนแปลงอย่างมากของภูมิอากาศและ Global warming

ตามรายงานวันนี้ขององค์การอนามัยโลก จำนวนผู้ติดเชื้อทั่วโลกอยู่ที่ 275,000 ราย ที่ถึงแก่ชีวิตแล้ว 11,400 คน สำหรับสหรัฐอเมริกา ตามรายงานแหล่งเดียวกัน ผู้ติดเชื้อที่ยืนยันแล้วมีจำนวน 18,500 คน และผู้ที่ถึงแก่ชีวิต 249 คน

Dr. Anthony Fauci ผู้เชี่ยวชาญทางโรคติดต่อของสหรัฐ ได้เสนอแนะให้รัฐบาลประกาศ National Lockdown มาตรการปิดพื้นที่นี้ ทางภาคเหนือของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ได้ประกาศทำนองเดียวกัน แต่เรียกว่า Shelter in Place หรือให้อยู่เฉพาะในบ้านของแต่ละคน ส่วนทางนิวยอร์ก ยังตกลงกันไม่ได้ระหว่างนาย Bill de Blasio นายกเทศมนตรีนครนิวยอร์กซึ่งต้องการให้ใช้บังคับทั่วมหานคร กับ นาย Andrew Cuomo ผู้ว่ามลรัฐนิวยอร์กซึ่งยึดทำที่ว่าถ้าจะประกาศก็ควรให้ครอบคลุมทั้งมลรัฐทั้งสามหรือ Tri-State และเมื่อคืนวันที่ 19 มีนาคม ผู้ว่ามลรัฐก็ได้ประกาศมาตรการต่างๆ เป็นจำนวนมาก ในวันที่ 19 มีนาคม ผู้ว่ามลรัฐแคลิฟอร์เนียประกาศให้ชาวมลรัฐทั้งเกือบ 40 ล้านคนอยู่ในบ้านของตน จะออกไปได้ก็เพื่อเหตุที่จำเป็น เช่นการซื้ออาหาร ยาและนำคนไข้ไปส่งโรงพยาบาล ทั้งนี้ เพราะคณะแพทย์ประเมินว่า ผู้ติดเชื้อจะเพิ่มขึ้นเป็น 25 ล้านคนในสองเดือนจากนี้

ราคาน้ำมันดิบได้ลดลงเหลือ 25 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล ต่ำที่สุดใน 30 ปี จะด้วยเหตุใดไม่ทราบ ซาอุดิ อาระเบียได้เพิ่มการผลิตน้ำมันดิบเป็น 13 ล้านบาร์เรลต่อวัน ต่อจากนั้น สหรัฐได้สั่งซื้อน้ำมันดิบ 30 ล้านบาร์เรล เข้าใจว่าจากซาอุดิ อาระเบีย คงจะด้วยเหตุผลทางการเมือง เพราะสหรัฐมีแหล่งน้ำมันในประเทศพอเพียงด้วยเทคโนโลยี Fracking

ในรายการ Crisis in Money Market เมื่อคืนวันที่ 19 มีนาคม Julia Chatterley ผู้ดำเนินรายการ First Move และ Christine Romans บรรณาธิการอาวุโสของรายการธุรกิจของ CNN คาดหมายโดยถูกต้องว่า การเทขายหุ้นในตลาดวอลล์ สตรีทจะมีต่อจากเมื่อวันพุธ ที่ 18 มีนาคม โดยตลาดเปิดด้วยราคา DOW 19,598 แล้วลดลงเป็น 19,396 และ 19,266 จูเลียกล่าวว่า ผลได้ (stock market gains) ในรอบสามปีที่ผ่านมาสูญสิ้นไปหมด สภาพตลาดหลักเป็นเช่นนี้ทั้งในสหรัฐ ยุโรปและเอเชีย บางคนได้เรียกร้องให้มี Much more stimulus package จูเลียกล่าวต่อไปว่า “Depression is coming. As ECB has just done in providing 821 billion EURO amid Coronavirus slump, which follows the provision of \$ 1.5 trillion. จูเลียย้ำคำมั่นสัญญาของทางการที่จะช่วยการเศรษฐกิจให้มากเท่าที่จำเป็นและให้นานแสนนานเท่าที่ต้องการ” (“Promises to help the economy ‘as much as necessary and for as long as needed’”) เธอประมาณวงเงินว่าอาจต้องถึง 5 trillion ดอลลาร์

พรรครีพับลิกันซึ่งเป็นเสียงข้างมากในวุฒิสภา ได้หารือกับทำเนียบขาว และเสนอของบ 1 trillion เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยจะต้องหารือกับพรรคเดโมแครตซึ่งเป็นเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร นางแนนซี เปโลสซี ประธานสภาล่างเห็นว่า งบที่เสนอมุ่งช่วยเหลือเฉพาะ Corporations โดยมีได้แยแสแก่คนงานจำนวนมหาศาลที่ตกงานและขาดรายได้เลย ทั้งสองพรรคจะต้องหารือกันต่อไป

สำนักข่าวกรองสหรัฐและหน่วยงานด้านความมั่นคงได้เตือนประธานาธิบดีถึงอันตรายจากการเศรษฐกิจตกต่ำ และผลกระทบอันจะแผ่กระจายไปทั่วโลก

ประธานดอยช์ แบงก์ให้ความเห็นว่า จีนทำถูกที่มีได้ปลดคนออกจากงานเมื่อปิดกิจการ แต่สหรัฐอาจจะมีคนว่างงานถึงร้อยละ 20 ในขณะที่ความตึงเครียดระหว่างสหรัฐกับจีนเพิ่มมากขึ้น บริษัท Goldman Sachs ยักษ์ใหญ่ทางการเงินเพื่อการลงทุน พยากรณ์ว่าในสัปดาห์นี้ คนงาน 2.25 ล้านจะยื่นขอเงินช่วยเหลือจากการไม่มีงานทำ

วันนี้ ธนาคารกลางของอังกฤษ (Bank of England) ประกาศลดอัตราดอกเบี้ยลงเหลือเพียง 0.1 % ในขณะที่ ธนาคารกลางของออสเตรเลียประกาศ Quantitative Easing เพื่อช่วยการเศรษฐกิจของประเทศ

คบเพลิงโอลิมปิกที่มีพิธีจุดที่กรุงเอเธนส์ ประเทศกรีซ ถูกนำโดยเครื่องบินญี่ปุ่นไปถึงที่หมายปลายทางในญี่ปุ่นแล้ว และจะมีการวิ่งไปในเมืองต่างๆ ในประเทศก่อนจะนำไปจุด ณ สนามแข่งขันในกรุงโตเกียวในเดือนกรกฎาคม ศกนี้ หลังจากที่รัฐบาลญี่ปุ่นได้รับความสนับสนุนจากประเทศ G-7 และคณะกรรมการโอลิมปิกสากลให้จัดการแข่งขันได้ตามกำหนด เท่าที่ได้ทราบมาก่อนนี้ IOC จะรับฟังจากองค์การอนามัยโลกอีกทางหนึ่งทางสหรัฐ สมาคมนักว่ายน้ำได้ร้องเรียนไปยัง USOC ขอเลื่อนการแข่งขันไปเป็นปีหน้าเนื่องจากมาตรการต่อต้านโรคระบาดทำให้ไม่อาจจะเข้าถึงที่ฝึกซ้อมได้ อันอาจรวมถึงกีฬาประเภทอื่นด้วย แต่ญี่ปุ่นคงจะยืนยันตามความตั้งใจเดิม เพราะหากจัดได้จะเป็นสัญญาณว่า ญี่ปุ่นได้ฟื้นตัวจากหลายทศวรรษของการหดตัว (Stagnation) ทางเศรษฐกิจและภัยพิบัติจากแผ่นดินไหวครั้งใหญ่เมื่อปี 2011

ข่าวเพิ่มเติมในวันที่ 25 มีนาคม 2020 (2563)

ความกดดันจากสมาคมการกีฬาจากประเทศชั้นนำ เช่นสมาคมนักว่ายน้ำแห่งสหรัฐดังได้กล่าวถึงแล้ว สมาคมกรีฑาแห่งสหรัฐ แคนาดา ออสเตรเลีย และอื่นๆ ทำให้คณะกรรมการโอลิมปิกระหว่างประเทศ (International Olympic Committee-IOC) ได้เริ่มวางแผนขั้นตอนต่างๆ ในกรณีที่อาจต้องเลื่อนการแข่งขันออกไปสามสัปดาห์แล้ว แต่ได้

ยืนยันว่า ไม่มีการยกเลิกการแข่งขันหรือเปลี่ยนแปลงประเทศเจ้าภาพอย่างแน่นอน ส่วน
รัฐบาลญี่ปุ่น โดยนายชินโซะ อาเบะ นายกรัฐมนตรี นั้น ยอมรับว่าแม้สถานการณ์ระบาดของ
โรค Coronavirus 2019 ในญี่ปุ่นจะค่อนข้างเบาบางลง การเลื่อนกำหนดการแข่งขันคง
จะหลีกเลี่ยงมิได้ ในที่สุดเมื่อวันที่ 24 มีนาคม ศกนี้ รัฐบาลญี่ปุ่นได้แจ้งไปยัง
คณะกรรมการโอลิมปิกระหว่างประเทศว่า เห็นด้วยที่จะเลื่อนการแข่งขันไปเป็นปี 2021

ทางสหรัฐ สถานการณ์ระบาดของโรคทวีความรุนแรงขึ้นแม้จะมีการประกาศให้มีการ
Lockdown ขึ้นในหลายมลรัฐ แต่ประธานาธิบดีทรัมป์ยังไม่ยอมเลิกการ Down play
อันตรายของการแพร่เชื้อ ด้วยการกล่าวจากห้องแถลงข่าวของทำเนียบขาวว่า บัดนี้ได้
เห็นแสงสว่างจากปลายอุโมงค์แล้ว (He now can “see light at the end of the tunnel”)
ผู้เชี่ยวชาญอเมริกันทั้งหมดต่างเห็นว่าทรัมป์เข้าใจสถานการณ์ผิดอย่างมาก
เช่นเดียวกับที่เขาวิตกก่อนหน้านี้ว่า “We cannot let the cure be worse than the problem
itself.” และวิตกต่อไปว่า อีกเพียง 15 วันก็จะหมดปัญหาแล้ว

Dr. Fauci ซึ่งต้องร่วมกับประธานาธิบดีในการแถลง ให้สัมภาษณ์ว่า เขาไม่สามารถ
ไปแย้งไมโครโฟนจากประธานาธิบดีและผลักเขาให้หลีกทางไป จึงต้องปล่อยให้เขาพูดไป
แล้วหาทางแก้ทีหลัง

ในการหารือระหว่างพรรครีพับลิกันกับพรรคเดโมแครตเพื่อจัดงบประมาณกระตุ้น
เศรษฐกิจ พรรคเดโมแครตให้จัดลำดับความสำคัญต่อ คนงานนับล้านที่ต้องตกงานก่อน
และการหาทางเพิ่มเวชภัณฑ์ด้วย ซึ่งคนทั่วไปเห็นว่าประธานาธิบดีควรนำ Defense
Production Act ที่บัญญัติไว้ตั้งแต่เกิดสงคราม โดยให้บริษัทเช่น G.M ปรับการผลิตรถยนต์
มาผลิตยุทโธปกรณ์ เช่นรถถัง ยานเกราะ ฯลฯ ซึ่งต้องมีการจ้างงานด้วย ในที่สุด ทั้งสอง
พรรคก็สามารถตกลงกันได้เป็น Package 2 trillion (ล้านล้าน) ประธานาธิบดีทรัมป์ไม่เห็น
ด้วยกับการลดความสำคัญของการกู้บริษัท (Bailing out Corporations) ก่อน โดยไม่
เข้าใจถึงความจำเป็นในการหาทางเยียวยาและสรรหาเวชภัณฑ์เพื่อรับมือกับโรคระบาด
ใหญ่

พรรคเดโมแครตเห็นว่าแม้ Package จะไม่สมบูรณ์พร้อม แต่ก็ยังดีที่มีได้ละเลย
คนงานนับล้าน เช่นงบประมาณหนึ่งที่จะจัดให้มี Expanded unemployment Benefits และงบ
เพื่อการต่อต้านโรคระบาดใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมื่อแนวโน้มของผู้ติดเชื้อแสดงว่า
สหรัฐกำลังจะกลายเป็น Epicenter ของโรคแทนที่อิตาลี เพราะในนครนิวยอร์กจำนวนผู้
ติดเชื้อเพิ่มขึ้นเท่าตัวทุกสามวัน

เงินช่วยเหลือชาวอเมริกันทั่วไปและแก้ปัญหาความขาดแคลนอุปกรณ์การแพทย์
อันเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมาย Stimulus Package 2 ล้านล้าน ในภาวะการณ์ระบาดครั้ง
ใหญ่ของ Coronavirus เป็นงบซึ่งมากที่สุดในประวัติศาสตร์สหรัฐ อันประกอบด้วยภาค
ส่วนสำคัญบางประการดังนี้

1. งบ 100 พันล้านดอลลาร์ เพื่อช่วยเหลือโรงพยาบาลต่างๆ บุคลากรทาง
การแพทย์และพยาบาล และเวชภัณฑ์ที่จำเป็น ในการรับมือกับโรคระบาด ซึ่งนายชัค ชู
เมอร์ ผู้นำเสียงข้างน้อยจากพรรคเดโมแครตในวุฒิสภาเรียกว่า งบนี้และรายการอื่นๆ
เป็น Marshal Plan For Health
2. งบ 350 พันล้านดอลลาร์ สำหรับอุตสาหกรรม SMEs ที่ได้รับผลกระทบ
3. งบ 500 พันล้านดอลลาร์ สำหรับบริษัท (Corporations) สายการบินทั้งหลาย
และเรือสำราญ
4. งบ 150 พันล้านดอลลาร์ สำหรับมลรัฐและกองทุนกระตุ้นกิจการต่างๆ ใน
ท้องถิ่น รวมทั้งค่าประกันการว่างงาน คนตกงานเพราะถูกปลดจะได้รับเงินเดือนเต็มเป็น
เวลา 4 เดือน
5. ให้เงินช่วยเหลือคนงานและผู้ตกงานกับการปรับวงเงินใน Expanded
Unemployment Benefit

ให้ความช่วยเหลือกิจการต่างๆ รวมทั้งภาค Hospitality ด้วย และให้เงินช่วยเหลือครอบครัวจากรายละ 1,200 ดอลลาร์กับผู้ที่มียาได้ปีละไม่เกิน 75,000 ดอลลาร์ คู่สมรส 2,400 ดอลลาร์ หากทั้งคู่มียาได้ไม่เกินปีละ 150,000 ดอลลาร์ เด็กคนละ 500 ดอลลาร์ โดยให้ยกเลิกบทที่ห้ามมิให้ชาวอเมริกันรายได้ต่ำได้รับประโยชน์เต็มที่

นาย Mnuchin รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแถลงว่า การจ่ายเงินเหล่านี้จะทำได้ใน 3 สัปดาห์ ตามกระบวนการ โดยที่วุฒิสภาได้ลงมติด้วยคะแนนเสียง 96 ต่อ 0 เมื่อวันพุธที่ 25 มีนาคมแล้ว นางแนนซี เพโลสซี ประธานสภาผู้แทนราษฎร เชื่อว่าสภากลางจะหาทางให้ร่างรัฐบัญญัตินี้ผ่านได้ในวันศุกร์ ที่ 27 มีนาคม ศกนี้ แหล่งข่าวที่เชื่อถือได้ว่าวุฒิสมาชิก Elizabeth Warren จากพรรคเดโมแครตได้ทุ่มเทความพยายามอย่างมากในการจัดทำข้อบ่งชี้ด้วยความช่วยเหลือต่อคนงานและผู้ยากไร้จนสามารถตกลงกันได้เมื่อเวลา 01.00 น.ของวันพุธ

โดยที่วงเงินสูงมากเป็นประวัติการณ์ กฎหมายการเงินฉบับนี้จึงได้กำหนดบทที่ว่าด้วย Oversight เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและควบคุมการเบิกจ่ายอย่างเคร่งครัด

ตามข้อจำกัดในกฎหมายฉบับนี้ ธุรกิจหลากหลายของประธานาธิบดีทรัมป์ รองประธานาธิบดีไมค์ เพนซ์ สมาชิกสภาทั้งสองและหัวหน้าฝ่ายบริหารในรัฐบาลทั้งหมดจะไม่สามารถรับสิทธิและประโยชน์จากกฎหมายการเงินนี้

ตามรายงานของสื่อต่างๆ ทั้งต่างประเทศและในประเทศไทย จำนวนผู้ติดเชื้อในสหรัฐอเมริกาในวันนี้ ที่ 27 มีนาคม มากที่สุดในโลก ตรงตามความคาดหมายของหลายฝ่าย

สงครามกลางเมืองในซีเรีย ที่เริ่มขึ้นในปี 2011 เข้าสู่ปีที่ 9 แล้ว โดยการสู้รบยังไม่
มีสัญญาณว่าจะสิ้นสุดได้เมื่อใด แม้ว่า ด้วยความช่วยเหลือทางทหารจากรัสเซีย กอง
กำลังของประธานาธิบดีบาชาร์ อัล อัสซาด จะสามารถเข้ายึดเมืองสำคัญเช่นอาเล็ปโป
กลับมาได้ หลังจากที่ทั้งสองกองทัพได้ใช้ความรุนแรงอย่างหนักและความไร้มนุษยธรรม
อย่างเหลือเชื่ออยู่เป็นปี

เมืองที่เกิดการสู้รบในระยะหลังๆ มานี้ได้แก่ Idlib ทางตะวันตกเฉียงเหนือของ
ซีเรีย ติดกับพรมแดนตุรกี ที่นั่น ตุรกีถือเป็นเขต Security corridor ซึ่งทหารหลายสิบคน
ถูกสังหารโดยกองกำลัง Regime force ของซีเรียด้วยความช่วยเหลือจากกำลังทางอากาศ
ของรัสเซีย ที่น่าวิตกอย่างยิ่งได้แก่พลเรือนหลายแสนที่ต้องเผชิญภัยจากวิกฤตการณ์ทาง
มนุษยธรรม เช่นอีกนับล้านที่ต้องกลายเป็น “ผู้ลี้ภัย” ในประเทศของตนเอง

ตามคำชี้แจงของเลขาธิการสหประชาชาติ หน่วยงานบรรเทาทุกข์ขององค์การ
กำลังระดมความพยายามที่จะป้องกันมิให้โรค Coronavirus ระบาดเข้าไปยังค่ายผู้ลี้ภัยใน
อิเดลิบ เยเมน เคนยา ฯลฯ ซึ่งสภาวะทางสุขอนามัยแย่มากอยู่แล้ว ญะดีเรสได้ขอให้
การหยุดยิงอย่างจริงจังในอิเดลิบ ในสภาพทั่วไป เขาจึงวอนว่า “It’s time all armed conflict
to lock down. It’s time for enlightened self-interest.”

ด้วยความที่การสู้รบในซีเรียพัวพันรัสเซียมาตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน 2015 ที่รัสเซีย
ได้ไปตั้งฐานบินที่ลาตาเกีย ฐานทัพเรือที่ตาร์ตุส และฐานขีปนาวุธจากพื้นสู่อากาศพิสัย
ต่างๆ ทั้ง SAM 300 และ SAM 400 กับกองกำลังภาคพื้นดินและระบบส่งกำลังบำรุงอย่าง
พร้อมมูล อันช่วยฟื้นฟูสถานะของประธานาธิบดีอัสซาดให้กลับมาครองอำนาจเหนือซีเรีย
ได้เกือบหมด ในขณะที่รัฐบาลสหรัฐภายใต้นายโดนัลด์ ทรัมป์ขาดเป้าหมายทาง
ยุทธศาสตร์ที่แน่นอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการใช้หน่วยรบพิเศษเพื่อร่วมกับ Syrian
Democratic Forces อันมีกองกำลังของชาวเคิร์ดและชนเผ่าเป็นหลัก ซึ่งตุรกีต่อต้าน
เป็นเหตุให้สถานการณ์ด้านสมรภูมิในซีเรียสลับซับซ้อนยิ่ง ดังเห็นได้จากเหตุการณ์ปะทะ
กันที่ Idlib ดังกล่าวถึงข้างต้น

ประธานาธิบดีเออร์โดวันแห่งตุรกีได้หาทางให้ยุโรปมาช่วยโดยอ้างความเป็นภาคีของนาโต้ แต่ฝ่ายยุโรปไม่สู้จะเห็นด้วยกับวิธีการของตุรกีจึงมิได้ดำเนินการแต่อย่างใด ประธานาธิบดีตุรกีจึงใช้วิธีกดดันยุโรปด้วยการเปิดทางให้ผู้ลี้ภัยต่างๆ ออกจากตุรกีเพื่อหาทางเข้าไปหาแหล่งพักพิง (Asylum) ในยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรีซ โดยอ้างว่าเป็นผู้ลี้ภัยจากการสู้รบใน Idlib ในขณะที่เดียวกันเออร์โดวันได้เดินทางไปเจรจากับประธานาธิบดีปูตินที่รัสเซีย ในระยะเดียวกันกับที่ผู้ลี้ภัยต้องปะทะกับตำรวจของกรีซ มีการใช้ระเบิดน้ำตา เพื่อขับออกมา จำนวนไม่น้อยไม่มีเสื้อผ้าใส่ ทั้งๆ ที่อากาศในบริเวณหนาวมาก

ตามรายงานของ Arwa Damon ผู้สื่อข่าวอาวุโสของ CNN ผู้ลี้ภัยที่พยายามจะหนีไปหาที่พักพิงในยุโรปมิใช่เป็นชาวซีเรียจาก Idlib แต่เป็นพวกที่ตุรกีผลักดันออกจากประเทศตน ทั้งๆ ที่ตุรกีมีข้อตกลงกับสหภาพยุโรปที่จะให้ผู้ลี้ภัยเหล่านี้อยู่ในประเทศไปก่อน โดยตุรกีได้รับเงินช่วยเหลือจากสหภาพฯ และเยอรมนีหลายพันล้านดอลลาร์เป็นการตอบแทน

การเจรจาระหว่างประธานาธิบดีเออร์โดวันแห่งตุรกีกับประธานาธิบดีปูตินที่กรุงมอสโกมีรายละเอียดประการใดบ้างนั้น ไม่อาจจะทราบได้ ทราบแต่เพียงว่า รัสเซียกับตุรกีจะจัดให้มีการหยุดยิงใน Idlib โดยทั้งสองฝ่ายจะร่วมกันตรวจการณ์ (Joint patrol) แต่เท่าที่ได้ฟังจากถ้อยแถลงของเลขาธิการสหประชาชาติ การหยุดยิงดูจะไม่ได้ผลเท่าใดนัก

ตามรายงานข่าวที่ได้รับเมื่อเวลา 18.30 น. ตามเวลาในประเทศไทย วันศุกร์ที่ 27 มีนาคม นายบอริส จอห์นสัน นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักร ติดเชื้อ Coronavirus 2019 แต่จะกักตัวอยู่ต่างหาก และจะปฏิบัติงานต่อไป โดย Video conference แต่พระอาการของ Prince Charles ซึ่งทรงประชวรด้วยโรคเดียวกันและ พระราชา Albert แห่งโมนาโกซึ่งประทับอยู่ในโรงพยาบาลที่อังกฤษ เป็นเช่นไร ยังไม่มีแถลงการณ์จากสำนักพระราชวังทั้งสองประเทศ ทราบแต่เพียงว่า พระอาการไม่หนักมาก

ก่อนหน้านี้ที่นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักรจะได้รับการยืนยันว่าติดเชื้อ นางแองเกลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรีเยอรมนีได้รับการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคที่ไม่เปิดเผย และแพทย์ผู้ฉีดถูกตรวจว่ามีเชื้อ coronavirus ท่านนายกรัฐมนตรีจึงแยกตัวอยู่ต่างหากตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ส่วนรัฐมนตรีช่วยว่าการสาธารณสุขอังกฤษก็ติดเชื้อเช่นกัน

เมื่อปี 1965 (2508) ข้าพเจ้าได้รับอาสาที่จะไปประจำการที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงย่างกุ้ง ตามคำขอของท่านรัฐมนตรี ถนัด คอมันตร์ ซึ่งประสงค์จะได้ทราบข่าวคราวจากสหภาพพม่าให้ทันท่วงที ซึ่งในระยะนั้น เป็นรัฐบาลทหาร ภายใต้ดู เน วิน

หลายคนในกระทรวงแปลกใจว่า ทำไมข้าพเจ้าจึงถูกเลือกให้ไปที่นั่น ซึ่งข้าพเจ้าทราบเหตุผลที่แท้จริง แต่ไม่เห็นความจำเป็นที่จะเปิดเผยความจริง เพราะภูมิใจที่ได้รับ ความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชา

ก่อนออกเดินทาง ข้าพเจ้าได้วางแผนงานไว้ว่าจะพยายามทำหน้าที่ให้ดีที่สุด ด้านหนึ่งได้แก่การกระชับความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศเพื่อนบ้านใกล้ชิด โดยการเริ่มต้นด้วยการส่งเสริมทางวัฒนธรรมสัมพันธ์ การหารือกับกรมศิลปากรทำให้ทราบว่า ไทยไม่เคยไปเผยแพร่ในพม่ามาก่อน ทั้งๆ ที่พื้นฐานทางศิลปวัฒนธรรมของทั้งสองประเทศมีส่วนคล้ายคลึงกัน เนื่องจากเป็นชาวพุทธเช่นเดียวกัน

ในช่วงนั้นข้าพเจ้าโชคดีที่ได้เห็นบทความของศาสตราจารย์ทางประวัติศาสตร์จากมหาวิทยาลัยย่างกุ้ง ซึ่งท่านได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับพม่า ไว้อย่างละเอียด อันเป็นแรงบันดาลใจตามแผนงานที่ข้าพเจ้าวางไว้ในใจ

ศาสตราจารย์ท่านนี้ได้กล่าวว่า เมื่อมีสงครามระหว่างพม่ากับไทย หากไทยพ่ายแพ้ในการรบ พม่าก็กวาดต้อนผู้คนจากไทยไปในพม่า ทั้งชนชั้นนำและศิลปินหรือนาฏศิลปิน

ไปเป็นจำนวนมาก ศิลปินเหล่านี้ได้ถ่ายทอดศิลปะการละครให้ฝ่ายพม่า ความต่างระหว่างไทยกับพม่าได้แก่การที่พม่าซึ่งการละครผูกติดอยู่กับศาสนา เพราะอิงอยู่กับชาตะกะหรือชาดกมาตลอด อิทธิพลของนาฏศิลป์ไทย เป็นเหตุให้พม่าค่อยๆ เปลี่ยนตามไทย และสามารถแยกจากศาสนา ตามชาดกเดิม จนเป็นแนวทางการละครใหม่ ยกตัวอย่างเช่นพระสุธนจากมโนहरา ในขณะเดียวกัน การร่ายรำของพม่าก็ได้ใช้ “โยเดีย” ดานส์ เป็นหลักสูตรของนักเรียนมานาน ไม่แน่ว่ายังเป็นหลักสูตรอยู่ในปัจจุบันหรือไม่

ท่านศาสตราจารย์มหาวิทยาลัยย่างกุ้ง สรุปว่า ด้วยความเป็นมาดังกล่าว มรดกตกทอดจากไทยอันสืบต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน ชัยชนะในการรบของพม่าจึงไม่ยั่งยืน

ด้วยแรงบันดาลใจดังกล่าว ข้าพเจ้าจึงนำคณะนาฏศิลปะจากกรมศิลปากรไปแสดงที่พม่าจำนวน 82 คน เป็นคณะใหญ่ที่สุด และแสดงที่โรงละครกลางแจ้งในกรุงย่างกุ้งและที่เมืองต่างจังหวัด ชาวพม่าประทับใจมาก และเพราะเข้าใจเนื้อเรื่องต่างๆ ที่ไม่เข้าใจภาษาไทย จึงหลั่งน้ำตาด้วยความซาบซึ้งใจ และเรียกร้องให้คณะแสดงตลอดทั้งคืน

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกระทรวงกาต่างประเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนเมษายน 2563 (2020)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนเมษายน 2563 (2020)

เมื่อตัวเลขผู้ติดเชื้อ Coronavirus 2019 หรือ COVID 19 ที่ได้รับการยืนยันแล้ว ในสหรัฐอเมริกา มีจำนวน 337,600+ และผู้เสียชีวิตจากโรคร้ายนี้สูงขึ้นถึง 9,600+ ในวันที่ 5 เมษายนต่อวันที่ 6 เมษายน พลเรือตรี Jerome Adams นายแพทย์ใหญ่แห่งชาติหรือ US Surgeon General ได้กล่าวเตือนว่า สัปดาห์ต่อจากนี้ไปจะนำมาซึ่งเวลาอันเศร้าสลดใจยิ่ง เสมือนวันที่อ่าวเพิร์ลถูกโจมตีและเหตุร้าย 9/11 เมื่อจำนวนผู้เสียชีวิตจากโรคระบาดจะพุ่งขึ้นกว่าหนึ่งหมื่นคนและจะยิ่งเพิ่มสูงขึ้นกว่านั้นอีก เนื่องจากสหรัฐมีผู้ติดเชื้อมากจนกลายเป็นศูนย์กลาง (epicenter) ของโรคระบาดใหญ่ในโลกไปแล้ว ดังที่ได้รายงานไว้ในประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศเดือนมีนาคม 2563 (2020) ก่อนหน้านี้

ทุกวันนี้ในระยะหลังๆ มานี้ ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ได้ออกมาที่ห้องแถลงข่าว ทั้งในเรื่องที่สำคัญ ไม่สำคัญ และในเรื่องการระบาดใหญ่ (pandemic) ของโรค Coronavirus แม้จะได้แต่งตั้งให้รองประธานาธิบดีไมค์ เพนซ์ เป็นหัวหน้าคณะทำงานเฉพาะกิจเกี่ยวกับโรคนี้ ซึ่งจะต้องทำหน้าที่โฆษกด้วย โดยมี Dr. Anthony Fauci ผู้อำนวยการสถาบันโรคภูมิแพ้และโรคติดต่อแห่งชาติเป็นผู้เชี่ยวชาญประจำคณะทำงานฯ และ Dr. Deborah Birx แพทย์หญิงด้านภูมิคุ้มกันจากกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐเป็นผู้ประสานงานสำหรับทำเนียบขาว ซึ่งจะยืนอยู่ข้างแท่นแถลงข่าว

ตามปกติ ประธานาธิบดีจะกล่าวคำปราศรัยและตอบคำถามผู้สื่อข่าวในห้องโถงภายในทำเนียบขาว และไม่ค่อยมาปรากฏตัวในห้องแถลงข่าว อันเป็นห้องของ Press Secretary เท่าใดนัก เพราะหลังจากที่โฆษกทำเนียบขาวคนสุดท้ายลาออกไปหลายเดือน

แล้ว โฆษกหญิงคนใหม่ซึ่งได้รับการแต่งตั้งก็ไม่เคยได้ทำหน้าที่ในห้องหนังสือพิมพ์ (Press room) เลย เพราะประธานาธิบดีมาใช้แทบทุกวัน จนดูเหมือนจะกลายเป็นห้องแถลงข่าวเกี่ยวกับโรคโควิด 19 ไปแล้ว ทำให้เมื่อวันที่ 8 เมษายน สถานีโทรทัศน์ที่ทำข่าวจากห้องนั้น ได้แสดงภาพโฆษกหญิงดังกล่าว พร้อมกับรายงานว่ เธอได้ลาออกแล้ว โดยไม่มีการชี้แจงเหตุผล

ประธานาธิบดีทรัมป์แถลงเกี่ยวกับโรคระบาดใหญ่ของโควิด 19 เมื่อปลายเดือนกุมภาพันธ์ ที่โรคนี้เริ่มระบาดเข้าไปในมลรัฐทางตะวันตกเฉียงเหนือของสหรัฐว่า ไม่น่าห่วง อีกไม่ช้า ก็จะมี disappear ไป ต่อจากนั้น เขาก็แถลงอีกว่า เชื้อนี้จะทนอากาศที่อุ่นขึ้นไม่ได้ ในกรณีแรก ตัวเลขในบรรทัดแรกของรายงานนี้ คงจะให้ความจริงได้ชัดเจนแล้ว ในกรณีหลัง ผู้เชี่ยวชาญจากชาติต่าง ๆ ได้ยืนยันแล้วว่า ไม่มีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ว่าจะเป็นเช่นที่ทรัมป์กล่าวอ้าง เพราะเป็นเชื้อโรคใหม่

เมื่อต้นสัปดาห์นี้ ทรัมป์ได้แถลงอยู่สองวันติดต่อกัน ถึงสรรพคุณของยาต้านมาลาเรียชื่อ Hydroxychloroquine ว่าสามารถฆ่าเชื้อโควิดในร่างกายผู้ป่วยได้ และในวันต่อมา เขาคูยต่อว่าถ้าจะให้ได้ดี ควรทานควบกับยาปฏิชีวนะ Azithromycin โดยออกตัวว่าเขาไม่ใช่หมอ แต่ทราบที่ดี โดย “สามัญสำนึก” ดีแน่ ผู้เชี่ยวชาญที่อยู่กับเขาทราบถึงขีดจำกัดของยาเหล่านี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลข้างเคียง แต่คงจะไม่ต้องการขัดเขาต่อหน้าผู้สื่อข่าว จึงเงียบเสีย ในรายการ เมื่อวันที่ 9 เมษายน CNN ได้รายงานผลการศึกษาของแพทย์ฝรั่งเศส ว่าผลการทดลอง Hydroxychloroquine กับคนไข้จำนวนกว่า 10 คนไม่ปรากฏว่าได้ผล ซึ่งรายงานจากวงการแพทย์ในอเมริกา ก็ไม่แนะนำให้ใช้เช่นกัน เมื่อวันที่ 10 เมษายน Dr. Robert Redfield ผู้อำนวยการ CDC ของสหรัฐตอบคำถามเกี่ยวกับยาตัวนี้ว่าเขาไม่สามารถจะแนะนำให้ใครใช้หรือไม่ใช้ได้ เพราะยังไม่มี Data เพียงพอ สื่อต่างประเทศรายงานก่อนหน้านี้ว่า ที่ปรึกษาการแพทย์ของทรัมป์มิได้เป็นหมอ แต่เป็นอดีตผู้จัดรายการของ Fox News ที่มาทำงานที่ทำเนียบขาว ชื่อ Laura Ingraham อย่างไร

ก็ดี ข่าวจากทำเนียบขาวแจ้งว่า รัฐบาลกลางได้สั่งซื้อยาชนิดนี้มาสต็อกไว้แล้วหลายล้านโดส และรัฐบาลอินเดียได้ยกเลิกคำสั่งห้ามส่งออกยาประเภทนี้แล้วด้วย

ประมาณต้นสัปดาห์นี้ ประธานาธิบดีทรัมป์ได้เข้ามาที่ห้องแถลงข่าวเช่นเคยโดยได้กล่าวโจมตีการทำงานขององค์การอนามัยโลกว่า ไม่มียุทธศาสตร์ที่แน่นอน จึงไม่สามารถแก้ปัญหาโรคระบาดใหญ่ของ Coronavirus ได้ และองค์การใช้ทรัพยากรไปในจีนมากเป็นพิเศษ (China-centric) ด้วยเหตุนี้ เขาจึงอาจจำเป็นต้องงดการบริจาคบำรุงองค์การฯ นี้ ทำให้ความประหลาดใจให้แก่คนทั่วไปไม่น้อย เพราะใครๆ ก็ทราบถึงการทุ่มเทความพยายามในการแก้ปัญหาสุขภาพอนามัยและสาธารณสุขของ WHO มาด้วยดี กรณีโรคระบาดใหญ่ในโลกเป็นที่สนใจของชาวโลกและรัฐบาลทั้งหลาย แม้กระทั่งสื่อระหว่างประเทศก็ได้นำเสนอข่าวเกี่ยวกับโควิด 19 จนแทบจะมิได้เสนอข่าวอื่นเลย นาย John Avlon อดีตบรรณาธิการสื่อ The Daily Beast และบัดนี้เป็นคณะเสนอข่าวการเมืองของ CNN ได้วิจารณ์นายโดนัลด์ ทรัมป์ว่าชอบโทษคนอื่นในความผิดของตนเอง และกล่าวถึงกรณีที่เขาได้ตำหนิองค์การอนามัยโลกด้วย

หลังจากที่ถูกตำหนิอย่างไม่เป็นธรรม ดร. Tedros Adhanan Gebreyesus ผู้อำนวยการใหญ่ (Director-General) ขององค์การอนามัยโลก ซึ่งตามปกติจะไม่โต้ตอบกับผู้นำประเทศต่างๆ จำต้องแสดงความรู้สึกไม่สบายใจที่ถูกประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกาต่อว่าอย่างผิดๆ ด้วยการกล่าวเป็นเชิงเตือนว่า “ขออย่าได้นำไวรัสไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการเมืองเถิด” กรณีของผู้บริหารใหญ่ขององค์การอนามัยโลกดังกล่าว ทำให้อดคิดถึงคำเตือนของอดีตประธานาธิบดีโอบามาไม่ได้ แม้จะเป็นในบริบทที่ต่างกัน คือ “The biggest mistake leaders can make in times of crisis is to misinform.”

การใช้ห้องแถลงข่าวในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับโรคระบาดใหญ่เป็นประจำคงจะเพื่อเป็นการหาเสียงเนื่องด้วยปีนี้จะมีการเลือกตั้งประธานาธิบดีในวันที่ 3 พฤศจิกายน โดยที่มาตรการจำกัดความเคลื่อนไหวต่างๆ ที่มีการประกาศใช้เพื่อหยุดยั้งการแพร่กระจายของเชื้อโรคร้ายทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งในขั้นต้นหรือ Primary ไม่อาจจัดการชุมนุมหาเสียงได้

นายโดนัลด์ ทรัมป์จึงใช้ห้องแถลงข่าวของทำเนียบขาวแทน และหาเสียงมาตลอด ส่วนผู้สมัครจากพรรคเดโมแครตไม่มีพื้นที่ในการหาเสียง แม้รูปการณ์จะมีโอกาสดีที่จะเอาชนะนายทรัมป์ได้ก็ตาม

อย่างไรก็ดี นายทรัมป์ตั้งใจที่จะปูทางให้เขาได้กลับมาเป็นประธานาธิบดีอีกเป็นวาระที่สอง ด้วยการผูกพันผู้สนับสนุนเขาไว้ตลอด โดยเริ่มการหาเสียงเพียงไม่กี่วันหลังจากที่เขาชนะการเลือกตั้งเมื่อปี 2016 ด้วยคะแนนของคณะผู้เลือกตั้งหรือ Electoral College แม้เขาจะได้รับเสียงสนับสนุนจากผู้ออกเสียงทั่วไปหรือ popular vote น้อยกว่า Hillary Clinton ถึงเกือบ 3 ล้านเสียงก็ตาม คณะผู้หาเสียงให้เขาใช้เงินไปไม่น้อยกว่า 400 ล้านดอลลาร์ในการเข้าถึงคนจากการคัดกรองของ Cambridge Analytica สาขาหนึ่งของ Facebook ซึ่งประสานงานกับ Trolls ของรัสเซียและลูกมือใต้การบงการของปูดินซึ่งยอมรับที่กรุงเฮลซิงกิว่า เขาต้องการให้ทรัมป์ชนะการเลือกตั้ง ทั้งหมดนี้ หน่วยงานข่าวกรองของสหรัฐทั้งหมดทราบดี และได้รวบรวมเอกสารเกือบครบถ้วนเพื่อมอบแก่ประธานาธิบดีโอบามาซึ่งแนะนำให้มอบแก่นายทรัมป์เองด้วย ซึ่งเขาปฏิเสธมาตลอดโดยกล่าวว่าเป็นเรื่องจอมปลอม และทำให้ประธานาธิบดีทรัมป์ค่อยๆ ปลดฝ่ายที่เกี่ยวข้องในประชาคมข่าวกรองสหรัฐจนหมด และล่าสุดได้เสนอตั้งผู้อำนวยการข่าวกรองแห่งชาติเป็นคนฝ่ายเขาซึ่งไม่มีประสบการณ์ด้านข่าวกรองมาเลย ทั้งหลายทั้งปวงเหล่านี้ปรากฏอยู่ในประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศตลอด 4 ปีที่ผ่านมาอยู่แล้ว

ตามรายงานของประชาคมข่าวกรองที่ได้บรรยายลับให้กรรมการข่าวกรองของสภาผู้แทนราษฎรทราบเมื่อปลายปีที่แล้ว ปูดินยังคงแทรกแซงการเลือกตั้งของสหรัฐในปีนี้อีกด้วยวิธีการที่แยบยลยิ่งขึ้น แต่หน่วยข่าวกรองของสหรัฐพอทราบแนวทางบ้างแล้ว เพราะสามารถสืบทราบ Trolls ทั้งหลายและประกบไว้เท่าที่จะทำได้

การระบาดใหญ่ของ Coronavirus สายพันธุ์ใหม่เป็นปัจจัยแทรกที่ทรัมป์จะคาดคิดหรือไม่ก็ตาม แต่เขาได้ใช้พื้นที่ในการหาเสียงใหม่ไปในทางที่ไม่แน่ว่าจะช่วยให้เขาได้ ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะการแถลงข้อมูลอันสับสนมาตั้งแต่ต้น โดยที่เขาอาจจะไม่ได้คิดว่า เจ้าหน้าที่

ฝ่ายต่างๆ ในทำเนียบขาวจะปล่อยข่าวต่างๆ ออกไปจนสื่อกระแสหลักทราบหมด ว่าทรัมป์ได้รับคำเตือนจากที่ปรึกษาฝ่ายต่างๆ ในวันใด ขณะที่เขาได้ downplay ภัยอันตรายของโรคระบาดใหญ่ต่อสาธารณชน จนมายอมรับก็ต่อเมื่อสถานการณ์ของโรค ได้ขยายวงไปทั่วสหรัฐอเมริกาทำให้ประเทศซึ่งมีประชากรประมาณ 329+ ล้านกลายเป็น ศูนย์กลางของการระบาดใหญ่ (epicenter of the pandemic) ด้วยอัตราการติดเชื้อและการ เสียชีวิตมากที่สุดในโลก ตามมาด้วยความตกต่ำทางเศรษฐกิจซึ่งกองทุนการเงินระหว่าง ประเทศ (International Monetary Fund - IMF) เทียบได้ไม่น้อยกว่า the Great Depression เมื่อทศวรรษ 1930's

เมื่อวันที่ 12 เมษายน นาย David Sangor นักวิเคราะห์ข่าวอาวุโสด้านความมั่นคง แห่งชาติของหนังสือพิมพ์ New York Times ได้รายงานถึงวันเวลาที่ประธานาธิบดีทรัมป์ ได้รับทราบบันทึกของที่ปรึกษาฝ่ายต่างๆ ในทำเนียบขาวถึงภัยอันตรายที่อาจเป็นโรค ระบาดใหญ่ของ Coronavirus ตั้งแต่สัญญาณเตือนจากองค์การอนามัยโลกเมื่อปลาย เดือนธันวาคม 2562 ว่า มีอุบัติการณ์ของโรคปอดที่อันตรายยิ่งในจีน โดยมีได้บ่งถึงชื่อ เชื้อ และรายงานจากแหล่งต่างๆ เกี่ยวกับโรคนี้ จนถึงบันทึกของนาย Peter Navarro เมื่อ วันที่ 30 มกราคม 2020 ซึ่งเป็นผู้เจรจาการค้ากับจีน เตือนภัยร้ายแรงของ Coronavirus 2019 และผลที่จะตามมาของการระบาดทางเศรษฐกิจครั้งใหญ่อันจะกระทบต่อสหรัฐ ซึ่ง ประธานาธิบดีทรัมป์ปฏิเสธว่า เขาไม่เคยเห็นบันทึกแม้จะมีหลักฐานว่าเขาได้เห็น ในขณะที่กล่าวว่า ถึงอย่างไรก็ไม่ใช่เรื่องใหญ่ อีกไม่กี่วันก็จะหายไปเอง

Dr. Anthony Fauci ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญประจำคณะทำงานเฉพาะกิจ ผู้มักจะพูด อย่างตรงไปตรงมาได้ไปออกรายการ State of the Union ของ CNN และตอบคำถามของ พิธีกรอาวุโสว่า หากสหรัฐริบดำเนิการต่อต้านโรคแต่แรกเริ่มก็จะช่วยชีวิตคนได้มาก เมื่อนายทรัมป์ทราบคำตอบของ Dr. Fauci ก็โกรธ ทั้งๆ ที่เขามีได้กล่าวหานายทรัมป์ โดยตรง เพราะใช้คำว่า “We” แต่นายทรัมป์ก็ได้ทวีตถึงสองครั้งว่าจะต้องไล่ Dr. Fauci

ออกเสียที น่าเสียดายที่เขายอมถอนคำพูด แต่เขาคงไม่ต้องการฟื้นตำแหน่งเพราะจะได้ช่วยมิให้นายทรัมป์พูดจาผิดพลาดเช่นที่ทำอยู่เสมอ

หลังจากปัญหากับ Dr. Fauci แล้ว นายทรัมป์ได้คุยโวต่อไปว่า เขาจะ reopen การเศรษฐกิจในเร็ว ๆ นี้อย่างเอิกเกริกหรือ “with a big bang” ซึ่งผู้เชี่ยวชาญหลายคนพยายามยับยั้งไว้ เพราะการระบาดยังไม่เบาบางลงเพียงพอ อาจเป็นการกระทำอันเร็ว ก่อนเวลาอันควร ผู้ว่าการมลรัฐหลายแห่งเห็นว่าการตัดสินใจดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของใครกันแน่ เพราะรัฐธรรมนูญสหรัฐระบุว่า เรื่องใดที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติให้อยู่ในอำนาจของรัฐบาลกลาง ย่อมอยู่ในเขตอำนาจของรัฐบาลมลรัฐ เพราะมาตรการและข้อห้ามต่าง ๆ ที่ผู้ว่าการมลรัฐกำหนดไว้ แตกต่างกันไปในมลรัฐทั้ง 50 ซึ่งประธานาธิบดีทรัมป์อ้างว่า ในฐานะประธานาธิบดีเขามีอำนาจเด็ดขาดทั้งหมดหรือ “total authority” ข้อโต้แย้งส่อเค้าจะบานปลาย เมื่อมลรัฐหลายแห่ง เช่นนิวยอร์ก นิวเจอร์ซีย์ คอนเน็คติคัต เดลาแวร์ ฯลฯ ได้ตกลงที่จะประสานทำทีกัน สร้างความไม่พอใจแก่นายทรัมป์มาก และในขณะเดียวกัน ผู้สื่อข่าวจาก CNN CBS และอีกหลายสำนักได้ตั้งปัญหาการพูดไม่อยู่กับร่องกับรอย แม้กระทั่งกล่าวเท็จอยู่เป็นนิจของนายทรัมป์ ทำให้มีการโต้ตอบกัน โดยที่นายทรัมป์ไม่ตอบปัญหา แต่ได้บอกรัดและถามกับผู้สื่อข่าวคนอื่นซึ่ง ๆ หน้า

ในขณะเดียวกัน คณะนินยัมทั่วประเทศของการที่ทรัมป์บริหารจัดการโรคระบาด ซึ่งขึ้นไปถึงร้อยละเกือบ 60 ลดลงมาเป็นราว ๆ ร้อยละ 40 อันเป็นคะแนนประจำของนายทรัมป์ตลอดสองสามปีที่ผ่านมา ซึ่งทำให้เขาต้องเปลี่ยนท่าที เพราะแม้การไปใช้ห้องแถลงข่าวของโฆษก ก็มีหลายภาคส่วนที่ตั้งข้อข้อสังเกตในทางลบ อันย่อมมีผลกระทบทางการเมืองและการเลือกตั้งต่อไป

ในวันที่ 14 เมษายน อดีตประธานาธิบดีโอบามาได้ประกาศสนับสนุนนายโจ ไบเดน จากพรรคเดโมแครตซึ่งเป็นรองประธานาธิบดีของเขาเอง ว่ามีความเหมาะสมที่จะเข้าไปครองทำเนียบขาวต่อไป เนื่องด้วยเป็นผู้มีประสบการณ์ของความเป็นผู้นำในยามที่ประเทศต้องการ เป็นคนที่ทราบดีถึงการบริหารงานสำคัญ มีความรอบรู้ผลประโยชน์

แห่งชาติ แต่ถ่อมตัวและไม่วางก้าม มีบุคลิกที่น่านิยม โดยไม่แอบอ้างผลงานของคนอื่นว่าเป็นของตน ซึ่งเป็นการดำเนินนโยบายโดนัลด์ ทรัมป์ไปในขณะเดียวกัน และว่าเขาจะช่วยหาเสียงให้ด้วย ในวันเดียวกัน วุฒิสมาชิก Elizabeth Warren ซึ่งถอนตัวจากการแข่งขันกับไบเดนมาพักใหญ่แล้ว ได้ประกาศสนับสนุนโจ ไบเดนเช่นกัน ส่วนวุฒิสมาชิก Bernie Sanders ซึ่งถอนตัวจากการแข่งขันในรอบ Primary ของพรรคเดโมแครตมาก่อนหน้านี้ได้ประกาศสนับสนุนโจ ไบเดนอีกคนหนึ่ง

ในวันที่ 14 เมษายน เช่นกัน ประธานาธิบดีทรัมป์ได้ปรับท่าทีเกี่ยวกับการจะเปิดการเศรษฐกิจใหม่ด้วยการจะประสานงานกับมลรัฐต่างๆ แต่ยังยืนยันกรานในอำนาจของประธานาธิบดีที่จะเปลี่ยนแปลงข้อจำกัดต่างๆ ในวันเดียวกัน เขาได้ไปแถลงในบริเวณสนามในทำเนียบขาว (ไม่แน่ใจว่าเป็นสวนกุหลาบหรือเปล่า) ว่าองค์การอนามัยโลกได้ปล่อยให้จีนปกปิดข้อเท็จจริงหรือปล่อยให้จีนขาดความโปร่งใสในการให้ข่าวเกี่ยวกับโรคระบาดที่ทำให้ชาวโลกต้องล้มป่วยและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก และเพราะเหตุนี้ เขาจึงตัดเงินบริจาคบำรุง (จำนวน 4-500 ล้านดอลลาร์ ที่ให้แก่องค์การอนามัยโลกทั้งหมด

ปฏิบัติการต่อการตัดสินใจของนายทรัมป์มาจากทั่วโลก เริ่มจากรัฐมนตรีคลังของออสเตรเลีย ซึ่งประกาศด้วยความไม่พอใจว่าออสเตรเลียจะไม่ทำตามสหรัฐอีกต่อไป รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเยอรมันได้แถลงแสดงความไม่พอใจในการตัดสินใจอันผิดพลาดของผู้นำสหรัฐ เลขาธิการสหประชาชาติแถลงยืนยันว่า ในช่วงเวลาการระบาดของโรคร้ายเช่นปัจจุบันนี้ องค์การอนามัยโลกมีภารกิจรีบด่วนที่จะต้องแก้ปัญหา จึงไม่ควรอย่างยิ่งที่จะตัดเงินบริจาคบำรุง ส่วนนาย Bill Gates ซึ่งบริจาคเงินเพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ค้นคว้าวิจัยยารักษาโรคต่างๆ และช่วยสหประชาชาติในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศและโลกร้อน นั้น แถลงว่า ขณะนี้โลกต้องการองค์การอนามัยโลกยิ่งกว่าครั้งใด สำหรับผู้อำนวยการใหญ่ขององค์การอนามัยโลก นั้น ได้ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 16 เมษายน ว่าองค์การฯ เสียใจยิ่งที่สหรัฐตัดเงินช่วยเหลือในขณะที่มี

ภารกิจสำคัญในการรับมือกับโรคระบาดครั้งใหญ่ในโลก จึงขอให้บรรดาเพื่อนร่วมงานทั้งหลายเป็นหนึ่งเดียวกัน (partners in solidarity) ในการต่อต้านโรค

การให้เงินบริจาคบำรุงองค์การระหว่างประเทศ นั้น เป็นความริเริ่มของสหรัฐเอง เพราะการจัดตั้งระบบพหุภาคีทั้งหลายเป็นคำมั่นสัญญาของสหรัฐอเมริกาตั้งแต่ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงปรากฏว่าสหรัฐ ซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจการเงินมากที่สุดในโลก จึงมีวิธีบริจาคอยู่อย่างน้อย 2 ทางด้วยกัน อันมีองค์การอนามัยโลกอยู่ในข่ายนี้ด้วย คือ assessed contribution และ voluntary contribution เงินประมาณ 400 ล้านดอลลาร์ที่บริจาคให้กับ W.H.O. จึงมาจากสองส่วนดังกล่าว สหรัฐเป็นประเทศเดียวที่ใช้อำนาจเงินบริจาคเหล่านี้เป็นเครื่องมือในการควบคุมองค์การต่างๆ รัฐบาลทรัมป์ใช้อำนาจเช่นนี้มากที่สุด อิหร่าน ซึ่งต้องรับภัยหนักมากจากโรคระบาดครั้งนี้ ได้ขอความช่วยเหลือทางการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศหรือ IMF แต่สหรัฐภายใต้รัฐบาลทรัมป์พยายามขัดขวางอย่างเต็มที่โดยอ้างว่าอิหร่านจะเอาเงินไปสนับสนุนผู้ก่อการร้าย แต่ดูเหมือนสหรัฐจะไม่สามารถกระทำได้ตามกระบวนการปฏิบัติงานของ IMF แต่นายทรัมป์ก็มุ่งมั่นจะขวางให้ได้ ไม่ทราบว่าจะเรื่องนี้ยุติลงในลักษณะใด มีแต่ข่าวว่าอิหร่านสามารถชะลอการระบาดของโควิด 19 ได้บ้าง และยังสามารถยิงจรวดชนิด ICBM ไปส่งดาวเทียมได้เป็นผลสำเร็จอีกด้วย

นายโดนัลด์ ทรัมป์พยายามใช้วิธีหาเสียงด้วยวิธีที่น่าละอายใจยิ่ง แต่คงจะได้ผลบ้าง ด้วยการให้กระทรวงการคลังพิมพ์ชื่อ President Donald J. Trump บนมุมซ้ายของเช็คจ่ายเงินเยียวของรัฐบาลไปยังประชาชนหลายล้านคน ซึ่งการเติมชื่อลงไปบนเช็ค นั้นเจ้าหน้าที่กระทรวงการคลังกล่าวว่า ไม่เคยมีการทำเช่นนั้นมาก่อนในประวัติศาสตร์ของสหรัฐอเมริกา

ประธานาธิบดีทรัมป์ได้พยายามเร่งรัดการดำเนินการเพื่อให้มีการเปิดเศรษฐกิจใหม่ (re-open the economy) เพราะทราบว่า ผลงานด้านเศรษฐกิจจะเอื้อประโยชน์ให้ตนในการเลือกตั้ง ทั้งๆ ที่การเศรษฐกิจฟื้นตัวจากความถดถอยครั้งใหญ่เมื่อ

ปี 2008 จากผลงานของประธานาธิบดีโอบามา แต่ทรัมป์อ้างมาตลอดว่าเป็นผลงานของตน ด้วยการเพิ่มขึ้นของดัชนี Dow Jones ถึง 29,000+ จนตกลงมาในขณะนี้เพียง 22,000+ และผันผวนมาก

นายโดนัลด์ ทรัมป์พยายามลือบป้ออย่างเต็มที่เพื่อจะให้มีการเปิดการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายในต้นเดือนพฤษภาคม ศกนี้ แต่ทราบดีว่า ผู้ว่าการมลรัฐหลายแห่งยังไม่กล้าพอที่จะเลิกมาตรการจำกัดต่างๆ เพราะเห็นว่า การตรวจคัดกรองเพื่อหาเชื้อ (testing) คนทั่วไปยังทำไม่เพียงพอ เขาจึงแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาหรือ Advisory Committee ขึ้นชุดหนึ่ง เพื่อวางแนวทางประเมินว่าอันตรายจากการระบาดลดน้อยลงแล้ว

เมื่อค่ำวันที่ 16 เมษายนต่อ 17 เมษายน ทรัมป์ได้ออกแนวทางหรือ guidelines ดังกล่าว ซึ่งมีมาตรการจำกัดอยู่ 3 ขั้นตอน เพื่อผ่อนคลายข้อจำกัดต่างๆ ในการประกาศแนวทางเหล่านี้ ทรัมป์ได้เปลี่ยนท่าทีจากการอ้าง total authority ในการยกเลิกมาตรการต่างๆ ที่มลรัฐประกาศใช้ โดยถือว่าแนวทางที่ประกาศมีใช้ภาคบังคับ (mandatory) เป็นเพียงคำแนะนำ

แต่ในขณะเดียวกัน ทรัมป์ก็ปลุกกระดมให้คนทั่วไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มชนฝ่ายอนุรักษ์นิยมและพวกขวาจัด “หาทางปลดปล่อย” ประชาชนจากผู้ว่าการมลรัฐ โดยเน้นที่อยู่ในพรรคเดโมแครต กลวิธีดังกล่าวนี้ดูจะไม่มีประธานาธิบดีคนใดทำมาก่อนในประวัติศาสตร์การเมืองของสหรัฐอเมริกา ตามรายงานข่าวทางโทรทัศน์ กลุ่มประท้วงมาตรการ lockdown และ stay at home จำนวนไม่น้อย มีการชูป้ายจากขบวนรถหรือเดินไปตามถนนพร้อมกับเรียกร้องตามที่ประธานาธิบดีแนะนำ

ส่วนประธานาธิบดีทรัมป์ได้กล่าวจากห้องแถลงข่าวว่า อัตราผู้ติดเชื้อได้ขึ้นถึงจุดสูงสุด (peak) และรองประธานาธิบดีเพนส์ได้แถลงในทำนองเดียวกันว่าสถานการณ์ด้านการระบาดถึงขั้นตอนที่หนึ่งของแนวทาง (Phase 1) แล้ว ซึ่ง ดร. Fauci ชี้แจงในอีก

ทางหนึ่งว่า “We are not there yet” และว่า สถานการณ์คงจะดีขึ้นหากมีวัคซีนป้องกันโรค
องค์การอนามัยโลกก็ได้กำหนดแนวทางไว้อย่างละเอียด ดังได้รับการตีพิมพ์ใน
หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันเสาร์ที่ 18 เมษายน ศกนี้

ในขณะนี้ จึงมีการแข่งขันกันค้นคว้าและทดลองวัคซีนทั่วไปในโลก ทั้งบริษัทฯ
รายใหญ่ในโลก เช่น Glaxo Smith-Kline ซึ่งร่วมมือกับ Sanofi บริษัท AstraZeneca รวมทั้ง
ในประเทศจีน มหาวิทยาลัย Oxford ในสหราชอาณาจักร มหาวิทยาลัย Pittsburgh School
of Medicine ในสหรัฐด้วย หลายฝ่ายกำลังหาทางที่จะให้ได้วัคซีนด้วยวิธีการ fast-track
ด้วยการลดขั้นตอนทั้งของ clinical และ human trials โดยจีนซึ่งอ้างว่ามีความก้าวหน้า
ที่สุด ได้ใช้อาสาสมัครถึงกว่า 500 คนในการทดลองกับมนุษย์ และได้แบ่งปันวัคซีนให้
ปากีสถานไปทดสอบกับมนุษย์อีกด้วย ส่วนมหาวิทยาลัย Oxford นั้น ได้ร่วมมือกับ
Imperial College ในการทดสอบกับมนุษย์ไปชุดแรกแล้ว และจะได้ทดสอบกับมนุษย์อีก
รอบหนึ่ง หากเป็นผลสำเร็จ ก็ได้ผลิตวัคซีนเป็นจำนวนมากไว้วางหน้าแล้ว คาดว่าคงจะ
นำออกใช้ได้ประมาณฤดูใบไม้ร่วงในปีี้ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย Pittsburgh ใน
สหรัฐได้รายงานความก้าวหน้าในการจัดทำวัคซีนโดยแสดงผลการค้นคว้าจากที่ได้ทำได้
ก่อนแล้วเพื่อป้องกันโรค SARS ซึ่งก็เป็นเชื้อ Coronavirus เช่นกัน

กลวิธีทางการเมืองของประธานาธิบดีทรัมป์จะได้ผลเพียงใดยากที่จะประเมินเมื่อ
ติดตามรายงานข่าวจากสหรัฐจนถึงเย็นวันที่ 20 เมษายน ศกนี้ ตามเวลาในประเทศไทย
ที่แปลกใจก็คือ ผู้ว่าการมลรัฐส่วนใหญ่ที่สังกัดพรรครีพับลิกันก็มิได้เห็นด้วยกับวิธีการ
ปลุกระดมมวลชนเพื่อให้ “ปลดปล่อย” ตนเองจากบรรดาผู้ว่าการมลรัฐ ด้วยการยุติการ
ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการระบาดของโรคโควิด 19 เนื่องจากรัฐบาลกลางยังมิได้
ดำเนินการ testing ประชาชนมากพอ คณะแพทย์จาก Harvard School of Public Health
เห็นว่า จำนวนผู้ได้รับการตรวจหาเชื้อ (Test) แล้ว มีเพียง 150,000 ต่อวัน ทั้งๆ ที่ควรจะ
มีถึง 500,000 คนต่อวันหากนายทรัมป์ต้องการจะเปิดการเศรษฐกิจในวันที่ 1 พฤษภาคม

ศกนี้ และมลรัฐเห็นว่าเป็นหน้าที่ของรัฐบาลกลางที่จะดำเนินการในด้านนี้ เมื่อมีข่าวการระบาดของโรคนี้ ประธานาธิบดีทรัมป์เองแถลงต่อสาธารณชนว่า หากต้องการจะรับการตรวจหาเชื้อ ก็พร้อมอยู่แล้ว

นาย Larry Hogan ผู้ว่าการมลรัฐแมริแลนด์สังกัดพรรครีพับลิกันอันเป็นพรรคเดียวกับนายทรัมป์ เห็นว่าเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่หรือ dereliction of duty ของประธานาธิบดีและว่า “More tests (are) a must” ประธานาธิบดีเองได้อ้างว่า ได้ตรวจคนไปแล้ว 3 ล้าน 2 แสน 8 หมื่นคน ซึ่งดูจะเป็นจำนวนน้อยมากในประเทศที่มีประชากรถึง 329 ล้านคน ผู้สังเกตการณ์ทางการเมืองเห็นว่าเรื่องการตรวจหาเชื้อหรือ testing นี้ นับเป็นการทดสอบความเป็นผู้นำของประธานาธิบดีทรัมป์เอง

การปลุกระดมมวลชนบางหมู่เหล่าให้ต่อต้านมาตรการเช่น stay home และ lockdown นั้น น่าจะมีคนเห็นด้วย โดยอ้างเสรีภาพมากกว่าสุขภาพ บรรดาพวักขว้างจัดจึงได้ทำการประท้วง โดยได้แรงหนุนจากประธานาธิบดี ซึ่งได้ใช้ทวิตเตอร์ให้ประท้วงต่อไป แต่บัดนี้เริ่มมีกลุ่มชนที่ไม่เห็นด้วย เมื่อคืนวันที่ 19 เมษายน นายทรัมป์ก็ได้ทวิตเป็นเชิงขู่ว่าเขาจะลงนามในคำสั่งฝ่ายบริหารเพื่อห้ามมิให้คนเข้าเมืองเป็นการชั่วคราว ซึ่งจนบัดนี้วันที่ 20 เมษายน ก็ยังไม่มีคำสั่งดังกล่าวและไม่มีการชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติม แต่ประธานาธิบดีทรัมป์เคยออกคำสั่งทำนองนี้ เพื่อห้ามคนจากประเทศมุสลิมเข้าเมืองมาก่อนแล้ว เมื่อเข้ามารับตำแหน่งใหม่ๆ

ตามรายงานที่ได้รับทราบในวันที่ 22 เมษายน นายทรัมป์ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า เพื่อป้องกันการระบาดของโรคโควิด 19 และสงวนงานไว้ให้คนอเมริกันที่ต้องตกงานเป็นจำนวนมาก จึงจะไม่ให้มีการออก Green card ซึ่งอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานได้เป็นเวลาอย่างน้อย 60 วัน โดยอาจขยายเวลานี้ได้ อันการต่อต้านคนเข้าเมืองนี้เป็นแนวนโยบายของนายโดนัลด์ ทรัมป์มาตั้งแต่คราวหาเสียงเลือกตั้งเมื่อปี 2016

ผลการสำรวจประชามติที่เป็นข่าวเมื่อวันที่ 20 เมษายน แสดงว่า หน่วยงานเช่น CDC และอื่นๆ ที่ยอมรับการดำเนินการในการต่อต้านโรคระบาด ได้รับความเห็นชอบถึงร้อยละ 60+ แต่ไม่ยอมรับผลงานของประธานาธิบดีทรัมป์เพียงร้อยละ 36

ตั้งแต่วันที่ 22 ถึง 24 เมษายน ประธานาธิบดีทรัมป์ได้เสนอวิธีการรักษาผู้ป่วยจากโควิด 19 หลายประการด้วยกัน ดังเช่น การใช้ยาด้านมาลาเรีย Hydroxychloroquine ร่วมกับ Azithromycin นักวิชาการหลายคนได้ทดสอบยาดังกล่าวและเห็นว่านอกจากจะไม่ได้ผลในการรักษาแล้ว ยังอาจเป็นอันตรายต่อคนไข้ด้วย

วันต่อมา ทรัมป์ได้เชิญ Dr. Robert Redfield ผู้อำนวยการศูนย์ควบคุมโรคหรือ CDC มาที่ห้องแถลงข่าวของทำเนียบขาวเพื่อให้ปฏิเสธข่าวว่า สื่อได้รายงานการคาดการณ์ว่าจะเกิดโรคระบาดระลอกสองในปลายปีนี้ผิดไป ซึ่ง Dr. Redfield ยืนยันว่าไม่ได้ผิด

ต่อมาอีก ประธานาธิบดีทรัมป์ ได้แนะนำให้คนป่วยรักษาตัวด้วยแสงแดดหรือรังสีอัลตราไวโอเล็ต ว่าการให้เชื้อถูกรังสีเพียง 1 นาทีก็จะตายหมด

ที่อันตรายยิ่งขึ้น ได้แก่คำแนะนำของประธานาธิบดีที่ห้องแถลงข่าวว่า หากฉีดน้ำยาฆ่าเชื้อ (disinfectant) เข้าไปในร่างกายก็จะทำลายเชื้อได้ ซึ่งเสียงประท้วงจากผู้เชี่ยวชาญในคณะทำงานเฉพาะกิจและจากทั่วโลกทำให้นายทรัมป์ได้แก้เกี้ยวว่า เขาเพียงแต่จะประชดเท่านั้นเอง แต่บริษัทผลิต Lysol อันเป็นน้ำยาฆ่าเชื้อ ได้ออกประกาศทันทีว่า อย่าให้น้ำยาดังกล่าวเข้าไปในร่างกายเด็ดขาด เพราะไม่เพียงแต่เชื้อจะตายเท่านั้น แต่คนป่วยก็ต้องถึงตายด้วย ผู้สื่อข่าวรายงานว่า โดยที่เป็นคำแนะนำของประธานาธิบดี อาจจะมีบางคนเชื่อก็ได้

ตลอดเวลาในระยะหลังๆ มา มีข่าวอยู่บ่อยครั้งว่าราคาน้ำมันในตลาดโลกได้ลดต่ำลงเป็นประวัติการณ์ แต่ในวันที่ 20 เมษายน ราคาน้ำมันดิบทั้ง Brent และ WTI ตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าโดยจะต้องส่งภายในเดือนพฤษภาคม ศกนี้ ได้ตกลงต่ำกว่า 0 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล เพราะการ collapse ของอุปสงค์ อันสืบเนื่องมาจากการระบาดของโควิด 19 นึกกว่าสถานการณ์ในหนังสือชื่อ the Crash of 1979 ที่ข้าพเจ้าได้อ่านนานมาแล้ว

ปัญหาความตกต่ำของราคาน้ำมันนี้เกิดขึ้น แม้ประเทศโอเปคพลัส (คือมีรัสเซียด้วย ซึ่งมีใช้สมาชิกของโอเปค) ได้เจรจากันมานานเพื่อจะลดปริมาณการผลิตลงด้วยความหวังว่าจะช่วยกระตุ้นราคาน้ำมันดิบ จนตกลงกันที่จะผลิตเพียงวันละ 9.7 ล้านบาร์เรล แต่ก็ไม่เพียงพอที่จะช่วย แม่น้ำมันจะล้นตลาดทั่วไป โดยที่เก็บสต็อกก็เต็มหมดแล้ว ระดับราคาได้ตกลงอีกในสองวันหลังจากวันที่ 20 เมษายน ทำให้วงการธุรกิจโลกเป็นห่วงว่าความถดถอยทางเศรษฐกิจ จะตกหนักยิ่งขึ้น ในขณะที่วงการวิทยาศาสตร์การแพทย์ก็ยังไม่แน่ใจว่าจะมีการระบาดรอบที่ 2 ในปลายปีนี้หรือไม่ ดังตัวอย่างในประวัติศาสตร์คราวการระบาดใหญ่ในโลกของ Spanish Flu เมื่อปี 1918-1920 ซึ่งมีระลอก 2 อันรุนแรงยิ่ง โดยในระบายนั้น ยังไม่มีความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์การแพทย์เท่าสมัยนี้ แต่มีการใช้ social distancing หรือ physical distancing เป็นครั้งแรกเมื่อ 100 ปีมาแล้ว

ข่าวเกี่ยวกับสุขภาพของ Kim Jong-un ผู้นำสูงสุดของเกาหลีเหนือ แพร่สะพัดมากว่า 2 สัปดาห์แล้วว่าเขาอาจจะกำลังป่วยหนัก หลังจากได้เข้ารับการผ่าตัด จนอาจถึงแก่ชีวิต

ข่าวนี้เริ่มมาตั้งแต่ Kim ไม่ปรากฏในภาพถ่ายในการประชุมสำคัญของพรรคแรงงาน และในโอกาสวันระลึกของ Kim Il-sung ปู่ของเขา ซึ่งเป็นผู้สถาปนาประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี และ Kim Jong-il บิดาของเขา

โดยที่เป็นประเทศปิด จึงเป็นการยากที่จะทราบข้อมูลบางอย่าง แม้กระทั่งวันเกิดและอายุที่แท้จริงของ Kim Jong-un ตามรายงานล่าสุด ในวันอาทิตย์ที่ 26 เมษายน CNN

ได้อ้างรายงานจากภาพถ่ายทางดาวเทียม อันแสดงภาพรถไฟประจำตำแหน่งผู้นำสูงสุด ไปจอดอยู่หน้าบ้านพักของเขา ซึ่งตามปกติจะไม่ใช่ขาว เพราะรถไฟขบวนดังกล่าวจะปรากฏในพิธีสำคัญ รวมทั้งพิธีศพด้วย แต่ก็ไม่มีการยืนยันอย่างเป็นทางการ

Kim Jong-un เป็นผู้สืบสกุลสายตรงจากปู่และบิดาของเขา โดยไม่มีการกำหนดตัวทายาททางการเมืองไว้ล่วงหน้า คงเหลือผู้สืบสกุลในขณะนี้เพียงคนเดียว คือ Kim Yo-jong น้องสาวของเขา ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำคัญเมื่อ 2 ปีมานี้ และได้ร่วมกับ Kim Jong-un ในการประชุมลับระดับสุดยอดกับประธานาธิบดี Donald J. Trump ด้วย

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกระทรวงการต่างประเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนพฤษภาคม 2563 (2020)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนพฤษภาคม 2563 (2020)

ประธานาธิบดีโดนัลด์ เจ. ทรัมป์เปิดเกมทางการเมืองระหว่างประเทศใหม่เมื่อประมาณต้นเดือนพฤษภาคม ปี 2020 ด้วยการกล่าวอ้างว่า โรคโคโรนาไวรัสมีต้นตอมาจากห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ที่เมืองอู่ฮั่นในสาธารณรัฐประชาชนจีน

นาย Mike Pompeo รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ รับลูกต่อด้วยการตอกย้ำแนวเดียวกันว่าเขามี “enormous evidence” อันบ่งชี้ว่าเชื้อโรคระบาดนี้เกิดจากห้องทดลอง (laboratory) ในอู่ฮั่น ซึ่งเป็นศูนย์กลางของโรคระบาดใหญ่

พลเอก Mark A. Milley ประธานคณะเสนาธิการร่วม ให้ความเห็นในทางเป็นกลางว่าต้นเหตุอาจจะเกิดจากธรรมชาติหรือหลุดออกมาจากห้องทดลองแห่งใดก็ได้ แต่น่าจะมีสาเหตุชัดเจน เมื่อกรณีนี้มีท่าทีจะนำไปสู่การเผชิญหน้ากันระหว่างมหาอำนาจอันดับหนึ่งกับมหาอำนาจอันดับสองของโลกปัจจุบัน เมื่อประธานาธิบดีทรัมป์เรียกร้องให้ “สัมพันธมิตรของสหรัฐฯทั้งหลาย” ร่วมกันกดดันจีนเนื่องจากเหตุดังกล่าว ซึ่งบัดนี้คร่าชีวิตคนอเมริกันไปแล้วกว่า 71,000 ศพและทำให้ล้มป่วยกว่าหลายแสนคน จำนวนผู้เสียชีวิตเพราะโรคระบาดบัดนี้มากกว่าทหารและพลเรือนอเมริกันที่เสียชีวิตในสงครามเวียดนามไปแล้ว

ทางด้านจีนได้ตอบโต้ข้อกล่าวหาของทั้งประธานาธิบดีทรัมป์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯอย่างทันท่วงที โดยใช้โฆษกกระทรวงการต่างประเทศและสื่อของรัฐบาล แต่มิได้ใช้ถ้อยแถลงของประธานาธิบดีสี จิ้น ผิง ในแนวทางว่าเป็นข้อกล่าวหาที่เสกสรรปั้นแต่งขึ้นมา ด้วยเหตุผลทางการเมืองของพรรครีพับลิกันเพื่อผล

ทางการเลือกตั้งประธานาธิบดีที่จะมีมา เพราะความล้มเหลวในการรับมือกับโรคระบาดใหญ่ นับเป็นครั้งแรกที่ทางการจีนกล่าวถึงพรรคการเมืองสหรัฐโดยเจาะจง แสดงว่าจีนไม่ต้องการให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งจากพรรคนี้กลับมาเป็นประธานาธิบดีอีกต่อไป

การเพ่งเล็งจีนและการกล่าวอ้างถึงเชื้อที่หลุดออกมาจากห้องทดลองและระบาดไปทั่วโลกนี้มีใช่เรื่องใหม่ ชาวเช่นนี้มีมาก่อนแล้วจนเป็นที่ทราบกันทั่วไป แต่ชาวโลกก็สามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นข่าวแท้จริงเพียงใด ตั้งแต่แรกเริ่มเมื่อมีรายงานว่าเชื้อลามเข้าไปในสหรัฐ ทรัมป์ก็แถลงเองว่าเป็นเชื้อต่างประเทศโดยบ่งว่ามาจากจีน ซึ่งเขาได้ส่งทวิตเตอร์ว่า น่าชื่นชมการต่อสู้กับโรคนี้อย่างหนักหน่วงจนเป็นผลดี ทั้งนี้เพราะการนำของประธานาธิบดีสี จิ้น ผิง อันขัดต่อข้อกล่าวหาล่าสุดที่ดูจะหาเรื่องสร้างความขัดแย้งกับจีนอย่างแจ่มชัด อาจจะเป็นเพราะการบริหารจัดการโรคระบาดใหญ่ครั้งนี้โดยรัฐบาลสหรัฐล้มเหลวมาแต่แรกเริ่ม

ข้าพเจ้าเองติดตามข้อโต้แย้งดังกล่าวอย่างใกล้ชิดด้วยเหตุผลว่า ประเด็นที่มาของเชื้อโรคนี้อาจจะมีควมเร่งรีบหรือเปล่า ? โดยเฉพาะอย่างยิ่งจีนกำลังค้นคว้าหาทางจัดทำอาวุธชีวภาพ (Biological weapons) หรือไม่ ? ทั้งนี้เพราะความเคลือบแคลงว่า จีนดูจะทราบเกี่ยวกับเชื้อตัวนี้มากกว่าคนอื่น แต่ข้าพเจ้าได้เปลี่ยนแนวคิดเมื่อได้ทราบคำเตือนจาก Dr. Li Wen Liang ที่เมืองอู่ฮั่นให้ระวังเกี่ยวกับอุบัติการณ์ของโรคร้ายนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายงานต่อมาซึ่งแสดงว่า Dr. Li ได้ล้มป่วยและรับการรักษาพยาบาลที่อู่ฮั่นและถึงแก่ชีวิตที่โรงพยาบาลนั่นเองเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2020 ในช่วงที่มีการระบาดหนักในเมืองอู่ฮั่น จนกลายเป็นศูนย์กลางหรือ epicenter ของโรค Coronavirus 2019 นอกจากนี้ยังมีข้อมูลทางวิทยาศาสตร์การแพทย์อีกว่า เชื้อนี้มิได้จำกัดอยู่ในจีน หากแต่ปรากฏในบางสายพันธุ์ในประเทศอื่นๆ อยู่มานานแล้ว จนได้ปรับตัวเป็นเชื้อร้ายตามธรรมชาติของไวรัส ต่อมาเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2020 คณะแพทย์ฝรั่งเศสได้รายงานว่า เชื้อนี้เป็นสาเหตุการตายของคนฝรั่งเศสซึ่งไม่เคยไปประเทศจีนตั้งแต่เดือนธันวาคม 2019 และสถาบันหลุยปาสเตอร์อันลือชื่อในฝรั่งเศสแถลงว่าเชื้อตัวนี้มีใช้สายพันธุ์

เดียวกับที่อุบัติขึ้นในประเทศยุโรปอื่นๆ ไม่แต่เท่านั้น ผู้เชี่ยวชาญชาวฝรั่งเศส เข้าใจว่า ชื่อ Balloux ให้ความเห็นว่า “Patient zero” หรือผู้ติดเชื้อรายแรกที่หลายฝ่ายพยายามสืบหา กัน นั้น น่าจะเป็น patient zeros คือมีหลายคนมากกว่า

อย่างไรก็ดี ประธานาธิบดีทรัมป์ยังคงกล่าวโทษจีนต่อในวันที่ 6 พฤษภาคม โดยจีนได้กลับมามี “blame game” ของทรัมป์ยังไม่ยุติ เช่นการกล่าวหาว่า หากจีนจะหยุดยั้งการระบาดของโรคก็สามารถจะทำได้ แต่ไม่ทำ

การพยายามหาเรื่องขัดแย้งกับจีนอาจมีเหตุจูงใจอย่างน้อยสองประการ ในประการแรก โดยที่ทรัมป์กำลังตกอยู่ในฐานะถูกตำหนิว่าไม่สามารถจะควบคุมการระบาดใหญ่ของโรคโคโรนาไวรัสได้แม้จะได้แทรกตัวเข้ามาทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบเองทั้งๆ ที่ได้แต่งตั้งให้รองประธานาธิบดีไมค์ เพนส์เป็นหัวหน้าคณะทำงานเฉพาะกิจสำหรับการรับมือกับโรคนี้ โดยได้ทำตัวเป็นโฆษกในการใช้ห้องแถลงข่าวของทำเนียบขาวมา เพื่อเป็นโอกาสให้ได้หาเสียงสำหรับการเลือกตั้งประธานาธิบดีที่จะมีขึ้นในต้นเดือนพฤศจิกายน ศกนี้ โดยที่นายโจ ไบเดน คู่แข่งไม่มีพื้นที่ในการหาเสียงเลย เพราะการชุมนุมมวลชนไม่อาจมีขึ้นได้ภายใต้มาตรการจำกัดเพราะเหตุจากโรคระบาดใหญ่

ในประการที่สอง อันมีนัยยะสำคัญต่อสันติภาพระหว่างประเทศ ได้แก่การเพิ่มความกดดันทางการทูต ด้วยการแสดงอำนาจทางการเมืองในทะเลจีนใต้ในยามที่เกิดความตึงเครียดจากโรคระบาดใหญ่และหาว่าจีนถือโอกาสสร้างความได้เปรียบสำหรับขณะที่กำลังประสบภาระหนักในการรับมือกับโรคโควิด 19 ด้วยการขยายเขตอิทธิพลในภูมิภาคที่มีการเผชิญหน้ากันบ่อยครั้ง

ด้วยภูมิหลังดังกล่าว ในระยะหลายสัปดาห์ที่ผ่านมา เรือบรรทุกน้ำมันสหรัฐและเครื่องบินทิ้งระเบิดแบบ บี 1 ได้เคลื่อนที่ผ่านทะเลจีนใต้เพื่อสื่อสารว่าสหรัฐจะปฏิบัติการอยู่ในบริเวณนั้นเพื่อเป็นหลักประกันให้แก่พันธมิตรของสหรัฐทั้งหลาย และมีกำหนดจะส่งเรือบรรทุกเครื่องบิน Theodore Roosevelt ที่เมื่อไม่นานมานี้ถูกเรือจำนวนหนึ่งติดเชื้อ

โควิด 19 ทำให้ต้องจ่ออยู่ในฐานที่เกาะกวม ไปยังอาณาบริเวณที่มีการขัดแย้งภายใน
ระยะก่อนสิ้นเดือนพฤษภาคมนี้ ความเคลื่อนไหวทางการทหารดังกล่าวเป็นการกดดัน
ทางการทูตเมื่อทรัมป์และปอมเปโอกล่าวโทษจีนที่ไม่ยอมระงับการแพร่กระจายของไวรัส
ร้ายและการขาดความโปร่งใสในระยะแรกที่มีอุบัติการณ์ของโรคและการระบาดใน
ประเทศ นาวาเอก Michael Kafka โฆษกของ Indo Pacific Command แถลงเมื่อวันพุธที่
13 พฤษภาคม ศกนี้ ว่าจีนได้ฉวยโอกาสของการระบาดใหญ่ในโลกเพื่อให้ได้เปรียบ
ทางการทหารและการเศรษฐกิจในบริเวณที่จีนปฏิบัติการ

กระทรวงกลาโหมสหรัฐแถลงเสริมว่า การระบาดใหญ่ (Pandemic) มิได้กระทบ
ความสามารถที่จะตอบสนองต่อการกระทำของจีน General Timothy Ray ผู้บัญชาการ Air
Force Global Strike Command ซึ่งบัญชาการกองบินสหรัฐ ได้ส่งเครื่องบินทิ้งระเบิดชนิด
B-1 จากฐานบิน Dyess ในมลรัฐเท็กซัสไปยังบริเวณที่จีนเคลื่อนไหวอยู่ แต่ยังไม่มียางานการ
เผชิญหน้ากัน

เกี่ยวกับข้อกล่าวหาของประธานาธิบดีทรัมป์ว่า เชื้อมีที่มาจากห้องทดลองทาง
วิทยาศาสตร์ของจีนนั้น ฝ่ายข่าวกรองของทั้ง Five Eyes อันประกอบด้วยสหรัฐ สหราชอาณาจักร
แคนาดา ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ยังเป็นเสียงเดียวกันว่า ไม่น่าจะถูกต้อง
(highly unlikely) ตามการข่าวของทั้งห้า ซึ่งรวมสหรัฐด้วย เชื้อนี้น่าจะมาจากตลาดสัตว์ป่า (wet
market) ในอู่ฮั่นมากกว่า อันที่จริง การข่าวกรองของสหรัฐเองกล่าวถึงกระแสข่าวที่โยงไปถึง
ห้องทดลองในจีนว่าเป็น “ทฤษฎี” หนึ่ง เพราะเข้าใจว่า ที่มาเป็นแหล่งธรรมชาติ (Natural)

เวลาผ่านมาถึงต้นสัปดาห์นี้ มีการประชุมประจำปีของสมัชชาองค์การอนามัยโลก
ประธานาธิบดีทรัมป์ได้ส่งสารโดยทางทวีตเตอร์ไปยังที่ประชุมซึ่งนอกจากการกล่าวหาว่าจีน
ปิดบังอำพรางข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโรคโคโรนาไวรัสอันฆ่าคนทั่วโลกไปเป็นจำนวน “มหาศาล
(massive)” แล้ว ได้เรียกร้องให้ องค์การอนามัยโลกสอบสวนการตอบสนองต่อโรคระบาด
ตั้งแต่ต้นของโรคด้วยเจตนาที่จะพุ่งเป้าไปยังจีน โดยอาจจะมองข้ามความจริงว่า ความละเลย
ของทรัมป์เองเป็นเหตุที่ทำให้สหรัฐกลายเป็นศูนย์กลางของโรคระบาดใหญ่ในโลกในเวลา

เพียงไม่กี่สัปดาห์และเป็นอยู่จนบัดนี้ ไม่แต่เท่านั้นทรัมป์ยังเป็นตัวอย่างให้ประธานาธิบดีโบลโซนาโรแห่งบราซิลทำให้ประเทศละตินอเมริกาแห่งนั้นมีการระบาดใหญ่เป็นที่ 3 ของโลก ด้วยการไม่ให้ความสำคัญแก่โรคภัยนี้ทั้งๆ ที่รัฐบาลท้องถิ่นจะได้พยายามกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อต่อต้านโรคก็ตาม ยิ่งกว่านั้น โบลโซนาโรยังแนะนำให้ชาวบราซิลใช้ยาต้านมาลาเรีย Hydroxychloroquine ซึ่งทรัมป์ส่งเสริมมาตลอดและให้ฝ่ายสาธารณสุขสหรัฐสั่งซื้อมาจากอินเดียหลายล้านโดส ซึ่งผลการศึกษาทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ยืนยันตามรายงานในวันที่ 22 พฤษภาคม ว่าเป็นยาอันตราย อาจถึงแก่ชีวิตหรือมีผลข้างเคียงที่ทำให้หัวใจเต้นผิดจังหวะหรือ arrhythmia ถ้าจะใช้ก็ในเมื่ออยู่ในโรงพยาบาล การศึกษาด้วยยานี้จากฝรั่งเศสและในสหรัฐเองก็แจ้งว่าไม่ได้ผลในการรักษาโรคโคโรนาไวรัส 2019 และมีผลข้างเคียงที่อันตรายด้วย ต่อมาในวันที่ 26 พฤษภาคม องค์การอนามัยโลกได้แถลงว่า องค์การฯ จะระงับการทดลองเกี่ยวกับยาดังนี้ เพราะจากการใช้กับคนไม่ต่ำกว่า 6 หมื่นคน เป็นที่แน่นอนว่าไม่สามารถรักษาโรคโคโรนาไวรัสได้ และทราบว่า ยานี้จะมีผลข้างเคียงอันอาจทำให้คนไข้ถึงแก่ชีวิตได้

ประธานาธิบดี สี จิ้น ผิง แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้กล่าวคำปราศรัยทางวิทยุทัศน์ไปยังสมัชชาขององค์การอนามัยโลก โดยแสดงความเห็นด้วยที่จะมีการสอบสวนหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการที่ประเทศต่างๆ บริหารจัดการกับโรคระบาดนี้ แต่เห็นว่าจะเหมาะสมกว่าหากจะรอให้สามารถควบคุมการแพร่กระจายของโรคเสียก่อน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายได้รับมือกับโรคภัยโดยจีนจะร่วมมือในการสนับสนุนพร้อมกับองค์การอนามัยโลก ซึ่งจีนจะให้ความช่วยเหลือทางการเงินเป็นจำนวน 2,000 ล้านดอลลาร์ (ต่างจากทรัมป์ซึ่งขู่จะตัดเงินอุดหนุนทั้งหมดหากผลการสอบสวนไม่เป็นที่น่าพอใจใน 30 วัน และสหรัฐอาจถอนตัวจากสมาชิกภาพขององค์การฯ ทั้งๆ ที่สหรัฐได้มีบทบาทสำคัญในการจัดตั้งขึ้นมา)

และเพื่อจะก่อความขัดแย้งกับจีนเพิ่มขึ้นอีก ประธานาธิบดีทรัมป์ได้ส่งสารแสดงความยินดีไปยังประธานาธิบดี สาย อี้-เหวิน แห่งไต้หวันในโอกาสที่สาบานตนเข้ารับตำแหน่งอีกครั้งวาระหนึ่ง กับได้ตกลงจะขายอาวุธให้แก่ไต้หวันด้วย จีนขู่ว่าจะตอบโต้การกระทำของสหรัฐอย่างเต็มที่

เพื่อจะทำความขัดแย้งกับจีนรุนแรงขึ้น วุฒิสภาสหรัฐซึ่งมีพรรครีพับลิกันเป็นเสียงข้างมากได้ผ่านกฎหมายอันจะมีผลให้ตลาดหุ้น/ตลาดทุนของสหรัฐถอดบริษัทจดทะเบียนของจีน (Delisting) ออกจากตลาดทั้งหมด เข้าใจว่ามีอยู่ไม่น้อยกว่า 120+ บริษัท รวมทั้งอาลีบาบาด้วย แต่จะกระทบถึง Huawei ซึ่งทรัมป์ต่อต้านอยู่แล้วหรือไม่ ยังไม่ทราบในขั้นนี้ ตามปกติกฎหมายนี้จะต้องไปผ่านสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งพรรคเดโมแครตเป็นเสียงข้างมาก และจะมีท่าทีล่าสุดอย่างไร ยังไม่ทราบด้วยเช่นกัน

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวฯ เช่นฉบับนี้มีได้กล่าวถึงสถานการณ์ที่นักเคลื่อนไหวในฮ่องกงได้ชุมนุมประท้วงเพื่อเรียกร้องสิทธิและเสรีภาพตามระบอบประชาธิปไตยมานานนับแต่รายงานสุดท้ายอันว่าด้วยข่าวอุบัติการณ์ของโรคระบาดในจีนแผ่นดินใหญ่ซึ่งกำลังลามมาถึงเขตปกครองพิเศษฮ่องกง ซึ่งมีผลในการกลบความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่มีต่อเนื่องกันมากกว่า 6 เดือนก่อนหน้านี้ทั้งหมด

สัญญาณแรกที่สื่อว่าการชุมนุมประท้วงดังกล่าวอาจเป็นความเป็นจริงหรือ reality อีกหากภัยจากโรคระบาดเริ่มจะเบาบางลง ได้แก่การที่ทางการฮ่องกงได้จับกุมแกนนำของนักเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตย 16 คนไปดำเนินคดี รวมทั้งนาย Martin Lee นักการเมืองอาวุโสซึ่งเป็นหัวหน้าพรรคประชาธิปไตย เข้าใจว่าอยู่ในวัย 50 ปี ปฏิบัติงานในท้องถิ่นยังไม่ปรากฏชัด อาจจะเพราะโรคระบาด Coronavirus 2019 ยังเป็นภัยคุกคามนอกแผ่นดินใหญ่อยู่ หรืออาจจะเป็นเพราะสื่อทั่วโลกนำเสนอเฉพาะการระบาดในโลกของ Covid-19

อย่างไรก็ดี เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม ทางการเงินได้ประกาศเชิงขู่ว่าจะไม่เฝ้ามองการ
ประท้วงของนักเคลื่อนไหวในฮ่องกงด้วยความไม่ยอมนิ่ง เนื่องจากจีนแผ่นดินใหญ่จะดำเนินการ
อย่างหนักแน่น (Firm action) หากมีความไม่สงบในฮ่องกงอีก

คำขู่จากจีนมีมาในช่วงที่ประธานาธิบดีทรัมป์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ
ต่างประเทศสหรัฐฯ กำลัง “เล่นเกมกล่าวโทษ” จีนว่าเป็นต้นตอของการระบาดใหญ่ในสหรัฐฯ โดย
มีการตอบโต้ซึ่งกันและกันต่อมาราวกับจะหาเหตุสร้างความขัดแย้งระหว่างกัน และโดยที่นาย
โดนัลด์ ทรัมป์มักจะสื่อทางทวิตเตอร์ด้วยความไม่ทายนักเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยใน
ฮ่องกงบ่อยครั้ง บางทีจีนอาจจะตั้งหลักในการต่อต้านการชุมนุมประท้วงเสียก่อน เพื่อ
วิเคราะห์ว่าทรัมป์จะตอบสนองคำขู่ของจีนประการใด หากทรัมป์ซึ่งเปิดเกมทางการเมืองแห่ง
อำนาจกับจีนถือท่าทีว่า ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเป็นเหตุจริงจังพอที่จะให้ถึงขั้นแตกหัก เพราะ
เขากล่าวก่อนหน้านี้ว่า จีนมิได้ปฏิบัติตามความตกลงขั้นแรก (phase one) ทางการค้าที่เขาลงนาม
กับรองนายกรัฐมนตรีจีนเมื่อปีที่แล้วเพื่อหาข้อยุติในสงครามการค้าที่เขาเองก่อขึ้น ก็น่าจะเป็น
เหตุเพียงพอให้เขาจะตั้งกำแพงภาษีสำหรับสินค้าขาออกจากจีนให้หนักขึ้นอีกในยามที่การ
เศรษฐกิจของทั้งสองประเทศกำลังอยู่ในภาวะถดถอยอย่างหนัก ด้วยตัวเลขคนว่างงานใน
สหรัฐฯ มากที่สุดตั้งแต่ความตกต่ำทางเศรษฐกิจครั้งใหญ่เมื่อ 80 ปีมาแล้ว อันมีสาเหตุมาจาก
โรคระบาดใหญ่ซึ่งทรัมป์กล่าวหาว่าจีนเป็นต้นตอ

การตั้งตัวเป็นศัตรูกับจีนนี้ช่วยฉีกฐานเสียงทางการเมืองที่ทรัมป์เชื่อว่าช่วยให้เขา
ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งประธานาธิบดีมาแล้วในปี 2016 และจะผลักดันให้เขาได้รับ
เลือกตั้งอีกเป็นวาระที่ 2 เพราะตามผลการสำรวจประชามติทั่วสหรัฐฯ แสดงว่า โจ ไบเดนนำเขา
อยู่ถึง 9 จุด ในขณะที่ปูติน ซึ่งเป็นตัวช่วยสำคัญที่กำลังเสื่อมความนิยมจากชาวรัสเซียเป็นครั้ง
แรกตลอด 20 ปีที่ครองตำแหน่งผู้นำสูงสุด เพราะไม่สามารถรับมือกับการระบาดใหญ่ของโรค
ในรัสเซียขณะนี้

ความเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์ทางการเมืองระหว่างประเทศนี้ไม่น่าจะเป็นไปตามแผน
ทางยุทธศาสตร์ของประธานาธิบดีทรัมป์ทีเดียวนัก เนื่องจากนายโดนัลด์ เจ. ทรัมป์มิใช่เป็นผู้

รอบรู้ในกิจการระหว่างประเทศเท่าใดนัก ผู้ทำหน้าที่เป็นคนวางแผนทางนโยบายด้านความมั่นคงแห่งชาติก็ถูกเปลี่ยนแปลงไปบ่อยครั้ง ความเสมอต้นเสมอปลายของรัฐบาลทรัมป์จึงไม่มี

อย่างไรก็ดี ในวันที่ 22 พฤษภาคม ศกนี้ พรรคคอมมิวนิสต์จีนได้ผ่านกฎหมายว่าด้วยความมั่นคงสำหรับเขตปกครองพิเศษฮ่องกงซึ่งห้ามการทรยศแห่งชาติ การแยกตัวเป็นอิสระ การยุยงให้คนต่อต้านฝ่ายปกครองและการบ่อนทำลาย (treason, secession, sedition and subversion) ในฮ่องกง โดยร่างกฎหมายฉบับนี้จะต้องผ่านการพิจารณาของสมัชชาประชาชนแห่งชาติ อันเป็นสภาตรายางมากกว่า ในวันที่ 28 พฤษภาคม ศกนี้ และจะเป็นภาคผนวกที่ 3 ของสิ่งที่จีนเรียกว่า Basic Law ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของฮ่องกงจนเรียกกันว่าเป็น Mini constitution และมีอำนาจบังคับเหนือกฎหมายที่จะบัญญัติในฮ่องกงทั้งหมด นายหลี่ เค่อ เฉียง นายกรัฐมนตรีจีน อ้างว่ากฎหมายฉบับนี้จำเป็นเพราะความไม่สงบอย่างรุนแรงที่เกิดขึ้นตลอดกว่า 6 เดือนในปีที่แล้วและต้นปีนี้ ส่วนนางแคร์รี่ ลัม ผู้บริหารสูงสุดของเขตปกครองพิเศษฮ่องกงแถลงว่า กฎหมายใหม่นี้จะใช้บังคับในฮ่องกงต่อไป

สำนักข่าว บีบีซี ตั้งข้อสังเกตว่า กฎหมายฉบับนี้อาจตีความได้กว้างมากจนถึงขั้นการก่อการร้ายด้วย และอาจทำให้สถานะของฮ่องกงที่ปฏิญญาร่วมสาธารณรัฐประชาชนจีนกับสหราชอาณาจักรเมื่อปี 1997 ให้เป็นดินแดนปกครองตนเองโดยให้คงสิทธิและเสรีภาพของชาวฮ่องกงไปอีก 50 ปีแปรเปลี่ยนไปอย่างมีนัยยะสำคัญ และรายงานว่า Lord Chris Patten อดีตผู้ว่าราชการฮ่องกงได้แถลงว่า “สหราชอาณาจักร should tell China that this is outrageous”

นายมาร์ติน ลี นักการเมืองฮ่องกง ซึ่งถูกจับพร้อมนักเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยรวม 16 คนตามรายงานข้างต้น ได้ประท้วงการออกกฎหมายฉบับนี้ของจีน ซึ่งละเมิดความตกลงกับอังกฤษและขัดกับหลักการ 1 ประเทศ 2 ระบบ ผู้ประท้วงรายอื่นถูกเจ้าหน้าที่ใช้กำลังกลุ่มรวมจับตัว เช่นเดียวกับ Jimmy Shan นักเคลื่อนไหวอีกคนหนึ่ง

การชุมนุมประท้วงเมื่อปีที่แล้วเพราะไม่พอใจที่ฮ่องกงจะออกกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนไปดำเนินคดีในแผ่นดินใหญ่ จนมีผลให้นางแคร์รี่ ลัมต้องถอนร่างออกไป หลังจากการชุมนุมประท้วงยืดเยื้อและมีขึ้นทุกวันสุดสัปดาห์ แต่ทางการจีนก็ได้เปลี่ยนมาเป็น

กฎหมายฉบับใหม่อันแรงยิ่งขึ้นมาก และเปิดทางที่จะให้จีนส่งทหารและกองกำลังรักษาความปลอดภัยมาประจำในฮ่องกงในโอกาสต่อไป

ในขั้นแรก กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐได้ขอร้องให้ชาวอเมริกันที่ทำงานกับสื่อของจีน แจ้งประสบการณ์ส่วนตัวไปให้ทราบ ส่วนประธานาธิบดีทรัมป์เคยกล่าวว่า สหรัฐจะมีปฏิกิริยา “strongly” หากมีการออกกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน อันเป็นเรื่องเมื่อปีที่แล้ว

Kristie Lu Stout และ Ivan Watson ผู้สื่อข่าวระหว่างประเทศของ CNN ซึ่งประจำที่ฮ่องกงกล่าวว่า กฎหมายดังกล่าวจะทำให้ฮ่องกงเปลี่ยนไปจากความเป็นฮ่องกงที่เรารู้จักกัน หรือ Hong Kong as we have known it อันหมายถึงฮ่องกงที่เป็นดินแดนเปิด เสรี ถิ่น shopping ศูนย์กลางการธุรกิจและการธนาคาร กับการท่องเที่ยว ฯลฯ ผู้สื่อข่าวเห็นว่า หลักการ 1 ประเทศ 2 ระบบ กำลังกลายเป็น 1 ประเทศ 1 ระบบ ไปแล้ว

นาย ไมค์ ปอมเปโอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ให้ความเห็นว่าการกระทำของจีนจะเป็น Death knell ของการปกครองตนเอง การเศรษฐกิจ และสถานะพิเศษของฮ่องกง

ปฏิกิริยาของนักเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยในฮ่องกงยังไม่ปรากฏชัด แต่มีนัดจะออกมาชุมนุมกันประท้วงในบริเวณ Causeway Bay ในวันที่ 24 พฤษภาคม ศกนี้ โดยที่กฎหมายใหม่ยังไม่ผ่านสมัชชาประชาชนแห่งชาติจนกระทั่งวันที่ 28 เดือนนี้ จึงไม่อาจคาดหมายได้ว่า ทางการฮ่องกงและจีนจะปราบปรามในลักษณะใด

ตามรายงานจากฮ่องกงของสำนักข่าวระหว่างประเทศในวันอาทิตย์ที่ 24 พฤษภาคม นักเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยจำนวนหลายพันคนได้ออกไปชุมนุมที่บริเวณ Causeway Bay อันเป็นถิ่น shopping แห่งหนึ่งของฮ่องกงและเป็นที่ชุมนุมประท้วงเมื่อปีที่แล้วที่สำคัญแห่งหนึ่ง การชุมนุมอันมีการนัดหมายล่วงหน้า ต้องเผชิญกับหน่วยปราบปรามการประท้วงในเครื่องแบบตำรวจ สวมเสื้อเกราะและหน้ากากป้องกันเชื้อซึ่งได้ยิงระเบิดน้ำตาผสมพริกไทยกับใช้กระบอกโจมตีเช่นครั้งก่อนๆ ภายในเวลาเพียงไม่กี่นาทีที่เริ่มมีการชุมนุม เพื่อสลายมวลชนและเพื่อ

บังคับใช้มาตรการป้องกันการแพร่เชื้อโควิด 19 ซึ่งยังเป็นภัยคุกคามอยู่ในฮ่องกง นาย Dennis Kwok แกนนำนักเคลื่อนไหวคนหนึ่งกล่าวแก่ผู้สื่อข่าวว่า จำเป็นต้องออกมาต่อสู้เพื่ออนาคตของฝ่ายเขา ผู้ชุมนุมไม่น้อยกว่า 180 คนถูกจับตัวไปดำเนินคดี เจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศจีนซึ่งเป็น Commissioner ประจำฮ่องกงได้แถลงว่าทางการฮ่องกงมีสิทธิดำเนินการทางกฎหมายเพื่อปกป้องอำนาจอธิปไตย ส่วนผู้บัญชาการทหารจีนประจำฮ่องกงกล่าวว่า กฎหมาย ใหม่มิได้ละเมิดสิทธิและเสรีภาพ แต่จำเป็นเพื่อคุ้มครองมิให้เขตปกครองพิเศษถูกแทรกแซงจากอำนาจภายนอกและจะมีผลดีต่อการเศรษฐกิจและความเจริญรุ่งเรือง (prosperity) ของฮ่องกงสืบต่อไป อันต่างจากความเห็นของหอการค้าอเมริกันในฮ่องกง

ขอเสริมความในตอนนี้ว่า ตามปฏิญญาร่วมกับอังกฤษ แม้จะมีการยอมรับการปกครองตนเองบางส่วน (Semi-autonomy) จีนยังคงรับผิดชอบในการต่างประเทศและการป้องกันตนเองสำหรับฮ่องกง และกฎหมายใหม่ที่จะต้องผ่าน National People's Congress ในวันที่ 28 เดือนนี้ ห้ามมิให้ต่างประเทศแทรกแซงกิจการภายในของฮ่องกง อันเป็นข้ออ้างของจีนมาตลอด จึงเป็นการเสี่ยงถึงขั้นสงครามใหญ่หากประเทศภายนอกจะเข้าไปช่วยนักเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยในฮ่องกง อันเป็นกรณีต่างจากไต้หวัน

เมื่อสัปดาห์ที่เพิ่งผ่านมา ชนชั้นนำจากสหราชอาณาจักร เช่น Lord Chris Patten อดีตผู้ว่าราชการฮ่องกงคนสุดท้าย วุฒิสมาชิกสหรัฐหลายคน รวมทั้ง Ted Cruz และ Marco Rubio สมาชิกสภาจากสหราชอาณาจักร สหภาพยุโรป ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฯลฯ กว่า 200 คน ได้ลงนามในจดหมายเปิดผนึกว่า การกระทำของจีนเป็น “a complete assault on Hong Kong autonomy, rule of law and fundamental freedom.” รัฐสภาสหรัฐกำลังพิจารณาเพื่อประเมินว่าจะต่อสิทธิพิเศษทางการค้าให้ฮ่องกงหรือไม่ ซึ่งนายปอมเปโอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐเห็นว่า การออกกฎหมายของจีนว่าด้วยฮ่องกงจะเป็นปัจจัยสำคัญในการประกอบการประเมิน ส่วนการออกมาตรการคว่ำบาตรจีน นั้น ยังมีความเห็นต่างว่า ที่ผ่านมาในกรณีของเกาหลีเหนือและรัสเซียที่เข้าผนวกไครเมีย นั้น ดูจะไม่ได้ผลในทางปฏิบัติและอาจกระทบการดำรงชีวิตของประชาชนที่ลำบากอยู่แล้ว

นักวิเคราะห์ข่าวทราบ ว่า นักเคลื่อนไหววางแผนจะจัดประท้วงอยู่แล้ว เช่นในวันพุธ ที่ 27 พฤษภาคม ในวันครบรอบเหตุร้ายที่เทียน อัน เหมินในเดือนมิถุนายนและในวันครบรอบ การเปลี่ยนผ่านในวันที่ 1 กรกฎาคม แต่ยังไม่แน่ใจว่าจะถูกปราบปรามรุนแรงแค่ไหน มีอยู่ไม่ น้อยที่อาจหนีออกจากฮ่องกง เช่นในการประท้วงเมื่อปีที่แล้วที่ไปอยู่เยอรมนีและอาจจะไปที่ ไต้หวัน แม้ในเกาตังกล่าวจะยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยผู้ลี้ภัย แต่ทุกฝ่ายยังลงเอยว่าจะออกไป ในทางใด ในช่วงที่ยังมีโรคระบาดอยู่

นาย Richard Quest จาก CNN ได้สัมภาษณ์นาย Joshua Wong แกนนำคนหนึ่งซึ่ง เรียกร้อง Universal Suffrage ให้ชาวฮ่องกงมานาน หวังว่า ประธานาธิบดีทรัมป์แห่งสหรัฐฯจะ ใช้กฎหมายว่าด้วยสิทธิมนุษยชนหรือ The Hong Kong Human Rights and Democracy Act ที่ บัญญัติเมื่อปีที่แล้วในการตอบโต้จีน ซึ่งข้าพเจ้าไม่เคยทราบว่า ทรัมป์มีแนวคิดส่งเสริมสิทธิ มนุษยชนเท่าใดนัก ทราบแต่เพียงว่า อดีตข้าหลวงใหญ่ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่ง สหประชาชาติ (เจ้าชายจอร์แดน) เคยกล่าวถึงทรัมป์ในปี 2016 ว่ามีอุดมการณ์ด้านอำนาจนิยม เช่นเดียวกับดูเตอร์เตแห่งฟิลิปปินส์ ออร์บาน แห่งฮังการี และผู้นำอื่นๆ อีกหลายคน และการที่ สหรัฐฯจะใช้กำลังแทรกแซงในที่ซึ่งจีนอ้างสิทธิปกครองในระยะนี้ นั้น สี จิ้น ผิง ซึ่งขณะนี้กำลัง ชาตินิยมจัดและจีนเองกำลังมองการเมืองแห่งอำนาจระหว่างประเทศไปในทิศทางที่ดูจะมั่นใจ ว่ามิได้เป็นรองมหาอำนาจอื่นใด คงจะไม่ยินยอมสยบต่ออำนาจสหรัฐฯอย่างแน่นอน โดยเฉพาะ อย่างยิ่งในช่วงที่สหรัฐกำลังเผชิญกับ Twin-problems อันได้แก่โรคระบาดใหญ่จากโคโรนาไวรัส 2019 ซึ่งคร่าชีวิตคนอเมริกันไปแล้ว 100,000+ ศพและล้มป่วยกว่า 1.7+ ล้านคนและความ ตกต่ำทางเศรษฐกิจอันยังไม่มีสัญญาณว่าจะฟื้นตัวอย่างยั่งยืนได้เมื่อใด ในขณะที่จีนสามารถ ควบคุมโรคเดียวกันได้ดีพอสมควรและการเศรษฐกิจของจีนมีโอกาสฟื้นตัวได้ในอนาคตอันไม่ ไกลนักตามสถิติล่าสุดในวันที่ 27 พฤษภาคม ศกนี้ ไม่แต่เท่านั้น จีนเพิ่งผ่านงบประมาณใหม่ เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว ซึ่งเพิ่มงบประมาณการทหารอีกร้อยละ 6.6 ในขณะที่ตัดงบด้านอื่นไปอย่างมาก เพื่อรับมือกับภัยคุกคามต่อความมั่นคงที่จีนเข้าใจว่าเพิ่มมากขึ้น

ตามรายงานในวันพุธ วันนี้ นักเคลื่อนไหวในฮ่องกงได้ออกมาชุมนุม โดยตำรวจจำนวน มากได้เตรียมพร้อมจะปราบปรามอยู่แล้ว มีการปะทะกันบางจุด ประเด็นของการประท้วงใน

วันนี้ได้แก่การพิจารณาร่างกฎหมายโดยสภานิติบัญญัติฮ่องกงมิให้มีการสบประมาท (Insult) เพลงชาติจีน โดยมีโทษจำคุก 5 ปี หญิงชาวฮ่องกงคนหนึ่งได้ร้องเพลงชาติฮ่องกงขึ้นมา จึงถูกจับตัวไป นักเคลื่อนไหวอื่นๆ ซึ่งมิได้ชุมนุมกันเป็นกลุ่มใหญ่ ถูกเจ้าหน้าที่ใช้กำลังกลุ่มม็อบจับตัวไปประมาณ 300 คน อย่างไรก็ตาม สภานิติบัญญัติฮ่องกงได้เลื่อนการลงมติไปเป็นวันที่ 4 มิถุนายน อันเป็นวันที่ครบรอบของการสังหารหมู่ที่จัตุรัสเทียนอันเหมินในจีนแผ่นดินใหญ่ ซึ่งชาวฮ่องกงมีนัดที่จะชุมนุมใหญ่อยู่ก่อนแล้ว คาดได้ว่าฝ่ายจีนคงจะใช้กำลังสลายอย่างรุนแรง เพราะการประท้วงในโอกาสนั้นรำลึกถึงการใช้กำลังทางทหารและรถถังปราบปรามเยาวชนและประชาชนโดยกองทัพปลดแอกฯ หรือ People's Liberation Army แม้ที่ผ่านมาการชุมนุมในฮ่องกงในโอกาสวันดังกล่าวจะเป็นไปด้วยความสงบ โดยนั่งถือเทียนในสวน Victoria Park ก็ตาม

สมัชชาประชาชนแห่งชาติจีนในฐานะสภานิติบัญญัติได้พิจารณาร่างกฎหมายว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติในฮ่องกงที่นำเสนอโดยพรรคคอมมิวนิสต์จีนในวันที่ 28 พฤษภาคม และลงมติรับหลักการด้วยคะแนนเสียงเกือบเอกฉันท์ คือ 2,878 เสียง ต่อ 1 เสียงคัดค้าน ในขณะที่ผู้แทน 6 คนงดเว้นออกเสียง ตามระบบ ขั้นตอนไปคณะกรรมการประจำของสมัชชาจะใช้เวลาประมาณ 2 เดือนในการยกร่างโดยละเอียด แล้วมอบให้รัฐบาลฮ่องกงไปใช้บังคับและประกาศเป็นกฎหมาย โดยไม่ต้องไปผ่านสภานิติบัญญัติของฮ่องกงแต่อย่างใด

นาย Matthew Cheung Chief Secretary ของรัฐบาลฮ่องกง ซึ่งเป็นผู้บริหารอันดับสอง รองจากนางแคร์รี ลัม หัวหน้าผู้บริหารเขตปกครองพิเศษ ให้สัมภาษณ์ Ivan Watson จาก CNN ว่า กฎหมายใหม่นี้ไม่กระทบชาวฮ่องกงร้อยละ 99.99 คน แต่เขาไม่ทราบรายละเอียดของกฎหมายทั้งหมด ผู้สื่อข่าวได้ตั้งคำถามง่ายๆ อีก 3 ข้อ แต่นาย Cheung ไม่อาจตอบได้

นาย Hu Xijin Post ข้อความในเชิงทำลายในหนังสือพิมพ์ Weibo ว่า ไฟโบรเดียวที่สหรัฐมิได้แก่สถานะพิเศษทางภาษีศุลกากรในฐานะที่ฮ่องกงเป็นคู่ค้าซึ่งสหรัฐได้เปรียบ

ดุลการค้าเฉพาะสินค้าในปี 2018 ถึง 31.1 พันล้านดอลลาร์ และมีชาวอเมริกันอาศัยอยู่ในฮ่องกงถึง 85,000 คน “Let’s see how the US will swallow the bitter fruit of cancelling Hong Kong’s special tariff status.”

Hu เขียนต่อด้วยว่า “The biggest pillar for Hong Kong to remain an international financial center is the special relations with the huge economy of the Chinese mainland. China strength dictates that there must be an international finance center on our coastline, and it will be where the Chinese people want it to be.”

ตามรายงานจากสหรัฐ ประธานาธิบดีทรัมป์จะตัดสินใจว่าจะดำเนินการกับจีนอย่างไรดี ในวันศุกร์ที่ 29 พฤษภาคม ศกนี้

ตามรายงานในวันศุกร์ที่ 29 ตามเวลาในประเทศไทย จีนได้ยืนยันความตกลงทางการค้าขั้นที่หนึ่ง (Phase one) แล้ว อันதுจะเป็นการส่งสัญญาณว่า ในทัศนะของจีน การดำเนินการค้ากับสหรัฐยังเป็นไปโดยปกติ เพราะมีกระแสข่าวว่า ประธานาธิบดีทรัมป์อาจจะตอบโต้แผนการออกกฎหมายความมั่นคงของฮ่องกงด้วยมาตรการทางการค้าในฮ่องกง แม้สหรัฐจะมีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนอยู่ในฮ่องกงอย่างมาก และในขณะเดียวกัน นาย Dominic Raab รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอังกฤษได้แถลงข่าวว่า สหราชอาณาจักรกำลังพิจารณาว่า จะให้สิทธิการเดินทางไปยัง UK สำหรับชาวฮ่องกงซึ่งถือหนังสือเดินทาง British National Overseas (BNC) จำนวน 314,000 คน อันจะทำให้คนเหล่านี้สามารถที่จะขอสัญชาติสหราชอาณาจักรได้ในโอกาสต่อไป (ไม่แน่ใจว่าหนังสือเดินทางที่ว่านี้จะเป็นเช่นเดียวกับ British Hong Kong Passport ที่ข้าพเจ้าทำหนังสือแลกเปลี่ยนให้ยกเว้นการตรวจลงตราเข้าประเทศไทยกับรัฐบาลฮ่องกงสมัยยังเป็นเมืองขึ้นกับอังกฤษหรือไม่)

โดยที่มีเวลาจำกัดในเดือนนี้ จึงขอเลื่อนการรายงานข่าวเพิ่มเติมและบทวิเคราะห์แนวนโยบายเชิงกว้างทางการทูตที่นายหวังอี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

จีน แกลง และแนวทางดำเนินนโยบายด้านความมั่นคงของจีนไว้ในเดือนมิถุนายน ขอ รายงานในขั้นนี้เพียงว่า นางแคร์รี่ ลัมได้ลงถ้อยแถลงเกี่ยวกับกฎหมายความมั่นคงใหม่ในวันนี้อย่างแพร่หลาย ว่าฮ่องกง (จีน) ได้พยายามวางกฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อรักษาความสงบ ในดินแดน แต่มี “Gaping Hole” อยู่ในด้านความสงบเรียบร้อย จึงได้ดำเนินการอุดช่อง โหว่ด้วยกฎหมายใหม่ อันจะทำให้ฮ่องกงเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ โดยไม่ยินยอมให้มีผู้ ก่อความยุ่งยากด้วยการแทรกแซงของอำนาจภายนอกอีกต่อไป

ในวันศุกร์ ที่ 29 พฤษภาคม ประธานาธิบดีทรัมป์ได้แถลงมาตรการหลายด้านด้วย กันซึ่งเขากล่าวว่าเพื่อเป็นการตอบโต้การที่จีนได้กระทำการหลายอย่างอันมีผลเสียต่อ สหรัฐ และยังดำเนินการอันมีผลให้ฮ่องกงต้องเสียอำนาจปกครองตนเอง ซึ่งยาวมากและ ควรจะได้วิเคราะห์ให้ดี เพราะมีการกล่าวหาด้วยว่าจีนได้กระทำการจรรยาบรรณต่อสหรัฐมานาน ปี และแสดงความไม่เป็นมิตรในทางต่างๆ โดยกล่าวว่าจีนเป็น Existential geopolitical threat ต่อสหรัฐ รวมทั้งได้แถลงความตั้งใจที่จะคว่ำบาตรตัวบุคคลทั้งในจีนและฮ่องกง ไม่ แต่เท่านั้นทรัมป์ยังประกาศยกเลิกความสัมพันธ์กับองค์การอนามัยโลกด้วย เพราะยอม ให้จีนมีอำนาจบังคับอย่างเต็มที่ (Total control) และกดดัน WHO จนทำให้โลกหลงผิด เกี่ยวกับโรคระบาดซึ่งเขาเรียกว่า “อุ้งฮั่น ไวรัส” รายละเอียดจะปรากฏในประมวลรายงาน ฉบับหน้า ซึ่งจะรวมคำตอบโต้ของจีนตามแนวทางการทูตที่หวังอิเรียกว่า Wolf Warrior ด้วย

สัปดาห์ที่ผ่านมา สหรัฐตกอยู่ในการจลาจลจากเหตุการณ์ใน Minneapolis มลรัฐมินเน โสตา ที่ตำรวจท้องถิ่นได้จับนาย George Floyd คนแอฟริกัน-อเมริกัน และใช้เข่ากดคออยู่ ประมาณ 9 นาที ทำให้เขาหายใจไม่ออก จนถึงแก่ความตาย แม้จะได้ร้องแล้วว่า เขา หายใจไม่ได้ (I can't breathe) การตายจากน้ำมือของตำรวจผิวขาว เป็นชนวนให้มีการ

ประท้วงและเผาสถานที่ต่างๆ ทั้งในเมืองที่เกิดเหตุ เซ็นต์พอล และเมืองต่างๆ ประมาณ 30 กว่าแห่งทั่วสหรัฐ รวมทั้งที่แอ็ดแลนด์ ในมลรัฐจอร์เจีย ดัลลัส ในมลรัฐเท็กซัส และโอ๊คแลนด์ และลอสแอนเจลิสในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ฟิลาเดลเฟียในมลรัฐเพนซิลเวเนีย นิวยอร์กในมลรัฐนิวยอร์ก และกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ใกล้กับทำเนียบขาว ด้วยประธานาธิบดีทรัมป์ได้ทวีตด้วยข้อความที่ทวีตเตอร์เดิมว่าเป็นการส่งเสริมความรุนแรง (Glorification of violence) แต่ก็ปล่อยออกไปเพื่อสาธารณประโยชน์(หรืออีกนัยหนึ่งเพื่อจะได้ทราบแนวคิดของประธานาธิบดี ซึ่งกำลังมีปัญหาขัดแย้งกันกับสื่อสังคมทั้งหลาย โดยทรัมป์ได้เสนอจะให้แก้กฎหมายเพื่อจะได้ควบคุมสื่อสังคมซึ่งเขาเองใช้ตลอดมาโดยจำนวนมากเป็นการกล่าวเท็จ ดังที่ทวีตเตอร์ได้เดิมข้อความในทวีตของทรัมป์ว่า “Fact Check”

การประท้วง การจลาจล และการเผาสถานที่ต่างๆ รวมทั้งการถือโอกาสปล้นสิ่งของในร้านค้าอยู่ทั่วไปตลอดคืนวันเสาร์ต่อมาจนถึงวันอาทิตย์ที่ 31 พฤษภาคมวันนี้ แม้บางแห่งจะเป็นไปโดยสงบตามแนวทางของ Reverend Dr. Martin Luther King Jr. นับเป็นวิกฤตการณ์ทางผิวที่หนักยิ่งกว่าครั้งที่ระเบิดขึ้นเมื่อปี 1968

คอลัมน์ความคิดเห็นใน CNN Online ในวันนี้ ได้ลงข้อความว่า “In a sad week for America, Trump has fled from his duty.” ส่วน Brian Stelter ผู้เสนอรายการเกี่ยวกับสื่อเขียนว่า “Where are the leaders? This is a national crisis.”

การเลือกตั้งทั่วไปในอิสราเอลอาจจะทำลายสถิติความยืดหยุ่นได้ เพราะการต่อสู้อย่างรุนแรงระหว่างนายเบนจามิน เนทันยาฮูกับนายเบ็นนี แกันซ์ คะแนนใกล้เคียงกันมาตั้งแต่การเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อเดือนเมษายน 2019 โดยทั้งคู่ไม่สามารถจัดตั้งรัฐบาลผสมซึ่งจะมีที่นั่งในสภา Knesset ถึง 61 ได้ แม้จะได้พยายามมาในการเลือกตั้ง 4 รอบ ในขณะที่นายเนทัน

ยาฮูถูกข้อหาว่าคอร์รัปชันและ Breach of Trust ซึ่งต้องขึ้นศาลเพื่อรับฟังข้อหาเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม ศกนี้ แต่คดีนี้จะต้องยืดเยื้อไปอีกหลายปี

ตามข้อตกลงต่อหน้าประธานาธิบดี นายเนตanyahu จะดำรงตำแหน่งเป็น นายกรัฐมนตรีสมัยที่ 5 ก่อนเป็นเวลา 18 เดือน อีก 18 เดือนหลังจากนั้น นายเบ็นนี แกนซ์จะเป็นนายกรัฐมนตรีต่อจนครบกำหนด อันจะเป็นโอกาสให้มีการเลือกตั้งทั่วไป ใหม่

นายเนตanyahu ได้แถลงนโยบายว่า ในฐานะนายกรัฐมนตรี เขาจะดำเนินการผนวก ดินแดนอันเป็นที่ตั้งของถิ่นฐานชาวอิสราเอลในฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจอร์แดนอันเป็น เขตยึดครอง แผนการนี้เป็นไปตามที่ประธานาธิบดีทรัมป์ได้กำหนดไว้ ซึ่งไม่มีประเทศอื่นใดเห็นด้วย และประธานาธิบดีมาห์มูด อับบาส แห่ง Palestinian Authority ได้แถลงก่อนหน้านี้ว่า เขาไม่ผูกพันกับ Oslo Accords ทั้งหมดอีกต่อไป ซึ่งความตอหนหนึ่งของความตกลงดังกล่าวมีการยอมรับความมีอยู่ของอิสราเอลด้วย

ความตึงเครียดระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์นำไปสู่เหตุการณ์ในวันนี้ ที่ 31 พฤษภาคม ที่ตำรวจอิสราเอลได้กระหน่ำยิงชาวปาเลสไตน์ที่กำลังจะเข้าไปในบริเวณ เมืองเก่าของนครเยรูซาเล็มถึงแก่ความตาย โดยตำรวจเข้าใจว่า ชาวปาเลสไตน์มีอาวุธ ปืน เมื่อพลิกศพดูแล้ว ปรากฏว่าเขาไม่มีอาวุธใดๆ ทั้งสิ้น

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกระทรวงการต่างประเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนมิถุนายน 2563 (2020)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนมิถุนายน 2563 (2020)

สมัชชาประชาชนแห่งชาติจีนหรือ National People's Congress (NPC) ได้พิจารณากรอบกฎหมายว่าด้วยความมั่นคงในเขตปกครองพิเศษฮ่องกงตามที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนเสนอมาในวันที่ 28 พฤษภาคม และผ่านด้วยมติเกือบเอกฉันท์ (มีผู้ลงมติไม่เห็นด้วย 1 เสียงและงดเว้นออกเสียง 6 ในขณะที่มีผู้เห็นด้วย 2,878 คน โดยประธานาธิบดี สี จิ้น ผิง เป็นผู้กดปุ่มเห็นด้วยคนแรก) ตามกระบวนการ เมื่อสมัชชาประชาชนแห่งชาติให้ความเห็นชอบแล้ว คณะกรรมการประจำจะได้รับมอบหมายให้จัดทำกฎหมาย ซึ่งคาดว่าจะใช้เวลาประมาณ 2 เดือน แล้วจะส่งให้รัฐบาลฮ่องกงนำไปประกาศใช้ โดยฝ่ายฮ่องกงมิได้มีส่วนในขั้นตอนใด

ที่น่าสังเกตได้แก่กระบวนการดังกล่าว เมื่อปรากฏข่าวว่าพรรคคอมมิวนิสต์จีนให้ความเห็นชอบกับกฎหมายฉบับนี้ ก็คิดว่าขั้นตอนสุดท้ายที่จะให้มีกฎหมายว่าด้วยความมั่นคงของฮ่องกงได้เสร็จสิ้นไปแล้ว ต่อมาก็ปรากฏรายงานว่า กฎหมายนี้จะต้องได้รับการพิจารณาโดยสมัชชาประชาชนแห่งชาติอีกในฐานะสภานิติบัญญัติจีนในวันที่ 28 พฤษภาคม ทั้งๆ ที่ทราบกันอยู่ว่าเป็นสภาดร่ายงมากกว่า แต่ดังที่กล่าวถึงข้างบน แม้จะผ่านสมัชชาประชาชนแห่งชาติแล้ว ก็ยังไม่ถือว่าเป็นตัวบทกฎหมายอยู่ดี เพราะจะต้องให้คณะกรรมการประจำ (Standing Committee) ของสมัชชาไปยกตัวบทกฎหมายโดยละเอียดอีกชั้นหนึ่งซึ่งต้องใช้เวลาอีกประมาณ 2 เดือนก่อนจะมอบให้รัฐบาลฮ่องกงไป “Implement and promulgate” เพื่อบังคับใช้ในเขตปกครองพิเศษฮ่องกงต่อไป (ข้าพเจ้าใช้

คำว่า “บังคับใช้” อย่างตั้งใจ แทนคำว่า “ใช้บังคับ” หรือ enters into force ตามศัพท์กฎหมายทั่วไป)

จะเป็นไปได้ไหมว่า รัฐบาลจีนมิได้มีเจตนาที่จะใช้กฎหมายในทันที แต่ต้องการเวลาที่จะประเมินปฏิกิริยาจากฝ่ายต่างๆ ว่าต่อต้านกฎหมายลักษณะนี้ในประเด็นใด ฝ่ายต่างๆ ดังกล่าวจะหมายถึงต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหราชอาณาจักรซึ่งเป็นคู่สัญญาเกี่ยวกับฮ่องกง สหรัฐอเมริกาซึ่งมีผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนอยู่ไม่น้อยในฮ่องกง และมีชาวอเมริกันพำนักอยู่ในฮ่องกงเพื่อประกอบอาชีพประมาณ 85,000 คน และนักธุรกิจจีนหรือเชื้อสายจีน โดยไม่รวมถึงนักเคลื่อนไหวชาวฮ่องกงอันเป็นเป้าหมายของกฎหมายมาตั้งแต่ต้นอยู่แล้ว

ในช่วงเวลาที่ผ่านมา บรรดานักธุรกิจชั้นนำในฮ่องกง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนาย หลี ก้า จิง (Li Ka-shing) มหาเศรษฐีซึ่งเคยร่ำรวยที่สุดในฮ่องกง ได้ประกาศต่อสาธารณชนว่าเขาสนับสนุนการออกกฎหมายว่าด้วยความมั่นคงของเขตปกครองพิเศษเพราะเป็นสิทธิ (ตามอธิปไตย) ของจีน อันจะเป็นหลักประกันความสงบเรียบร้อยในดินแดนและช่วยให้การธุรกิจเจริญก้าวหน้าต่อไปได้ นาย หลี ก้า จิง ไม่รู้จะสบายใจที่มีการชุมนุมประท้วงต่อเนื่องกันหลายเดือน จึงได้ให้เงินช่วยเหลือการธุรกิจต่างๆ ที่ต้องถูกผลกระทบกระเทือนจากความไม่สงบนั้น นายหลี ก้า จิง เป็นมหาเศรษฐีซึ่งมีชื่อโด่งดังในแคนาดาสมัยที่ข้าพเจ้าเป็นเอกอัครราชทูต ณ กรุงออตตาวา เพราะเป็นผู้ซื้อพื้นที่จัดงานมหกรรมโลกหรือ “World Expo '86” ที่นครแวนคูเวอร์ทั้งหมดเมื่องานเสร็จสิ้นแล้ว และมหาเศรษฐีจากฮ่องกงได้ซื้อที่ดินอีกหลายแปลงในเมืองนั้น จนมีการล้อเลียนกันว่า นครแวนคูเวอร์เป็นที่รู้จักกันใหม่ว่า Van Kong เพราะเศรษฐีจากเมืองขึ้นของอังกฤษได้เข้าไปตั้งถิ่นฐานในเมืองนั้นมากขึ้น และถ้าจำไม่ผิด นิตยสาร Far Eastern Economic Review ได้พิมพ์คำว่า Van Kong ประกอบภาพนครแวนคูเวอร์บนหน้าปกอีกด้วย อย่างไรก็ตาม นายหลี ก้า จิง มิได้ใช้ประโยชน์จากอสังหาริมทรัพย์แปลงมหาศาลนั้น จึงไปหาซื้อที่ดินเพราะมีคนเตือนเขาว่าที่ดินซึ่งเขาซื้อไปจนเป็นข่าวใหญ่นั้น “ฮวงจุ้ย” ไม่ดี

ข่าวการลงมติของสภามณฑลประชาชนแห่งชาติจีนที่กรุงปักกิ่งให้ผ่านกรอบกฎหมายดังกล่าวเป็นที่รับทราบกันทั่วไปในฮ่องกง มวลชนกลุ่มหนึ่งแสดงปฏิกิริยาด้วยการประท้วงในท้องถนน แต่ถูกหน่วยปราบจลาจลใช้กำลังสลายอย่างรุนแรง เช่นที่เกิดขึ้นทุกครั้งในระยะหลังๆ มาแล้ว และเหตุการณ์ก็เงียบสงบลง

ส่วนสภานิติบัญญัติฮ่องกง นั้น ได้เลื่อนกำหนดการลงมติในกฎหมายห้ามชาวฮ่องกงดูหมิ่นเพลงชาติจีนแผ่นดินใหญ่ไปเป็นวันที่ 4 มิถุนายน ซึ่งทราบดีว่าเป็นวันครบรอบปีที่ 31 ของการสังหารหมู่บรดาเยาชนและประชาชนชาวจีนโดยกองทัพปลดแอกประชาชนที่จัดรัสเทียนอันเหมินที่กรุงปักกิ่ง และนักเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยในฮ่องกงมีนัดที่จะชุมนุมในวันนั้น อันเป็นที่ทราบกันทั่วไป

สภานิติบัญญัติฮ่องกงได้นำร่างกฎหมายห้ามการดูหมิ่นเพลงชาติจีนแผ่นดินใหญ่เข้าสู่การพิจารณาลงมติตามกำหนดใหม่ในวันที่ 4 มิถุนายน เกิดปัญหาบ้างเนื่องจากสมาชิกที่ไม่นิยมปักกิ่งซึ่งยังพอมีเหลืออยู่บ้างได้อภิปรายคัดค้าน สร้างความไม่พอใจให้แก่สมาชิกฝ่ายจีนแผ่นดินใหญ่ จึงมีการปะทะคารมกันและเกิดการใช้กำลังกันหรือที่สำนักข่าวต่างประเทศใช้คำว่า scuffle ซึ่งมีได้ทำให้เสียเวลามากนัก ในที่สุดร่างกฎหมายฉบับนี้ก็ผ่านสภาฯ โดยไม่มีอุปสรรคอื่นใด

ในส่วนที่เกี่ยวกับการชุมนุมเพื่อรำลึกถึงการสังหารหมู่ที่จัดรัสเทียนอันเหมินในกรุงปักกิ่งซึ่งตรงกับวันที่ 4 มิถุนายนที่ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวฯ เมื่อเดือนพฤษภาคม กล่าวถึงว่า “ชาวฮ่องกงมีนัดที่จะชุมนุมใหญ่ (ในโอกาสวันที่ระลึกนั้น) อยู่ก่อนแล้ว คาดได้ว่าฝ่ายจีนคงจะใช้กำลังสลายอย่างรุนแรง...แม้ที่ผ่านมาการชุมนุมในฮ่องกงจะเป็นไปด้วยความสงบ โดยนั่งถือเทียนในสวน Victoria Park ก็ตาม”

เมื่อถึงวันที่ 4 มิถุนายน ในปีนี้ สำนักข่าวเช่น CNN กลับมิได้รายงานถึงการชุมนุมใดๆ จนถึงค่ำวันนั้น ตามเวลาในไทย พอจะได้ทราบข่าวก็ในวันที่ 5 มิถุนายน เมื่อปรากฏรายงานของ Kristie Lu Stout และ Ivan Watson จาก CNN ทั้งทางโทรทัศน์และ Online ว่า

นักเคลื่อนไหวชาวฮ่องกงจำนวนมากได้ชุมนุมกันโดยสงบใน Victoria Park ทางฝั่งฮ่องกง ดังที่ข้าพเจ้ากล่าวถึงก่อนแล้ว แต่ไม่มีการใช้กำลังปราบปรามหรือสลายการชุมนุม ซึ่ง Ivan Watson ตั้งคำถามว่า ไม่แน่ว่าในปีหน้าการชุมนุมทำนองนี้จะรอดจากการใช้กำลัง หรือเปล่า เนื่องจากในบรรดาแผ่นป้ายของผู้ชุมนุม มีอยู่ป้ายหนึ่งอย่างน้อยที่สุดที่ เรียกร้องเอกราชให้แก่ฮ่องกง อันเป็นการต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยความมั่นคงของฮ่องกงที่จีนกล่าวว่ายังอยู่ระหว่างการยกร่างโดยละเอียด

ตามรายงานของแหล่งข่าวโทรทัศน์ในประเทศไทยในวันที่ 15 มิถุนายน เจ้าหน้าที่ กิจการฮ่องกงของจีนผู้หนึ่งกล่าวว่ากฎหมายว่าด้วยความมั่นคงจะไม่ถูกใช้ย้อนหลัง หมายความว่าชาวฮ่องกงทั่วไปจะไม่ถูกลงโทษ อันค่อนข้างจะคลุมเครือว่าขอบเขตการใช้ บังคับของกฎหมายใหม่เป็นอย่างไรกันแน่

ตามรายงานข่าวระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง BBC เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน ศกนี้ รัฐสภายุโรปได้ลงมติเห็นชอบให้นำเรื่องที่สาธารณรัฐประชาชนจีนออกกฎหมายว่า ด้วยความมั่นคงของฮ่องกงขึ้นศาลยุติธรรมระหว่างประเทศที่กรุงเฮก และให้สหภาพยุโรป แต่งตั้งผู้แทนพิเศษไปติดตามความเคลื่อนไหวในฮ่องกง คล้ายๆ Special Rapporteur โดยที่เพิ่งจะมีข่าวเกี่ยวกับมติในวันนี้ จึงยังไม่ทราบรายละเอียดของคำฟ้องและปฏิกิริยา จากรัฐบาลจีน ไม่แต่เท่านั้น ชาวเนี่ยยังมิได้ปรากฏในการรายงานของสื่ออื่นๆ แต่อย่างใด อันที่จริง สหราชอาณาจักรในฐานะคู่ภาคีของปฏิญญาร่วมกับจีน น่าจะเป็นผู้ฟ้อง มากกว่า

เมื่อคืนวันเสาร์ที่ 20 มิถุนายน ทางการเงินได้เปิดเผย “พิมพ์เขียว” ของกฎหมายว่า ด้วยความมั่นคงของฮ่องกง อันเป็นไปตามที่ทราบกันก่อนหน้านี้ กล่าวคือประเด็นสำคัญได้แก่ การยกเลิกสถานะกึ่งการปกครองตนเองหรือ semi-autonomous status ด้วยการที่ปักกิ่งจะ เข้ามาควบคุมเขตปกครองพิเศษฮ่องกงมากขึ้นโดยผ่านทางศาลในคดีเกี่ยวกับความมั่นคง ซึ่งจีนจะสามารถให้เจ้าหน้าที่จากจีนแผ่นดินใหญ่มาติดตามการพิจารณาอรรถคดีและ ดูแลความเคลื่อนไหวด้านความมั่นคงภายในดินแดน แม้จะใช้ศาลของฮ่องกง แต่จีน

แผ่นดินใหญ่จะมีเขตอำนาจเหนือกว่า อันเป็นการครอบงำความเป็นอิสระของฝ่ายตุลาการฮ่องกงใน “special circumstances” โดยมีได้นัยว่ากรณีพิเศษดังกล่าวนี้หมายถึงอะไรบ้าง ข้าพเจ้าเข้าใจว่า จีนทรงอำนาจที่จะนำคดีที่ขึ้นสู่ศาลฮ่องกงไปพิจารณาในจีนแผ่นดินใหญ่ เสมือนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่ถูกถอนเรื่องไปเนื่องจาก ผู้ชุมนุมประท้วงในฮ่องกงต่อต้านเมื่อปีที่แล้ว

ตามรายงานของสำนักข่าว Xinhua ของจีนซึ่งเปิดเผยพิมพ์เขียวดังกล่าว สำนักงานความมั่นคงของจีนแผ่นดินใหญ่ในฮ่องกงจะกำกับดูแลการตรวจตราความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติและจะประมวลกับวิเคราะห์ข่าวกรองในเรื่องเดียวกันด้วย ไม่แต่เท่านั้น รัฐบาลฮ่องกงจะต้องจัดตั้ง National Security Commission โดยมีนางแครี ลัม หัวหน้าผู้บริหารของฮ่องกง เป็นกรรมาธิการใหญ่ แต่จีนแผ่นดินใหญ่จะตั้งที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงแห่งชาติมาร่วมอยู่ในคณะกรรมาธิการด้วย (คงจะเพื่อการกำกับดูแลอีกชั้นหนึ่ง)

Claudia Mo สมาชิกสภานิติบัญญัติฝ่ายนิยมประชาธิปไตยชาวฮ่องกง กล่าวว่า “ฮ่องกงเริ่มเข้าสู่ยุคแห่งความเศร้าสลดใจและเจ็บปวดรวดร้าวแล้ว... From now on, Hong Kong is nothing but just another mainland Chinese city.”

เมื่อเดือนก่อนหน้า ข้าพเจ้าอะไรเกิดขึ้นกับนายคิม จอง อุน ผู้นำสูงสุดของเกาหลีเหนือแพร่สะพัดไปทั่ว เนื่องจากจอมเผด็จการคอมมิวนิสต์เกาหลีมิได้ปรากฏตัวในโอกาสวันสำคัญที่ตามปกติเขาจะต้องไปเข้าร่วมหลายครั้ง จนลือกันว่า เขาอาจจะป่วยหรือตาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะมีข่าวว่า เขาเข้ารับการผ่าตัดหัวใจและมีอาการแทรกซ้อนจนกำลังรับการรักษาพยาบาลอยู่

จนถึงวันที่ 13 มิถุนายน ก็ยังไม่มีคำยืนยันจากแหล่งเปิดเผยใดๆ ว่านายคิม จอง อุน หายหน้าไปเพราะเหตุใด แม้จะมีข่าวที่พอเชื่อได้ว่าเขาไปพักผ่อนที่บ้านพักชายทะเล

ของเขาที่วอนซานทางฝั่งทะเลตะวันออกของประเทศ เพราะภาพถ่ายดาวเทียมของสหรัฐ แสดงว่ารถไฟส่วนที่เป็นโบกี้พิเศษเฉพาะผู้นำสูงสุดได้ไปจอดอยู่หน้าบ้านพักดังกล่าว แต่ ขาวนี้ก็มิได้ไขปริศนาว่าเพราะเหตุใด เนื่องจากโบกี้นี้จะใช้ในกรณีพิถีพิถัน รวมทั้งในพิธี ศพด้วย

เมื่อการคาดเดาในวงการภายนอกเป็นไปเช่นนี้ ฝ่ายที่รับผิดชอบในด้านสารสนเทศ ซึ่งเข้าใจกันว่าอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ คิม โย-จอง (Kim Yo-Jong) น้องสาวคนเดียว ของ คิม จอง-อุน ซึ่งบัดนี้มีบทบาทมากขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญ จึงมีการแพร่ข่าวและภาพ ของพี่ชายมากขึ้น เริ่มด้วยข่าวที่ว่า คิม จอง-อุน ได้ส่งสารไปยังผู้นำต่างประเทศ ตามด้วย ภาพถ่ายของผู้นำสูงสุดไปตัดริบบิ้นในพิธีเปิดโรงงานผลิตปุ๋ยฟอสเฟตแห่งหนึ่ง กับเป็น ประธานการประชุม ซึ่งในกรณีหลังนี้ การข่าวของประเทศตะวันตกยืนยันว่าน่าจะถูกต้อง

อย่างไรก็ดี กระแสข่าวจากเกาหลีเหนือในระยะหลังมานี้ส่อไปในทางที่ไม่เป็นมิตร กับประเทศภายนอกเท่าใด เช่นการเร่งพัฒนาขีปนาวุธพิสัยไกล และการทดลองขีปนาวุธ พิสัยกลางโดยยิงไปตกกลางทะเลในทิศทางซึ่งคุกคามทั้งญี่ปุ่นกับเกาหลีใต้ ซึ่งประจวบ กับความตึงเครียดมากขึ้นระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับสหรัฐอเมริกา ถึงขั้นที่นาย Fareed Zakaria ผู้จัดรายการ Global Public Square (GPS) ทาง CNN และคอลัมน์นิสต์ด้าน การเมืองโลก ในวอชิงตัน โพสต์ ตั้งหัวข้อเรื่องว่า Will U.S. and China Stumble into War อันน่าวิตกอยู่ในขณะที่ภัยร้ายแรงจาก Pandemic ที่กำลังระบาดไปทั่วโลก แม้วงการ ภายนอกจะไม่ทราบว่เกาหลีเหนือต้องรับผลกระทบจากการระบาดนี้เพียงใด

ไม่ว่าเกาหลีเหนือจะกำลังคิดอะไรอยู่ จู่ๆ เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน เกาหลีเหนือก็ เปลี่ยนท่าทีกับเกาหลีใต้ด้วยการตัดทางติดต่อสื่อสารทั้งหมด รวมทั้งสายด่วน (HOTLINE) ระหว่างผู้นำ ซึ่งติดตั้งขึ้นเมื่อปลายปี 2018 เพื่อป้องกันการกระทบกระทั่งกันทางอาวุธโดย อุบัติเหตุ ด้วยการที่ คิม โย จอง เรียกเกาหลีใต้ว่าเป็น “enemy” นับเป็นการปิดฉาก นโยบายเป็นมิตรร่วมคาบสมุทรเกาหลีที่มีมาประมาณ 2 ปี

นาย Choi Hyun-soo โฆษกกระทรวงกลาโหมเกาหลีใต้แถลงว่า ทางเกาหลีเหนือมิได้ตอบโทรศัพท์สายของทหารเมื่อเรียกเข้าไปตอนเช้าวันอังคารที่ 9 มิถุนายนเป็นครั้งแรกนับแต่ได้ติดตั้งขึ้นเมื่อปี 2018 เมื่อเรียกเข้าไปทาง hotline ของคณะติดต่อร่วมซึ่งเกาหลีเหนืออ้างว่าตัดสายไปแล้วตั้งแต่วันศุกร์ก่อน ก็ไม่มีเสียงตอบเช่นกัน

กระทรวงการรวมชาติของรัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีได้ออกแถลงการณ์ว่า “เส้นทางการสื่อสารระหว่างเกาหลี (Inter-Korean communication lines) จะต้องคงมีไว้ตามความตกลงเพราะเป็นวิธีการพื้นฐานของการติดต่อระหว่างกัน รัฐบาล (เกาหลีใต้) จะดำเนินการสืบต่อไปเพื่อสันติภาพและความเจริญรุ่งเรืองของคาบสมุทรเกาหลีโดยยึดมั่นตามความตกลงระหว่างเกาหลีทั้งสอง”

เกาหลีเหนือแถลงว่า การเปลี่ยนท่าทีกับเกาหลีใต้เป็นการแสดงความไม่พอใจอย่างยิ่งกับการที่อดีตผู้แปรพักตร์จากเกาหลีเหนือซึ่งไปอยู่ในเกาหลีใต้ได้ส่งบัลลูนพร้อมข้อความในใบปลิวและภาพถ่ายเกี่ยวกับโลกภายนอกเข้าไปในเกาหลีเหนือ อันเป็นสารเชิงโฆษณาชวนเชื่อซึ่งเป็นการกระทำต้องห้ามในทัศนะของฝ่ายเหนือ

เกาหลีเหนือถือว่า บัลลูนและใบปลิวเหล่านั้น ซึ่งอันที่จริงถูกส่งไปโดยกลุ่มเอกชนในเกาหลีใต้ ละเมิดความตกลงในการประชุมระดับสุดยอดเมื่อเดือนเมษายน 2018 ที่ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะยุติการกระทำทั้งหมดอันเป็นการมุ่งร้ายและขจัดวิธีการต่างๆ ของการกระทำเช่นนั้น รวมทั้งการกระจายเสียงผ่านลำโพงและการแพร่ใบปลิวในบริเวณพรมแดนร่วม การตัดเส้นทางสื่อสารเมื่อวันอังคารเนื่องจากการได้รับการติดตั้งขึ้นมาตามความตกลงดังกล่าว

ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ความยุ่งยากที่เกิดขึ้นเป็นปฏิกิริยาตามตำราของเกาหลีเหนือที่มักจะสร้างวิกฤตการณ์ขึ้น แต่ข้าพเจ้าคิดว่า ความตั้งใจของเกาหลีเหนือครั้งนี้ล้าลึกกว่านั้น เพราะมีกระแสข่าวว่านางคิม โย จองมีแผนที่จะล้มเลิกความสัมพันธ์ฉันมิตรกับเกาหลีใต้ และยกเลิกโครงการเขตอุตสาหกรรมเคซอง จะด้วยมูลเหตุจูงใจ

ประการใด ยังไม่อาจคาดเดาได้ในขั้นนี้ อาจเป็นได้ว่า เกาหลีใต้เป็นพันธมิตรใกล้ชิดกับ
สหรัฐซึ่งได้ขึ้นบัญชีชื่อนางคิม โย จองเป็นคนหนึ่งที่ถูกรว่าบาตร

การถูกสหรัฐว่าบาตรครั้งแล้วครั้งเล่าทำให้เกาหลีเหนือซึ่งยากจนอยู่แล้ว ยิ่งตก
หนักมากขึ้น เพราะมาตรการต่างๆ ที่กำหนดไว้ทำให้เกาหลีเหนือไม่สามารถจะส่งสิ่งใด
เป็นสินค้าออกได้เลย จนมีข่าวว่าเกาหลีเหนือต้องขายทรายจากชายหาดซึ่งมีอยู่มากเพื่อ
หารายได้ แต่ก็ไม่ได้มามากนัก ความขัดสนดังกล่าวเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นายคิม จอง
อุนพยายามใช้กลวิธีต่างๆ ที่จะชักนำให้นายโดนัลด์ ทรัมป์หลงเชื่อเพื่อจะได้ยกเลิก
มาตรการคว่ำบาตรทั้งหมด ซึ่งเกือบจะได้ผล แม้นายคิม จอง อุนจะมีได้ตั้งใจจะยกเลิก
โครงการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์และขีปนาวุธนำส่งก็ตาม มาตรการคว่ำบาตรจึงเป็นเหตุผล
สำคัญให้ผู้นำสูงสุดแห่งเกาหลีเหนือเดินออกจากการประชุมระดับสุดยอดกับ
ประธานาธิบดีทรัมป์ที่กรุงฮานอย การประชุมสุดยอดที่ทรัมป์คุยโวกับฐานเสียงใน
ประเทศตั้งแต่ที่สิงคโปร์ว่าประสบความสำเร็จมาก ได้รับผลตอบแทนมาเพียงซากศพของ
ทหารสหรัฐที่เสียชีวิตในสงครามเกาหลีเมื่อปี ค.ศ. 1950-1953 เท่านั้น

รายงานข่าวด่วนมาก ส่งเมื่อ 15.30 น. ตามเวลาในไทย วันที่ 16 มิถุนายน 2563

ความตึงเครียดระหว่างเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้เพิ่มความน่าห่วงกังวลในวัน
อังคาร ที่ 16 มิถุนายน วันนี้ เมื่อแหล่งข่าวเกาหลีใต้แจ้งว่ากองกำลังของเกาหลีเหนือได้
ระเบิดที่ทำการสำนักงานติดต่อ (Liaison Office) ระหว่างสองเกาหลีที่เมืองอุตสาหกรรม
Kaesong ในบริเวณชายแดน ซึ่งเกาหลีใต้ได้ลงทุนประมาณ 8 ล้านดอลลาร์ช่วยสร้างไว้
ให้ เพื่อผลิตสินค้าด้วยเทคโนโลยีของเกาหลีใต้ซึ่งจ่ายค่าแรงให้คนงานเกาหลีเหนือที่

ทำงานในเมืองนั้นด้วย โดยจ่ายผ่านรัฐบาลเกาหลีเหนือ ในขั้นนี้ ยังไม่ทราบว่ามี
ผู้เชี่ยวชาญจากฝ่ายใดได้ไปอยู่ในเขตอุตสาหกรรมดังกล่าวในขณะที่เกิดระเบิดหรือไม่
(รายงานในวันต่อมาแจ้งว่า ไม่มีใครอยู่ในอาคารขณะถูกระเบิด)

ความตึงเครียดครั้งนี้เกิดขึ้นในขั้นแรกเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน อันเป็นวันที่เกาหลีใต้
พบว่าเกาหลีเหนือได้ตัดเส้นทางติดต่อสื่อสารทุกทางรวมทั้ง hotline ระหว่างผู้นำของทั้ง
สองประเทศ ที่ได้จัดตั้งขึ้นตามความตกลงสองฝ่ายอันเป็นผลจากการประชุมระดับสุด
ยอระหว่างนายคิม จอง-อึนกับประธานาธิบดีมุน แจ-อินเมื่อเดือนเมษายน 2018 ด้วย
สาเหตุที่เกาหลีเหนืออ้างว่ามาจากการที่ฝ่ายเกาหลีได้ปล่อยให้อดีตผู้แปรพักตร์จาก
เกาหลีเหนือส่งบัลลูนจำนวนมากพร้อมใบปลิว ภาพถ่ายการดำเนินชีวิตในโลกภายนอก
เงินตราต่างประเทศและอาหารลอยไปในเกาหลีเหนือ ซึ่งถือเป็นการละเมิดความตกลง
สองฝ่ายที่จะยุติการส่งสาร (อันเป็นการโฆษณาชวนเชื่อ) ข้ามแดน

นาง คิม โย-จอง น้องสาวแท้ๆ ของผู้นำเกาหลีเหนือ ซึ่งบัดนี้มีบทบาทสำคัญมาก
ขึ้น หลังจากที่พี่ชายหายหน้าไปพักใหญ่เมื่อไม่นานมานี้ เรียกเกาหลีใต้ว่าเป็น enemy
และเป็นผู้สั่งการวางระเบิดในวันนี้ ได้ขู่ว่าเมื่อวานนี้ว่าเกาหลีเหนือจะดำเนินการเด็ดขาด
กับเกาหลีใต้ ปล่อยไว้ให้เป็นที่เข้าใจว่าอาจเป็นการกระทำทางการทหาร ซึ่งรัฐบาลเกาหลี
ใต้ได้ตอบว่า จะตอบโต้ แม้ยังมุ่งหมายที่จะสร้างความสงบทั่วคาบสมุทรเกาหลีตาม
เจตนารมณ์ของที่ประชุมระดับสุดยอดเมื่อสองปีมาแล้ว

นางคิม โย-จองกล่าวด้วยว่า เกาหลีเหนืออาจจะ remilitarize ที่บริเวณชายแดนร่วม
อีกด้วย อันน่าจะหมายถึงเขตปลอดทหารหรือ Demilitarized Zone ตรงเส้นขนานที่ 38
เขตนี้เกิดขึ้นตามคำสั่งของผู้บัญชาการทหารสหรัฐในวันก่อนหน้าที่ญี่ปุ่นกำลังจะยอม

จำนวนที่เรียกว่า General Order No. 1 ที่ให้ทหารโซเวียตเข้าไปยึดดินแดนในคาบสมุทรเกาหลีจากญี่ปุ่น ในขณะที่ทหารสหรัฐจะเข้ายึดทางใต้ของเส้นขนาน 38 อันเป็นรางวัลที่ไม่ควรให้แก่สหภาพโซเวียต ซึ่งมีได้เข้าร่วมสงครามกับญี่ปุ่นจนกระทั่งระเบิดปรมาณูลูกที่ 2 ถูกทิ้งลงที่นางะซากิ เปิดโอกาสให้สตาลินฝึกปรือทหารเกาหลีเหนือภายใต้คิม อิล-ซุง จนเปิดสงครามเกาหลีขึ้นอีก 5 ปีต่อมา

เดือนมิถุนายนมีความหมายพิเศษ เพราะเมื่อเวลา 04.00 ตามเวลาในคาบสมุทรเกาหลีของวันที่ 25 มิถุนายน ค.ศ. 1950 แสนยานุภาพของเกาหลีเหนือได้ยกพลบุกข้ามเส้นขนานที่ 38 และรุกเข้าไซลและเมืองต่างๆ จนเป็นสงครามเกาหลี

ขณะนี้ สถานการณ์ระหว่างจีนกับสหรัฐกำลังไม่สู้จะน่าวางใจนัก กองทัพจีนได้มีการซ้อมรบใหญ่ไปเมื่อไม่กี่วันมานี้ ในขณะที่กองทัพเรือสหรัฐได้ส่งเรือบรรทุกเครื่องบิน 3 ลำไปในบริเวณทะเลจีนใต้ พร้อมกับเครื่องบินทิ้งระเบิดประเภท B-1 จากฐานบินในเท็กซัสไปในแถบนั้นตามคำสั่งของผู้บัญชาการ Global Strike Command เพื่อแสดงว่า แม้สหรัฐจะกำลังมีโรคระบาดใหญ่ พลาณภาพทางทหารมิได้ลดน้อยลงแต่อย่างใดอันเป็นการแสดงการพร้อมรบอยู่ ซึ่งพื้นที่ปฏิบัติการดังกล่าวไม่ห่างจากคาบสมุทรเกาหลีเท่าใดนัก

สถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลีส่อเค้าจะรุนแรงขึ้นในวันที่ 17 มิถุนายน เมื่อคิม โย จอง ทำตามคำขู่ด้วยการสั่งให้กองทัพส่งทหารเข้าไป “ซ้อมรบ” ในบริเวณประชิดกับเขตปลอดทหารที่ปัน มุน จอม และสื่อ KCNA ของเกาหลีเหนือได้เริ่มเสนอรายงานไปในทางที่คุกคามเกาหลีได้อย่างชัดเจน

เมื่อถึงจุดนี้ เกาหลีใต้จึงไม่อาจถือหาที่เป็นฝ่ายรับอีกต่อไป ในขั้นแรก รัฐมนตรีกระทรวงการรวมชาติเกาหลีใต้ได้ขอลาออกจากตำแหน่ง ซึ่งประธานาธิบดีมุน แจ อินได้อนุมัติให้ออก และมีได้ตั้งผู้ใดให้รับตำแหน่งแทน ต่อจากนั้น เครื่องบินจากกองทัพอากาศเกาหลีใต้รุ่น F-35 ซึ่งล่องหนได้ ออกบินไปใกล้เขตปลอดทหาร อันเป็นเครื่องบินรบทันสมัย หลังจากนั้น รถถังทันสมัยเช่นกันที่สร้างในเกาหลีใต้ได้วิ่งไปในเขตติดต่อกับปันมุน จอม พร้อมด้วยทหารภาคพื้นดินได้ออกไปเตรียมการป้องกันประเทศใกล้เส้นขนานที่ 38 ไม่มีข่าวว่า เรือรบเกาหลีใต้ได้ออกไปในท้องทะเลนอกฝั่งประเทศหรือไม่ ส่วนกองกำลังสหรัฐซึ่งตั้งอยู่ในเกาหลีใต้ นั้น ยังมิได้เคลื่อนไหวนอกจากที่มั่น

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผลักดันให้ คิม โย จอง แสดงบทบาทชั้นนำ ถือได้ว่านับแต่ที่เธอได้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าทีมกีฬาโอลิมปิกฤดูหนาวที่เปียงซานในเกาหลีใต้ โดยที่เธอเป็นคิมสายตรงคนแรกที่ก้าวเข้าไปในเกาหลีใต้ตั้งแต่สงครามเกาหลี และมีโอกาสเข้าไปหารือกับประธานาธิบดีมุน แจ อิน ที่ Blue House พร้อมกับนาย Kim Yong Nam ซึ่งมีตำแหน่งเป็นรัฐประมุขตามพิธีการในขณะนั้น แต่ผู้ที่ทำหน้าที่ในการเจรจาได้แก่ คิม โย จอง ซึ่งทำได้อย่างคล่องแคล่ว และเป็นผู้จัดการประชุมระดับสุดยอดระหว่างพี่ชายของเธอกับประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ที่ไปมีขึ้นที่สิงคโปร์ หมายถึงเธอเป็นผู้ออกคำเชิญผ่านประธานาธิบดีมุน แจ อินในการพบปะกันที่ทำเนียบ Blue House เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2018

ที่ว่า คิม โย จอง เป็นคิมสายตรงคนแรก เพราะเธอสืบสายโลหิตสาย Paektu คือจากคิม อิล ซุง Paektu เป็นชื่อภูเขาสูงในเทพนียาย ในบริเวณไม่ห่างจากพรมแดนจีนของเกาหลีเหนือ เป็นธิดาคนสุดท้องของ คิม จอง อิล ซึ่งชื่นชมว่า เธอเป็นคนฉลาดเฉลียวไม่น้อยและดูจะคาดหมายกันว่า หากมีอะไรเกิดขึ้นกับคิม จอง อุน เธอได้รับการเตรียมตัวให้รับช่วงอยู่ ในขณะเดียวกันก็เป็นได้ว่า หากเธอแข่งบารมีกับพี่ชายมากเกินไป ก็อาจถูกพี่ชายกำจัดในทางต่างๆ ได้ แต่สื่อทางการของเกาหลีเหนือก็จะมีข่าวในทางดีเกี่ยวกับคิม โย จองแทบไม่เว้นแต่ละวันเช่นกัน

ปัญหาที่ข้าพเจ้าอดคิดไม่ได้คือ อะไรเกิดขึ้นกับคิม จอง อุน? ตลอดเวลาที่น้องสาวเล่นเกม Brinkmanship อยู่ที่นี่ ดูจะไม่มีอาการส่งสัญญาณใดๆ จากพี่ชายเลย จริงอยู่โลกภายนอกทราบดีว่า คิม จอง อุน มีสุขภาพที่ไม่สู้ดีนัก น้ำหนักตัวมาก ตีมนักและดูเหมือนจะเป็นเก๋าทัวด้วย อาการทางหัวใจไม่อาจจะทราบได้ การรับการผ่าตัดเมื่อหลายปีมาแล้ว เข้าใจว่าเป็นที่ข้อเท้า เหล่านี้ควรแก่การหาความจริง อันไม่ง่ายสำหรับเกาหลีเหนือ เพราะแม้แต่อายุที่แท้จริงของ คิม จอง อุน ก็เป็นความลับสุดยอด อย่างไรก็ตามหากคิม จอง อุน เป็นอะไรไป บรรดาผู้เชี่ยวชาญคงจะรายงานข่าวไปบ้างแล้ว

ตามรายงานข่าวระหว่างประเทศในวันเสาร์ที่ 20 มิถุนายน เกาหลีเหนือกำลังจะส่งบัลลูนตอบโต้พร้อมใบปลิวซึ่งโจมตีประธานาธิบดีมุน แจ อินไปยังเกาหลีใต้ อันเป็นการตอบโต้ที่ไม่น่าจะได้ผลทางโฆษณาชวนเชื่อแม้แต่น้อย เนื่องจากประธานาธิบดีมุน แจ อิน เพิ่งจะได้ชัยชนะในการเลือกตั้งด้วยคะแนนเสียงท่วมท้นเป็นประวัติการณ์ของการเลือกตั้งในเกาหลีใต้ ทั้งนี้มิใช่เพราะผลงานจากการดำเนินความสัมพันธ์กับเกาหลีเหนือ แต่เพราะการรับมือกับการระบาดของโควิด 19 ในช่วงแรก ข้อความโจมตีเขาไม่มีประโยชน์แต่อย่างใด เนื่องจากเกาหลีใต้ใช้ระบอบประชาธิปไตย หากจะแพร่กระจายข้อความดังกล่าวกับชาวเกาหลีเหนือก็น่าจะมีประโยชน์มากกว่า หวังว่าการตัดสินใจของคิม โย จองจะไม่นำผลร้ายมาสู่เธอ ในสายตาของผู้คนสูงสุด อันเป็นสิ่งที่ต้องพิสูจน์ เพราะยังไม่มีข่าวยืนยันว่า ในที่สุดได้มีการส่งบัลลูนดังกล่าวข้ามแดนไปหรือเปล่า

ในที่สุด ผู้นำสูงสุดของเกาหลีก็ปรากฏเป็นข่าวในวันที่ 24 มิถุนายน ตามรายงานของสำนักข่าวระหว่างประเทศ รวมทั้ง BBC ด้วย โดยสำนักข่าวทางการของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีได้รายงานว่า นายคิม จอง อุนได้สั่งการในการประชุม Central Military Commission ของพรรคแรงงานว่าเกาหลีเหนือจะระงับ (suspend) การดำเนินการทางทหารกับเกาหลีใต้ การใช้คำว่า “ระงับ” มิใช่การยกเลิก แต่ความหมายก็ไม่ต่างกันทางปฏิบัติ อันแสดงถึงการลดความตึงเครียดหรือ de-escalation ในความสัมพันธ์ระหว่างเกาหลีทั้งสอง ผู้สื่อข่าวของ BBC กล่าวว่า กรณีที่เกิดขึ้นเป็นเช่น

การแสดงความเป็น Good cop-Bad cop ระหว่างพี่น้องสกุลคิม และยืนยันความเป็นผู้นำ สูงสุดในเกาหลีเหนือของ คิม จอง อุน โดยไม่มีผลกระทบต่อ คิม โย จอง ผู้นำ

ในขณะเดียวกัน เกาหลีเหนือได้ถอนแผนล่ำโพงในบริเวณพรมแดน ซึ่งจะใช้ใหม่ การโจมตีฝ่ายใดออกไปทั้งหมด อันแสดงว่า ทุกอย่างกลับคืนสู่สภาพเดิม ก่อนเกิดความ ตึงเครียดหรือ Status Quo Ante ส่วนสำนักงานติดต่อที่เมืองอุตสาหกรรมแคซองก็ตกเป็น หน้าที่ของเกาหลีเหนือที่จะทำความสะอาดต่อไป อันมิใช่เรื่องยาก เพราะเกาหลีเหนือ เคยระเบิดสถานที่เช่นโรงงานทดลองขีปนาวุธและเตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์มาหลายครั้งก่อน หน้านี้ ด้วยเหตุผลต่าง ๆ นานา

ด้วยเมื่อปี 2013 อันเป็นปีที่ 60 ของการสถาปนาสมาคมสหประชาชาติแห่งประเทศไทย ข้าพเจ้าได้ลงพิมพ์บทความพิเศษเรื่องสงครามเกาหลี บททดสอบแรกของสหประชาชาติ ซึ่งเห็นว่าจะจะเป็นภูมิหลังอันมีประโยชน์ในการอ่านเรื่องล่าสุดเกี่ยวกับคาบสมุทรเกาหลี ดังข้างต้น พร้อมด้วยข้อมูลเพิ่มเติมต่อท้าย ดังต่อไปนี้

เมื่อ เวลา 0400 ตามเวลาท้องถิ่นในคาบสมุทรเกาหลี ของวันอาทิตย์ ที่ 25 มิถุนายน 2493 (ค.ศ. 1950) ซึ่งตรงกับเวลา 1400 น. ตามเวลาภาคตะวันออกของสหรัฐ อันเป็นที่ตั้งของสำนักงานใหญ่สหประชาชาติ ในวันเสาร์ ที่ 24 มิถุนายน ค.ศ. 1950 แสนยานุภาพของเกาหลีเหนือ ด้วยความสนับสนุนในขั้นแรก ทั้งในการวางแผนยุทธการ อาวุธยุทโธปกรณ์และการส่งกำลังบำรุงทุกเหล่าทัพจากสหภาพโซเวียต ได้ยกพลข้าม เส้นขนานที่ 38 และเข้าโจมตีเป้าหมายต่าง ๆ ในเขตซึ่งบัดนี้เรียกว่าสาธารณรัฐเกาหลี หรือเกาหลีใต้ รวมทั้งกรุงโซล นครหลวง ภายในเวลาอันสั้น เกิดเป็นสงครามเกาหลีขึ้น

ในตอนนั้น ผู้เขียนมีอายุย่าง 15 ปี แต่ก็พอจะจำเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้บ้าง โดยเฉพาะเมื่อต่อมาปรากฏว่ารัฐบาลไทยได้เข้าร่วมกับฝ่ายต่อต้านการรุกรานในนามของสหประชาชาติ ตามความจำของเด็กคนหนึ่งที่ชอบติดตามข่าวคราวทำนองนี้เป็นนิสัยอยู่แล้ว ทางทางได้ประกาศรับอาสาสมัครเพื่อไปร่วมรบที่เกาหลี มีผู้มาสมัครเป็นจำนวนมากทหารซึ่งประจำการอยู่แล้วก็ได้อาสาเข้าร่วมในกองกำลังด้วย เรือรบหลวงจากราชนาวีไทยได้ไปยังสมรภูมิ และดูเหมือนจะได้ยินข่าวและเห็นภาพถ่ายในหนังสือพิมพ์ว่า เรือรบหลวงประแสร์ (?) จะประสบปัญหาเกยตื้น มีอีกบางประการที่พอย้อนรำลึกได้ คือประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ตอบรับจะส่งทหารไปได้แก่ไทยและตุรกี ดูเดือดในการรบไม่แพ้กัน อาสาสมัครจากไทยคนหนึ่งหรือสองคนมักจะเดินเท้าเปล่า ย่ำหิมะอันหนาวเหน็บไปเดี่ยว ๆ และมักจะกลับมายังฐานที่มั่นโดยแบกศพทหารข้าศึกมาราวกับเป็นงานอดิเรกในวัยของผู้เขียนขณะนั้น เป็นธรรมดาที่จะมีความโน้มเอียงไปทาง “บุชาวีรบุรุษ” และดูจะสนุกกับการสู้รบที่เกิดขึ้น เพราะไม่ใกล้ตัวเหมือนสงครามมหาเอเชียบูรพา ซึ่งต้องอพยพลงเรือจากฝั่งพระนครไปยังแถวคลองบางหลวงทางฝั่งธนบุรีเพราะเครื่องบินทิ้งระเบิดใกล้บ้านพัก ต้องปิดไฟฟ้าและตะเกียงกับลงหลุมหลบภัยเมื่อ “เสียงหวอ” ดังขึ้น อาการเริ่มไม่สู้ดี เมื่อเห็นพวกระเบิดถูกทิ้งลงมา (แถวสะพานพุทธฯ) จากเครื่องบินทิ้งระเบิดขนาดยักษ์ของอเมริกัน จนเมื่อสงครามยุติลงแล้ว ยังมีวายเป็นผวากับไฟซึ่งไหม้ไหม้โรงกลั่นน้ำมันมะพร้าวของญี่ปุ่นใกล้ ๆ บ้านที่อพยพไปหลบภัยเป็นการส่งท้ายอีก

ต่อมา เมื่อผู้เขียนได้ค้นคว้าเพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หลายสิ่งหลายอย่างก็ปรากฏชัดขึ้นว่าทำไมสงครามเกาหลีจึงอุบัติขึ้น เพียง 5 ปีหลังจากการสิ้นสุดของสงครามโลกครั้งที่ 2 และสงครามมหาเอเชียบูรพา ในระยะที่สหประชาชาติ ซึ่งมีภารกิจหลักในการธำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ เพิ่งมีอายุได้เพียงไม่ถึง 5 ปี แต่ก็ต้องรับมือกับความท้าทายอันหนักหน่วงมิใช่น้อย

อันที่จริง สงครามเกาหลีได้เพาะตัวมาตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 ตามแผนบนพิมพ์เขียวของฝ่ายหนึ่งในกลุ่มมหาสัมพันธมิตร (Grand Alliance)

หลายท่านคงทราบว่า สหภาพโซเวียตมิได้เข้าร่วมรบในสงครามมหาเอเชียบูรพาจนกระทั่งนาทีสุดท้าย ก่อนสงครามยุติลง

ผู้นำฝ่ายพันธมิตรตะวันตก ทั้งประธานาธิบดีแฮรี เอส. ทรูแมนแห่งสหรัฐ และเชอร์วิน สตัน เซอร์ซิลล์ นายกรัฐมนตรีอังกฤษ ดูจะมีวิสัยทัศน์ไม่กว้างไกลนักในส่วนที่เกี่ยวกับเอเชียในขณะนั้น ต่างจากโจเซฟ สตาลิน จอมเผด็จการคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีความหมายมั่นปั้นมือที่จะให้ได้ครอบครองดินแดนมากที่สุดโดยไม่ต้อง “ลงทุน” เท่าใดนัก

ฉะนั้น ในการประชุมระดับสุดยอดระหว่างผู้นำฝ่ายพันธมิตรทุกครั้ง ไม่ว่าจะเป็นที่ไคโร ยัลตา และโดยเฉพาะที่ Potsdam ก็ตาม ในขณะที่สหรัฐและอังกฤษมุ่งหมายให้การประชุมเหล่านี้เป็นการประสานยุทธศาสตร์เพื่อเอาชนะสงครามเหนือฝ่ายอักษะ สตาลินไปไกลกว่านั้นด้วยความมุ่งหมายที่จะหาทางใช้ความเคลื่อนไหวในการรบ ณ ยุทธภูมิต่างๆ เพื่อในอนาคตอันใกล้ สหภาพโซเวียตจะได้เป็นเจ้าของหรือมีอิทธิพลเหนือดินแดนต่าง ๆ อย่างเต็มที่ เพราะมิได้หลงคิดเหมือนสหรัฐว่าสัมพันธมิตรทุกฝ่าย นั้นไว้วางใจกันได้

แม้กระทั่งสมัยที่ประธานาธิบดีรูสเวลต์ยังมีชีวิตอยู่ ก็ดูจะจงใจว่า เพราะเหตุใด สตาลินจึงยังคงใช้ประโยชน์จากโคมินเทร้นในการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์อยู่ สตาลินจึงพยายามเอาใจผู้นำสหรัฐด้วยการยุบโคมินเทร้นในวันที่ 15 พฤษภาคม ค.ศ. 1943 และในเดือนกันยายน ปี ค.ศ. 1947 ได้จัดตั้งโคมินฟอรัมขึ้น มีภารกิจที่อ้างว่าเพียงการเผยแพร่ข่าวสารในแนวทางเดียวกับสัมพันธมิตร อันเป็นเพียงกลลวงเท่านั้น เพราะไม่มีการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมแต่อย่างใด สหรัฐก็มิได้กดดันให้เปลี่ยนแปลง

ยิ่งกว่านั้น อาจจะเพราะเกรงความแตกแยกของมหาสัมพันธมิตร โคมินฟอร์มจึงอยู่มาจนถึง ปี ค.ศ. 1956 หลังจากยุคของสตาลินแล้ว

หากจะมีผู้นำท่านหนึ่งที่พอจะรู้ทัน ก็เห็นจะได้แก่เซอร์วินสตัน เชอร์ชิลล์ ซึ่งเริ่มไหวตัวในระยะท้าย ๆ ของสงครามภาคพื้นยุโรป เนื่องจากในปี ค.ศ. 1939 เชอร์ชิลล์ได้แถลงต่อสภาผู้แทนราษฎรอังกฤษว่า ท่านไม่อาจจะคาดหมายพฤติกรรมของโซเวียตได้ เพราะ “Russia is a riddle, wrapped in a mystery inside an enigma” จนต่อมา เมื่อสังเกตความเคลื่อนไหวของกองกำลังโซเวียตในทิศทางต่าง ๆ และการดำเนินการทางการเมืองภายในยุโรปแล้ว ส่อเจตนาอันร้ายกาจ จึงได้เร่งรัดให้สหรัฐและกองกำลังของอังกฤษเองบุกเข้ายึดดินแดนบางส่วนของเยอรมันไว้ในช่วงที่กองทัพแดงและสหยาในท้องถิ่นทั้งหลายยึดครองประเทศต่าง ๆ ในยุโรปตะวันออกและแม้กระทั่งเยอรมันตะวันออกกับบอลข่าน แต่ถึงกระนั้น เชอร์ชิลล์ก็ได้สนใจมากนักในสมรภูมิภาคเอเชีย แมล์ออร์ต หลุยส์ เม้าท์แบตแทนแห่งอังกฤษ จะได้ตั้งกองบัญชาการภาคตะวันออกอยู่ที่เมือง Kandy ในซีลอนขณะนั้นก็ตาม เพราะอังกฤษยังครองเมืองขึ้นในเอเชียได้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อยู่เป็นจำนวนมากในสมัยนั้น นอกจากนั้น ในเอเชียและแปซิฟิก สหรัฐก็รับหน้าไปอย่างเต็มที่แล้ว ทั้งทางบก เรือ และอากาศ

เมื่อพบกันที่ Potsdam และประธานาธิบดีทรูแมน ผู้สืบทอดตำแหน่งภายหลังการอสัญกรรมของรูสเวลท์ “กระชับ” ให้สตาลินทราบ ว่า สหรัฐได้ทดลองระเบิดปรมาณูเป็นผลสำเร็จแล้ว สตาลินได้รับทราบไว้เฉย ๆ เพราะสำหรับเขา ความสำเร็จของสหรัฐมิใช่เรื่องใหม่ เนื่องจากโซเวียตมีสายลับ ซึ่งเป็นนักวิทยาศาสตร์ร่วมอยู่ในโครงการแมนฮัตตันของสหรัฐมาตลอด ผลการจารกรรมเหล่านี้ได้ถูกส่งผ่านเครือข่ายที่แคนาดาไปยังสหภาพโซเวียตทุกขั้นตอน และเพราะเหตุนี้โซเวียตรัสเซียจึงสามารถทดลองระเบิดปรมาณูได้ใน ปี ค.ศ. 1949 นาโต้หรือองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือและแนวป้องกันของตะวันตกภายในยุโรปเริ่มก่อตัวขึ้นในปีนั้นเช่นกัน และในปีเดียวกัน ภายในเอเชีย สาธารณรัฐประชาชนจีนก็ได้สถาปนารัฐบาลคอมมิวนิสต์ขึ้นเหนือจีนแผ่นดินใหญ่ ส่วน

จีนคณะชาติหรือพรรคกั๋วมินตั๋ง ภายใต้การนำของนายพลจาง ไค เช็ค ก็ได้ย้ายไปตั้งอยู่ ณ กรุงไทเป บนเกาะไต้หวัน

หลังจาก Potsdam ไม่นาน กองกำลังของโซเวียตก็ได้เตรียมตัว และรอจนสหรัฐฯ ทิ้งระเบิดปรมาณูลูกแรกที่ Hiroshima ตามด้วยลูกที่สองที่ Nagasaki ในต้นเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1945 สหภาพโซเวียตก็ได้ถือโอกาสประกาศสงครามกับญี่ปุ่น และใช้ความเป็นคู่สงครามนั้นเข้ายึดดินแดนหลายแห่งทางเอเชียตะวันออก หมู่เกาะต่าง ๆ ซึ่งก็ยังครอบครองอยู่จนบัดนี้ อ่าวจากแมนจูเรีย (แมนจูเกว) และที่อื่น ๆ ถูกส่งผ่านไปให้กองกำลังของเกาหลีเหนือภายใต้คิมอิลซุง และบางส่วนให้แก่จีนคอมมิวนิสต์

เมื่อสงครามระเบิดขึ้นในวันที่ 25 มิถุนายน 2493 (1950) ทหารเกาหลีเหนือจึงมีอาวุธพร้อมรวมทั้งยานเกราะ รถถังและเครื่องบินรบด้วย ขณะที่เกาหลีใต้ไม่มีกำลังทหาร ที่ผ่านการฝึกและซ้อมรบกับยุทธโศปกรณ์เท่าใดนัก มีเพียงตำรวจและเพราะฉะนั้น การรุกรานจึงเป็นไปได้อย่างรวดเร็วดุจสายฟ้าแลบ กรุงโซล และเมืองต่าง ๆ ถูกยึดภายในพริบตา ด้วยพลังอาวุธที่เหนือกว่า และกองกำลังที่รุกคืบหน้าอย่างเด็ดเดี่ยว

ทั้งหมดเป็นเช่นนั้นได้เพราะมหาอำนาจที่ทรงพลังที่สุดในขณะนั้นคือ สหรัฐอเมริกาไม่ทันคิด และไม่พร้อมที่จะเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง ในขณะที่สตาลินวางหมากไว้หมดแล้ว แม้สหรัฐกับพันธมิตรใกล้เคียงจะหันไปพึ่งกลไกของสหประชาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะมนตรีความมั่นคงก็เพียงเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของปฏิบัติการในระดับพหุภาคี เนื่องจากตระหนักดีถึงข้อจำกัดซึ่งในขั้นนั้นยังมีอยู่มาก

ประวัติศาสตร์การทูตแสดงว่า ความพยายามของสหรัฐอเมริกาที่จะไม่นำตัวไปพัวพันกับกิจการหรือความยุ่งยากของโลกเก่า อันได้แก่ยุโรป ตามคำแนะนำของประธานาธิบดีวอชิงตัน ในคำอำนวยการตำแหน่ง เมื่อปี ค.ศ. 1796 และความโน้มเอียงที่จะให้ความสนใจกับความดำรงอยู่โดยอิสระของซีกโลกตะวันตก (Western Hemisphere) ทำให้

คนอเมริกันมักพยายามที่จะโดดเดี่ยวตนเอง (isolationist) แม้ผู้นำบางคนจะมีใจไปในทางที่จะเข้าช่วยเพื่อสรรค์สร้างคุณธรรม ดังกรณีของวู้ดโรว์ วิลสันในสงครามโลก ครั้งที่ 1 ผู้มีชื่อว่าเป็นนักอุดมคติที่ได้ประกาศหลักการ 14 ข้อ เพื่อจัดระเบียบโลกใหม่ (ส่วนใหญ่หมายถึงการจัดการในภายหลังสงคราม รวมทั้งการก่อตั้งองค์การเพื่อสันติภาพระหว่างประเทศ อันได้รับการสถาปนาต่อมาเป็น “สันนิบาตชาติ” แต่การเมืองภายในก็สกัดกั้นมิให้สหรัฐเข้าเป็นสมาชิกอยู่ดี)

สำหรับสงครามโลกทั้ง 2 ครั้ง ซึ่งคร่าชีวิตคนกว่า 70-80 ล้านคน นั้น สหรัฐมิได้มีส่วนร่วมรบด้วยโดยตรงตั้งแต่แรกเริ่ม

ในสงครามโลกครั้งที่ 2 ความพยายามทางการเมืองที่จะโดดเดี่ยวจากเหตุที่เกิดขึ้นในสมรภูมิยุโรป แม้จะช่วยป้อนอาวุธและอาสาสมัครให้แก่อังกฤษก็ตาม แต่ท่าทีเหล่านี้ก็ต้องแปรผันไป เมื่อกองเรือเฉพาะกิจพร้อมเครื่องบินประจัญบาน/ทิ้งระเบิดของญี่ปุ่นจำนวนมาก ซึ่งไปซุ่มรออยู่ทางมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1941 คอยแต่เพียงคำสั่งจากกองบัญชาการที่กรุงโตเกียวก่อนที่จะเปิดฉากปฏิบัติการโจมตีฐานทัพเรืออเมริกันที่เพิร์ล ฮาร์เบอร์ ในเกาะฮาวาย ซึ่งในที่สุดเพียงก่อนเช้าตรู่วันที่ 7 ธันวาคม ค.ศ. 1941 เล็กน้อย กองกำลังเฉพาะกิจของญี่ปุ่นก็ได้บุกพร้อมกันจู่โจมเข้าทำลายกองเรือสหรัฐที่จอดเทียบท่าอยู่ในอ่าวและนักบินนาวีกับหน่วยสนับสนุนเป็นพัน ๆ คน กองทัพญี่ปุ่นได้รุกเข้าประเทศไทยและฐานบินของสหรัฐที่ตั้งอยู่ในกรุงมะนิลาของฟิลิปปินส์ในระยะใกล้เคียงกัน จึงทำให้สหรัฐซึ่งคาดไม่ถึงว่าญี่ปุ่นจะรุกรมาไกลขนาดนั้น ไม่มีทางเลือก ประธานาธิบดีแฟรงคลิน เดลาโน รูสเวลต์ ประกาศทางวิทยุทั่วประเทศว่า 7 ธันวาคม ค.ศ. 1941 เป็นวันเสื่อมเกียรติศักดิ์ยิ่ง (Day of Infamy) และสหรัฐฯ ก็ได้เข้าสู่สงครามอย่างเต็มภาคภูมิ

เมื่อเข้าสู่สมรภูมิ ทั้งในภาคพื้นยุโรป แอฟริกา เอเชียตะวันออกและแปซิฟิกแล้ว มีการสู้รบกันอย่างหนักกับฝ่ายตรงข้าม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแปซิฟิกตะวันตก ซึ่งกำลังรบทางเรือ อากาศและนาวิกโยธิน มุ่งมั่นที่จะรุกคืบหน้าไปสู่หมู่เกาะญี่ปุ่น ทหารอเมริกัน

และญี่ปุ่นต่างสูญเสียชีวิตไปเป็นจำนวนมาก สหภาพโซเวียตได้เฝ้าดูจังหวะอันควรที่จะกระโดดเข้าไปร่วมด้วยเพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามแผนที่วางไว้นานแล้ว กับเพื่ออุปโลกสิทธิ์ในดินแดนที่ตกลงกันไว้ในการประชุมสุดยอดต่าง ๆ รวมทั้งเกาหลีด้วย โดยการประกาศสงครามกับญี่ปุ่นในนาที่ที่ญี่ปุ่นจะพ่ายแพ้แก่อเมริกันอยู่แล้ว

นี่เป็นภูมิหลังอันในที่สุดนำมาสู่สงครามเกาหลี โดยเกาหลีเหนือเป็นฝ่ายรุกรานอย่างไม่ต้องสงสัย

ถ้าจะว่าสหรัฐ ฯ เอง มีส่วนให้สงครามเกาหลีเกิดขึ้นก็น่าจะไม่ผิด และก็น่าจะไม่ผิดเช่นกันที่จะบ่งว่าสหรัฐ ฯ นั้นเองเป็นต้นเหตุหนึ่งให้สงครามในคาบสมุทรเกาหลีระเบิดขึ้น โดยวางเฉยต่อเจตนาอันร้ายกาจของสหภาพโซเวียต เพราะตามรายงานลับของกระทรวงการต่างประเทศโซเวียต ซึ่งได้รับการยกเลิกชั้นความลับแล้ว สตาลินได้อนุญาตให้คิม อิล ซุง ส่งกองกำลังเข้าบุกเกาหลีใต้นับแต่เดือนเมษายน ปี ค.ศ. 1950 โดยมีเงื่อนไขว่า เหม่าเจอตุงตกลงที่จะส่งกำลังทหารจีนคอมมิวนิสต์เข้าไปเสริม หากจำเป็น

ขอย้อนหลังไปในช่วงที่สงครามมหาเอเชียบูรพาสิ้นสุดลงโดยทางการในวัน VJ Day หรือวันได้ชัยชนะญี่ปุ่น ซึ่งตรงกับวันที่ 14 สิงหาคม ค.ศ. 1945

หลายท่านคงทราบกันแล้วว่า เกาหลีตกเป็นอาณานิคมของญี่ปุ่นมา 40 ปีเศษ ในช่วงท้ายของสงคราม กองบัญชาการทหารสูงสุดของสหรัฐ ฯ ได้ออกคำสั่ง General Order No. 1 ให้กองกำลังสหรัฐ ฯ และโซเวียต (ซึ่งตอนนั้นเพิ่งเข้าสงคราม) เข้ายึดพื้นที่ในคาบสมุทรเกาหลี โดยมีเส้นแบ่งระหว่างกองกำลังสองฝ่ายอยู่ที่เส้นขนาน 38 เส้นนี้แบ่งเกาหลีออกเป็นสองภาค และเปิดโอกาสให้สหภาพโซเวียตเข้าควบคุมสถานการณ์ในที่ซึ่งบัดนี้ได้แก่ เกาหลีเหนือ

ห้าปีเป็นเวลานานพอที่จะเปิดโอกาสให้สหภาพโซเวียตติดอาวุธ และฝึกอบรมกองกำลังฝ่ายเกาหลีเหนือให้เป็นกองทัพที่มีสมรรถภาพไม่น้อย พร้อมทั้งจะถล่มภาคใต้ ซึ่งยังไม่อาจสร้างเอกภาพได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะชาวเกาหลีใต้อย่างมีอายุแก่ไขความขัดแย้งทางการเมืองภายในได้ ซึ่ง มัน รี ผู้นำฝ่ายขวาจัด และสหรัฐฯ ก็ไม่สามารถจะเข้าไปช่วยเสริมสร้างกำลังทางทหารได้ เพราะในระยะนั้นไม่มีนโยบาย และเมื่อสงครามหมดทหารอเมริกันก็คิดที่จะมุ่งหน้ากลับบ้านตามปกติวิสัย

ในระยะหลังสงครามมหาเอเชียบูรพา แม้จะมีการสถาปนาองค์การสหประชาชาติขึ้นเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม ค.ศ. 1945 เพื่อคุ้มครองสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ และมีโครงการหนึ่งคือการลดอาวุธ สหรัฐฯ เสนอแผนการ Baruch ที่จะทำลายอาวุธปรมาณูทั้งหมด สหภาพโซเวียตยังมีได้ให้ชาวโลกทราบว่าได้ลอกเลียนแบบไว้หมดแล้ว โครงการบาร์คจึงเป็นเสมือนการประกาศว่า สหรัฐฯ จะไม่ใช้อาวุธอานุภาพร้ายแรงนี้อีกต่อไป แต่เมื่อฝ่ายอื่น ๆ มิได้ตอบสนอง เรื่องนี้จึงตกไป สหรัฐฯ จึงรอดจากการตกหลุมฝังตนเองไปอีกครั้งหนึ่ง เสมือนการประชุมลดกำลังทางนาวิเมื่อปี ค.ศ. 1922 ณ กรุงวอชิงตัน ซึ่งทำความอ่อนแอให้กองทัพเรือของสหรัฐฯ มาก ในขณะที่ฝ่ายอื่น ๆ เช่น ญี่ปุ่นมิได้ลดกำลังของตนลงเลย ทั้งในหมู่เกาะญี่ปุ่น เกาหลีและไต้หวัน ซึ่งในขณะนั้นเป็นเมืองขึ้นของญี่ปุ่น ทำให้ญี่ปุ่น ซึ่งมีแผนจะรุกสู่ภาคใต้อยู่แล้ว ดังพocasดหมายได้จากการที่พวกกระหายดินแดนได้ขนานนามเกาะไต้หวันว่าเป็น Tonan no seki หรือตามศัพท์แปลว่า “ก้อนหินที่เล็งเป้าไปทางใต้” ส่วนฝ่ายยุทธการญี่ปุ่นเห็นว่า ดินแดนไต้หวันเป็นเรือบรรทุกเครื่องบินขนาดมหาศาลแห่งชาติ(ญี่ปุ่น) และเป็นเรือบรรทุกเครื่องบินที่ไม่อาจลุ่มได้ ฉะนั้น ญี่ปุ่นจึงมีสมรรถภาพเพียบพร้อมตั้งแต่ก่อนที่จะเริ่มสงครามมหาเอเชียบูรพาอยู่แล้ว

อีกด้านหนึ่งของโลก ไม่นานหลังจาก VE Day หรือวันชัยชนะยุโรป ประเทศใหญ่ ๆ เช่นอังกฤษ ก็เฝ้ามองความเคลื่อนไหวอันน่าหวง ของสหภาพโซเวียตและขบวนการคอมมิวนิสต์ ซึ่งได้เข้าครองยุโรปตะวันออกไว้หมดแล้ว และพยายามแผ่ขยายลงไปยัง

บอกล่าวน และกรีซ สหรัฐฯ ใช้เวลาอยู่นานจึงได้เริ่มต้นกลับด้วยไม้ฉันทก่อน
ประธานาธิบดีทรูแมนได้ประกาศแผนสี่ (Point Four) เพื่อให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ
และด้านอื่นให้ประเทศภายใต้แผนนี้ดำรงอยู่ได้ ถ้าจะว่าไป แผนนี้ใช้แนวคิดตามแผนการ
Marshall Plan ซึ่งช่วยประคองยุโรปตะวันตกให้มีประสิทธิภาพและความมั่นคงขึ้นไว้ได้
ก่อนหน้านี้ และปิดประตูมิให้สหภาพโซเวียตรุกคืบเข้าครองอีกต่อไป

Point Four ไปไกลกว่าความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ เพราะคลุมถึงความสามารถใน
การคุ้มครองตนเองทางด้านความมั่นคงด้วย

เมื่อถึงระยะนั้น คนไร้ปัญญาและผู้นิยมคอมมิวนิสต์เท่านั้นจะไม่เข้าใจนัยของการ
รุกคืบหน้าของสหภาพโซเวียต แม้จะไม่มีใครยอมแสดงท่าทีให้แง่ซัดก็ตาม

ในปี ค.ศ. 1949 ความตึงเครียดปรากฏอยู่ทั่วยุโรป เมื่อฝ่ายตะวันออกปิดล้อมกรุง
เบอร์ลิน พันธมิตรตะวันตกได้ทุ่มกำลังทางอากาศลำเลียงสัมภาระและเสบียงอาหาร
ปริมาณมหาศาลเข้าไปช่วยเหลือประชากรชาวยุโรป จนสามารถสลายการปิดล้อมได้ ในปี
เดียวกันนั้น สหภาพโซเวียตก็ได้ประกาศความสำเร็จในการทดลองระเบิดปรมาณู
พันธมิตรตะวันตกได้จัดตั้งสนธิสัญญาป้องกันตนเองหรือนาโต้ขึ้น เมื่อถึงตอนนั้น “โอวาท
อำลาตำแหน่ง” ประธานาธิบดี ของจอร์จ วอชิงตัน ก็ต้องเปิดทางให้ความเปลี่ยนแปลงใน
โลกกำหนดภาระหน้าที่ของประเทศที่ยิ่งใหญ่และทรงอำนาจเช่นสหรัฐดูแลความมั่นคง
ของโลกต่อไป

ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในปี ค.ศ. 1949 คงจะเป็นสัญญาณแจ่มชัดพอให้ทางเครม
ลินปรับเปลี่ยนใหม่เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ทางยุโรป ซึ่งดูจะปิดทางเข้าสำหรับฝ่ายโซเวียตแล้ว
หลังจากที่ยุโรปตะวันตกฟื้นตัวจากพิษภัยของสงครามโลก แต่ตามหลักฐานที่ผู้เขียนได้
ศึกษามา พันธมิตรตะวันตกดูจะเข้าไปสักระยะที่จะคาดการณ์การเปลี่ยนทิศทาง
ยุทธศาสตร์ของโซเวียต และปรับเปลี่ยนสมมติฐานที่ยึดถือมานานปี

ที่กล่าวเช่นนี้ก็เพราะการดำเนินการในด้านต่าง ๆ และการกำหนดนโยบายของ
สหรัฐฯ ในตะวันออกไกลมิได้ประเมินสถานการณ์ในเอเชียตะวันออกถูกทิศทางเท่าใด
นัก และการอ่านสถานการณ์ที่ค่อนข้างสับสนและบิดเบือนทำให้นโยบายสหรัฐฯ
จุดมุ่งหมายที่ชัดเจน วงการเมืองภายในต่างมองเหตุการณ์ของโลกไปในทางต่าง ๆ โดย
ส่วนใหญ่สมัครงที่จะใช้ชีวิตอยู่อย่างสุขสบายในยามที่เศรษฐกิจหลังสงคราม
เจริญรุ่งเรืองขึ้นอย่างมาก ทหารหาญที่กลับมาจากการสู้รบได้เปลี่ยนอาชีพไปเป็น
แรงงานซึ่งช่วยเพิ่มพูนผลิตภาพให้แก่อุตสาหกรรมนาาชนิด

สหรัฐฯ อาจคิดว่าการที่มอบหมายให้นายพลดักลาส แมคอาเธอร์ เป็นผู้บัญชาการ
ทหารสูงสุดในตะวันออกไกล ด้วยกองบัญชาการที่กรุงโตเกียว คงจะควบคุมสถานการณ์
ได้

ปัญหาการตัดสินใจเลือกแนวทางนโยบายเอเชียตะวันออกของสหรัฐฯ คั่งค้างมา
แต่ระหว่างสงคราม

ด้วยความที่คิดอยู่ด้านเดียวที่จะทำทุกอย่างเพื่อให้ชนะสงครามกับญี่ปุ่น ฝ่าย
สหรัฐฯ จึงได้มองข้ามปัญหาและมิติต่าง ๆ ที่อาจเป็นเรื่องขึ้นมา และหลายฝ่ายในกรุง
วอชิงตันไม่ยอมรับว่าบริบทของการเมืองระหว่างประเทศได้ผันแปรไปแล้ว

ในระยะต่อมา ความขัดแย้งในทางความคิด กอปรกับการต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์
และขบวนการล่าแม่มดของใจ แม็คคาธิ ซึ่งทำให้ผู้เชี่ยวชาญด้านตะวันออกไกลต้องถูก
จับหรือโยกย้ายหน้าที่ไปมาก พวกนี้อยู่ในกลุ่มของโอเวน แลติมอร์ จากฝ่ายตะวันออก
ไกลในกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ เป็นเหตุให้เกิดความสับสนในกระบวนการกำหนด
นโยบายอย่างยิ่ง ประเด็นสำคัญในช่วงนั้นได้แก่นโยบายต่อจีน

ประเด็นสำคัญคือจีนมิได้มีเอกภาพ พรรคคอมมิวนิสต์ภายใต้เหมาเจ๋อตง และ
พรรคกั๋วมินตั๋ง ภายใต้ นายพลจางไคเช็ค มิได้ร่วมรบกับญี่ปุ่นอย่างเอาจริงเอาจังตามที่

สหรัฐฯ มุ่งหวัง ทั้งสองฝ่ายต่างห้ำหั่นกันเต็มที่เมื่อสบโอกาส ปัญหาการคอร์รัปชันใน ฝ่ายกัวมินตั๋งยิ่งรุนแรงขึ้นอีก

เมื่อสงครามยุติลง สหรัฐฯ ก็มองโลกในแง่ดีว่ามีทางให้จีนคณะชาติกับจีนคอมมิวนิสต์เจรจาสงบศึกกันได้ นายพลมาร์แชลล์ได้พยายามให้มีการพบปะกัน โดยผ่านการเจรจาภายใต้ Marshall Mission ซึ่งนายพลมาร์แชลล์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ เป็นตัวกลาง แต่ก็ไม่เป็นผล และในที่สุดก็ได้ขอเลิกภารกิจ ความผิดหวังเหล่านี้ทำให้สหรัฐฯ “เบื่อโลก” อยากจะ “ปล่อยมัน” ตามยุทธการกรรม ถึงตอนนั้นเป็นการยากที่จะชี้ชัดว่า นโยบายสหรัฐฯ เป็นอย่างไร เมื่อจีนคอมมิวนิสต์ได้ชัยชนะและสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนขึ้นในวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ.1949 ส่วนจาง ไค เช็คและพวกได้ย้ายไปตั้งหลักอยู่บนเกาะไต้หวันก่อนหน้าแล้ว ปัญหาเฉพาะหน้าของสหรัฐฯอยู่ที่ว่า สหรัฐฯ จะรับรองรัฐบาลใหม่หรือไม่

ในช่วงที่เบื่อโลกนี้แหละที่สหรัฐฯ เริ่มเบิกทางของนโยบายใหม่ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นอีกทางหนึ่งที่เชื่อเชิญให้เกิดสงครามเกาหลีขึ้น

ในช่วงท้าย ๆ ของปี ค.ศ. 1949 และต้นปี ค.ศ. 1950 สหรัฐฯ ได้ผันเงินที่จะให้แก่จีน (กัวมินตั๋ง) มาให้เอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ ไม่ใช่จำนวนมากนัก แต่เป็นการเปลี่ยนทิศทางอันมีนัยสำคัญ

ประธานาธิบดีทรูแมนได้กล่าวคำปราศรัยด้านนโยบายในวันที่ 5 มกราคม ค.ศ. 1950 ถึงนโยบายเกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งย่อมต้องรวมจีนเป็นหลัก อันแสดงชัดถึงแนวโน้มของสหรัฐฯที่จะละทิ้งการคุ้มครองจีนและไปสนับสนุนการพัฒนาของประเทศอื่นในเอเชีย ซึ่งไทยเป็นเป้าหมายหนึ่งในขั้นนั้น นโยบายดังกล่าวนี้ บรรดาผู้ที่สนใจในกิจการเอเชียทั้งหลายมีความเห็นโต้แย้งกันมาก ในขณะที่กลุ่มล็อบบี้ของจีนคณะชาติได้เร่งดำเนินการเพื่อบริหารให้สหรัฐฯวางมือโดยละเลยฝ่ายตน

อีกเจ็ดวันต่อมา คือวันที่ 12 มกราคม ค.ศ. 1950 ดีน แอชีสัน (Dean Acheson) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ได้แถลงต่อสโมสรรหนังสือพิมพ์แห่งชาติ กำหนดเส้นซึ่งสหรัฐฯ จะถือว่าอยู่ในความคุ้มครองของกองกำลังสหรัฐฯ

เส้นที่วันนี้ ชิดชิดว่าเกาหลีและไต้หวันไม่อยู่ในเขตคุ้มครองของสหรัฐฯ หากผู้ใดจะโจมตี

ผู้นำทางการเมืองและการทหารสหรัฐฯ สักนักใจมากกับแนวคิดใหม่ของรัฐบาล วุฒิสมาชิก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำทางทหาร รวมทั้งนายพลดไวท์ ไอเซนฮาวร์ กล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า ถ้อยแถลงในวันที่ 12 มกราคม ค.ศ. 1950 ของดีน แอชีสัน และผู้อื่นในระนาบเดียวกันเป็น “คำเชื้อเชิญ” ให้มีการโจมตีคาบสมุทรเกาหลีและเกาะไต้หวัน โดยสหรัฐฯ จะไม่ต่อต้าน

ก่อนหน้าวันที่ 25 มิถุนายน ค.ศ. 1950 นายพลดักลาส แมคอาเธอร์ได้เสนอบันทึกลับว่าด้วยการประเมินสถานการณ์ ซึ่งทำนายเหตุการณ์ไว้ค่อนข้างตรงกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นว่าทั้งเกาหลีและไต้หวันกำลังจะถูกโจมตี และในที่สุด สหรัฐก็ไม่สามารถหลบเลี่ยงความรับผิดชอบที่จะต้องเข้าไปช่วยได้ นายจอห์นสัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและผู้นำฝ่ายทหาร เห็นพ้องกันว่าความเห็นที่เสนอนั้นน่าวิตก และตั้งใจจะนำเสนอต่อประธานาธิบดีทรูแมนได้อ่านในวันที่ 27 มิถุนายน หลังจากที่ถูกเลิกจากการหยุดพักผ่อนที่เมืองอินดีเพนเดนซ์ มลรัฐมิสซูรี แต่สงครามก็ได้ระเบิดขึ้นในวันที่ 25 มิถุนายน

ขณะที่ทราบถึงเจตนาของสหภาพโซเวียตที่จะเข้ายึดครองหรือขยายเขตอิทธิพลเหนือดินแดนดังที่กล่าว แต่สหรัฐฯ ซึ่งต้องเข้าไปสู้รบ เสียชีวิต ทรัพย์สินไปมาก เพื่อปกป้องเกาหลีได้ ในขอบเขตตามสถานะเดิมเมื่อปี ค.ศ. 1950 สหภาพโซเวียตได้ปรับปรุงสมรรถภาพทางกองทัพอากาศของเกาหลีเหนือ รวมทั้งได้ไปช่วยปฏิบัติการทางอากาศด้วย และเมื่อกองกำลังฝ่ายสหประชาชาติได้กลับจนไปทางตอนเหนือได้หลังจากที่

ถูกผลักดันไปถึงปูซานและทางใต้ ทำให้สหรัฐฯ ต้องแก้เกมด้วยการยกพลขึ้นบกที่อินชอนทางฝั่งตะวันตก อันเป็นปฏิบัติการที่เสี่ยงภัยมาก เพราะมีเกาะแก่ง ไซดหินและคลื่นลมจัดมาก การยกพลขึ้นบกหลังแนวข้าศึกครั้งนั้นได้รับความสำเร็จอย่างดี ทำให้กองกำลังพันธมิตรสามารถรุกคืบหน้าไปยึดเมืองเปียงยางและรุดหน้าต่อไปจนเกือบถึงแม่น้ำยาลู อันอยู่ติดชายแดนจีนพอดี เมื่อมีท่าว่าเกาหลีเหนือกำลังจะเพลี่ยงพล้ำ ทหารจีนคอมมิวนิสต์ประมาณ 1 ล้านคนก็ได้เคลื่อนกำลังในยามค่ำคืนข้ามแม่น้ำยาลูมาช่วยกู้สถานการณ์ นับแต่นั้น ทั้งสองฝ่ายต่างรุกและรับกัน ส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณเส้นขนาน 38 สงครามได้ดำเนินไป 3 ปี โดยมีการเจรจาระหว่างกันด้วย และที่ยุติลงได้ก็เพราะตัวการในการเปิดฉากการรุกรานคือจอมเผด็จการสตาลินได้เสียชีวิต การเจรจาเพื่อยุติการสู้รบจึงบังเกิดผลเป็น Armistice Agreement ในวันที่ 27 กรกฎาคม ปี ค.ศ. 1953

แม้ว่าในข้อเขียนนี้จะกล่าวเป็นเชิงว่าสหรัฐอเมริกามีส่วนให้สงครามเกาหลีหลีกเลี่ยงไม่ได้ ต้นเหตุของสงครามมิใช่เช่นนั้น สหภาพโซเวียตภายใต้เผด็จการสตาลินเป็นฝ่ายวางแผนและให้ความสนับสนุนในทุกทาง จนทำให้สงครามระเบิดขึ้น ผู้เขียนเองได้เคยไปชมพิพิธภัณฑสถานทหารเรือโซเวียตที่เลนิน กราด ผู้บรรยายได้ชี้แจงสรรพาวุธต่าง ๆ ที่ได้ใช้ในยุทธภูมิหลายแห่ง รวมทั้งเครื่องบินมิคและยัค ซึ่งใช้ปฏิบัติการในสงครามเกาหลีด้วย

ดังที่ตั้งหัวข้อรองจากหัวข้อใหญ่ของบทความพิเศษนี้ว่า สงครามเกาหลีเป็น “บททดสอบแรกของประเทศประชาชาติ” นั้น สืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น กล่าวคือการโจมตีข้ามเส้นขนานที่ 38 โดยกองกำลังของเกาหลีเหนือ ข้อเขียนต่อจากนี้ไป จึงเป็นประเด็นอันเกี่ยวพันกับสหประชาชาติ และมิติในทางกฎหมายเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเหมาะแก่การบันทึกไว้ในหนังสือที่ระลึก 60 ปีของการก่อตั้งสมาคมสหประชาชาติแห่งประเทศไทยเล่มนี้

ปฏิริยาแรกของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ได้แก่การลงมติที่ 82 เป็นเอกฉันท์ ในวันที่ 25 มิถุนายน ค.ศ. 1950 ประณามการบุกรุกของกองกำลังจาก

ภาคเหนือของประเทศ ที่ว่าเป็นเอกฉันท์หมายถึงสมาชิกทุกประเทศที่มาเข้าร่วมในการประชุมคณะมนตรีความมั่นคง ซึ่งไม่นับผู้แทนสหภาพโซเวียตที่มีได้มาร่วมการประชุมด้วย โดยอ้างเหตุผลอันไม่เกี่ยวกับเกาหลี แต่แสดงความไม่เห็นด้วยกับการที่ผู้แทนจีนมิได้มาจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งมีปัญหาว่าใครควรเป็นผู้แทนประเทศจีนดังกล่าว มิได้ผ่านการลงมติเห็นชอบจากสมัชชาสหประชาชาติจนปลายเดือนตุลาคม ค.ศ. 1971 แต่ก็เป็นเรื่องในระเบียบวาระการประชุมของสมัชชาติดต่อกันมาทุกปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1950 อันมีรายละเอียดอยู่มาก เพราะเป็นความขัดแย้งซึ่งยึดถือมาตลอดสงครามเย็น

อีกประเด็นหนึ่ง ซึ่งขอกล่าวถึงในที่นี้ได้แก่การกล่าวถึง คำว่า “การรุกราน” (aggression) ดังที่คณะมนตรีความมั่นคงนำมาใช้ ตั้งแต่ต้นมาจนบัดนี้ ความพยายามของสหประชาชาติ โดยผ่านคณะกรรมการที่ 6 (ด้านกฎหมายระหว่างประเทศ) และโดยการจัดตั้งคณะกรรมการพิเศษ เพื่อให้คำนิยามของคำนี้ ไม่บังเกิดผล

ศาสตราจารย์จูเลียส สโตน (Professor Julius Stone) ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายระหว่างประเทศด้านสงครามจากมหาวิทยาลัยซิดนีย์ ในออสเตรเลีย ซึ่งมาสอนชั้นที่ผู้เขียนศึกษาอยู่ ณ วิทยาลัยกฎหมายและการทูตเฟล็ตเชอร์ (The Fletcher School of Law and Diplomacy) ที่สหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. 1956 และ 1957 ยอมรับว่าความพยายามที่จะกำหนดคำนิยามสำหรับ “การรุกราน” ดูจะไม่แก่นักและอาจไม่สามารถจะเห็นพ้องต้องกันได้ระหว่างผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายระหว่างประเทศ เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงจะง่ายกว่าที่จะวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง “เสมือนการวาดรูปช้าง เมื่อปรากฏตัวขึ้น ทุกคนก็จะบ่งชี้ว่านั่นแหละคือช้าง” ในทำนองเดียวกัน เมื่อฝ่ายหนึ่งเคลื่อนย้ายกำลังพร้อมอาวุธยุทธโปกรณ์ข้ามแดนมาโจมตีอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งมีได้เป็นฝ่ายก่อเหตุหรือยั่วยุ ผู้เป็นกลางก็ย่อมจะเห็นว่าการรุกรานได้เกิดขึ้นแล้ว

หลังจากที่ได้ลงมติข้อ 82 ไปได้ 2 วัน คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติก็ได้ร่วมกันพิจารณาสถานการณ์เร่งด่วน เพราะฝ่ายรุกได้ส่งกำลังคืบหน้าไปในทิศทางต่างๆ อย่างรวดเร็ว และในวันที่ 27 มิถุนายน ค.ศ. 1950 ก็ได้ลงมติที่ 83 เสนอแนะรัฐ

สมาชิกให้ให้ความช่วยเหลือทางการทหารแก่สาธารณรัฐเกาหลี ผู้เขียนเข้าใจว่ารัฐบาลไทยและประเทศอื่นๆ ที่สมัครใจได้สนองตอบข้อเสนอแนะของสหประชาชาติโดยรับที่จะส่งกำลังไปช่วยสาธารณรัฐเกาหลีต่อไป ได้ปฏิบัติตามข้อมติดังกล่าวนี้

ในวันเดียวกันนั้น ประธานาธิบดีทรูแมน ได้สั่งการให้กำลังทางอากาศและทางเรือไปช่วยสาธารณรัฐเกาหลี ขณะที่นายพลแมคอาเธอร์ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้บัญชาการปฏิบัติการทางทหารโดยกองกำลังสหรัฐในญี่ปุ่น และให้กองทัพเรือที่ 7 สำหรับภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิกเข้าคุ้มครองช่องแคบไต้หวันและเกาะ Pescadores แต่ในขณะเดียวกัน สหรัฐได้ขอร้องมิให้จีนคณะชาติในไต้หวันเคลื่อนกำลังหรือไปสนับสนุนการต่อต้านการรุกรานของเกาหลีเหนือ ในขั้นแรกเพราะเกรงว่าจะเป็นการดึงจีนแผ่นดินใหญ่เข้าสู่สมรภูมิในเกาหลี ซึ่งตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ สหภาพโซเวียตกับจีนคอมมิวนิสต์ได้ตกลงในหลักการที่จะให้จีนเข้าช่วยดังที่ได้กล่าวถึงมาก่อนหน้านี้แล้ว หากสถานการณ์ในสนามรบส่อว่าเกาหลีเหนือจะตกเป็นฝ่ายรับจนเสี่ยงต่อการพ่ายแพ้ แต่ไม่ปรากฏหลักฐานใดที่แสดงว่า สหภาพโซเวียตจะส่งกำลังทหารภาคพื้นดินเข้าไปช่วย อาจเพราะเกรงว่าสหรัฐจะใช้ระเบิดปรมาณู ซึ่งในขั้นนั้น ยังไม่มีข้อห้าม และสหรัฐก็ได้เริ่มผลิตอาวุธร้ายแรงนี้มาพอสมควร ในขณะที่สหภาพโซเวียตยังเพิ่งอยู่ในขั้นแรก ๆ ของการพัฒนา

สหภาพโซเวียตบอยคอตต์การประชุมคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติอยู่จนถึงวันที่ 4 กรกฎาคม ค.ศ. 1950 เมื่อรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศโซเวียตออกแถลงโจมตีสหรัฐว่าเป็นฝ่ายแทรกแซงทางการทหารในนามของเกาหลีใต้ สหภาพโซเวียตถือว่าปฏิบัติการของสหรัฐขาดความชอบธรรม เพราะว่าข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงเป็นผลจากรายงานข่าวกรองของสหรัฐเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวทางการทหารในตะวันออกไกล มิใช่จากรายงานของคณะผู้สังเกตการณ์ของสหประชาชาติเอง และเกาหลีเหนืออันเป็นคู่กรณีได้รับเชิญให้ไปร่วมการประชุม ซึ่งถือเป็นการละเมิดข้อบทที่ 32 ของกฎบัตรสหประชาชาติ สหภาพโซเวียตเห็นว่าความขัดแย้งภายในเกาหลีอยู่นอก

ขอบข่ายของกฎบัตรสหประชาชาติ เพราะเป็นสงครามกลางเมือง ด้วยเหตุนี้ สหภาพโซเวียตจึงปฏิเสธที่จะเข้าร่วมการประชุมคณะมนตรีความมั่นคง

อีก 4 เดือนเศษนับแต่เริ่มสงคราม การดำเนินการผ่านคณะมนตรีความมั่นคงเริ่มจะไม่คล่องตัว เพราะสหภาพโซเวียตเริ่มขัดขวางการอภิปรายและกระบวนการออกเสียงลงมติเป็นระยะ ๆ และเพราะเหตุนี้ปฏิบัติการทางทหาร โดยสหรัฐและประเทศที่สนับสนุนอีกประมาณ 20 ประเทศ รวมทั้งไทยด้วย ต้องเผชิญกับศึกที่หนักขึ้น เนื่องจากสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ตัดสินใจเคลื่อนกำลังซึ่งจีนเลือกที่จะเรียกว่า “อาสาสมัคร” ในจำนวนเกือบ 1 ล้านคน ข้ามแม่น้ำยาลู เข้ามาช่วยรบ เริ่มแต่เดือนตุลาคม ปี ค.ศ. 1950 ในระยะที่ผ่านมานั้น ดิน แอชีสัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ได้ระดมเสียงสนับสนุนในสมัชชาใหญ่ของสหประชาชาติ จนตกลงผ่านข้อมติสมัชชาฯ ที่ 377 A (V) หรือ Uniting for Peace Resolution ได้เป็นผลสำเร็จ คนส่วนใหญ่เรียกข้อมตินี้ว่า Acheson Resolution เพราะฟอร์มูลาที่นำมาอ้างได้แก่การใช้ความรับผิดชอบในการช่วยเหลือ หรือ Subsidiary Responsibility with regard to international peace and security ตามข้อบท 14 ของกฎบัตรสหประชาชาติ ทั้งนี้ เพราะคณะมนตรีความมั่นคงขาดเสียงเอกฉันท์ของสมาชิกถาวรในการที่จะปฏิบัติตามความรับผิดชอบเบื้องต้นแรก (primary responsibility) เพื่อธำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ เมื่อเกิดเหตุขัดข้องเช่นนั้น สมัชชาจึงรับช่วงด้วยการนำเรื่องเข้าสู่การพิจารณา และหากคณะมนตรีความมั่นคงจะขอร้องให้สมัชชามีการประชุมสมัยพิเศษ เพื่อพิจารณากรณีที่อยู่ในข่ายของการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ สมัชชาก็ย่อมจะจัดให้มีการประชุมสมัยพิเศษขึ้นเพื่อเสนอแนะมาตรการอันเหมาะสม—รวมทั้งการใช้กำลังทหารเมื่อจำเป็น ที่เรียกว่าการประชุมสมัยพิเศษ เพราะตามปกติ สมัชชาจะมีการประชุมสมัยสามัญเป็นประจำเริ่มแต่วันอังคารที่ 3 ของเดือนกันยายน ใช้เวลาประมาณ 3 เดือน

ข้อมติ Uniting for Peace นี้ มีการโต้แย้งกันมาก ทั้งในแง่กฎหมาย และในมุมมองของนักประวัติศาสตร์ บางฝ่ายเห็นว่า โดยการลงมติครั้งนั้น สมัชชามิได้ทำการแทนคณะ

มนตรีความมั่นคงอย่างเต็มที่ โดยเลือกใช้คำว่า “เสนอแนะ” อันมิได้มีผลผูกพันทางกฎหมายในระดับเดียวกันกับข้อมติของคณะมนตรี ส่วน ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ นั้น ได้ให้ความเห็นข้อปรึกษาว่า ข้อมติ 377 A (V) นั้น มีผลรับได้ ดังปรากฏในรายงานของศาลฯ เมื่อปี ค.ศ. 1971 (วรรค 22 หน้า 16) ในคดีที่แอฟริกาใต้คงกำลังอยู่ในดินแดนคุ้มครองที่เรียกกันต่อมาว่านามิเบีย จากเดิมคือ Southwest Africa อย่างไรก็ดี Professor Dr. Ruhl J. Bartlett อาจารย์ด้านประวัติศาสตร์ของผู้เขียน เป็นห่วงว่าเรื่องนี้จะสร้างปัญหาแก่สหรัฐเอง หากในอนาคตไม่อาจพึ่งพามากลากไปได้ เพราะในระยะนั้น สหรัฐสามารถระดมเสียงสนับสนุนตนได้ แต่ถ้าต่อไป เสียงเหล่านี้แตก ข้อมตินี้ก็จะย้อนศรแก่สหรัฐเอง ซึ่งก็คงจะเป็นเช่นนั้น ในเมื่อประเทศต่าง ๆ ที่ตกเป็นเมืองขึ้นได้เอกราชกันมากขึ้น และได้เข้ามาเป็นสมาชิกสหประชาชาติ โดยจำนวนไม่น้อยคิดต่างจากสหรัฐ อย่างไรก็ดี ข้อมตินี้ได้ใช้กันต่อมาถึง 10 ครั้ง ๆ แรกได้แก่กรณีสงครามคลองสุเอซ ระหว่างอิสราเอล อังกฤษและฝรั่งเศสกับอียิปต์ ในปี ค.ศ. 1956 โดยสหรัฐกับสหภาพโซเวียตกลับมายู่ข้างเดียวกัน แต่ก็ได้ผล เพราะอังกฤษและฝรั่งเศสยอมตาม เสด็จในกรมฯ พระองค์เจ้าวรรณไวทยากรณ์ ทรงดำรงตำแหน่งประธานสมัชชาในปีนั้น คือสมัยที่ 11 ซึ่งทรงต้องรับมือกับเรื่องหนักไม่น้อยอีกหนึ่งเรื่อง คือ Hungarian Uprising

สงครามเกาหลี ดังที่ได้บรรยายมานี้ มักถูกขนานนามว่าเป็นสงครามที่โลกลิ้ม แต่สงคราม ไม่ว่าจะอุบัติขึ้นที่ใด ก็ย่อมจะเป็นประสบการณ์อันเจ็บปวด สำหรับสาธุการจึ่งผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ กล่าวว่า สงครามเกาหลี นั้น สู้รบกันเยี่ยงสงครามโลก ครั้งที่ 1 และ 2 ลักษณะของการรบเปรียบเทียบได้เช่นการอาศัยสนามเพล่าเป็นหลัก แม้ในระหว่างสงคราม ประธานาธิบดีทรูแมนจะเอ่ยถึงอาวุธปรมาณู แต่ก็มิได้ไปไกลถึงขั้นตัดสินใจให้ใช้ สหรัฐและพันธมิตรจะไม่ต้องการให้สงครามขยายขอบข่ายเกินอาณาเขตของเกาหลี แม้ว่านายพลแมคอาเธอร์พยายามจะบุกข้ามเข้าไปในประเทศจีน ด้วยเจตนาจะเผด็จศึกกับจีน

แต่ก็ไม่ได้ผลในทางปฏิบัติ เพราะทหารจีน แม้จะประสบปัญหาด้านการส่งกำลังบำรุง อย่างหนัก แต่ก็สามารถตีแนวเข้ามายังด้านสหประชาชาติ/สหรัฐ หลายต่อหลายครั้ง จึงสามารถตรึงกำลังกันได้ เมื่อนายพลแมคอาเธอร์ถูกปลด และนายพลแมทิว ริดจ์เวย์มา รับหน้าที่ กำลังรบฝ่ายสหประชาชาติกับฝ่ายตรงข้ามและจีน จึงผลักดันรุกผลักดันกันรับอยู่ ในบริเวณเส้นขนาน 38 หลายเดือน ซึ่งได้มีการเจรจากันเป็นคู่ขนานกับการรบ จน สามารถตกลงสงบศึกกันได้ในวันที่ 27 กรกฎาคม ปี ค.ศ. 1953

แม้สงครามจะได้อยู่ติลง แต่ความเคียดแค้นระหว่างปวงชนเลือดเนื้อเชื้อไขเดียวกันยังค้าง คาสืบต่อมาจนทุกวันนี้ ความตึงเครียดประทุขึ้นบ่อยครั้ง ค่าของความเป็นมนุษย์ดูจะ แตกต่างกันระหว่างเหนือกับใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เกาหลีเหนือได้ทุ่มเทความพยายาม ไปในการสร้างเสริมพลานุภาพในทางต่าง ๆ รวมทั้งการลงทุนสร้างระเบิดนิวเคลียร์ ชิปนาวุธ และยานอวกาศ โดยได้รับการเกื้อหนุนในทางเทคโนโลยีเพื่อการรบจากสหภาพ โซเวียต ก่อนที่โซเวียตเองจะล่มสลาย โดยจีนได้รับช่วงในการเป็นตัวกลาง เกาหลีเหนือ ได้ใช้วิธีการต่าง ๆ ทั้งในการโฆษณาชวนเชื่อและการล้างสมอง ในขณะที่ผู้คนยังอดอยาก ขาดแคลนอยู่ไม่น้อย มีผู้นำเป็นจอมเผด็จการสืบทอดกันมา แต่จะกรงสักเพียงใด ต้อง ฝ่าดูกันต่อไป ต่างอย่างมากจากเกาหลีใต้ อันเป็นเสมือนนกฟีนิกซ์ ซึ่งฟื้นตัวและผงาด ขึ้น แทบจะว่าจากถ้ำถ่าน แต่แม้จะเริ่มด้วยการปกครองระบอบเผด็จการ เกาหลีใต้ก็ได้ พัฒนาตนเองอย่างรวดเร็ว จนเป็นประเทศประชาธิปไตยโดยแท้จริง และได้พัฒนา ประเทศในทุกด้านไปทางสร้างสรรค์ และนวัตกรรม โดยมุ่งต่อยอดและขยายผลจาก ผลิตภาพอันสูงขึ้นเป็นลำดับ จนสามารถก้าวหน้ามาเป็นเศรษฐกิจอันดับต้น ๆ ของ ภูมิภาคเอเชียตะวันออก และเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการ สื่อสารและสารสนเทศ และที่ชาวเกาหลีใต้น่าจะภาคภูมิใจได้เต็มทีก็เพราะสหประชาชาติ ซึ่งได้มาช่วยสู้รบในการสงครามระหว่างเหนือกับใต้ แต่ในรอบ 6 ปีมาจนปัจจุบันนี้ ชาว เกาหลีใต้ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งสูงสุดขององค์การโลก คือเลขาธิการสหประชาชาติ ในนามของนายบัน คี-มูน

บทความพิเศษที่จบไปแล้วนั้น ได้กล่าวถึงความเปลี่ยนแปลงหรือวิวัฒนาการของนโยบายด้านความมั่นคงและการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา ซึ่งใช้เวลานานกว่าจะตกผลึกในการยอมรับความรับผิดชอบในความปลอดภัยของสาธารณรัฐเกาหลีโดยการสร้างสรรค์ระบบสัมพันธ์มิตรระหว่างกัน ในขณะที่เกาหลีเหนือได้พัฒนาอาวุธทันสมัยขึ้นมากด้วยความช่วยเหลือของรัสเซียและสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยอาจจะได้รับคำแนะนำด้วยจากผู้เชี่ยวชาญชาวปากีสถาน

อย่างไรก็ดี เมื่อเกาหลีเหนือสามารถพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์เป็นผลสำเร็จ ก็เป็นปัญหาหนทางด้านความมั่นคงของสหรัฐและพันธมิตร ซึ่งประธานาธิบดีหลายคนพยายามหาทางที่จะแก้ปัญหานี้ในวาระต่างๆ โดยการเจรจา อันเป็นที่ทราบกันมากที่สุดได้แก่การเจรจา 6 ฝ่าย แต่ไม่ปรากฏผล จนในที่สุดประธานาธิบดีบารัค โอบามาก็ไม่สามารถบรรลุข้อตกลงได้เมื่อครบวาระ จึงได้บอกฝากให้ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์พยายามต่อๆ แม้จะทราบว่า ทรัมป์ขาดความรู้และความเข้าใจในความซับซ้อนของปัญหา เนื่องจากสิ่งที่ทรัมป์ต้องการคือการเป็นข่าวหรือในศัพท์ของผู้สังเกตการณ์ว่า Photo Op มากกว่าสาระสำคัญของการเจรจา ทำให้ข้าพเจ้าวิเคราะห์ไว้ในรายงานเช่นฉบับนี้หลังจากการประชุมระดับสุดยอดที่สิงคโปร์ว่า “ถูกเด็กหลอก” ครั้งแล้วครั้งเล่า ผู้สังเกตการณ์ต่างประเทศก็วิเคราะห์ไม่ต่างกัน ล่าสุด นายจอห์น โบลตัน อดีตที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงของประธานาธิบดีทรัมป์ ได้กล่าวไว้ในหนังสือ “THE ROOM WHERE IT HAPPENED” ซึ่งผู้พิพากษาสหรัฐยินยอมให้ออกจำหน่ายได้เมื่อวานนี้ (20 มิถุนายน ศกนี้) ว่า “เกาหลีเหนือเป็นภัยคุกคามแก่สหรัฐยิ่งกว่าสมัยใด”

ตามปกติ รัสเซียจะจัดการฉลองชัยชนะเหนือเยอรมนีในวันที่ 9 พฤษภาคม ด้วยการสวนสนามและแสดงอาวุธยุทโธปกรณ์อย่างเอิกเกริก บางปีมีการจัดนิทรรศการอาวุธใหม่ๆ ที่สวนในบริเวณใกล้เคียงกับจัตุรัสแดงนอกวังเครมลิน โดยผู้นำของประเทศจะเป็นประธานในพิธีโดยยืนเรียงลำดับกันอยู่บน Lenin Mausoleum ในสมัยที่เป็นสหภาพโซเวียต ลำดับของผู้นำมีนัยยะสำคัญ เพราะทำให้ผู้สังเกตการณ์พอทราบได้ว่า ใครยิ่งใหญ่กว่าใครในคณะ Presidium และ Politburo

แต่โรคระบาดใหญ่ของโคโรนาไวรัส 2019 ในปีนี้ ทำให้รัสเซียภายใต้ประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูตินต้องเลื่อนการฉลองชัยชนะมาเป็นในวันที่ 24 มิถุนายน วันนี้ โดยมีได้เชิญผู้นำต่างประเทศมาร่วมด้วยเช่นในปีอื่น

ข้าพเจ้าได้ติดตามงานฉลองครั้งใหญ่ในวันนี้เพราะสถานีโทรทัศน์จีนได้ถ่ายทอดสดตลอดรายการ ทั้งๆ ที่ข้าพเจ้าไม่ทราบภาษาจีน ปูตินได้แสดงแสนยานุภาพอย่างเต็มที่ ทหารเหล่าต่างๆ พร้อมอาวุธยุทโธปกรณ์ รวมทั้งเครื่องบินประเภทต่างๆ เป็นจำนวนมาก ได้แสดงแสนยานุภาพอย่างมากกว่าปกติ ทั้งยานเกราะนาซนิต รถบรรทุกขีปนาวุธหลากหลายประเภท แม้จะมี SAM 400 แต่ส่วนใหญ่เป็น ICBM

เมื่อขบวนสวนสนามผ่านพ้นไปแล้ว ปูติน พร้อมด้วยผู้บัญชาการทหาร ได้ไปทำพิธีที่ลานจัตุรัสแดง ด้วยความกระฉับกระเฉง คงเพื่อแสดงว่าสุขภาพเขาดี แม้โรคระบาดจะทำให้จำนวนผู้ติดเชื้อในรัสเซียติดอันดับชั้นนำต่อจากสหรัฐอเมริกาก็ตาม

ในวันต่อมาที่ 25 มิถุนายน ประธานาธิบดีปูตินก็ได้เร่งรัดให้มีการออกเสียงรับรองการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ อันจะเป็นหลักประกันให้เขาสามารถดำรงตำแหน่งผู้นำสูงสุด ในฐานะประธานาธิบดี อยู่ได้จนถึงปี 2036 ตามแนวของผู้นำฝ่ายอำนาจนิยมจีน คือประธานาธิบดีสี จิ้น ผิง แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

ตามที่ได้รายงานมาก่อนเดือนนี้ ว่าในที่สุดประธานาธิบดีอิสราเอลได้สาบานตัว นาย Benjamin Netanyahu ให้เป็นนายกรัฐมนตรี สมัยที่ 5 เป็นเวลา 18 เดือน และให้นาย Benny Gantz ดำรงตำแหน่งต่ออีก 18 เดือนหลังจากนั้น โดยที่นายเนตanyahu แถลงว่า รัฐบาลอิสราเอลจะดำเนินการผนวกดินแดนในฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจอร์แดน ตาม ข้อเสนอแก้ปัญหาตะวันออกกลางที่ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์เป็นผู้เสนอ นั้น

นาย Ehud Olmert ประธานาธิบดีอิสราเอล ซึ่งเป็นอดีตนายกรัฐมนตรีมาก่อน มีความเห็นว่า แผนการดังกล่าวไม่มีความจำเป็นทางด้านความมั่นคงของอิสราเอลแต่อย่างใด และดูจะไม่สอดคล้องกับแนวทางการระงับกรณีพิพาทระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ แต่ที่นายเนตanyahu เร่งรัดให้มีการดำเนินการ นั้น คงเป็นเพราะเขาประเมินแล้ว เห็นว่า โดนัลด์ ทรัมป์คงจะไม่สามารถเอาชนะการเลือกตั้งประธานาธิบดีในปีนี้ได้ จึงต้องการจะเร่งการดำเนินการก่อนที่จะสายเกินไป

โดยที่ประเทศต่าง ๆ ไม่เฉพาะแต่ประเทศอาหรับเท่านั้น แม้สหภาพยุโรปก็ไม่เห็นด้วยกับแผนการผนวกดินแดน โดยจะมีการนำเรื่องนี้เข้าสู่การพิจารณาของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติในไม่ช้าวันนี้

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารสนเทศของกระทรวงการต่างประเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนกรกฎาคม 2563 (2020)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนกรกฎาคม 2563 (2020)

วันที่ 1 กรกฎาคม 2563 (2020) เป็นวันครบรอบปีที่ 23 ของการส่งฮ่องกงให้แก่ (Handover-ตามที่อังกฤษเรียก หรือ Return-ตามที่จีนใช้) สาธารณรัฐประชาชนจีน ตาม “ปฏิญญาร่วมหรือ Sino-British Joint Declaration” อันเป็นประวัติการณ์ระหว่างประเทศที่สำคัญและได้รับการถ่ายทอดสดโดยสื่อโทรทัศน์ของโลกตลอดรายการเมื่อ 23 ปีมาแล้ว ซึ่งผู้มีประสบการณ์ของการปฏิบัติหน้าที่ทางการทูตและกงสุลในฮ่องกงเช่นข้าพเจ้าได้ติดตามดูอย่างใกล้ชิดตามปกติวิสัย แม้ในคืนนั้นจะได้ย้ายไปประจำการในประเทศต่างๆ ทางซีกโลกตะวันตกและเกษียณอายุราชการแล้วหลายปี

ลูกๆ ของข้าพเจ้าซึ่งเฝ้าดูอยู่ด้วยคงแปลกใจที่เห็นข้าพเจ้านำตำราวงมาบังเมื่อเห็นภาพทหารมหาดเล็กอังกฤษเชิญธงชาติของประเทศเขาลงจากเสาต่อหน้าพระพักตร์ Prince of Wales และโดยเฉพาะอย่างยิ่งท่าทางของทหารจีนสวมท็อปปู้ดด้วยสีหน้าภาคภูมิใจเป็นพิเศษสะบัดธงชาติจีนคอมมิวนิสต์ผืนใหญ่ขณะเชิญขึ้นสู่เสาในระดับสูงกว่าธงใหม่ของเขตปกครองพิเศษฮ่องกงอย่างเห็นได้ชัด

ความรู้สึกเศร้าใจก็ด้วยเหตุผลหลายประการ ประเด็นหนึ่งน่าจะเป็นเพราะเสียดายความรู้สึกอันดีที่ได้รับตลอดเวลาสองปีเศษที่เป็นกงสุลใหญ่ ณ เมืองฮ่องกงเมื่อปี 1974-สิ้นปี 1976 โดยในระหว่างนั้นได้ทำงานตามที่ได้รับควมไว้วางใจจากรัฐบาลให้ปฏิบัติโดยได้รับความร่วมมือทั้งจากรัฐบาลฮ่องกงของอังกฤษและมิตรประเทศทั้งหลาย และที่แน่ที่สุดมิใช่ความรู้สึกต่อต้านจีน เนื่องจากได้ติดต่อประสานงานกับตัวแทนของเขาทั้งในเรื่องราชการและเรื่องส่วนตัวด้วยความเป็นกันเองอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งผู้มีใจเป็นธรรมย่อมจะยอมรับส่วนเกื้อกูลของข้าพเจ้าในหลายสิ่งหลายอย่างที่ได้ทุ่มเททำไปในกระบวนการสถาปนาสัมพันธภาพทางการทูตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐ

ประชาชนจีน และเมื่อนาย ไจ เจ้อ หมิน ผู้เป็นเอกอัครราชทูตจีนคนแรกประจำประเทศไทย พร้อมด้วยนาย จาง จีว หวน ล่ามภาษาไทยวัยหนุ่มซึ่งหลายปีต่อมาได้เป็นเอกอัครราชทูตประจำไทยเช่นกัน จะเดินทางผ่านฮ่องกงไปรับตำแหน่งที่กรุงเทพฯ ข้าพเจ้าได้นำรถไปให้การต้อนรับเมื่อทั้งสองเดินทางถึงฮ่องกงที่สถานีรถไฟทางฝั่งเกาลูน พาไปรับประทานอาหารกลางวันและอำนวยความสะดวกตลอด จนพาไปส่งขึ้นเครื่องบินต่อไปรับตำแหน่งโดยเรียบร้อย

อย่างไรก็ดี น้ำตาของข้าพเจ้าสะท้อนความรู้สึกอันลึกซึ้งกว่าเหตุผลต่างๆ ที่กล่าวมา เบื้องลึกแล้ว ข้าพเจ้าเป็นห่วงชาวฮ่องกงว่า สักวันหนึ่งเขาจะสูญเสียความเป็นเสรีชนที่เขาคุ้นชินมา เพราะเจ้าเมืองใหม่ที่โอบกอบรัดธงชาติด้วยท่าทางภาคภูมิใจไปเมื่อก่อนหน้านั้น จะไม่ทนรอไปอีก 50 ปีตามพันธกรณีที่ระบุไว้อย่างแจ่มชัดใน “ปฏิญญาร่วม” ขออย่าว่าความรู้สึกเป็นห่วง นั้น ระคนกับความมุ่งหวังในทางที่ดีว่า จีนคงจะถือตามคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้ซึ่งนายกรัฐมนตรี จ้าว สี หยางแห่งจีนและนายกรัฐมนตรีมากาเร็ต แธตเชอร์แห่งสหราชอาณาจักร ได้ลงนามร่วมกันไว้ว่าเป็นความตกลงระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันทางกฎหมายทั้งฉบับโดยคู่ภาคีได้จดทะเบียนไว้กับสหประชาชาติเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน ค.ศ. 1985 ตามมาตรา 102 ของกฎบัตรสหประชาชาติ และสำนักเลขาธิการฯ ได้พิมพ์เผยแพร่เรียบร้อยแล้วในทันทีตามกระบวนการในกฎบัตร

เสรีภาพอันควรแก่การห่วงหาเป็นมรดกตกทอดของวิถีชีวิตที่ชาวฮ่องกงยึดถือมาตลอดเวลาที่อยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษ เสมือนเป็นสมบัติที่ได้รับมอบมาในฐานะชาวเมืองขึ้น แทนการกดขี่ข่มเหงที่เจ้าอาณานิคมมักจะประดิดประดอยต่อชาวเมืองขึ้นแห่งอื่นๆ ในโลก

ชาวฮ่องกงจึงดำรงชีวิตมาด้วยวิถีนั้น ซึ่งได้ขยายวงไปถึงระบบการค้าเสรี เมืองท่าเสรี ทุนนิยมทางเศรษฐกิจ การใช้หลักนิติธรรมหรือ rule of law มีฝ่ายตุลาการอันเป็นอิสระปราศจากการแทรกแซงโดยอำนาจภายนอก มีสิทธิในการแสดงออก และมีสิทธิในการชุมนุม โดยองค์รวมคือความเป็นประชาธิปไตยนั่นเอง

จีนเองเป็นฝ่ายให้คำมั่นอันทรงคุณค่าแก่มนุษยชาติ ดังปรากฏใน “ปฏิญญาร่วม” และคำประกาศนโยบายที่ขยายความในภาคผนวก ว่าในระยะเปลี่ยนผ่านจนถึงปี ค.ศ. 2047 ส่องกงไม่ต้องยึดถือ “ระบบสังคมนิยมที่ใช้ปฏิบัติในแผ่นดินใหญ่” ทำให้อดนึกไม่ได้ถึงคำกล่าวของ เต็ง เสี่ยว ผิง ซึ่งมีบทบาทในการเจรจาไม่น้อย ว่าไม่ว่า “แม่ว่าจะสีขาวหรือดำ ตราบใดที่ยังจับหนูได้” ก็ยังยอมรับ ข้าพเจ้าไม่อยู่ในฐานะจะตั้งปัญหาถึงน้ำใสใจจริงของรัฐบาลของท่านนั้นซึ่งมีส่วนสำคัญให้จีนบุกเบิกแนวทางอันนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าของสาธารณรัฐประชาชนจีนหลายปีหลังจากที่ท่านวายชนม์

วันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1976 ข้าพเจ้าและครอบครัว ซึ่งรวมลูกสาวผู้หนึ่งที่ถือกำเนิดในฮ่องกง ออกเดินทางไปรับหน้าที่ใหม่ อันเปลี่ยนวิถีชีวิตจากการทูตทวิภาคีเป็นพหุภาคี เปิดโอกาสให้ได้ดูแลและมีส่วนส่งเสริมผลประโยชน์ของมวลมนุษยจำนวนมาก อันได้แก่ผู้ลี้ภัยนับล้านจากสงครามในบ้านเกิดของเขาที่มาพักพิงในประเทศไทยด้วยการร่วมมือกับข้าหลวงใหญ่แห่งสหประชาชาติว่าด้วยผู้ลี้ภัย และมวลชนในฐานะพัฒนาน้อยที่สุดและกำลังพัฒนามากว่า 130 ประเทศในฐานะประธานกลุ่ม 77 ทั้งที่นครเจนีวาอันเป็นต้นกำเนิดของกลุ่มฯ และกรุงเวียนนา

ระหว่างเดินทางด้วยเครื่องบินของการบินไทยไปสู่ที่หมายปลายทาง ข้าพเจ้าได้ย้อนคิดถึง 2 ปีเศษที่ได้ไปใช้ชีวิต ณ เกาะน้อยๆ นอกฝั่งจีนแผ่นดินใหญ่ ซึ่งยังจำได้ไม่ลืมเลือนต่อมาจนทุกวันนี้ อาทิ—

การสนทนาในโอกาสที่ได้ไปอำลา Sir Murray McClellan ที่ชาวฮ่องกงเรียกตามสำเนียงพื้นเมืองว่า “หมักเล่โห่” ผู้ว่าราชการฮ่องกงตลอดเวลาที่อยู่ที่นี่ ด้วยความสนุกสนานและสะดวกทุกประการ และได้ไปพบกันอีกเมื่อท่านไปร่วมการประชุมเรื่องผู้ลี้ภัยจากอินโดจีนที่สหประชาชาติ ณ นครเจนีวา เนื่องจากฮ่องกงเป็นถิ่นแรกรับเช่นเดียวกับไทย

การได้ไปเยือนประเทศจีนเป็นครั้งแรกในชีวิตโดยเกาะท้ายแถวคณะของท่าน นายกรัฐมนตรีคิ่กฤทธิ์ ปราโมช คราวไปเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับจีนเมื่อปี 1975 โดยก่อนหน้านั้นที่คณะแวะระหว่างทางที่ฮ่องกง ท่านได้ไปนั่งพักผ่อนที่ทำเนียบกงสุลใหญ่ด้วยและมอบหนังสือ “โครงการดูในตู้” อันมีข้อความเกี่ยวกับบรรพบุรุษของ ข้าพเจ้าด้วย ท่านปรารภว่า บรรยากาศที่บ้านพัก “เหมือนขุนตาล” ที่ท่านโปรด

การที่เกือบจะเข้าตาจนเมื่อได้รับแจ้งจากฝ่ายจีนว่า คณะของท่านทูตอานันท์ ปันยารชุน ซึ่งไปเจรจากับจีนที่กรุงปักกิ่งเพื่อเตรียมการเปิดความสัมพันธ์ทางการทูต พลัดเที่ยวบินขากลับ ทำให้ต้องเดินทางโดยรถยนต์จากในจีนมาที่ชายแดนกับฮ่องกงอันจะต้องใช้เวลาอย่างมาก ข้าพเจ้าจึงตัดสินใจหารือกับผู้บังคับการ Air Auxiliary ของอังกฤษ และได้รับทราบความพร้อมใจจะช่วยแก้ปัญหาโดยส่งเครื่องบินเฮลิคอปเตอร์กู้ภัยสีเหลืองสด 2 เครื่อง พร้อมด้วยรถ Land Rover อีก 2 คันไปรับคณะของท่านทูตฯ ที่ด่านชายแดนนำข้ามทิวเขามาร่อนลงที่ลานจอดข้างเครื่องบินแอร์สยามที่สนามบินโคตต์ช่วยให้สามารถนำผลการเจรจาเสนอต่อรัฐบาลได้ทันกาล ที่น่าประทับใจได้แก่การที่ข้าพเจ้าได้เขียนจดหมายแสดงความขอบคุณไปยังผู้บังคับการบินอังกฤษ เขาได้ตอบขอบคุณกลับมาที่ให้โอกาสกองทัพอากาศอังกฤษได้ช่วยให้งานกิจสำคัญของฝ่ายไทยลุล่วงไปได้ ก่อนหน้านั้น ผู้บัญชาการทหารอากาศอังกฤษในฮ่องกงยังกรุณาให้เฮลิคอปเตอร์ 1 เครื่อง พร้อมนายทหารติดต่อนำข้าพเจ้าบินชมทิวทัศน์ทั่วฮ่องกงรวมทั้งจุดที่สามารถไปได้ใกล้ชายแดนจีนอีกด้วย

และที่ลืมไม่ได้ก็คืองานเลี้ยงอาหารส่งข้าพเจ้าโดยผู้อำนวยการใหญ่ของสำนักข่าวซิน หวา ซึ่งเป็นผู้แทนทางการของจีนในฮ่องกงของอังกฤษ อันน่าประทับใจในไมตรีจิตร มิตรภาพ นับเป็นการกระชับความรู้สึกอันดีกับจีนเป็นอย่างยิ่ง ฯลฯ

นักเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องเสรีภาพส่วนบุคคลชาวฮ่องกงได้เริ่มการเตรียมตัวที่จะไม่ยอมให้มีการลดทอนสิทธิของพวกเขาตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 1997 แล้ว เพราะเขาไม่แน่ใจว่าจีนจะยึดมั่นตามนโยบายที่ได้ประกาศไว้ อันได้แก่ถ้อยแถลงนโยบายประกอบ “ปฏิญญาร่วม” อันเป็นส่วนสำคัญของความตกลงระหว่างประเทศ ที่คูมาลัน อันได้แก่สาธารณรัฐประชาชนจีนกับสหราชอาณาจักรได้เจรจาจัดทำไว้ตามกระบวนการเช่นเดียวกับสนธิสัญญา ซึ่งนายกรัฐมนตรี Zhao Ziyang และ นายกรัฐมนตรี Margaret Thatcher ได้ลงนามกันไว้ที่กรุงปักกิ่งในวันที่ 19 ธันวาคม ค.ศ. 1984 โดยได้มีการแลกเปลี่ยนสัตยาบันสารเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม ค.ศ. 1985 และทั้งสองประเทศได้ขึ้นทะเบียนร่วมกันกับสหประชาชาติในวันที่ 12 มิถุนายน ค.ศ. 1985 ตามมาตรา 102 ของกฎบัตรสหประชาชาติ

ความในมาตรา 102 มีดังนี้ “Article 102 Every treaty and every international agreement entered into by any Member of the United Nations after the present Charter comes into force shall as soon as possible be registered with the Secretariat and published by it.”

ในกรณีที่มีความขัดแย้งกับพันธกรณีที่คูมาลันมีอยู่กับพันธกรณีในความตกลงระหว่างประเทศอื่นใด มาตรา 103 ระบุไว้ดังนี้ “Article 103 In the event of a conflict between the obligations of the Members of the United Nations under the present Charter and their obligations under any other international agreements, their obligations under the present Charter shall prevail.”

ชาวฮ่องกงจึงชุมนุมกันในงานที่ไม่มากนัก ตั้งแต่วาระแรก แม้จะไม่ได้มีการต่อต้านโดยตำรวจฮ่องกงก็ตาม ประจวบกับในวันที่ 1 กรกฎาคม เกิดเพลิงไหม้ครั้งใหญ่ในดินแดนอันไม่เกี่ยวกับการชุมนุม แต่ก็เป็ณสัญญาณถึงเหตุไม่สงบที่เกิดขึ้นหลายต่อหลายครั้ง ในเขตปกครองพิเศษ ชาวฮ่องกงจำนวนไม่น้อยได้ลี้ภัยไปยังไต้หวัน แต่เมื่อสถานการณ์ดูจะไม่บานปลาย ก็ได้ย้ายกลับมา

นักเคลื่อนไหววัยต่างๆ กัน แต่ส่วนใหญ่เป็นคนหนุ่มสาว มีการแสดงออกในทางต่างๆ เช่นกลุ่มที่ถือร่ม (Umbrella Movement) และการปฏิวัติร่ม (2014) โดยมีบางคนเป็นสมาชิกสหภาพนิติบัญญัติของฮ่องกงด้วย ข้อเรียกร้องเริ่มด้วยประเด็นของเสรีภาพทั่ว ๆ ไป และตกลึกมากขึ้นเป็นการต้องการสิทธิในการออกเสียงหรือ Universal Suffrage ซึ่งแกนนำเช่น Joshua Wong และ Nathan Law เริ่มเป็นชื่อที่รู้จักกันในต่างประเทศ เนื่องจากได้เดินทางไปร่วมการประชุมทางการเมืองในต่างประเทศ ทำให้รัฐบาลจีนได้กดดันให้ประเทศต่างๆ เช่นมาเลเซียและไทยผลักดันให้ออกจากประเทศ ซึ่งสมัยหนึ่งทางการของประเทศเหล่านี้ได้ทำตามคำขอของจีน

ทางการฮ่องกงได้ใช้กำลังตำรวจเป็นหลักในการควบคุมสถานการณ์ จนเมื่อปี 2019 รัฐบาลกลางที่กรุงปักกิ่งได้สั่งให้รัฐบาลฮ่องกงตรากฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน เพื่อจะให้ส่งผู้ประท้วงชาวฮ่องกงไปดำเนินคดีในแผ่นดินใหญ่ การชุมนุมประท้วงจึงเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ซึ่งประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศฯ ได้รายงานมาโดยละเอียดอีกทางหนึ่งแล้ว

สำหรับรัฐบาลสหราชอาณาจักร นั้น ได้แถลงข่าวประท้วงอย่างเป็นทางการหลายครั้ง ดังเช่นเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2019 อันเป็นวันครบรอบปีที่ 35 ของการลงนามในปฏิญญาร่วมว่าด้วยฮ่องกง ในฐานะที่เป็นความตกลงระหว่างประเทศอันมีผลผูกพันทางกฎหมายจนทุกวันนี้ นาย Dominic Raab รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหราชอาณาจักร แถลงว่า “This agreement between the UK and China made clear that Hong Kong’s high degree of autonomy, rights and freedoms would remain unchanged for 50 years. The undertakings made by China, including the right to freedom of expression, an independent judiciary and the rule of law are essential to Hong Kong’s prosperity and way of life.

“Hong Kong is experiencing its greatest period of turmoil since the handover. As a co-signatory of the Joint Declaration, the UK takes these commitments seriously and

supports their implementation through the ‘One Country, Two Systems’ framework. The only way to guarantee Hong Kong’s future success and stability is by respecting these and addressing the legitimate concerns of the people of Hong Kong through meaningful political dialogue.”

การประท้วงการจะออกกฎหมายส่งผู้ร้ายข้ามแดนทำให้รัฐบาลฮ่องกงถอนร่างกลับไปอย่างน้อย 2 ครั้งด้วยกัน ตามที่นางแครี ลัม หัวหน้าผู้บริหารหรือ Chief Executive ของรัฐบาลฮ่องกง แถลงออกมา อันน่าจะเป็นมูลเหตุให้รัฐบาลปักกิ่งถือโอกาสเปลี่ยนเป็นการออกกฎหมายว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติแทน เริ่มต้นด้วยการวางกรอบว่าจะครอบคลุมการกระทำใดบ้าง โดยคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีนเป็นฝ่ายริเริ่ม ซึ่งเมื่อมีข่าวลือตลอดออกมา เป็นธรรมดาที่ชาวฮ่องกงไม่น้อยจะประท้วง เนื่องจากในปีที่แล้วจนถึงต้นปีนี้ จำนวนผู้ประท้วงมากขึ้นอย่างปรากฏชัด บางวันนับล้าน ตำรวจปราบจลาจลและกองกำลังพิเศษได้ขัดขวางอย่างเต็มที่ การกระทบกระทั่งกันอย่างรุนแรงจึงเกิดขึ้น เนื่องจากการชุมนุมประท้วงได้ขยายวงไปในที่ต่าง ๆ รวมทั้งท่าอากาศยานระหว่างประเทศ สถานีขนส่งมวลชน และที่ทำการของรัฐบาล รวมทั้งสถานิติบัญญัติ โดยเจ้าหน้าที่ได้ใช้ระเบิดน้ำตาผสมพริกไทย กระสุนยางแม้กระทั่งอาวุธปืนด้วยกระสุนจริง บางครั้ง ในการควบคุมมวลชน ฝ่ายประท้วงได้ตอบโต้ด้วยการขว้างก้อนอิฐและหิน บางครั้งมีการเข้ายึดอาคารในสถานศึกษา เช่นที่เกิดขึ้นที่วิทยาลัยโปลีเทคนิคซึ่งใช้เวลาปราบปรามอยู่เป็นวัน โดยทั่วไป ฝ่ายประท้วงมิได้เริ่มใช้ความรุนแรง แต่จำต้องโต้ตอบเมื่อถูกเจ้าหน้าที่โจมตี ในระยะหลังเมื่อมีข่าวว่ากฎหมายว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (จีน) ผ่านสมัชชาประชาชนแห่งชาติที่กรุงปักกิ่งแล้ว ฝ่ายเจ้าหน้าที่ฮ่องกงได้ตั้งรับก่อนหน้าที่จะมีผู้ชุมนุมออกมาในท้องถนนเสียอีก โดยบุกเข้าปราบปรามทันที และจับกุมผู้ประท้วงไปนับร้อย

โดยที่การชุมนุมประท้วงและเรียกร้องประชาธิปไตยมีขึ้นในวันสุดสัปดาห์ต่อเนื่องกันตั้งแต่ปีที่แล้วว่า 7 เดือนและต่อมาประปรายในต้นปีนี้ซึ่งเริ่มเกิดโรคระบาด

อันลามมาถึงชายแดนฮ่องกง รัฐบาลกลางที่กรุงปักกิ่งได้ปรับเปลี่ยนนโยบาย โดยส่งแฉาอำนาจเหนือฮ่องกงอย่างชัดเจนและส่งทหารกองทัพปลดแอกประชาชนมาอยู่ใกล้เขตปกครองพิเศษ จนปัญหาฮ่องกงแปรสภาพเป็นประเด็นความขัดแย้งระหว่างประเทศขึ้น เพราะประจวบกับการที่จีนเริ่มใช้แนวทางการทูตในชื่อที่เรียกว่า “Wolf Warrior” ซึ่งนายหวัง อี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจีน ได้แถลงเป็นเชิงเตือนไว้พักใหญ่แล้ว ในช่วงที่จีน Assertive มากขึ้น แต่ในขั้นแรกอาศัยการดำเนินการด้านสารนิเทศ ด้วยการ tit-for-tat โดยใช้คนที่ทราบภาษาอังกฤษดีใช้ทวิตเตอร์ตอบโต้ทันควัน เดิมใช้นาย Zhao Lijian ขณะเป็นที่ปรึกษาประจำสถานเอกอัครราชทูตจีน ณ กรุงอิสลามาบัต ปากีสถาน เมื่อเดือนกรกฎาคม ปี 2019 และบัดนี้กลับมารับหน้าที่โฆษกกระทรวงการต่างประเทศจีน ส่วนนางสาว Hua Chunying ซึ่งเป็นอธิบดีกรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศจีน และเป็นผู้บังคับบัญชาของ Zhao มักจะทำหน้าที่ทั้งในการตอบโต้และแถลงข่าวอย่างเป็นทางการ โดย Hua Chunying ได้เปิดบัญชี (account) ทางทวิตเตอร์เมื่อเดือนตุลาคม 2019 และมีผู้ติดตามอ่านไม่น้อยกว่า 500,000 คน ในขณะเดียวกันจีนก็ได้แสดงออกทางการเมืองด้วยการทหารด้วย ดังที่เห็นในการปะทะกันกับทหารอินเดียแถบแคชเมียร์บนเทือกเขาหิมาลัยหลายรอบ การเพิ่มความกดดันต่อไต้หวัน การอ้างสิทธิเหนือทะเลจีนใต้ การกดดันทางการค้ากับออสเตรเลีย อันอาจเป็นเหตุให้ออสเตรเลียต้องทำความเข้าใจเพื่อความร่วมมือทางทหารกับอินเดีย การที่จีนเพิ่มงบประมาณทางการทหารอีกเป็นจำนวนมากโดยดัดแปลงเพื่อโครงการอื่นลง การซ้อมรบทางอากาศและทางทะเลใกล้กับหมู่เกาะพาราเซลส์ในทะเลจีนใต้ ประชันกับการซ้อมรบทางทะเลของกองทัพ Indo-Pacific Command ของสหรัฐอเมริกาประกอบด้วยเรือบรรทุกเครื่องบินขนาดใหญ่ 2 ลำเพิ่มจากการระดมกำลังทางเรือและอากาศที่ได้รายงานไว้ในประมวลฯ เมื่อเดือนที่แล้ว และที่เห็นชัดแจ้งที่สุดได้แก่กรณีของฮ่องกง โดยที่ทั้งหมดนี้มีนัยยะสำคัญยิ่งต่อการเมืองระหว่างประเทศ เพราะต้นเหตุหลักมาจากการตั้งตัวเป็นอริกับจีนของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ด้วยเหตุผลจากการเมืองภายในของสหรัฐ จึงจะขอแยกไปวิเคราะห์ในรายงานต่างหากถ้าเวลาและสุขภาพอำนวย เพราะตามรายงานล่าสุดในวันพฤหัสบดี ที่ 16

กรกฎาคม ตามเวลาในสหรัฐ ทรัมป์กำลังจะตัดสินใจว่าบาตรจีนเพิ่มมากขึ้นโดยจะห้ามสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์จีนทั้งหมดเข้าไปในประเทศ ส่วนความตกลงทางการค้าเพื่อยุติสงครามทางการค้าที่เขาก่อขึ้น นั้น ถือว่าถูกระงับไปแล้วโดยปริยาย เป็นความพลิกผันของสถานการณ์อันน่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในปีนี้ซึ่งคะแนนนิยมของทรัมป์ต่ำลงมากตามการสำรวจของทุกสำนัก อันสุ่มเสี่ยงต่ออันตรายในระดับโลกไม่น้อย เนื่องจากประธานาธิบดีทรัมป์ได้ลงนามในคำสั่งฝ่ายบริหารเรียกว่า Hong Kong Autonomy Act ยกเลิกสถานะพิเศษของฮ่องกง และสิทธิพิเศษทางการค้าและการลงทุน โดยไม่สนใจผลกระทบต่อชาวอเมริกัน 85.000 คนที่ทำธุรกิจไม่น้อยกว่า 1.300 กิจการอยู่ในฮ่องกงขณะนี้ ทางด้านการค้า นอกจากอัตราภาษีศุลกากรซึ่งจะปรับสูงขึ้นเท่ากับสินค้าจีนในช่วงสงครามการค้าแล้ว ดุลการค้าที่สหรัฐเคยได้เปรียบฮ่องกงเป็นมูลค่ามหาศาลก็ต้องแปรเปลี่ยนไปด้วย และยังมีข้อห้ามในส่วนที่เกี่ยวกับ sensitive product and technology weaponry และทรัพย์สินทางปัญญาอีกด้วย

การที่จีนได้บัญญัติกฎหมายว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติซึ่งมีผลใช้บังคับในคืนวันที่ 1 กรกฎาคม ศกนี้ คนเป็นกลางย่อมทราบดีว่าขัดกับคำมั่นสัญญาตามความตกลงระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันทางกฎหมาย ซึ่งจีนจะต้องเคารพ ตามภาษิตลาติน “Pacta sunt servanda” (Pact to be observed) เพื่อประโยชน์แก่ท่านผู้อ่าน จึงได้คัดเนื้อหาจากปฏิญญาร่วมมาไว้ที่ภาคผนวกของรายงานบทนี้ อัน กลุ่ม G-7 ในการประชุมครั้งที่ 45 ได้แถลงว่า “The G-7 reaffirms the existence and importance of the Sino-British Joint Declaration of 1984 on Hong Kong and appeals for avoidance of violence.” และเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2019 หลังจากทีกระทรวงการต่างประเทศจีนได้แถลงได้ว่าไม่มีประเทศหรือองค์กรใดมีสิทธิแทรกแซงกิจการภายในของจีน วุฒิสมาชิก Marco Rubio สังกัดพรรครีพับลิกันของสหรัฐได้ลงบทความ (op-ed) ในหนังสือพิมพ์วอชิงตันโพสต์ว่า “Most obviously, the Chinese Communist Party is preventing the city’s government from acting with the autonomy that Beijing had promised it in a legally binding 1984 international

treaty with Britain, under Hong Kong's Basic Law, and in China's diplomatic outreach to the United States and other nations.” วุฒิสมาชิกรูบีโอและวุฒิสมาชิกเท็ด ครูซ เป็นนักการเมืองอเมริกัน 2 ใน 3 คนที่ถูกรัฐบาลจีนห้ามเดินทางไปเยือนจีนเมื่อไม่กี่วันมานี้

สหราชอาณาจักรได้ประท้วงจีนครั้งแล้วครั้งเล่า เมื่อต้นเดือนกรกฎาคม ศกนี้ นาย Dominic Raab รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอังกฤษแถลงต่อ BBC และรอยเตอร์ว่า รัฐบาลสหราชอาณาจักรได้ “ประเมินกฎหมายว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ตามที่ได้รับการพิมพ์เผยแพร่เมื่อเวลาตีหกของวันอังคาร (ที่ 30 มิถุนายน) ด้วยความรอบคอบแล้วเห็นว่า It constitutes a clear violation of the autonomy of Hong Kong, and a direct threat to the freedoms of its people, and therefore I'm afraid to say it is a clear and serious violation of the Joint Declaration treaty between the United Kingdom and China.” และด้วยเหตุนี้ สหราชอาณาจักรจะเสนอให้ชาวฮ่องกงประมาณ 3 ล้านคนที่จะขอสัญชาติบริติชได้

ในวันพุธต่อจากนั้น นายกรัฐมนตรีบอริส จอห์นสันได้แถลงต่อสภาสัมัญในกรุงลอนดอนว่า “The enactment and imposition of this national security law constitute a clear and serious breach of the Sino-British Joint Declaration.” [He added] that Britain would stand by its pledge to give British National Overseas (BNO) passport-holders in Hong Kong a path to British citizenship, allowing them to settle in the United Kingdom. Reuters added that almost 3 million Hong Kong residents are eligible for the passport, and that there were 349,881 holders of the passports as of February.

หลังจากที่กฎหมายเริ่มมีผลใช้บังคับแล้ว แกนนำของฝ่ายนิยมประชาธิปไตย เช่น นายโจจั่ว หว่อง ได้ประกาศยุบพรรค Demosisto เพราะเห็นว่า ไม่มีประโยชน์อีกต่อไป เพราะผู้แทนของพรรคคงจะถูกข้อหาว่าขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้ง เช่นที่เขาถูกมาแล้วในปีก่อนเมื่อเขาสมัครเข้ารับเลือกตั้งสภาท้องถิ่น แต่โจจั่ว หว่องก็ยังพำนักอยู่ในฮ่องกง ส่วนจะมีใครหลบหนีไปต่างประเทศแล้วก็คน ยังไม่ปรากฏในรายงานข่าว มี

เฉพาะ นาย Nathan Law อายุ 27 ปี ซึ่งในชั้นแรก ปกปิดว่าเขาไปอยู่ที่ใด แม้จะไปปรากฏตัวในรายการ Global Public Square ของ Fareed Zakaria ทาง CNN เมื่อคืนวันอาทิตย์ที่แล้ว ซึ่งเขามีได้เปิดเผยว่าไปอยู่ ณ ที่ใด จนต่อมาอีกสองวัน Nathan Law ได้ให้สัมภาษณ์ Stephen Zackur ในรายการ Hard Talk ของสถานีโทรทัศน์ BBC ที่กรุงลอนดอน ซึ่งผู้จัดรายการได้เปิดเผยเองว่าเขาอยู่ในสหราชอาณาจักร เพื่อเป็นปากเสียงให้ฝ่ายเรียกร้องประชาธิปไตยในวงการระหว่างประเทศ โดย Nathan ย้ำว่าจีนจะต้องรับผิดชอบกับทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นในฮ่องกงทั้งในบัดนี้และต่อไป

ความเปลี่ยนแปลงหลายสิ่งหลายอย่างที่เกิดขึ้นแล้วในฮ่องกงเป็นกรณีเกี่ยวกับเสรีภาพในทางต่างๆ อาทิ—

ความเคลื่อนไหวของจีนที่จะจำกัดเสรีภาพของสื่อมวลชน ทั้งสื่อระหว่างประเทศและสื่อของฮ่องกงเอง แต่ไหนแต่ไรมา ฮ่องกงมิได้เป็นอุปสรรคในการทำหน้าที่ปกติของสื่อทุกประเภท จึงเป็นที่ตั้งของสื่อระดับโลกและเป็นที่ทำการส่วนภูมิภาคของสื่อต่างๆ เช่น The New York Times C.N.N. Bloomberg the Wall Street Journal CNBC The Financial Times AFP กับสำนักข่าวอีกจำนวนมาก รวมทั้งสำนักงานของนิตยสารอีกไม่น้อย แม้กระทั่งสถานีวิทยุและโทรทัศน์ “RTHK” ซึ่งได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลฮ่องกงก็กำลังถูกตั้งข้อกล่าวหาว่าเข้าข้างฝ่ายประท้วงเพื่อประชาธิปไตย คอลัมน์นิสต์ของ Apple Daily ซึ่งมี Jimmy Lai เศรษฐีชาวฮ่องกงเป็นนายทุน ก็ถูกฝ่ายข่าวกรองของจีนที่ปฏิบัติหน้าที่ในฮ่องกงเพ่งเล็งว่า “เป็นมือมืดที่มุ่งทำลายแผ่นดินใหญ่” เมื่อสถานการณ์กลับกลายเป็นเช่นนี้ The New York Times ได้ย้ายคณะทำงานจำนวน 1 ใน 3 ไปปฏิบัติหน้าที่ที่กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี ปัญหาที่เกิดขึ้นคือความยากลำบากในการขอวีซ่าในการอยู่ในฮ่องกง จนหวั่นเกรงกันว่าทางการอาจใช้การออก credential requirement เช่นที่ใช้กันอยู่ในจีนแผ่นดินใหญ่ อันทำให้เป็นการยากที่สื่อจะปกปิดแหล่งข่าว

สิทธิของชาวฮ่องกงที่จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติของฮ่องกงก็กำลังจะถูกถอดถอน ด้วยข้ออ้างว่าขาดคุณสมบัติ (Disqualified) โดยที่สภานิติบัญญัติ

ฮ่องกงมีกำหนดจะเลือกตั้งซ่อมในวันที่ 6 กันยายน ผู้สมัครจากฝ่ายนิยมประชาธิปไตยจึงถูกข้อห้ามไปแล้ว 6 คน รวมทั้ง Edward Leung ซึ่งถูกจำกัดด้วยข้อหาว่ามีส่วนในการก่อจลาจล

--๑๑๑--

ไต้หวันซึ่งถูกจีนแผ่นดินใหญ่กล่าวหาว่าละเมิดกฎเกณฑ์ 1 ประเทศ 2 ระบบและจะต้องถูกเล่นงานต่อไป หลังจากที่ไต้หวันเปิดที่ทำการรับชาวฮ่องกงที่หลบหนีกฎหมายว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติของจีนไปอยู่ที่เกาะไต้หวัน ได้จัดซ้อมรบทางต่างๆ เพื่อเตรียมพร้อมหากถูกจีนใช้กำลังข้ามช่องแคบ ได้เตือนฝ่ายต่างๆ ให้ระวังเงินใช้การทูตแบบยึดตัวประกัน (Hostage Diplomacy) ในกรณีของฮ่องกง เหมือนกับที่ทำกับนักการทูตแคนาดา 2 คน ซึ่งถูกข้อหาว่ากระทำความผิด หลังจากทางทางการแคนาดาส่ง Chief Financial Officer ของบริษัท หว่า เหวย แก่สหรัฐตามคำเรียกร้องของประธานาธิบดีทรัมป์

ANNEX: JOINT SINO-BRITISH DECLARATION REGARDING HONG KONG

The Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of the People's Republic of China have reviewed with satisfaction the friendly relations existing between the two Governments and peoples in recent years and agreed that a proper negotiated settlement of the question of Hong Kong, which is left over from the past, is conducive to the maintenance of the prosperity and stability of Hong Kong and to the further strengthening and development of the relations between the two countries on a new basis. To this end, they have, after talks between the delegations of the two Governments, agreed to declare as follows:

1. The Government of the People's Republic of China declares that to recover the Hong Kong area (including Hong Kong Island, Kowloon and the New Territories, hereinafter referred to as Hong Kong) is the common aspiration of the entire Chinese people, and that it has decided to resume the exercise of sovereignty over Hong Kong with effect from 1 July 1997.

2. The Government of the United Kingdom declares that it will restore Hong Kong to the People's Republic of China with effect from 1 July 1997.

3. The Government of the People's Republic of China declares that the basic policies of the People's Republic of China regarding Hong Kong are as follows:

(1) Upholding national unity and territorial integrity and taking account of the history of Hong Kong and its realities, the People's Republic of China has decided to establish, in accordance with the provisions of Article 31 of the Constitution of the People's Republic of China, a Hong Kong Special Administrative Region upon resuming the exercise of sovereignty over Hong Kong.

(2) The Hong Kong Special Administrative Region will be directly under the authority of the Central People's Government of the People's Republic of China. The Hong Kong Special Administrative Region will enjoy a high degree of autonomy, except in foreign and defence affairs which are the responsibilities of the Central People's Government.

(3) The Hong Kong Special Administrative Region will be vested with executive, legislative and independent judicial power, including that of final adjudication. The laws currently in force in Hong Kong will remain basically unchanged.

(4) The Government of the Hong Kong Special Administrative Region will be composed of local inhabitants. The chief executive will be appointed by the Central People's Government on the basis of the results of elections or consultations to be held locally. Principal officials will be nominated by the chief executive of the Hong Kong Special Administrative Region for appointment by the Central People's Government. Chinese and foreign nationals previously working in the public and police services in the government departments of Hong Kong may remain in employment. British and other foreign nationals may also be employed to serve as advisers or hold certain public posts in government departments of the Hong Kong Special Administrative Region.

(5) The current social and economic systems in Hong Kong will remain unchanged, and so will the life-style. Rights and freedoms, including those of the person, of speech, of the press, of assembly, of association, of travel, of movement, of correspondence, of strike, of choice of occupation, of academic research and of religious belief will be ensured by law in the Hong Kong Special Administrative Region. Private property, ownership of enterprises, legitimate right of inheritance and foreign investment will be protected by law.

(6) The Hong Kong Special Administrative Region will retain the status of a free port and a separate customs territory.

(7) The Hong Kong Special Administrative Region will retain the status of an international financial centre, and its markets for foreign exchange, gold, securities and futures will continue. There will be free flow of capital. The Hong Kong dollar will continue to circulate and remain freely convertible.

(8) The Hong Kong Special Administrative Region will have independent finances. The Central People's Government will not levy taxes on the Hong Kong Special Administrative Region.

(9) The Hong Kong Special Administrative Region may establish mutually beneficial economic relations with the United Kingdom and other countries, whose economic interests in Hong Kong will be given due regard.

(10) Using the name of 'Hong Kong, China', the Hong Kong Special Administrative Region may on its own maintain and develop economic and cultural relations and conclude relevant agreements with states, regions and relevant international organisations.

The Government of the Hong Kong Special Administrative Region may on its own issue travel documents for entry into and exit from Hong Kong.

(11) The maintenance of public order in the Hong Kong Special Administrative Region will be the responsibility of the Government of the Hong Kong Special Administrative Region.

(12) The above-stated basic policies of the People's Republic of China regarding Hong Kong and the elaboration of them in Annex I to this Joint Declaration will be stipulated, in a Basic Law of the Hong Kong Special Administrative Region of the People's Republic of China, by the National People's Congress of the People's Republic of China, and they will remain unchanged for 50 years.

4. The Government of the United Kingdom and the Government of the People's Republic of China declare that, during the transitional period between the date of the

entry into force of this Joint Declaration and 30 June 1997, the Government of the United Kingdom will be responsible for the administration of Hong Kong with the object of maintaining and preserving its economic prosperity and social stability; and that the Government of the People's Republic of China will give its cooperation in this connection.

5. The Government of the United Kingdom and the Government of the People's Republic of China declare that, in order to ensure a smooth transfer of government in 1997, and with a view to the effective implementation of this Joint Declaration, a Sino-British Joint Liaison Group will be set up when this Joint Declaration enters into force; and that it will be established and will function in accordance with the provisions of Annex II to this Joint Declaration.

6. The Government of the United Kingdom and the Government of the People's Republic of China declare that land leases in Hong Kong and other related matters will be dealt with in accordance with the provisions of Annex III to this Joint Declaration.

7. The Government of the United Kingdom and the Government of the People's Republic of China agree to implement the preceding declarations and the Annexes to this Joint Declaration.

8. This Joint Declaration is subject to ratification and shall enter into force on the date of the exchange of instruments of ratification, which shall take place in Beijing before 30 June 1985. This Joint Declaration and its Annexes shall be equally binding.

บทวิเคราะห์

ความขัดแย้งระหว่างจีนกับสหรัฐ และผลกระทบต่อการเมืองระหว่างประเทศ

ความห่วงกังวลว่าทรัมป์จะใช้กลวิธีหลายด้านเพื่อให้เขาคงเป็นผู้นำสหรัฐต่อไป อันมีผลที่ตามมาเป็นความไม่สงบทั้งภายนอกประเทศและภายใน เริ่มมีความเป็นไปได้มากขึ้นในปัจจุบันนี้ เมื่อนายโดนัลด์ ทรัมป์สั่งการฝ่ายต่างๆ ในรัฐบาลให้ดำเนินการก่อการกระทบกระทั่งกับจีนเพิ่มจากสงครามทางการค้าด้วยการรับมือกับจีนที่ได้ทำการออกอาชญากรรมอาชญากรรมอีกฝ่ายหนึ่งและการสร้างสถานการณ์ภายในตามมลรัฐและเมืองต่างๆ ที่มีผู้บริหารสังกัดพรรคเดโมแครต อันเป็นพรรคเดียวกับอดีตประธานาธิบดีบารัค โอบามาและอดีตรองประธานาธิบดีโจ ไบเดน ซึ่งเป็นคู่แข่งของโดนัลด์ ทรัมป์ในการเลือกตั้งประธานาธิบดีในอีก 3 เดือนเศษ นับจากนี้ (วันที่ 23 กรกฎาคม) และฝ่ายสืบสวนและสอบสวนอเมริกันได้กล่าวหาว่าจีนได้กระทำการจารกรรมตามเมืองต่างๆ ภายในสหรัฐทั่วไปหมด ในสายตาของนาย Christopher Wray ผู้อำนวยการ FBI จีนเป็นภัยคุกคามสหรัฐมากที่สุด ทำให้เขา “ต้องเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวของจีนทุก 9 ชั่วโมง”

ผลการสำรวจคะแนนนิยมทั่วประเทศ อันแสดงว่า โจ ไบเดน มีคะแนนนำจากโพลล์ทุกสำนักอย่างมีนัยยะสำคัญรวมทั้งสื่อฝ่ายขวาเช่น FOX News ด้วย สร้างความวิตกกังวลให้แก่โดนัลด์ ทรัมป์เป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นคนที่ไม่ยอมรับความพ่ายแพ้มาตลอด จึงไม่น่าประหลาดใจที่เพราะเหตุใดนักจิตวิทยา รวมทั้ง Mary Trump หลานสาวแท้ๆ ของตนเองซึ่งเป็น Clinical psychologist จึงแต่งหนังสือ Too Much and Never Enough: How My Family Created the World's Most Dangerous Man ที่วางตลาดและขายหมดแล้วในวันนี้ ได้กล่าวว่าทรัมป์มีอาการ Narcissism อันเป็นความผิดปกติทางบุคลิกภาพ (Personality Disorder) อยู่ในโลกที่ไม่เป็นความจริง ชอบการยกยอและยกย่อง บางทีเห็นว่าตัวเองอยู่เหนือผู้อื่น นิยมการเรียกร้องความจงรักภักดีจากทุกคนที่ทำงานกับเขาเช่น

กรณีที่เขาปลดอดีตผู้อำนวยการ FBI ฯลฯ อาการเช่นนี้เป็นการวิเคราะห์ของนักจิตวิทยาชาวอเมริกันเป็นจำนวนมาก หลานสาวเขากล่าวว่า ทรัมป์เป็นเช่นนี้มาแต่เด็กและรุนแรงขึ้นเมื่อเติบโตใหญ่ ตั้งแต่นี้ไปอาการจะหนักขึ้น นักจิตวิทยาบางคนเรียกทรัมป์ว่า เป็นอาวุธที่สามารถสร้างความสับสนได้อย่างกว้างขวาง (Weapon of mass confusion) เพราะเป็นคนไม่อยู่กับร่องกับรอย เปลี่ยนไปเปลี่ยนมา และมี Attention span สั้น บรรดาที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงแห่งชาติหลายคนเห็นว่า ทรัมป์ขาดความเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี พลเอกนอกการชาการเจมส์ แมตทิส อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของทรัมป์มีความเห็นในทำนองเดียวกัน นาย John Bolton ที่ปรึกษาด้านความมั่นคงแห่งชาติคนก่อน ได้เปิดเผยในหนังสือ The Room Where It Happened ว่าในการประชุมกลุ่ม 20 ที่นครโอซากา ทรัมป์ได้ขอให้ประธานาธิบดี สี จิ้นผิง แห่งจีนช่วยให้ตนได้ตำแหน่งประธานาธิบดีอีกหากจีนจะซื้อผลิตผลทางการเกษตรของสหรัฐจากภาคกลางค่อนข้างตะวันตกให้มาก ๆ เช่นที่เคยทำมาก่อนก็จะช่วยให้เขาได้เสียงจากเกษตรกรอเมริกันได้มาก และเขาสันนิษฐานการที่จีนจะจับชาวซินเจียงและอุยกูร์เข้าค่ายกักกัน (concentration camps) อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามมาตรฐานของสหรัฐอย่างชัดแจ้ง เพราะเป็นการล้างเผ่าพันธุ์ แต่นักวิเคราะห์หลายคนเห็นว่าความรู้สึกของทรัมป์ต่อจีน นั้น เอาแน่ไม่ได้ ยิ่งความรู้สึกต่อสี จิ้นผิง แล้วยิ่งอ่านยากขึ้นอีก เนื่องจากตามปกติเขาชอบผู้นำต่างประเทศฝ่ายอำนาจนิยมเช่นสี จิ้นผิง และวลาดิมีร์ ปูติน อยู่แล้ว แม้ว่าในกรณีปูติน จะมีเหตุปัจจัยที่ลึกลับซับซ้อนโดยจำเพาะ ซึ่งได้กล่าวถึงแล้วในวิเคราะห์ข่าวหลายฉบับก่อนหน้านี้

เมื่อตอนที่ทรัมป์จะไล่นาย Rex Tillerson ออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐโดยแจ้งผ่านทางทวิตเตอร์ เขาได้สับประมาท Rex ว่า ไร้เง่า ส่วนเขาเองนั้นมี IQ สูงกว่ามาก ต่อจากนั้นทรัมป์เรียกตนเองว่าเป็น “Stable Genius” การที่เขาเองทำตัวเป็นคนเหยียดผิว นั้น มีประวัติมาเก่าแก่ทั้งในกรณีที่เขาไม่ยอมให้คนแอฟริกันอเมริกันมาเข้าพักในอพาร์ทเมนต์ที่บิดามอบให้เขาจัดการ จนใน

ที่ศาลในนิวยอร์กได้สั่งการให้เขายอมรับ มิฉะนั้นจะผิดกฎหมายว่าด้วยการเลือกปฏิบัติ เมื่อเขาทราบว่า มีคนผิวสีมาทำงานในบริษัทของเขา ทรัมป์ได้ไล่ให้ออกไป เพราะคนเช่นนั้นจะมาจับเงินของบริษัทเขาไม่ได้ แต่ที่ยึดเยื้อมากได้แก่กรณีที่เกี่ยวข้องกับ Central Park Five เมื่อทรัมป์เรียกร้องให้นำชายผิวสี 5 คนซึ่งถูกศาลปล่อยตัวจากการที่ถูกกล่าวหาในชั้นแรกว่าฆ่าคนใน Central Park แต่การสอบสวนแสดงชัดว่า ดีเอ็นเอ ของทั้ง 5 ไม่ตรงกับผู้ต้องหาตัวจริง ซึ่งทรัมป์ก็ไม่ยอมรับผลการพิจารณาคดีใดๆ ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง และได้ลงพิมพ์แจ้งความให้นำทั้ง 5 ไปประหารชีวิตต่อมาอีกหลายปี จนตัวเองเข้าสู่วงการเมืองอเมริกัน จึงระงับเรื่องไป

ในการเลือกตั้งเมื่อปี 2016 นายทรัมป์ซึ่งใช้กลวิธีต่างๆ ที่ข้าพเจ้าได้นำหลักฐานมา รายงานไว้ละเอียดแล้ว รวมทั้งความช่วยเหลือจากรัสเซียภายใต้ปูติน ทำให้เขาได้ชัยชนะ ด้วยคะแนนของคณะผู้เลือกตั้งหรือ Electoral College อย่างเฉียดฉิว แต่แพ้คะแนน Popular Vote ทั่วประเทศของฮิลลารี คลินตันถึงเกือบ 3 ล้านเสียง เขาได้พยายามให้สืบสวนว่าการเลือกตั้งครั้งนั้นมีการออกเสียงอย่างไม่ถูกกฎหมายมากมาย โดยมีการตั้งคณะสืบสวนมาหลายชุด ซึ่งทั้งหมดก็พบว่าไม่มีการโกงการเลือกตั้งในที่ใดทั่วทุกเขตแม้พรรครีพับลิกันจะเป็นฝ่ายกำหนดเขตให้พรรคได้เปรียบ (Gerrymandering) มาบัดนี้ ซึ่งได้กล่าวแล้วถึงความเป็นไปได้อย่างมากว่า โจ ไบเดน อาจจะชนะทรัมป์แบบถล่มทลาย แม้ในเขตที่เรียกว่า Battleground and Swing States ทรัมป์จึงใช้แนวที่เคยใช้ในการอภิปรายตัวต่อตัวกับฮิลลารี คลินตันเมื่อปี 2016 ว่าเขาจะไม่ตอบว่าจะยอมรับหรือไม่ยอมรับผลการเลือกตั้งครั้งนี้ ส่อเจตนาว่าเขาคงจะหาว่าการเลือกตั้ง 2020 โกงกันอย่างโจ่งแจ้ง และเขาได้เริ่มแล้วด้วยการไม่ยอมรับการออกเสียงโดยทางไปรษณีย์ ซึ่งเขาอ้างว่าเปิดโอกาสให้มีการโกงการออกเสียง แต่ผู้มีส่วนรับผิดชอบในการเลือกตั้งไม่เห็นด้วยกับข้ออ้างของเขา และผู้สังเกตการณ์ที่เป็นกลางกล่าวว่า Mail-In Balloting ไม่ช่วยในการโกง แต่ถ้าค่ายทรัมป์จะค้านผลการเลือกตั้ง การออกเสียงทางไปรษณีย์ซึ่งทรัมป์เองก็ใช้จะมีหลักฐานแจ้งชัดว่าผู้ออกเสียงเป็นใครแน่ สามารถตรวจได้เพราะเป็นลายลักษณ์

อักษร แต่อาจเสียเวลาไม่น้อยในการตรวจสอบหลักฐานที่มีอยู่แน่และจะไม่สูญหายไปไหน

การวิเคราะห์นายโดนัลด์ ทรัมป์อย่างละเอียดเท่าที่นำเสนอมานี้จำเป็นเพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความตึงเครียดระหว่างอภิมหาอำนาจอันดับหนึ่งของโลกกับมหาอำนาจที่กำลังจะขึ้นมาแข่งขันเป็นระดับเดียวกัน แม้จะยังไม่สามารถแข่งหน้าได้ในวันนี้ก็ตาม เพราะสหรัฐยังมีอาวุธยุทธโปกรณ์มากกว่าทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

วิกฤตการณ์ในความสัมพันธ์กับจีนเป็นผลจากการทำตัวของนายโดนัลด์ ทรัมป์เอง เพราะขาดความรู้ความเข้าใจในความซับซ้อนของการเมืองระหว่างประเทศ ความหลงตัวเองเป็นมูลเหตุหลักที่เขาไม่รู้เท่าทันความมุ่งหวังของผู้นำจีนคนปัจจุบันที่ในสายตาของคนภายนอกเห็นว่า เป็นคนสุขุมคัมภีรภาพแต่คิดลึกและใฝ่อำนาจ ที่น่าจะอ่านออกในบัดนี้ได้แก่วิสัยทัศน์แบบผู้นำจีนแต่โบราณ ตามแนวคิดของขงจื้อซึ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของ Deep State อันผลักดันให้เขาเรื่องอำนาจเหนือผู้อื่นและกลายเป็นผู้นำโดยปราศจากคู่แข่งทางการเมืองภายในโดยนอกจากจะทำให้จีนสามารถครอบงำอิทธิพลในอดีตแล้ว เขาได้ขยายอำนาจและอิทธิพลไปในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลกด้วยการสานต่อนโยบายของอดีตผู้นำบางคน que เริ่มแผ่อำนาจทางทะเลและมหาสมุทรและการนำเสนอ นโยบาย หรือยุทธศาสตร์ One Belt One Road หรือทางสายไหมแห่งศตวรรษที่ 21 โดยมีจีนเป็นต้นทาง ซึ่งอินเดียและญี่ปุ่นปฏิเสธที่จะไปร่วมการประชุมระดับสุดยอดด้วยเพราะอ่านสถานการณ์ได้ถูกต้อง ตามบทวิเคราะห์ของ บีบีซี ความเคลื่อนไหวเชิงรุกของสี จิ้นผิง “show that he is more committed than ever to his legacy project of the great rejuvenation of the Chinese nation.”

บททดสอบสำคัญได้แก่การบริหารจัดการโรคระบาดโคโรนา ไวรัส 2019 ซึ่งการรับมือกับโรคในรอบแรกแสดงให้เห็นแล้วว่า จีนได้รับความสำเร็จน่าพอใจเพียงไร แม้กระทั่งนายทรัมป์เองก็ได้กล่าวชื่นชมผลงานภายใต้การนำของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง ในขณะที่ภายใต้การนำอันล้มเหลวของประธานาธิบดีทรัมป์ สหรัฐกลายเป็นประเทศที่มีผู้

ติดเชื้อมากที่สุดในโลกติดต่อกันมาหลายเดือนแล้วคือกว่า 4 ล้านคนในเวลาอันสั้นและมีคนถึงแก่ชีวิตกว่าหนึ่งแสนศพ จนในบางมลรัฐต้องใช้รถบรรทุกชนิดมีเครื่องทำความสะอาดเก็บศพเพื่อรอการทำพิธีฝังตามประเพณี ไม่แต่เท่านั้นแทนที่จะเปลี่ยนวิธีการตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนักวิทยาศาสตร์การแพทย์กลับสั่งให้บรรดาโรงพยาบาลทั้งหลายแจ้งตัวเลขผู้ป่วยและข้อมูลทั้งหมดไปให้กระทรวงสาธารณสุขและบริการประชาชน โดยไม่ส่งไปให้ ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคหรือ Centers for Disease Control and Prevention – CDC ซึ่งเคยรับมือกับโรคระบาดใหญ่ทั้งในสหรัฐและให้ความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ทั่วโลกภายใต้รัฐบาลประธานาธิบดีคนอื่นโดยมีศูนย์บัญชาการอยู่ในฝ่ายความมั่นคงของทำเนียบขาว แต่ถูกรัฐบาลทรัมป์สั่งยุบ

และโดยที่การตรวจหาเชื้อหรือที่เรียกกันว่า Testing ช่วยมากในการหาผู้ที่แพร่กระจายโรค ประธานาธิบดีทรัมป์กลับเก็บงบประมาณหลายพันล้านดอลลาร์ที่สามารถช่วยให้สหรัฐรับมือกับโรคระบาดใหญ่ดังเช่นที่สั่งการให้สหรัฐออกเงินช่วยเหลือการตรวจเมื่อเชื้อระบาดแต่แรกเริ่มเพราะเกรงว่าจะทำให้ตัวเลขคนป่วยเพิ่มมากขึ้น (ตามคำชี้แจงของ Dr. Tom Friedman อดีตผู้อำนวยการ CDC) และปัจจุบันนี้ ทำให้วุฒิสมาชิกอิสระ Angus King จากมลรัฐเมนกล่าวว่า “สร้างความงุนงง” ให้แก่บรรดาสมาชิกสภาทั้งหลายซึ่งได้อนุมัติงบประมาณส่วนนี้ไปนานแล้ว ในการปราศรัยหาเสียงที่เมือง Tulsa มลรัฐโอคลาโฮมา ประธานาธิบดีทรัมป์ได้ย้ำถึงความไม่จำเป็นที่จะตรวจหาเชื้ออีกคำรบหนึ่งด้วยเหตุผลเดิม ทำให้สื่อแนวขวา FOX News เสนอผลการประเมินว่า ความสามารถในการบริหารจัดการโรคระบาดโควิด 19 จะเป็นตัวชี้ขาดว่าผู้สมัครคนใดจะเป็นผู้ชนะการเลือกตั้งในอีก 100 วัน 15 ชั่วโมงนับจากวันและเวลาที่เสนอผลการประเมินดังกล่าว ในขณะที่พิมพ์เรื่องนี้อยู่ CNN ก็เสนอข่าวว่า โควิดน่า ไวรัสจะเป็น “The single most important issue” ในการเลือกตั้งในวันที่ 3 พฤศจิกายน ศกนี้ และยกตัวอย่างว่าด้วยคะแนนจากการวัดผลในระดับที่ใจ ไบเดนได้รับอยู่ในขณะนี้ ผลต่อทรัมป์ก็คงเป็นเช่นที่

Gerald Ford Jimmy Carter และ George H.W. Bush เคยได้รับมาคือเป็นประธานาธิบดีได้เพียงสมัยเดียว

อีกกรณีหนึ่งได้แก่การกล่าวหาว่า ไวรัสตัวนี้หลุดมาจากห้องทดลองในอุ้งแขนของจีน ซึ่งไม่มีหลักฐานที่เชื่อถือได้ แต่ก็ทำให้ทรัมป์เรียกชื่อโรคว่า Chinese Virus และรัฐมนตรีต่างประเทศปอมเปโอเรียกว่า Wuhan Virus ในส่วนของจีนได้เดินแต่หมิ่นเหม่กว่าด้วยการส่งเครื่องบินนำแพทย์/พยาบาล ยาและเวชภัณฑ์ที่จีนมีอยู่มากไปให้อิตาลี ฝรั่งเศส อิหร่าน เซอร์เบีย และประเทศอื่นๆ ทั่วโลก ทำให้เกิดความขัดแย้งและ Tit-for-Tat กันอยู่นาน โดยทรัมป์ได้กล่าวหาว่าจีนเป็นต้นเหตุของเชื้อ ในขณะที่จีนหาว่า ทหารสหรัฐได้แพร่กระจายโรคนี้ในรูปของการทำสงครามชีวภาพหรือ Germ Warfare หรือ Biological Warfare

ต้องไม่ลืมว่า ทรัมป์มีนิสัยกล่าวเท็จเป็นประจำ โดยสื่อมวลชนในสหรัฐต้องมีผู้ทำหน้าที่ Fact Checker เช่นหนังสือพิมพ์วอชิงตัน โพสต์ทำเป็นสถิติว่าทรัมป์ได้กล่าวเท็จและอ้างข้อมูลต่างๆ อันไม่เป็นความจริงไปกว่า 20,000 ครั้งใน 3 ปีที่ดำรงตำแหน่ง หลานสาวของเขาได้วิเคราะห์ว่า เมื่อกล่าวเท็จไปแล้ว สมองของเขาจะบันทึกว่าเป็นความจริง และฝังลึกเป็น Mindset ไปนาน ในปี 2016 ที่มีการเลือกตั้ง นิตยสาร The Economist ได้ลงบทความเกี่ยวกับนิสัยผิดธรรมดาของคนจะเป็นผู้นำในด้านนี้โดยละเอียดในเล่มที่มีหน้าปกซึ่งเรียกทรัมป์ว่า Lord of the Lies

สิ่งที่ทรัมป์และคณะที่ปรึกษามองข้ามไปได้แก่สถานะความเป็นผู้นำของ “โลก” นั้น ได้สึกกร่อนไปแล้ว ในขณะที่ทรัมป์มุ่งสร้างเป็นนโยบายหลักคือ America First นั้นจีนก็สามารถที่จะถือว่าจีนจะใช้ China First ได้เช่นกันถ้าเป็นผลประโยชน์แห่งชาติของตน

แม้จะได้กล่าวก่อนหน้านี้ว่าความรู้สึกของทรัมป์ต่อ สี จิ้นผิง นั้นไม่แน่นอน แต่ทัศนคติต่อต้านจีน นั้น ทรัมป์มักจะเห็นว่าจีนเอาเปรียบสหรัฐอยู่บ่อยครั้งตั้งแต่ในช่วงหาเสียง

เพื่อการเลือกตั้งเมื่อปี 2016 โดยโจมตีว่าจีน manipulate เงินตรา ซึ่งนายปีเตอร์ นาวารโร ที่ปรึกษาด้านการค้าและการผลิตอุตสาหกรรมของทรัมป์ได้นำไปใช้กับแองเกลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรีเยอรมนีด้วย อันไม่ตรงกับข้อเท็จจริงทั้งสองกรณี จริงอยู่นานมาแล้ว อาจจะมีข้อกล่าวหาจีนในด้านนี้ แต่ในระยะหลังมานี้ จีนได้ปฏิบัติการในกรอบของ กองทุนการเงินระหว่างประเทศเพื่อจะทำให้เงินตราของตนอยู่ในข่าย Freely Convertible แต่สหรัฐฯเองได้ปล่อยให้ค่าเงิน ดอลลาร์ ขึ้นลงอยู่บ่อยครั้ง ตั้งแต่ที่ประธานาธิบดีนิกสัน ได้ยกเลิกมาตรฐานทองคำ โดยให้ดอลลาร์เป็นเงินตราระหว่างประเทศและเป็นทุนสำรอง เงินตราของหลายประเทศ ราคาเหล็กกล้าเป็นอีกกรณีหนึ่งซึ่งทรัมป์หาว่าจีนทุ่มตลาด (Dumping) อันทำให้ฮิลลารี คลินตันได้ว่า โครงการอสังหาริมทรัพย์ของทรัมป์ นั้น ใช้ เหล็กกล้าจากจีนทั้งนั้น และเมื่อทรัมป์เข้ามารับตำแหน่งก็ให้นาย Wilbur Ross รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ดำเนินการออกมาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดของจีน ตามรายงานที่มีอยู่ Ivanka Trump ลูกสาวของเขาจากอดีตภรรยา (Ivana) ซึ่งทรัมป์ตั้งให้ เป็นที่ปรึกษาอาวุโสเช่นเดียวกับสามีเธอ มีธุรกิจไม่น้อยในจีน แต่ส่วนใหญ่อยู่ภายใต้ Shell Companies เช่นธุรกิจอีกมากมายของเธอ

การดำเนินการเชิงรุกทางการทหารของจีน และการเตรียมรับมือของสหรัฐฯอันทำให้โลกเกิดความตึงเครียดยิ่งกว่าครั้งใด เพราะมีความเคลื่อนไหวของชาติอื่นๆ ราวกับ เป็นการจัดแนวพันธมิตร มีเหตุการณ์บางด้านอันควรแก่ความสนใจดังต่อไปนี้

- พลเรือเอก Philip Davidson ผู้บัญชาการ Indo Pacific Command ที่ ฮาวาย ใช้ วาทกรรมเชิงรุกหนักกับจีนโดยกล่าวแก่นักเขียนด้านการป้องกันประเทศที่กรุง วอชิงตันว่า “It is important to keep Beijing from achieving its goal of overturning the rule-based international order in the pernicious manner in which they’re trying to do it.”
- นาย Mark Esper รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้กล่าวคำปราศรัยออนไลน์ ไปยังสถาบันศึกษาด้านยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศที่กรุงลอนดอนว่า

“Washington is prepared to uphold its pledge to maintain a free and open Indo-Pacific, banking on a three-pillar strategy to do so: preparedness, strengthening partnerships and promoted a more network region: a strategic network our competitors cannot match.” อันเป็นถ้อยแถลงเชิงข่มขู่จีนโดยตรง

- โฆษกจีนได้โต้กลับมาว่า กองทัพเขามีอาวุธทำลายล้างเรือบรรทุกเครื่องบินได้เฉียบขาด (จีนมีเรือบรรทุกเครื่องบินขณะนี้อยู่ 2 ลำๆ แรกสร้างด้วยเทคโนโลยีของรัสเซีย และลำที่สองด้วยฝีมือจีนเอง ซึ่งได้ทดลองเที่ยวแรกเมื่อต่อเสร็จโดยแล่นผ่านทะเลจีนใต้ลงไปไม่นานน้ำใกล้ออสเตรเลียและกลับมาผ่านช่องแคบไต้หวัน ส่วนสหรัฐ นั้น มีเรือบรรทุกเครื่องบินกว่า 20 ลำ เรือได้นำรวมทั้งเรือพลังนิวเคลียร์อีกจำนวนมากทั่วทุกมหาสมุทรและทะเล ส่วนกองเรือประเภทรวมทั้งเรือยกพลขึ้นบกอีกจำนวนมากเช่นกัน ส่วนรัสเซียมีเรือบรรทุกเครื่องบินซึ่งเป็นเรือธงของกองทัพแต่ค่อนข้างเก่าแก่ คือเรือคัสเนตสอบ แต่พูดินคุยว่ารัสเซียมีเรือได้นำที่อันตรายมากและสามารถเคลื่อนที่ได้เร็วเป็นพิเศษ)
- การที่จีนสร้างเหตุจนเกิดการปะทะกันกับทหารอินเดียใกล้กับดินแดนที่เป็นข้อพิพาทกันเมื่อปี ค.ศ. 1962 บนเทือกเขาหิมาลัยใกล้กับแคชเมียร์ ซึ่งตั้งแต่ปีที่แล้วจนปีนี้ ทำความเสียหายให้แก่ฝ่ายอินเดียมาก ส่วนความเสียหายแก่ทหารจีนนั้น หาดตัวเลขลำบาก เพราะไม่แน่ใจว่าจะสามารถเชื่อบรรยายของทั้งจีนและอินเดียได้เพียงไร แต่ก็ทำให้ชัดเจนแล้วว่า จีนกับอินเดียเป็นศัตรูซึ่งกันและกันแล้ว โดยอินเดียได้เตรียมความพร้อมทางทะเลด้วยการจัดทำความตกลงว่าด้วย Military Base Access Agreement กับออสเตรเลีย ตามข้อมูลจากนาย Mark Esper รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมสหรัฐ ในระยะหลังๆ มาจีนอินเดียเริ่มไม่ถือท่าทีเฉยเมยในกรณีเกี่ยวกับทะเลจีนใต้ ในเดือนนี้ อินเดียได้ร่วมการซ้อมรบทางทะเลใกล้เกาะนิโคบาร์ใกล้กับภาคใต้ของไทยกับกองเรือ

สหรัฐอเมริกามีเรือบรรทุกเครื่องบิน USS Nimitz ของสหรัฐกับเรือสนับสนุนอีกหลายลำเป็น Strike Force นำด้วยฝูงบินทั้งเครื่องบินทิ้งระเบิดและเครื่องบินประจัญบาน อินเดียได้สั่งซื้อเครื่องบินรบทันสมัย ทั้ง Sukhoi และ MIG 29 กว่า 100 เครื่องจากรัสเซีย ซึ่งต้องการเงิน แม้ปูตินจะอยู่ข้างจีนก็ตาม

- จีนเริ่มกดดันญี่ปุ่นแถบหมู่เกาะ Senkaku ซึ่งจีนเรียกว่า Daioyu และได้ส่งเครื่องบินไปรอบๆ น่านน้ำและน่านฟ้าจนญี่ปุ่นแถลงว่าเป็น A matter of grave concern รัฐบาลญี่ปุ่นได้ออกสมุดปกขาวว่าจีนพยายามจะเปลี่ยนแปลงสถานะคงเดิม (Status Quo) ด้วยการไต่ถามบังคับ
- ฟิลิปปินส์ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับเวียดนามไม่ตึงเครียด ได้ออกแถลงการณ์เกี่ยวกับการละเมิดโดยเรือยามฝั่งของจีนต่อเรือประมงของเวียดนาม
- เมื่อจีนซ้อมรบใหญ่ในทะเลจีนใต้ใกล้เกาะพาราเซลส์ซึ่งเวียดนามอ้างสิทธิ์ สหรัฐได้ส่งเรือบรรทุกเครื่องบิน Nimitz และ Ronald Reagan พร้อมเรือใน Strike Groups อีกจำนวนมาก นำโดยฝูงบินทิ้งระเบิดและประจัญบาน เข้าไปในบริเวณ อันนับเป็นครั้งแรกใน 6 ปีที่ทั้งสองลำแล่นผ่านทะเลแถวนี้ USS Ronald Reagan Strike Group มีกำหนดจะซ้อมรบกับ Maritime Defense Force ของญี่ปุ่นและทัพเรือของออสเตรเลียในอ่าวเบ็งกอลในไม่ช้า
- นาย Wang Wenbin โฆษกกระทรวงการต่างประเทศจีนแถลงว่าอสังขัตินัย A Cold War mentality ต่อจีน ในขณะที่หนังสือพิมพ์ Global Times ซึ่งเป็นกระบอกเสียงของจีน ได้ชี้ว่าจีนจะซ้อมรบบ่อยขึ้น
- ประเทศอื่นๆ เห็นในทำนองเดียวกันว่าจีนได้ทำตัว Belligerent มาก
- ในสัปดาห์ที่ผ่านมา Morgan Ortugus โฆษกหญิงของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐได้แถลงคำสั่งของต้นสังกัดว่า เพื่อปกป้อง Intellectual Property and

Private Information สหรัฐฯให้จีนปิดสถานกงสุลใหญ่จีน ณ นครฮิวสตัน ในมลรัฐเท็กซัสใน 72 ชั่วโมง ทางกรีนได้ตอบว่าสหรัฐจะเมิดกฎหมายระหว่างประเทศและความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนทางการกงสุล และได้สั่งให้สหรัฐปิดสถานกงสุลใหญ่ที่เจิ้งตูในมณฑลเสฉวนซึ่งมีเขตอาณาคลุมด้านจีนตะวันตก ทิเบต และตะวันตกเฉียงใต้ ทั้งสองฝ่ายได้ปิดสถานกงสุลของตนภายในกำหนดเวลา โดยคาดว่าจะไม่มีการดำเนินการด้านนี้อีก

- สหรัฐได้แถลงว่าประเทศที่ร่วมการเตรียมพร้อมกับตน นั้น ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน และเวียดนาม อันเป็นประเทศที่แย้งสิทธิเหนือเกาะแก่งในทะเลจีนใต้ กับประเทศอื่นๆ ที่เป็นพันธมิตรซึ่งสำนักข่าว CNN กล่าวว่า มีอีกหลายประเทศ แต่มิได้รายงาน ตามข้อมูลที่พอทราบได้ในกรุงเทพฯ ไทยได้ส่งทหาร 150 คนไปซ้อมรบ “ผสม” กับสหรัฐที่ฮาวาย เพราะโฆษก “ศบค” แถลงว่าในจำนวนนี้ 8 คนติดเชื้อ โควิด 19 โดยตรวจพบเมื่อกลับถึงประเทศไทย

ตามรูปการณ์ถึงวันนี้ ทางจีนและสหรัฐคงจะถึงเวลาที่จะไม่ยั่วยุเช่นที่ทำกันมา เนื่องจากไม่เชื่อว่าแต่ละฝ่ายต้องการให้เกิดการใช้กำลังระหว่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยามนี้ที่โรคระบาดใหญ่ยังเป็นวิกฤตการณ์อันหนักหน่วงสำหรับสหรัฐ โดยในรอบไม่ถึง 12 ชั่วโมงมานี้ สหรัฐมีผู้เสียชีวิตจากโรคแล้วถึง 150,000 ศพ แม้จีนจะตรวจพบเชื้อได้กว่า 100 คน ส่วนประธานาธิบดีทรัมป์ซึ่งไม่ยอมรับความจริง นั้น ได้ไปหาเงินบริจาคช่วยการเลือกตั้งที่มลรัฐเท็กซัสอันเป็น Hot Spot ของการแพร่เชื้ออยู่ ก็ปรากฏตัวในที่สาธารณะรัฐยังไม่ยอมสวมหน้ากากอนามัยเช่นเคย

อันที่จริงผู้เฝ้าสันติภาพทั้งหลายไม่ควรละเลยโอกาสของโรคระบาดใหญ่ที่องค์การอนามัยโลกพบว่า อันตรายที่สุดสำหรับชาวโลก ควรหันหน้ามาร่วมมือกันในการพัฒนาวัคซีนหรือยารักษาที่จะช่วยชีวิตทุกคนไม่ว่าจะมีฐานะความเป็นอยู่สถานใด แทนการใช้

ชาตินิยมเป็นบรรทัดฐานของการเข้าถึงยารักษาโรค คุณค่าของการแบ่งปันโอกาสอันเป็นผลจากความร่วมมือระหว่างประเทศในทางสร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ถ่วงน้ำหนักสูงยิ่งกว่าการแข่งขันกันในการแสวงหาอาวุธที่มุ่งแต่การทำลายล้างซึ่งกันและกัน สำหรับประเทศไทย ซึ่งในปีเศษนับจากนี้จะฉลองปีที่ 75 ของการที่ไทยเข้าเป็นสมาชิกอันดับ 55 ขององค์การสหประชาชาติ หากไทยซึ่งบัดนี้เป็นประเทศอันดับที่ 1 ในโลกที่รับมือกับโรคระบาดโคโรนา ไวรัส 2019 ได้ดีเยี่ยม อยู่ในฐานะที่จะเป็นตัวเชื่อมในการนำผู้เชี่ยวชาญจากจีนกับสหรัฐให้ร่วมมือกันพัฒนาวิธีการอันได้ผลในการควบคุมและป้องกันโรคระบาดร้ายแรงที่คร่าชีวิตอันมีค่าของมนุษย์ทั่วโลกไปแล้วเป็นจำนวนมาก เช่นที่ Dr. Zhong จากจีนได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดมาก่อนแล้ว โดยระดมความร่วมมือจากสถาบันอื่นๆ ทั้งจากอังกฤษ รัสเซีย เยอรมนี ฝรั่งเศส อินเดีย สวิตเซอร์แลนด์ และ ฯลฯ กับองค์การอนามัยโลก

ในตอนต้น ได้กล่าวถึงการสร้างสถานการณ์ภายในของผู้นำสหรัฐไว้ ขอขยายความสั้นๆ ว่า หมายถึงการจัดการโดยไร้สติในขั้นนี้ว่า นับจากการฆาตกรรมนาย George Floyd เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม ศกนี้ ได้เกิดกระแสประท้วงต่อต้านการใช้กำลังเกินเหตุของตำรวจต่อคนผิวสีของมวลชนในนาม Black Lives Matter ทั่วประเทศ ประกอบกับเหตุทำนองเดียวกันในมลรัฐอื่นๆ ซึ่งแพร่ไปยังประเทศอื่นๆ อีกหลายแห่งทั่วโลก ประธานาธิบดีทรัมป์ซึ่งมีปัญหาเหยียดผิวมานานอยู่แล้ว จึงไม่เข้าใจประเด็นอันสะสมมานับศตวรรษ และตัดสินใจใช้กำลังจากส่วนกลางมารับมือกับการประท้วง ด้วยการขู่ว่าจะใช้กำลังทหาร โดยเริ่มที่กรุงวอชิงตัน

ต่อมา เมื่อเกิดการยึดสถานที่ราชการ ประธานาธิบดีทรัมป์ได้ส่งกองกำลังจากกระทรวงความปลอดภัยของมาตุภูมิ ฝ่ายปราบปรามยาเสพติด ฝ่าย US Marshals และ ฯลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมลรัฐที่มีผู้บริหารเป็นพรรคเดโมแครต ความวุ่นวายซึ่งกำลังจะเบาบางลงแล้ว จึงกลับรุนแรงขึ้นอีก เมืองพอร์ตแลนด์ มลรัฐวอชิงตัน เป็นตัวอย่างของการใช้กำลังรัฐบาลกลางโดยที่มลรัฐและเมืองต่างๆ มิได้ขอร้อง ขณะที่พิมพ์อยู่นี้ ก็กำลัง

มีการปะทะกันที่เมืองพอร์ตแลนด์อีก ความวุ่นวายที่เกิดขึ้น แสดงถึงความขัดแย้งกัน
ระหว่างรัฐบาลกลางที่กรุงวอชิงตันกับรัฐบาลมลรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทำให้ไม่แน่ใจ
ว่าทรัมป์ต้องการสงครามกลางเมืองหรือไม่?

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารสนเทศของกระทรวงการต่างประเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนสิงหาคม 2563 (2020)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนสิงหาคม 2563 (2020)

แรงระเบิดจากสารเคมีแอมโมเนียม ไนเตรท (Ammonium Nitrate) 2,750 ตันซึ่งถูกเก็บไว้อย่างขาดมาตรการรักษาความปลอดภัยใดๆ ในโกดัง (warehouse) 12 ที่ท่าเรือหลักของกรุงเบรุต ประเทศเลบานอน มาเกือบ 7 ปี เป็นวินาศภัยร้ายแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ของประเทศในตะวันออกกลางแห่งนี้ที่เผชิญภัยจากการระเบิดจากสาเหตุต่างๆ เช่นกรณีการจุดระเบิดพลีชีพในรถบรรทุก 2 คัน โดยกลุ่ม Hezbollah เมื่อเช้าตรู่ของวันที่ 23 ตุลาคม 1983 เป็นเหตุให้ทหารสหรัฐที่อยู่ในบ้านพักเสียชีวิต 241 นายและทหารฝรั่งเศส 58 นาย ซึ่งเป็นกองกำลังนานาชาติในเลบานอนระหว่างสงครามกลางเมืองในประเทศ

แรงระเบิดเมื่อเวลาท้องถิ่น 18.00 น. เศษของวันอังคารที่ 4 สิงหาคม 2020 ทำให้มีผู้เสียชีวิตไม่น้อยกว่า 170 ศพเป็นอย่างน้อย 7 วันผ่านไป ผู้คนยังหาญาติมิตรและผู้สูญหายไม่ได้ มีผู้ได้รับการบาดเจ็บไม่น้อยกว่า 6,000 คน โรงพยาบาลที่ต้องรับภาระหนักในการรักษาผู้ป่วยจากโรคระบาดโคโรนาไวรัส 2019 อยู่แล้ว ไม่สามารถรับมือกับผู้บาดเจ็บได้ เพราะโรงพยาบาล 2 แห่งที่เหลืออยู่พังไปด้วยแรงระเบิด กระจุกประตูและหน้าต่างแตกกระจายไปทั่ว พยาบาลหญิงคนหนึ่งวิ่งเข้าไปอุ้มทารกเกิดใหม่มาประคองไว้ในอ้อมอก 3 ชีวิต มีคนถ่ายภาพไว้และแพร่ไปทั่วโลก ทำให้เธอกลายเป็น Hero ในสายตาของชาวโลกในช่วงเวลาอันสั้น กรุงเบรุตเองพังและเสียหายหนักเกือบทั้งเมือง ประชาชนประมาณ 3 แสนคนไร้ที่อยู่ ความเสียหายร้ายแรงกินวงกว้างรัศมี 9 กิโลเมตร แม้ว่าด้านหนึ่งจะเป็นท้องน้ำด้านตะวันออกของทะเลเมดิเตอร์เรเนียน แต่เรือซึ่งจอดอยู่หน้าท่า 1 ลำได้ล่มไปทันที

มูลค่าความเสียหายจากการระเบิดที่ทำเรือกลางกรุงเบรุตดังกล่าวได้รับการประเมินในขั้นแรกว่าไม่น้อยกว่า 15,000 ล้านดอลลาร์ ประเทศเช่นเลบานอนซึ่งการเศรษฐกิจล่มสลายมาตั้งแต่ที่ธนาคารแห่งชาติไม่อาจชำระหนี้ภาครัฐจำนวนมหาศาลได้ไม่อยู่ในฐานะจะช่วยตัวเองได้ ต่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงแห่งฝรั่งเศส ได้เดินทางไปตรวจความเสียหาย รับที่จะระดมความช่วยเหลือ ซึ่งจะมอบให้แก่ประชาชนโดยตรง

มหันตภัยครั้งนี้วัดได้ด้วยมาตรของเยอรมัน 3.5 magnitude แรงระเบิดรู้สึกได้ไกลถึงเกาะไซปรัสซึ่งอยู่ห่างไปทางเหนือประมาณ 240 กิโลเมตร นาย Marwan Abboud ผู้ว่าราชการกรุงเบรุตหลังน้ำตาเทียบความรุนแรงว่าเปรียบได้กับระเบิดปรมาณูที่เมืองฮิโรชิมาเมื่อเช้าตรู่วันที่ 6 สิงหาคม 1945 หรือ 75 ปีกับเกือบ 2 วันมาแล้ว

Ammonium Nitrate 2,750 ตันที่ระเบิดขึ้นมานี้ เป็นสารเคมีที่มีต้นตอจากจอร์เจีย ซึ่งเป็นรัฐเอกราชจากอดีตสหภาพโซเวียต บรรทุกมาโดยเรือสินค้าชื่อ M.V Rhosus ที่ได้รับการจดทะเบียนเรือในรัสเซีย และแล่นมาทางทะเลดำโดยแวะจอดที่นครอิสตันบูลของตุรกีก่อนเดินทางผ่านช่องแคบเข้าสู่ทะเลเมดิเตอร์เรเนียนไปสู่ท่าเรือกลางกรุงเบรุต จึงถูกทางการยึดเนื่องจากสินค้าที่บรรทุกมาเป็นสารต้องห้าม แอมโมเนียม ไนเตรท 2,750 ตันได้ถูกขนลงจากเรือและนำไปเก็บไว้ในโกดัง (warehouse) ที่ท่าเรือนั้น แทนที่จะปล่อยให้ต่อไปยังที่หมายปลายทางอันได้แก่ บริษัท Fábrica de Explosivos Moçambique (FEM) ในประเทศโมซัมบิก เพื่อจะใช้ทำระเบิดในการทำเหมือง

ผู้แทนบริษัทในโมซัมบิกแจ้งแก่ผู้สื่อข่าว CNN ว่าบริษัทเคยตั้งใจจะจ่ายค่าสารเคมีให้แก่ผู้ผลิต แต่โดยที่ไม่ได้สินค้าตามสั่ง จึงเปลี่ยนใจ แต่ก็อดแปลกใจมิได้ว่า ทางทะเลบานอนคิดอย่างไร ถึงได้กักเก็บไว้ถึง 6 ปี ตามการวิเคราะห์ของข้าพเจ้า รัฐบาลเลบานอนดูจะมีได้คิดอะไรทั้งสิ้น แม้เจ้าหน้าที่ศุลกากรหลายคนจะได้มีหนังสือขอให้รัฐบาลจัดการอย่างใดอย่างหนึ่งกับสารอันตรายนี้ตลอด 6 ปีที่ผ่านมา แรงระเบิดเมื่อเย็นวันที่ 4 สิงหาคม ศกนี้ จึงเป็นเสียงเตือนครั้งสุดท้าย แล้วทุกอย่างก็สาบสูญไป

หลายคนพยายามจะหาสาเหตุของวินาศภัยปานระเบิดปรมาณูที่ผู้รับหน้าที่ในการปกครองของเลบานอนทุกคนจะต้องรับผิดชอบ แม้ในที่สุดจะพบว่าเป็นผลของอุบัติเหตุก็ตาม เท่าที่รัฐบาลดำเนินการไปในระยะแรกได้แก่การควบคุมตัวพนักงานทำเรือเพื่อสอบสวน 16 คน และอายัดบัญชีเงินฝากในธนาคารของผู้อำนวยความสะดวกทำเรือและหัวหน้าบุคลากร

แต่เพื่อความถูกต้องทางวิชาการ ขอความบางตอนจากบทความของ Ken Patterson จากกองบรรณาธิการวารสาร Chemical Engineer's Loss Prevention Bulletin มานำเสนอดังนี้—“Ammonium Nitrate is a hazardous chemical which has caused a string of accidents—indeed many of the world's biggest industrial accidents. . . The hazards of Ammonium Nitrate are extremely well-known and the Health and Safety Executive had specific guidance on the storage and handling of Ammonium Nitrate in the 1980's. It is always potentially unstable and becomes more unstable if its purity is compromised. . . Ammonium Nitrate requires a significant igniter. The video evidence in Beirut showing the fire before the explosion, with fireworks apparently exploding all the time, would have provided an obvious source of ignition for the Ammonium Nitrate store.”

ตามรายงานข่าวระหว่างประเทศในวันที่ 14 สิงหาคม สำนักงานสืบสวนสหรัฐอเมริกาหรือ FBI ได้รับที่จะไปสืบหาสาเหตุของการระเบิดครั้งใหญ่ที่ทำเรือกลางกรุงเบรุตหลังจากที่เหตุร้ายเกิดขึ้นแล้ว 10 วัน แต่โดยที่ทางการเลบานอนได้กั้นเส้นทางทั้งหมดที่จะไปสู่จุดเกิดเหตุ จึงน่าจะเป็นประโยชน์ที่จะได้มีการเข้าไปตรวจตราอดีตโกดังซึ่งกลายเป็นหลุมลึกประมาณไม่น้อยกว่า 43 เมตรอย่างละเอียดว่ามีหลักฐานของการจุดชนวนหรือไม่ เพราะนาย Robert Mueller III อดีตผู้อำนวยการ FBI ซึ่งได้ควบคุมการสืบหาผู้ก่อการร้ายในกรณี 9/11 จนเป็นผลสำเร็จในการระบุผู้ก่อเหตุในการปล้นเครื่องบินโดยสารไปชนอาคาร World Trade Center ที่นครนิวยอร์ก ที่ตึกเพ็นตาก่อนและที่ตึกในมลรัฐเพนซิลเว

เนีย และที่สืบหาอดีตเจ้าหน้าที่ข่าวกรองลิเบีย 2 คนว่าเป็นผู้วางระเบิดเครื่องบิน แพนแอมจนตกที่ Lockerbie ในสกอตแลนด์เมื่อปี 1988 โดยใช้เวลาสืบอยู่ 3 ปี และล่าสุดได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้สืบสวนดำเนินคดีพิเศษกรณีนายโดนัลด์ ทรัมป์ว่าร่วมมือกับรัสเซีย (Collusion) หรือไม่ในการเลือกตั้งชิงตำแหน่งประธานาธิบดีเมื่อปี 2016 ซึ่งน่าเสียดยที่เขามีได้เจาะจงว่าทรัมป์ผิดจริง เพราะถูกจำกัดด้วยแนวทางปฏิบัติของกระทรวงยุติธรรมว่า ไม่ควรตั้งข้อหาเกี่ยวกับประธานาธิบดีที่อยู่ในตำแหน่ง หากคณะเจ้าหน้าที่ซึ่งจะไปสืบหาสาเหตุของการระเบิดของ Ammonium Nitrate ที่ท่าเรือกรุงเบรุตจะมีความพินิจพิเคราะห์ เช่นนาย Mueller ก็น่าจะได้ความจริงโดยปราศจากอคติในไม่ช้า

ต่อมาในวันนี้ หัวหน้ากลุ่มเฮซบอลลาห์ได้เกริ่นว่า อิสราเอลน่าจะเป็นตัวการในการจุดชนวนระเบิดในกรุงเบรุตและถ้าเป็นจริงก็จะตอบโต้ให้สาสม ซึ่งอันที่จริง ทั้งสองฝ่ายต่างมีประวัติมานานในการส่งกำลังไปทำลายสถานที่และสังหารบุคคลสำคัญมาหลายสิบปี

สำหรับวิดีโอซึ่งบันทึกภาพควันจากไฟไหม้ที่เก็บพลและดอกไม้เพลิง ควันสีแสด/ส้มจากไนโตรเจนไดออกไซด์และกลุ่มควันสีขาวขนาดใหญ่จากแอมโมเนียมไนเตรท 2,750 เมตริกตันที่พวยพุ่งเป็นดอกเห็ด นั้น ตามคำบอกเล่าของผู้จัดทำสื่อสังคมของสำนักข่าว CNN ประจำกรุงเบรุต มีทั้งภาพจริงและภาพตัดต่อ ที่ตัดต่อจะมีจรวด ภาพคล้ายเครื่องบินไอพ่นหรือโดรนอยู่ด้านบน ซึ่งอุปกรณ์ตรวจสอบความถูกต้องของสื่อสังคมจะขึ้นคำเตือนเป็นภาษาอาระบิกอันมีความหมายว่า False info แบนอยู่ด้วย มีคนดู 1,500 views ที่ไม่มีคำเตือนมีคนเห็นและแชร์ด้วย 8,400 ครั้ง สื่อสังคมที่ลงคำเตือนมี FACEBOOK TWITTER YOUTUBE และ TIKTOK ตามรายงานของ CNN เช่นกัน นาย Mehser Mekhtfe (ชื่อที่จดไว้สะกดอย่างนี้) ซึ่งชอบไปเดินแถวท่าเรือ วันนั้น ได้ไปไม่ห่างจากโกดังนักและได้ถ่ายภาพระเบิดจริงไว้ด้วย ไม่เห็นยานไต่บินไปเหนือบริเวณนั้น อ่านจากรายงานไม่อาจจะบ่งชี้ได้ว่า “ไม่ห่าง” นั้น ระยะทางเท่าใด เพราะเขาไม่ได้รับบาดเจ็บ

จากแรงระเบิด คล้ายเจ้าสาวคนหนึ่งในชุดแต่งงานเพื่อรับการบันทึกภาพ ซึ่งอยู่ไม่ห่างจากท่าเรือท่าไฉนนัก เนื่องจากเธอหลบเข้าไปในอาคารใกล้เคียงได้ทัน จึงปลอดภัย

ประวัติศาสตร์ของเลบานอนแสดงว่า หลังจากที่เป็นประเทศเอกราชในระยะสงครามโลกครั้งที่ 2 จากการที่ต้องอยู่ใต้การปกครองของฝรั่งเศสตาม “อาณัติหรือ Mandate” ของสันนิบาตชาติแล้ว เลบานอนมีโอกาสดำรงอยู่ด้วยความสงบและมีเสถียรภาพน้อยมาก ส่วนใหญ่เป็นผลของการแทรกแซงจากซีเรีย การต่อสู้ระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ซึ่งเคยมีผู้ลี้ภัยอยู่ในดินแดนทางใต้ของประเทศ การชิงอำนาจทางการเมืองภายใน รวมทั้งการเกิดสงครามกลางเมืองอยู่นานปี จนคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติต้องลงมติหลายครั้ง รวมทั้งการส่งกองกำลังนานาชาติไปช่วยรักษาความสงบ แต่ก็ถูกกลุ่มในประเทศวางระเบิด “truck bombs” จนเสียชีวิตนับร้อย และการจัดตั้ง UNIFIL แต่ถึงกระนั้นเลบานอนก็มีโอกาสได้สร้างความเจริญรุ่งเรืองให้ประเทศ จนมีการกล่าวว่ากรุงเบรุตเป็น Paris of the Middle-East ในทศวรรษหนึ่ง แม้จะไม่ยั่งยืนก็ตาม

สำหรับการระเบิดสังหารผู้นำทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายกรัฐมนตรี นั้น เลบานอน อาจจะเป็นหนึ่งในบรรดาประเทศที่ครองสถิติโลกได้ ดังกรณีการระเบิดสังหารนายกรัฐมนตรี Rafik Hariri ที่เป็นข่าวโด่งดังไม่น้อย

แม้ประธานาธิบดี Michel Aoun ในปัจจุบัน ที่เป็น Lebanese Armed Forces Commanding General เมื่อปี 1968 และเป็น Maronite Christian ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นรักษาการนายกรัฐมนตรี “รัฐบาลเอกภาพแห่งชาติ” ในช่วงนั้นเลบานอนจึงถูกแบ่งเป็นรัฐบาลคริสเตียนครึ่งหนึ่ง อีกครึ่งหนึ่งเป็นรัฐบาลมุสลิม ในเดือนกุมภาพันธ์ 1989 นายพล Aoun ได้ประกาศสงคราม “ปลดแอก” เพื่อขับกองทัพซีเรียออกจากประเทศ สมัยหนึ่งได้ขอลี้ภัยอยู่ในสถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศส ณ กรุงเบรุตและได้ย้ายไปอยู่ที่กรุงปารีส ในที่สุดได้เดินทางกลับประเทศ

ในระยะสามปีที่ผ่านมา การที่ประชาชนจำนวนมากเดินขบวนประท้วงฝ่ายปกครอง จนแทบจะเป็นปรากฏการณ์ประจำวัน สาเหตุจากความเสื่อมทรามทางเศรษฐกิจ การที่รัฐบาลขึ้นอัตราภาษีหลายรายการ การที่รัฐบาลหลายชุดถูกกล่าวหาว่าทุจริต ปัญหาการคอร์รัปชันซึ่งแม้แต่กลุ่มเฮzbollah ก็ไม่พ้นข้อกล่าวหา เทศบาลก็ถูกประท้วงใหญ่เนื่องจากไม่มีการเก็บขยะและสิ่งปฏิกูลจนเกลื่อนไปทั่วกรุงเบรุต ค่าเงินตราปอนด์ของเลบานอนได้ตกต่ำมาตั้งแต่ที่ธนาคารชาติไม่สามารถชำระหนี้ต่างประเทศ (Sovereign Debts) กว่า 90 พันล้านดอลลาร์และมาตรการ Capital control ซึ่งจะใช้บังคับไปจนอย่างน้อยปี 2025 อัตราเงินเฟ้อสูงอย่างมาก เป็นรองก็เพียงเวเนซุเอลาซึ่งสูงเลยหลักล้าน ส่วนการเดินขบวนประท้วงต่อเนื่องกันหลายวันโดยมีการปะทะกันกับตำรวจซึ่งใช้ระเบิดน้ำตาครั้งล่าสุดเริ่มมาเพียงสองสามวันหลังจากการระเบิดจากสารเคมีแอมโมเนียมไนเตรทเมื่อเย็นวันที่ 4 สิงหาคม ปรากฏผลว่า นายกรัฐมนตรี Hassan Diab ได้ลาออก เพราะก่อนหน้านี้ รัฐมนตรีสามคนในรัฐบาลได้ลาออกเพื่อแสดงความรับผิดชอบไปแล้ว การลาออกมีผลให้คณะรัฐมนตรีที่เหลือทั้งคณะต้องพ้นตำแหน่งไปด้วย

เลบานอนต้องรับผลกระทบของความยุ่งยากและความสลับซับซ้อนของการเมืองแห่งอำนาจในตะวันออกกลางตลอดมา ดังตัวอย่างเช่น เมื่อปีที่แล้ว นายกรัฐมนตรี Hariri บุตรของอดีตนายกรัฐมนตรี Rafik Hariri ซึ่งถูกสังหารโดย car bomb เมื่อหลายปีมาแล้ว เกิดหายตัวไปจากกรุงเบรุต ในขั้นแรกไม่มีใครในเลบานอนทราบว่า เขาหายไปไหน ต่อมาเขาได้กล่าวคำปราศรัยถึงชาวเลบานอนจากกรุงริยาดว่า เขาจะกลับมายังกรุงเบรุต วงการภายนอกคาดเดากันว่า มกุฎราชกุมาร MBS คงมีส่วนในการยัดตัวเขาไป เพื่อกันมิให้อิหร่านทำอะไรบางอย่าง ข้าพเจ้ามิได้ติดตามความเคลื่อนไหวในกรณีนี้ จึงกล่าวถึงได้เพียงเท่าที่ได้พยายาม เพราะได้พูดถึงเกี่ยวกับประเด็นหลักไว้แล้ว

หลายคนตั้งคำถามว่าเลบานอนเป็นรัฐล้มเหลว (a failed state) แล้วหรือยัง ในทางปฏิบัติอาจถือได้ว่าใกล้ถึงสถานะเช่นว่าแล้ว เพราะศรัทธาของประชาชนในคณะปกครอง

นั่น คุณจะเหลือน้อยเต็มที เสียงเรียกร้องให้มีการปฏิรูปประเทศอย่างขนานใหญ่มีมานานแล้ว เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2020 นาย Nassif Hitti รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเลบานอน ซึ่งเป็นอดีตนักการทูตและมารับตำแหน่งเมื่อเดือนมกราคม ศกนี้ เห็นว่าการเศรษฐกิจซึ่งตกต่ำมากของประเทศตน ควรอย่างยิ่งที่จะปฏิรูปประเทศยกใหญ่เสียที เพราะเลบานอนจะเดินหน้าไปไม่ไหว ประกอบกับไม่พอใจที่นายกรัฐมนตรี Diab ใช้คำพูดไม่เหมาะสมกับความตั้งใจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศฝรั่งเศสที่อุตสาหะเดินทางไปยังกรุงเบรุตเพื่อหารือถึงแนวทางปฏิรูปประเทศ จึงลั่นวาทีก่อนขอลาออกว่า “Lebanon is slipping into becoming a failed state” if “contradictory masters and interests” failed to “convene on the interest of the Lebanese people. . .the boat will sink with everyone [in it].”

กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ The Financial Times ฉบับวันที่ 3 สิงหาคม 2020 ซึ่งรายงานข่าวข้างต้น ได้ร่วมกันเขียนบทบรรณาธิการเรียกร้องให้เลบานอนดำเนินการปฏิรูปประเทศเสียที

Nassif Hitti รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเลบานอน ลั่นวาทีกดังกล่าวเมื่อวันจันทร์ 1 วัน ก่อนหน้าเหตุระเบิดครั้งใหญ่เมื่อเย็นวันอังคารที่ 4 สิงหาคม 2020 อนาคตของเลบานอนว่าจะปฏิรูปประเทศได้เพียงไร คุณจะต้องฝากไว้ให้ประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครง แห่งฝรั่งเศสระดมความร่วมมือจากประชาคมระหว่างประเทศในการร่วมกันปฏิรูปเลบานอนในขั้นนี้ ด้วยการเปิดโอกาสให้ประชาชนชาวเลบานอนมีส่วนร่วมในการปฏิรูปอย่างเต็มที่ โดยนานาชาติและสถาบันการเงินระหว่างประเทศให้ความช่วยเหลือทางการเงินโดยปราศจากเงื่อนไข เพื่อฟื้นฟูสถานะของประเทศให้พ้นจากความล้มเหลวที่เกิดขึ้นแล้ว

ในขั้นนี้ ขอแทรกข่าวความเคลื่อนไหวสั้นๆ ในประเด็นที่ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวฯ เช่นฉบับนี้เคยให้พื้นที่อย่างมากมาก่อน อันได้แก่ BREXIT ซึ่งผู้แทนสหราชอาณาจักรกับผู้แทนสหภาพยุโรปได้เจรจากันมา เพื่อจัดทำความตกลงกำหนดสัมพันธภาพระหว่างกันเมื่อสหราชอาณาจักรออกจากสหภาพยุโรปหลังจากหมดระยะเปลี่ยนผ่านแล้วในวันที่ 31 ธันวาคม ศกนี้ อันเป็นการตัดสินใจที่ข้าพเจ้าเห็นว่าน่าจะไม่ได้สอดคล้องกับจังหวะทางการเมืองระหว่างประเทศ แม้ข้าพเจ้าจะมีใช้คนอังกฤษก็ตาม แต่เชื่อว่า สหราชอาณาจักรจะมีคุณค่าแก่สหภาพยุโรปมากกว่าและเสถียรภาพของโลกเสรีจะมั่นคงยิ่งขึ้นหากจะคงอยู่ต่อไป สมกับที่สมาชิกรัฐสภายุโรปได้พร้อมกันร้องเพลง โอเลด์ แล็งไชน์ในวันที่สหราชอาณาจักรอำลาจากสหภาพยุโรปอย่างเป็นทางการ ตัวอย่างอันเป็นรูปธรรมได้แก่กรณีของฮ่องกง ซึ่งจีนได้ละเมิดปฏิญญาร่วมกับอังกฤษในประการต่างๆ ตลอดมาจนถึงทุกวันนี้ โดยไม่แยแสกับถ้อยแถลงของสหราชอาณาจักรเลยแม้แต่น้อย

ตามรายงานด้วยเสียงของ บีบีซี จากกรุงบรัสเซลส์ซึ่งค่อนข้างรวบรัดมาก การเจรจาจัดทำความตกลงระหว่างผู้แทนสองฝ่ายได้มีต่อมาเป็นระยะๆ โดยทางโทรภาพ เพราะเหตุจากโรคระบาด แต่ยังตกลงกันไม่ได้ในหลายประเด็น เช่นการค้าเสรี ซึ่งฝ่าย EU ไม่อาจรับข้อเสนอของ UK ได้ เพราะได้ยื่นข้อเสนอที่จะเลือกเงื่อนไขตามตลาดเดียวเทียบเท่าสมาชิกสมบูรณซึ่ง EU ไม่อาจจะสนองตอบได้ อีกประเด็นหนึ่งได้แก่ปริมาณที่แต่ละฝ่ายจะจับปลาในเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งยังตกลงกันไม่ได้ ส่วนเรื่องอำนาจศาล European Court of Justice ในกรณีที่มีปัญหาอันตกลงกันไม่ได้ นั้น เรื่องนี้ นายบอริส จอห์นสัน นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักรถือท่าทีมาตั้งแต่ต้นว่าจะไม่ยอมรับเขตอำนาจของศาลยุโรปอย่างแน่นอน

ปัญหาหลักได้แก่ข้อขัดข้องของสภาสามัญในสหราชอาณาจักรก่อนหน้านี้ที่ไม่ยอมรับให้ UK ออกจาก EU โดยปราศจากความตกลง (No-deal Brexit) ยังมีสถานะภาคบังคับอยู่

หรือไม่ หรือ Withdrawal Agreement ซึ่งใช้ตามที่มีมาตั้งแต่สมัยนายกรัฐมนตรีเริสชา เมย์ จะเพียงพอ

ตามรายงานข่าวล่าสุดในวันเสาร์ที่ 22 สิงหาคม ทั้งนาย Michel Barnier หัวหน้าคณะผู้เจรจาฝ่าย EU และนาย David Frost หัวหน้าทีมฝ่าย UK ต่างวาดภาพซึ่งมิได้ให้ความหวังนักว่าจะมีทางตกลงกันได้ประเด็นสำคัญ โดยฝ่าย EU เสริมว่า ฝ่าย UK ดูจะมีได้ตั้งใจให้มีความตกลงระหว่างกัน สื่อของอังกฤษบางฉบับวิจารณ์ว่า นายกรัฐมนตรีบอริส จอห์นสันไร้ความสามารถในการเจรจา

ในขณะเดียวกัน สมาชิกสภาสามัญสังกัดพรรคต่างๆ กันกำลังเร่งรัดให้มีการสืบสวนโดยอิสระ (Independent investigation) ถึงการแทรกแซงการเลือกตั้งต่างๆ ในสหราชอาณาจักร รวมทั้งการลงประชามติว่าจะมี BREXIT หรือไม่ ซึ่งมีรายงานข่าวกรองมาก่อนหน้านี้ว่ารัสเซียภายใต้ปูตินได้ดำเนินการอย่างอุกอาจในการแทรกแซงการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐเพื่อช่วยให้นายโดนัลด์ ทรัมป์ได้ชัยชนะเมื่อปี 2016 และการลงประชามติในสหราชอาณาจักรว่าจะออกจากสหภาพยุโรปหรือไม่ ในกรณีหลังนี้ ส.ส. ได้มีหนังสือร่วมกันไปยังนายบอริส จอห์นสันที่ทำเนียบหมายเลข 10 ถนนดาวนิง โดยขอให้ตอบภายใน 2 สัปดาห์ หากรัฐบาลยังนิ่งเฉย ก็จะทำเนียบคดีในฐานละเมิดสิทธิตามพิธีสาร ฉบับที่ 1 ของอนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชนซึ่งประกันการลงประชามติครั้งนั้นให้ปราศจากการแทรกแซงจากภายนอก

เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2020 ประธานาธิบดี Ibrahim Boubacar Keita หรือที่เรียกกันว่า IBK แห่งมาลีได้ถูกโค่นตำแหน่งโดยคณะทหารหลังจากความยุ่งยากทางการเมืองภายในอันมีมาตั้งแต่การเลือกตั้งรัฐสภาเมื่อเดือนมีนาคม ความไม่สงบจากกลุ่มก่อการร้ายทั้งขบวนการอัล ไคดาและกลุ่มไอซิสซึ่งเคลื่อนไหวอยู่ในประเทศมานานและการก่อ

ความวุ่นวายจากกลุ่มที่ต่อต้านรัฐบาลที่ประเทศเพื่อนบ้านในองค์กร ECOWAS อันเป็น องค์กรทางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคแอฟริกาตะวันตกได้พยายามหาทางไกล่เกลี่ยอยู่ก่อน หน้านี้

ประธานาธิบดี Keita วัย 75 ปี ได้เป็นประธานาธิบดีของมาลีมาตั้งแต่เดือน กันยายน 2013 และคงอยู่ในตำแหน่งมาจนถึงวันถูกรัฐประหารเมื่อ 3 วันมานี้ คณะทหาร ซึ่งเรียกตนเองว่าเป็นคณะเปลี่ยนผ่านหรือ National Committee for the Salvation of the People (CNSP) ได้จับกุม Keita และพรรคพวกจำนวนหนึ่ง แม้ IBK จะยอมทำตามคำ เรียกร้อง “เพื่อหลีกเลี่ยงการเสียเลือดเนื้อ” และประกาศปิดพรมแดนกับจะหาบุคคลที่ เหมาะสมมารับตำแหน่งผู้นำแทน

สหประชาชาติได้เรียกร้องให้คณะทหารปล่อยตัว Keita ต่อมา ประธานาธิบดี Muhammadu Buhari แห่งไนจีเรียได้ออกแถลงการณ์เรียกร้องให้ดำเนินการตามที่ African Union สหประชาชาติ องค์การระหว่างประเทศอื่นๆ ECOWAS และคณะผู้นำของ แอฟริกาตะวันตกเรียกร้องให้ปล่อยตัว Keita และผู้ที่ถูกจับกุมทั้งหมด ฟ้นสถานการณ์ให้ กลับสู่ปกติ ตามรัฐธรรมนูญของมาลี เพื่อเสถียรภาพของแอฟริกาตะวันตก และให้ผู้แทน พิเศษ Goodluck Jonathan อดีตประธานาธิบดีไนจีเรีย Jean-Claude Kassi ประธานของ ECOWAS เข้าไปไกล่เกลี่ยภายในมาลี พร้อมด้วยทหารจาก African Union และประเทศ ใน ECOWAS จนถึงวันที่ 22 สิงหาคม ยังไม่มีปฏิกิริยาจากคณะทหารในคณะเปลี่ยนผ่าน ในมาลี

สถานีโทรทัศน์อัลจาซีรารายงานโดยอาศัยข่าวจากรอยเตอร์และเอ.พี. ว่า นาย Goodluck Jonathan และผู้แทนจาก ECOWAS ได้มีโอกาสพบกับคณะทหาร นำโดย Assimi Goita ที่กระทรวงกลาโหมมาลีในวันเสาร์ที่ 22 สิงหาคม อันเป็นการประชุมที่สั้น เพียง 20 นาที โดยไม่มีการตกลงแต่อย่างใด ส่วนนาย Jonathan กล่าวว่าเขาได้มีโอกาส พบกับนาย Keita เข้าใจว่าในที่คุ่มตัว ซึ่งได้แจ้งว่าเขาเรียบร้อยดี

ในกรุงบามาโก ประชาชนชาวมาลีจำนวนมากได้ออกมาฉลองในท้องถนนที่ได้มีการรัฐประหารและถอดถอนนาย Keita ออกจากตำแหน่ง ส่วนประเทศสมาชิก ECOWAS ได้เริ่มตัดความช่วยเหลือมาลีทางการเงินและทางเศรษฐกิจอื่นๆ ชาวบางกระแสอ้างว่า ผู้นำประเทศในอนุภูมิภาคแอฟริกาตะวันตกอย่างน้อย 2 คนไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในมาลี เพราะเกรงจะเกิดขึ้นกับตนในทำนองเดียวกัน

การเลือกตั้งประธานาธิบดีในเบลารุสปรากฏผลว่า Alexander Lukashenko ซึ่งครองตำแหน่งมาตั้งแต่ปี 1994 (2537) ได้รับชัยชนะอย่างท่วมท้น คือกว่าร้อยละ 80

ฝ่ายค้าน นำโดย Svetlana Tikhanovskaya ได้เริ่มประท้วงในกรุงมินสก์ พร้อมด้วยประชาชนในจำนวนที่มากขึ้นเป็นลำดับจนถึงประมาณแสนคน โบกธงเบลารุส ประณามว่าการเลือกตั้งที่มีขึ้นขาดความเสรีและเป็นไปอย่างไม่บริสุทธิ์ยุติธรรม รัฐบาลได้สั่งให้เจ้าหน้าที่ปราบปรามผู้ชุมนุม มีการจับกุมตัวผู้ประท้วงไปจำนวนหนึ่ง เมื่อถูกปล่อยตัวหลังจากนั้น ผู้ประท้วงที่เป็นชายได้เปิดร่างกายที่มีร่องรอยและบาดแผลให้สื่อต่างประเทศเห็นว่าถูกทรมานระหว่างถูกคุมขังซึ่งก็ปรากฏชัด แต่การประท้วงก็ยังยืดเยื้อต่อไป โดย Svetlana Tikhanovskaya ผู้นำฝ่ายค้านได้ขอรับรองประเทศต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหภาพยุโรป มิให้รับรองผลการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นไปอย่างทุจริต ตามรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ Independent รัฐบาลสหราชอาณาจักรได้แถลงปฏิเสธที่จะให้การรับรอง แต่ไม่มีข่าวจากประเทศในยุโรปอื่นๆ อาจเป็นเพราะหลายประเทศในยุโรปตะวันตกต้องเผชิญกับโรคระบาดระลอกใหม่ที่มีผู้ติดเชื้อเพิ่มสูงขึ้น

การประท้วงได้มีติดต่อกันถึงกว่า 15 วัน และจะมีต่อไปโดยเฉพาะในวันสุดสัปดาห์ จนกว่าประธานาธิบดี Lukashenko จะยอมให้มีการเลือกตั้งใหม่ ผู้สังเกตการณ์จากองค์การ OSCE เห็นด้วยว่า ควรมีการเลือกตั้งใหม่โดยมีผู้สังเกตการณ์ดูแลการออกเสียงลงคะแนนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย Lukashenko ซึ่งหารีอกับประธานาธิบดีปูตินแห่ง

รัสเซียโดยทางโทรศัพท์ อันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเสมอ ก็แถลงว่า การเลือกตั้งใหม่จะมีขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ "ฆ่าเขาเสีย" แต่ Lukashenko เองได้ใช้วิธีการต่างๆ เพื่อให้การประท้วงยุติลงเสียที่ เช่นการคุกเข่า ต่อหน้าผู้ประท้วง และถือ Assault rifle ไปในท้องถนน ส่วนการปราบปรามของเจ้าหน้าที่นั้น นักมือขึ้น มีการใช้ทั้งระเบิดน้ำตาและกระสุนจริง ซึ่งทำให้มีผู้ถึงแก่ชีวิตแล้วอย่างน้อย 2 ศพ

สหภาพยุโรปได้มีการประชุมปรึกษากัน แต่ยังมีได้ลงมติที่จะกำหนดมาตรการคว่ำบาตรเบลารุส แม้สื่อต่างๆ จะกล่าวถึง Lukashenko ว่าเป็นจอมเผด็จการคนเกือบสุดท้ายของยุโรป สื่อในสหราชอาณาจักรดูจะไม่แน่ใจว่า ฝ่ายค้านคงจะเอาชนะนาย Lukashenko ได้สำเร็จ แต่ข้าพเจ้าเชื่อว่า หากฝ่ายค้านมั่นคงจริง น่าจะได้ผล

ต่อมาในวันที่ 25 สิงหาคม นาย David McAllister ประธานคณะกรรมการว่าด้วยการต่างประเทศของรัฐสภายุโรปได้ชี้แจงแก่ Becky Anderson ผู้จัดการรายการ Connect the World ของ CNN ว่าสหภาพยุโรปสนับสนุนฝ่ายค้านการเลือกตั้งในเบลารุสและขอเรียกร้องให้ทุกฝ่ายหันหน้ามาหารือกันด้วยการเจรจาตั้งที่ผู้นำฝ่ายค้าน Svetlana Tikhonovskaya แสดงความพร้อมที่จะเข้าร่วม เพราะฝ่ายค้านมีเสียงข้างมากอยู่ชัดเจน นั่นคือมากกว่าเสียงสนับสนุนนาย Lukashenko ซึ่งโดยนัยยะก็หมายความว่าสหภาพยุโรปไม่ยอมรับข้ออ้างของประธานาธิบดีว่าตนได้ชัยชนะถึงร้อยละ 80 การเจรจาดังกล่าวหมายถึงคู่เจรจาจะทำหน้าที่ทำนองคณะเปลี่ยนผ่านที่จะตกลงกันให้จัดการเลือกตั้งใหม่ภายใต้การกำกับดูแลขององค์การ OSCE ตามระบอบประชาธิปไตยโดยแท้จริง

ก่อนหน้านี้ Svetlana Tikhonovskaya ได้จัดตั้งคณะปฏิวัติประชาธิปไตย ซึ่ง "neither pro- nor anti-Russian, nor pro- or anti-European" ขึ้น โดยเธอได้เดินทางไปพบกับรัฐสภายุโรปและแถลงว่า สมาชิกคณะปฏิวัติฯ หลายคนได้ถูกจับกุมคุมขังและถูกทุบตี อันได้รับการยืนยันโดยข่าวจาก BBC ว่า สมาชิกแกนนำของคณะประสานงานการปฏิวัติสองคน คือ Olga Kovalkova และ Sergei Dylevsky ถูกตัดสินให้จำคุก 10 วัน ส่วน Svetlana Tikhonovskaya นั้น ยังคงอยู่ในต่างประเทศโดยล่าสุดได้ไปแถลงข่าวทางวิดีโอ

จากหลักฐานเชิงประจักษ์ทางตะวันตกเฉียงเหนือของเบลารุส สำหรับประธานาธิบดี Lukashenko นั้น ยังคงใช้ท่าทีแข็งกร้าวเช่นเดิม แต่นาย Steve Rosenberg ผู้สื่อข่าวการเมืองของ บีบีซี รายงานว่า “If Lukashenko didn’t believe (or didn’t want to believe) the strength of feeling against him, he surely does now.” อย่างไรก็ตามก็ดี ความเคลื่อนไหวทางการเมืองใน เบลารุสคงจะยืดเยื้อไปอีกพักใหญ่

การก่อการร้ายครั้งแรกและครั้งเดียวในประวัติศาสตร์ของนิวซีแลนด์ถึงจุดจบในวันนี้ที่ 27 สิงหาคม 2020 ด้วยคำพิพากษาให้จำคุกชาวออสเตรเลียผู้ก่อเหตุตลอดชีวิต โดยไม่มีการให้อภัยหรือลดหย่อนผ่อนโทษอย่างเด็ดขาด

เหตุร้ายแรงดังกล่าวเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 15 มีนาคม ปี ค.ศ.2019 โดยนาย Brenton Tarrant ชาวออสเตรเลียผิวขาว วัย 29 ปี ได้ใช้อาวุธปืนสงครามซึ่งซื้อมาปลิดชีวิตชาวมุสลิมที่ไปทำพิธีทางศาสนาที่มัสยิด Al Noor และที่ศูนย์ศาสนาอิสลาม Linwood รวม 51 ศพและทำความบาดเจ็บให้กับเหยื่ออีกรวม 40 คน ในนครไคร้ท์เชิร์ชทางเกาะใต้ของประเทศนิวซีแลนด์

นาย Scott Morrison นายกรัฐมนตรีออสเตรเลียกล่าวถึงนาย Tarrant ว่าเป็นคน “White supremacist and right-wing terrorist” มีพ่อเคยเป็นพนักงานเก็บขยะและแม่เป็นครู เมื่อพ่อเขาเสียชีวิต นาย Tarrant ได้ออกเดินทางไปเที่ยวในเอเชียและยุโรปเป็นเวลา ประมาณ 1 ปีซึ่งกล่าวกันว่าเขากลับมาด้วยแนวคิดที่รุนแรง ก่อนย้ายไปอยู่ในนิวซีแลนด์ เมื่อปี 2017 และได้เตรียมตัวที่จะก่อการร้ายด้วยการศึกษาถึงเหยื่อแต่ละคน สั่งซื้ออาวุธปืนอันในระยะนั้นยังสามารถทำได้ในนิวซีแลนด์ แต่ออสเตรเลียเป็นของต้องห้าม โดยได้เรียบเรียง Manifesto เพื่อแถลงแนวคิดที่จะก่อเหตุร้ายที่เขาได้ติดตัวในวันที่ถูกจับและ นายกรัฐมนตรีหญิง Jacinda Ardern แห่งนิวซีแลนด์ได้เห็น

ในวันที่ 15 มีนาคม 2019 นาย Tarrant ที่หวัศาคัด webcam เพื่อบันทึกภาพ เหตุการณ์ทั้งหมดออกอากาศสด พร้อมอาวุธปืนและกระสุนจำนวนมาก ได้ขับรถส่วนตัว ไปยังมัสยิด Al Noor ในนครไครสต์เชิร์ชและเปิดฉากยิงผู้อยู่ในมัสยิดและที่กำลังจะเดิน เข้าไป เมื่อสังหารคนบริสุทธิ์จำนวนมากแล้ว เขาได้ออกมาเพื่อนำอาวุธปืนอีกกระบอก หนึ่งไปเพื่อจะสังหารส่วนที่เหลือและไปยังศูนย์ศาสนาอิสลามที่ถนนลินวูด แล้วขับรถ ต่อไปเพื่อจะก่อการร้ายเพิ่มเติม แต่ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจรวบจับเสียก่อน

นางจาซินดา อาร์เดิร์น นายกรัฐมนตรีหญิงวัย 39 ปีของนิวซีแลนด์ รับมือกับ เหตุร้ายอันน่าสลดใจยิ่งด้วยความมีสติและรอบคอบ โดยได้สั่งการให้ฝ่ายต่างๆ ดำเนินการอย่างเฉียบขาดกับเหตุที่เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ประเทศของเธอ และรายงานถึงเหตุการณ์การก่อการร้ายว่าประเด็นแรกที่รัฐสภาจะต้องดำเนินการ ในทันทีได้แก่การบัญญัติกฎหมายห้ามการจำหน่ายและการครอบครองอาวุธปืนอย่าง เคร่งครัด อันเป็นสิ่งที่ออสเตรเลียได้ดำเนินการเมื่อเกิดการสังหารหมู่ในประเทศซึ่ง ปรากฏผลดี เพราะทำให้ออสเตรเลียเป็นประเทศอันดับนำของโลกที่มีการควบคุมอาวุธ ปืนอย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง ต่างจากสหรัฐฯซึ่ง National Rifle Association (N.R.A.) เป็น Gun lobby อันทรงอิทธิพลมาก โดยได้รับนายโดนัลด์ ทรัมป์ เข้าเป็นสมาชิกก่อนหน้าจะได้เป็น ประธานาธิบดีเสียอีก และเป็นแห่งแรกๆ ที่ทรัมป์ไปกล่าวคำปราศรัยหลังจากที่ได้ชัยชนะ ในการเลือกตั้งเมื่อปลายปี 2016

คดีของนาย Brenton Tarrant ได้รับการพิจารณาตามกระบวนการในข้อหา ฆาตกรรม และการก่อการร้าย ซึ่งจำเลยไม่มีอาการสะทกสะท้าน โดยส่วนใหญ่ได้วางเฉย เนื่องจากเขาพร้อมที่จะได้รับโทษ ผู้พิพากษาได้ระบายละเอียดเหยียดหยามแต่ละบุคคล จึงใช้ เวลาประมาณ 7 ชั่วโมง โดยประณามด้วยว่า เขาเป็น inhuman และพิพากษาให้เขาถูก จำคุกตลอดชีวิตโดยไม่มีการลดหย่อนผ่อนโทษแม้แต่ร้อยละหนึ่งหรือ Life imprisonment without parole

เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม ศกนี้ นาย Alexey Navalny นักการเมืองฝ่ายค้านที่ต่อต้านการคอร์รัปชันและประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูตินแห่งรัสเซีย ได้เดินทางไปหาเสียงเพื่อการเลือกตั้งท้องถิ่นที่ไซบีเรีย ได้แวะเติมน้ำชา 1 ถ้วยที่ห้องพัสดุโดยสารก่อนขึ้นเครื่องบินเพื่อเดินทางกลับกรุงมอสโก แต่เมื่อเครื่องบินออกจากสนามบินไปไม่นานนัก เขาก็ล้มลง ทำให้เครื่องบินต้องร่อนลงฉุกเฉินที่ท่าอากาศยาน Omsk เพื่อนำตัวเขาส่งโรงพยาบาลด้วยอาการหนัก ถึงขั้นโคมา เข้าใจว่าน้ำชาที่เขาดื่มก่อนขึ้นเครื่องบินคงจะมียาพิษบางอย่าง

คณะแพทย์ที่โรงพยาบาล Omsk เปิดเผยแต่เพียงว่า อาการของเขาหนัก แต่ไม่ยืนยันว่าเป็นผลจากยาพิษ

เมื่อโรงพยาบาลที่ Omsk ได้รับนาย Alexey Navalny ไว้ในฐานะผู้ป่วยหนักแล้ว รายงานข่าวที่กระจายออกไปทำให้ต่างชาติคาดกันว่า เขาคงจะถูกวางยาพิษอันมิใช่เหตุใหม่ที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่เป็นศัตรูของประธานาธิบดีปูติน ฝ่ายบรรเทาภัยของเยอรมันได้ส่งเครื่องบินพยาบาลมาที่เมือง Omsk ในแคว้นไซบีเรียในวันรุ่งขึ้น แต่คณะแพทย์รัสเซียยังไม่ยอมส่งตัวให้ โดยอ้างว่า อาการเขายังหนัก อยู่ในโคมา และไม่ทรงตัวพอจะให้เคลื่อนย้ายได้ ไม่แต่เท่านั้น ผลการตรวจร่างกายไม่พบว่า เขาได้รับ toxic substances แต่อย่างใด เครื่องบินพยาบาลจึงได้จอดรออยู่ที่สนามบิน

สามวันต่อมา หน่วยบรรเทาภัยของเยอรมันจึงสามารถรับผู้ป่วยใส่บนเปลและรถเข็นไปขึ้นเครื่องบินพยาบาลซึ่งรีบออกเดินทางไปยังกรุงเบอร์ลินเพื่อรับการตรวจรักษาในโรงพยาบาล แต่การตรวจร่างกายขั้นแรกยังไม่สามารถวินิจฉัยถึงสาเหตุของการล้มป่วยอย่างกะทันหันได้

ในวันศุกร์ ที่ 28 สิงหาคม นาย Leonid Volkov ซึ่งเป็น Chief of Staff ของนาย Alexey Navalny ได้แจ้งข่าวเป็นครั้งแรกว่า แพทย์เยอรมันสามารถตรวจพบร่องรอยของ

สารพิษในร่างกายของเขา แต่ยังไม่อาจจะนับได้ว่าเป็นสารพิษชนิดใดเพราะจะต้องวิเคราะห์ให้ละเอียดต่อไป ส่วนอาการของเขายังหนักอยู่ แต่เริ่มจะทรงตัว (stable)

ตั้งแต่ต้นของเหตุการณ์ รัฐบาลรัสเซียมิได้ออกคำแถลงใดๆ ทั้งสิ้น

วันที่ 15 สิงหาคม เป็นกำหนดที่จีนกับสหรัฐจะทบทวนความตกลงทางการค้าฉบับที่ 1 (Phase 1 Agreement) ที่ประธานาธิบดีทรัมป์ได้ลงนามร่วมกับรองนายกรัฐมนตรีจีนที่ทำเนียบขาวเมื่อปีก่อนมาแล้ว แต่เมื่อใกล้วันที่กำหนด ฝ่ายสหรัฐได้ขอเลื่อนการทบทวนออกไปก่อน จะด้วยเหตุจากความเสื่อมถอยของความสัมพันธ์ระหว่างสองฝ่ายหรือไม่ ยากที่จะด่วนสรุป

ประธานาธิบดีทรัมป์ได้กล่าวเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางการค้ากับจีนเป็นทำนองที่ต้องดีใจ โดยสำนักข่าวไชน่าพีเพิลส์ ได้นำคำพูดของทรัมป์ว่า cryptic ดังนี้ “We’re doing very well on our trade deal. But I feel differently about China than I’ve ever felt.”

เมื่อสัปดาห์ก่อนหน้านั้น นาย Yang Jiechi นักการทูตจีนได้เขียนบทความในวารสารกระทรวงการต่างประเทศจีนมีความตอนหนึ่งว่า “China hopes the US will cooperate to create favorable conditions for implementation of the trade deal.”

จีนเองก็กำลังมีปัญหาหนักทางเศรษฐกิจอยู่ไม่น้อยเพราะผลกระทบจากโรคระบาดและอุทกภัยใหญ่ซึ่งทำลายพื้นที่ทางการเกษตรไปหลายล้านเอเคอร์ จำเป็นที่จะต้องรักษาความสัมพันธ์กับสหรัฐ ซึ่งเป็นคู่ค้ารายใหญ่ไว้ จีนนำเข้าถั่วเหลืองถึงสิ้นเดือนมิถุนายนไปเพียงมูลค่า 40.3 พันล้านดอลลาร์ หรือ 1 ใน 5 ของเป้าหมายในปี 2020 ในเดือนกรกฎาคม จีนซื้อถั่วเหลืองอเมริกันอีก 4.6 ล้านตัน ทั้งสองประเทศมีผลประโยชน์ร่วมกันที่จะให้ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจมั่นคง ประธานาธิบดีทรัมป์เองเคยขอให้

ประธานาธิบดี จินผิงในการพบปะกันที่โอซาก้าให้ข้อเสนอแนะจากสหรัฐมาก ๆ เพื่อช่วยเหลือเขาในการเลือกตั้งในปี 2020

ตามความเห็นของศาสตราจารย์ Mauro Gullen ทางด้านการจัดการจาก Wharton School ที่มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย ถึงอย่างไร การเศรษฐกิจอันดับ 1 กับอันดับ 2 ของโลก ก็ น่าจะพูดจากันเพื่อหาทางแก้ปัญหาและหาทางตกลงกัน มิฉะนั้นการเศรษฐกิจของโลกก็ เดินหน้าไปลำบาก

ประมาณปลายเดือนมิถุนายน 2020 ประธานาธิบดีทรัมป์ได้แถลงความตั้งใจที่จะ เคลื่อนย้ายกำลังทหารซึ่งประจำการอยู่ในเยอรมนีจำนวน 9,500 คนออกไปตั้ง ณ ที่อื่นใน ยุโรปตะวันตก โดยมีแผนจะย้ายส่วนที่เหลืออีกทั้งหมดประมาณสามหมื่นคนออกไปยัง ประเทศอื่นต่อไป ด้วยเหตุผลเดิมคือเยอรมนีมิได้จ่ายเงินบำรุงองค์การสนธิสัญญา แอตแลนติกเหนือหรือ North Atlantic Treaty Organization ตามส่วน อันเป็นข้ออ้างที่ไม่ ตรงกับความจริง แทนที่จะอ้างเหตุผลทางยุทธศาสตร์ เนื่องจากเยอรมนีได้บริจาคเงินให้ นาโต้ตามพันธกรณีโดยตลอด การขึ้นส่วนบริจาคครั้งต่อไปได้แก่ปี 2024

การเลือกเยอรมนีเป็นศูนย์กลางของกองกำลังหลักอันได้แก่สหรัฐและเป็นที่ตั้งของ Command and Control Centers ของสหรัฐในภาคพื้นยุโรป นั้น ชอบด้วยเหตุผลทาง ยุทธศาสตร์ ตราบใดที่สมมติฐานว่ารัสเซียเป็นภัยคุกคามต่อสัมพันธมิตรยังไม่เปลี่ยน การโยกย้ายกองบัญชาการกลางไปจากเยอรมนีย่อมเป็นการเอาใจเข้าข้างปูดินอย่างไม่ ต้องสงสัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายข่าวกรองมีหลักฐานว่ารัสเซียกำลังใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อ ช่วยให้นายทรัมป์ชนะเลือกตั้ง เช่นที่ได้ทำมาเป็นผลสำเร็จในการเลือกตั้งเมื่อปี 2016

ตามรายงานต่อมาในเดือนสิงหาคม อันใกล้กำหนดการประชุมใหญ่ของพรรครีพับลิกัน (Republican National Convention-RNC) เพื่อเป็นโอกาสให้นายโดนัลด์ ทรัมป์แสดง สุนทรพจน์ครั้งใหญ่เพื่อรับเป็นตัวแทนของพรรคในการสมัครเข้าแข่งขันในการเลือกตั้ง

ประธานาธิบดี ทำเนียบขาวได้ออกข่าวให้มีการถอนทหาร 11,900 คน จากเยอรมนี โดย ย้ายทหาร 5,400 คนไปประจำที่อื่นในยุโรป ส่วนที่เหลือให้ย้ายกลับสหรัฐ สำหรับ Command and Control Centers ย้ายจากเยอรมนีไปอยู่ที่เบลเยียม ทหารพลร่มและ กองบินประจัญบาน F-16 เคลื่อนออกจากเยอรมนีไปประจำการในอิตาลี ในระยะใกล้ เคียงกันนายไมค์ ปอมเปโอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐได้เดินทางไป ยังกรุงวอซอว์เพื่อทำพิธีแจ้งการย้ายกองกำลังส่วนหนึ่งไปยังโปแลนด์ต่อรัฐมนตรีว่าการ ต่างประเทศโปแลนด์

แผนการเคลื่อนย้ายกำลังสำคัญเหล่านี้ ได้รับการวิเคราะห์จากหลายฝ่ายว่าไม่ ถูกต้องตามหลักยุทธศาสตร์ นักวิเคราะห์จาก School of Advanced International Studies หรือ SAIS ที่มหาวิทยาลัย Johns Hopkins เห็นว่า การละเลยประเทศเยอรมนีซึ่งเป็น ศูนย์กลางและมีโครงสร้างพื้นฐานทันสมัยสำหรับการรบยุคใหม่ ไม่ถูกต้องอย่างยิ่ง เนื่องจาก potential flash points ในปัจจุบันนี้ ได้แก่ Estonia Latvia Lithuania และ ภูมิภาค ทะเลดำ ส่วนนาย Bastian Giegerich ผู้อำนวยการสำนักวิเคราะห์ที่ The International Institute of Strategic Studies ในกรุงลอนดอน นั้น ได้ตั้งคำถามถึง Effectiveness ของการเคลื่อนย้ายกำลังสหรัฐไปยังประเทศอื่นๆ ในยุโรป เพราะไม่เห็นว่าจะช่วยให้การรับมือกับการรุกรานดีขึ้นอย่างไร สำหรับพลโท Mark Hertling ซึ่งเคย ประจำการอยู่กับกองกำลังสหรัฐในยุโรปตั้งแต่ปี 1975-2011 นั้น เห็นว่าเยอรมนี “Is key” เพราะอยู่ตรงกลางของ “Old Europe” ทางตะวันตก และประเทศต่างๆ ทางตะวันออก ทั้ง ทางรางและทางเครื่องบิน เยอรมนีจะส่งเสริมความสามารถทางส่งกำลังบำรุง ทางวิ่งของ เครื่องบินที่ทันสมัยในเยอรมนีมีพร้อมอยู่แล้ว ถึงอย่างไร แผนการเคลื่อนย้ายกองกำลัง ต่างๆ “Not a done deal” อันหมายความว่า ยังต้องใช้เวลานาน

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารสนเทศของกระทรวงการต่างประเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนกันยายน 2020 (2563)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนกันยายน 2020 (2563)

ประธานาธิบดีโดนัลด์ เจ. ทรัมป์มอบหมายให้นาย Jared Kushner ลูกเขยคนโปรดไปเร่งรัดการดำเนินการด้านตะวันออกกลางด้วยความร่วมมือกับนายเนตanyahu นายกรัฐมนตรีอิสราเอล ในการชะลอแผนการที่จะผนวกดินแดนในฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจอร์แดนไว้ก่อนเพื่อชักนำให้สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ตกลงปรับความสัมพันธ์กับอิสราเอลให้เป็นปกติโดยเปิดสัมพันธ์ทางการทูตและทางอื่นๆ เพื่อทรัมป์จะอ้างได้ว่าเขาประสบความสำเร็จในการสร้างสันติภาพระหว่างอิสราเอลกับรัฐอาหรับ อันอาจทำให้เขาได้คะแนนเสียงเพิ่มเติมในการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐซึ่งจะมีขึ้นในวันที่ 3 พฤศจิกายน 2020

ตามที่วงการภายนอกได้ระแคะระคายมาก่อนนี้ อิสราเอลได้มีเส้นทางติดต่ออย่างไม่เปิดเผยกับรัฐอาหรับมาหลายปีแล้ว แต่ทุกฝ่ายพยายามปกปิดความเคลื่อนไหวเหล่านี้เพราะอาจจะสร้างความไม่พอใจให้แก่ปาเลสไตน์ ซึ่งต้องการให้มีการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ด้วยการยอมรับความเป็นรัฐเอกราชของปาเลสไตน์ภายในเขตแดนที่มั่นคงก่อนสงครามหกวันเมื่อปี 1967 สูตรของการแก้ปัญหาระหว่างสองฝ่ายที่สหรัฐในอดีต (คือก่อนหน้าสมัยของประธานาธิบดีทรัมป์) ประการหนึ่งได้แก่การยอมรับนับถือการสร้างสรรค์ Two States ที่ต่างเป็นเอกราชเคียงคู่กัน อันหมายถึงการที่ปาเลสไตน์จะได้รับคืนดินแดนที่อิสราเอลได้เข้ายึดครองมานับแต่สงคราม 6 วันในปี 1967 เว้นแต่ที่ราบสูงโกลานอันเคยเป็นของซีเรีย แต่ประธานาธิบดีทรัมป์ได้ละเมิดความเข้าใจดังกล่าวและข่มขู่สหประชาชาติมาโดยตลอด ดังเห็นได้จากการประกาศฝ่ายเดียวให้นครजेรูซาเล็มเป็นเมืองหลวงของอิสราเอลและการประกาศแผนสันติภาพตะวันออกกลางอันทำให้ปาเลสไตน์แทบจะไม่มีดินแดนในฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจอร์แดนเหลืออยู่เท่าใดนัก ซึ่งทราบกันดีว่านาย

Jared Kushner เป็นคนวางแผน เพราะนายทรัมป์เองดูจะไม่ทราบพื้นภูมิในบริเวณที่เป็นข้อพิพาทใดเท่าใดนัก สูตรในการแก้ไขกรณีพิพาทนี้ ประเทศสมาชิกสันนิบาตอาหรับซึ่งรวมสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ด้วยสนับสนุนมาตลอด โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ Anwar Gargash แห่ง UAE ได้ยืนยันในการให้สัมภาษณ์แก่สื่อระหว่างประเทศเช่น CNN ภายหลังจากที่ได้บรรลุความตกลง Abraham Accords แล้ว

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศได้เคยนำเสนอแผนสันติภาพในวันออกกลางฉบับที่ทรัมป์ประกาศที่ทำเนียบขาวมาก่อน ซึ่งลำเอียงเข้าข้างอิสราเอลอย่างชัดเจน โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์และความมุ่งมั่นปรารถนาของชาวปาเลสไตน์แม้แต่เล็กน้อย ทั้งนี้ เพราะประธานาธิบดีทรัมป์รับฟังเฉพาะความต้องการของนายกรัฐมนตรีเบนจามิน เนทันยาฮูแห่งอิสราเอลแต่ด้านเดียว ซึ่งไปปรากฏตัวอยู่ข้างแผนสันติภาพฯ ที่ทำเนียบขาวโดยตลอด ส่วนนาย Benny Gantz ว่าที่นายกรัฐมนตรีอิสราเอลซึ่งได้รับเชิญไปกรุงวอชิงตันด้วย มิได้เข้าร่วมในโอกาสนั้น

อย่างไรก็ดี ประเด็นที่ไม่ควรมองข้ามได้แก่ความตั้งใจของเนทันยาฮูที่จะผนวกดินแดนใน West Bank อันเป็นเขตยึดครองมาตั้งแต่สงครามปี 1967 รวมทั้ง Jordan Valley และส่วนที่อิสราเอลใช้ตั้งถิ่นฐานหรือนิคม settlement หลายแห่งอันเป็นการละเมิดข้อมติของสหประชาชาติมาตลอด ซึ่งเป็นดินแดนที่อดีตนายกรัฐมนตรี Ehud Olmert เห็นว่าไม่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของอิสราเอล แต่ที่นายเนทันยาฮูเร่งรัดที่จะผนวกคงเป็นเพราะเขาประเมินแล้วว่า นายโดนัลด์ ทรัมป์คงจะมีได้เป็นประธานาธิบดีสหรัฐอีกในวาระที่สอง

ถึงกระนั้น ประเทศอาหรับที่เป็นสมาชิกของสันนิบาตอาหรับต่างไม่ยอมรับแผนสันติภาพในวันออกกลางตามที่ทรัมป์ประกาศ ซึ่งสหภาพยุโรปก็มีความเห็นในทำนองเดียวกัน เมื่อ Christiane Amanpour จาก CNN สอบถามนาย Jared Kushner ลูกเขยและที่ปรึกษาของประธานาธิบดีทรัมป์ว่า แผนดังกล่าวดูจะไม่เป็นไปตามแนวทางการแก้ไขกรณีพิพาทระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์อันเป็นที่ยอมรับของหลาย

ประเทศในประชาคมโลก นาย Kushner ซึ่งแจ่มตอบอย่างยืดยาวอันพอสรุปได้ว่า เราจะมัวคิดล้าสมัยไปถึงปี 1967 หรือเก๋ากว่านั้นไม่ได้ เพราะขณะนี้ในปี 2020 แล้ว ต้องพิจารณาถึงสถานการณ์ในพื้นที่ที่เปลี่ยนแปลงไปมากแล้ว

การติดต่อกันระหว่างอิสราเอลกับรัฐอาหรับในตะวันออกกลาง อาจจะเป็นที่ทราบกันในวงผู้ที่สนใจในกิจการความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ แม้ทุกฝ่ายจะปกปิดเป็นความลับตลอดมาก็ตาม การเปิดเผยความตกลงปรับสภาพความสัมพันธ์ให้เป็นปกติระหว่างรัฐอิสราเอลกับสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ หรือที่เรียกกันว่า The Abraham Accords ได้สร้างความแปลกใจให้แก่วงการระหว่างประเทศมิใช่น้อย เนื่องจากหลายฝ่ายไม่คาดว่า ทั้งสองประเทศจะบรรลุข้อตกลงกันได้ไม่นานหลังจากที่สันนิบาตอาหรับซึ่งรวม UAE ด้วยจะไม่ยอมรับข้อตกลงแห่งศตวรรษหรือ Deal of the Century เพื่อสันติภาพและความเจริญรุ่งเรืองในตะวันออกกลางตามรายละเอียดที่ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ประกาศต่อหน้านายกรัฐมนตรีเนตanyahu ณ ทำเนียบขาวเมื่อวันที่ 29 มกราคม ศกนี้

ประธานาธิบดีทรัมป์อาจจะยินดีที่อิสราเอลกับสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์สามารถตกลงกันได้ เนื่องจากเขาคิดเฉพาะเหตุผลทางการเมือง ด้วยความคาดหวังว่าจะแนบเสียงในการเลือกตั้งประธานาธิบดีซึ่งเขามีคะแนนนิยมจากประชาชนทั่วประเทศตามหลังอดีตรองประธานาธิบดี โจ ไบเดน คู่แข่งจากพรรคเดโมแครต อย่างมีนัยสำคัญ ด้วยเหตุปัจจัยจากความผิดพลาดของเขาเองหลายประการ ซึ่งขอละเว้นที่จะกล่าวถึงในบริบทนี้

สำหรับนาย Jared Kushner บุตรเขยนายทรัมป์ซึ่งรับหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยกรณีพิพาทในตะวันออกกลาง นั้น เคยพยายามจะไปเรียนรู้ศิลปะการทูตจาก ดร. เฮนรี คิสซิงเจอร์ แต่ไม่เป็นผล ได้รับแต่เทพนิยายกรีกอันเปรียบเทียบกับเขาเช่น Icarus ซึ่งไม่รู้จักเอาตัวรอดด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

ตามรายงานของ CNN นาย Anwar Gargash รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ UAE ยืนยันว่า Abraham Accords ไม่เกี่ยวกับการซื้อเครื่องบินไอพ่น

ทันสมัยแบบ F-35 จากสหรัฐ แต่มีข่าวค่อนข้างหนาหูว่า Kushner ใช้การสัญญาว่าจะจัดซื้อเครื่องบินประเภทนี้เป็นสินน้ำใจให้ UAE ยอมทำความตกลง ดังที่เคยอ้างมาก่อนว่า เขาเองเป็นคนเจรจากับบริษัทผู้ผลิตลดราคาให้ซาอุดี อาระเบียโดย มกุฎราชกุมาร MBS ได้ซื้อฝูงบินสมรรถนะสูงยิ่งแบบ F-35 ตามที่ทรัมป์แสดงเค็ดตาล็อคให้ MBS ได้ดูด้วยตนเองก่อนหน้าที่เขาจะนำคณะไปเยือนตะวันออกกลางครั้งแรก โดยเริ่มการเยือนที่ซาอุดี อาระเบียและบินข้ามประเทศไปเยือนอิสราเอล

ความล่าช้าในการที่ UAE จะสั่งซื้อเครื่องบินสมรรถนะสูงแบบ F-35 อาจเป็นด้วยยังมิได้ผ่านขั้นตอนในการอนุมัติการส่งออกจากรัฐสภาและกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐหรืออาจเป็นเพราะอิสราเอลไม่ประสงค์จะให้มีการกระจายพลานุภาพไปยังหลายประเทศในภูมิภาคอันจะกระทบถึงดุลแห่งอำนาจของตนเองแม้อิสราเอลจะมีฝูงบิน F-35 ซึ่งได้มาประจำการในกองทัพอากาศของอิสราเอลด้วยความเห็นชอบของรัฐบาลโอบามาอยู่แล้ว (แม้ทรัมป์จะอวดอ้างอย่างผิดๆ ว่าเขาเองเป็นคนอนุมัติก็ตาม)

ความตกลงระหว่างอิสราเอลกับสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ได้รับเสียงขานรับในทางที่ดีจากอียิปต์และจอร์แดน ซึ่งเคยทำสนธิสัญญากับอิสราเอลที่ Camp David ในสหรัฐเพื่อแลกกับดินแดนในคาบสมุทรไซนายไปจนถึงอ่าวอัคคาบาแต่ก็ทำให้อียิปต์ถูกโดดเดี่ยวจากประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคอยู่กว่าสิบปีและทำให้ฝ่ายต่อต้านระดมยิงสังหารประธานาธิบดีอันวาร์ ซาดัตและแขกระหว่างประเทศจำนวนหนึ่งระหว่างพิธีสวนสนามแห่งชาติเมื่อปี 1981 ส่วนสนธิสัญญาสันติภาพกับจอร์แดนได้มีส่วนบังคับให้กษัตริย์ฮุสเซนต้องปราบปรามพวกที่เคยให้ความสนับสนุนท่าน ซึ่งเป็นสมาชิกองค์กรภราดรภาพมุสลิมหรือ Muslim Brotherhood

หากจะดูปฏิกิริยาของฝ่ายต่อต้านที่ปรากฏชัดก็มีแน่ คือปาเลสไตน์ ซึ่งกล่าวว่า UAE ได้กระทำการอันเป็นการ Betray ชาวปาเลสไตน์อย่างยิ่ง อิหร่านกล่าวว่าความตกลง Abraham Accords เท่ากับเป็น a “dagger that was unjustly struck by the UAE in the back of the Palestinian people and all Muslims.” ซึ่งน่าจะหมายความว่า

วิกฤตการณ์กับอิหร่านเช่นที่เกิดขึ้นตลอดปีที่แล้วจะเลวร้ายยิ่งขึ้น และโดยที่ปีหน้าจะมีการเลือกตั้งประธานาธิบดีในอิหร่าน เหตุที่เกิดขึ้นจะเป็นแรงผลักดันให้ผู้สมัครฝ่ายอนุรักษ์นิยมหัวรุนแรงอาจจะหาเสียงด้วยข้ออ้างว่า อิหร่านถูกโดดเดี่ยวในวงล้อมของอำนาจที่มุ่งร้ายหลายด้าน วาทกรรมเช่นว่าจะเสริมพลังให้กับฝ่ายการเมืองภายในที่จะต่อต้านการกลับไปสู่การต่ออายุความตกลงนิวเคลียร์และให้ใช้บังคับต่อไปในกรณีที่ไม่ได้ดำเนินการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐในเดือนพฤศจิกายน ศกนี้และเข้ารับตำแหน่งในวันที่ 20 มกราคม ศกหน้า

อีกประเทศหนึ่งที่ประณาม Abraham Accords ได้แก่ตุรกี ซึ่งมีข้อขัดแย้งกับ UAE อยู่แล้วในกรณีความพัวพันในลิเบียและการตั้งตัวเป็นอริกับกาตาร์ กับยังมีปัญหาที่เพิ่งเกิดใหม่คือการที่ตุรกีรุกเข้าไปขุดเจาะก๊าซธรรมชาติทางภาคตะวันออกของทะเลเมดิเตอร์เรเนียน อันเป็นบริเวณพิพาทระหว่างกรีซกับตุรกีซึ่งทำให้น้ำใต้ใต้เดือนตุรกีให้ระวังมิให้เกิดความยุ่งยากระหว่างคู่ภาคีในยามนี้

ความเป็นไปได้ที่ประเทศอาหรับอื่นๆ จะเดินรอยตาม UAE ก็ไม่แน่ชัด แม้ นาย Jared Kushner และคณะจะได้เดินทางจากกรุงเทลอาวีบโดยเครื่องบิน El Al ของอิสราเอลผ่านน่านฟ้าของซาอุดี อาระเบียไปยังกรุงอาบู ดาบีใน UAE และมีข่าวว่าได้ถือโอกาสแวะกรุงมานามาในบาหลีเรนและกรุงริยาดห์ ราชอาณาจักรซาอุดี อาระเบีย เพื่อพบกับมกุฎราชกุมารบิน ซาลมานด้วย

สำหรับซาอุดี อาระเบีย นั้น คงต้องคิดทบทวนอย่างหนักหากจะเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับอิสราเอล ปัญหาสำคัญได้แก่สถานะของนครเจรูซาเล็มซึ่งบัดนี้ทรัมป์ได้ยกให้เป็นเมืองหลวงของอิสราเอล แม้กระทั่งสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ก็ตาม มีผู้สังเกตการณ์ตั้งคำถามว่า จะทำอย่างไร หาก Abraham Accords เป็นที่ยอมรับกันในเจรูซาเล็ม แต่ผู้คนในอาบู ดาบีในโอกาสต่อไปกลับคิดต่าง

เนตanyahuเองก็เช่นกัน ในขั้นนี้ “เลื่อนเวลา” การผนวกดินแดนในฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจอร์แดนออกไปก่อน แต่ยังมีได้เปลี่ยนความตั้งใจ ตัวแปรใหญ่ได้แก่ประธานาธิบดีโจ ไบเดน ซึ่งมีโอกาสอย่างมากที่จะได้เข้ามาดำรงตำแหน่ง เพราะถึงแม้

เขาจะเข้าข้างอิสราเอลอันเป็นนโยบายของสหรัฐมาตั้งแต่ปี 1948 แต่ไบเดนและบรรดาที่ปรึกษาฝ่ายการต่างประเทศ เช่น โทนี บลิงเคน อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศและนิโคลัส เบิร์นส์ อดีตปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ต่างไม่เห็นด้วยกับการที่อิสราเอลจะผนวกดินแดนในฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจอร์แดนอย่างชัดเจน

ตามรายงานจากสำนักข่าวระหว่างประเทศในวันที่ 12 กันยายน ศกนี้ ประธานาธิบดีทรัมป์ได้แถลงว่า บารักเรเน่ได้ตกลงที่จะปรับสภาพความสัมพันธ์กับอิสราเอลให้เป็นปกติทำนองเดียวกับ UAE โดยจะมีการลงนามในความตกลงที่ทำเนียบขาวต่อไป เรื่องนี้ นายออเร็น ลีเบอร์มาน ผู้สื่อข่าวประจำอิสราเอลของ CNN มีความเห็นว่า ประเทศในอ่าวเล็กๆ แห่งนี้อยู่ในข่ายเป็นไปได้มากที่สุด (Top of the list) ที่จะทำความตกลงปรับความสัมพันธ์กับอิสราเอล เพราะต้องการเข้าถึงเทคโนโลยีและความก้าวหน้าด้านอื่นๆ เช่น สาธารณสุขที่อิสราเอลมีอยู่แล้ว ที่ต้องเฝ้าดูได้แก่ซาอุดี อาหรับ ซึ่งเป็นราชอาณาจักรยิ่งใหญ่ที่สุดใน GCC จะตัดสินใจอย่างไร เพราะทรัมป์พยายามอย่างยิ่งที่จะให้ทำตาม UAE เนื่องจากเล็กๆ แล้ว UAE ก็กำลังเร่งความก้าวหน้าของตนในทุกทาง รวมทั้งการสำรวจอวกาศด้วย ถ้าจำไม่ผิดกำลังส่งยานไปดาวพระอังคาร ตามหลังยานของสหรัฐและจีนซึ่งมีเป้าหมายคล้ายคลึงกัน ที่น่าแปลกใจก็คือ แม้จะต้องลงทุนมากในการแสวงหาความก้าวหน้าเหล่านี้ หอการค้าไทยยังรายงานเมื่อเร็วๆ นี้ว่า ทั้ง UAE และสหรัฐยังมิได้จ่ายเงินค่าสินค้านำเข้าจากไทยเป็นจำนวนไม่น้อย

ตามรายงานวิทยุ สทท. FM 106 ในกรุงเทพฯ เมื่อวันที่อาทิตย์ที่ 13 กันยายน นายเบ็นจามิน เนทันยาฮู นายกรัฐมนตรีอิสราเอล แถลงว่า บารักเรเน่ ได้ตกลงที่จะปรับความสัมพันธ์กับประเทศอิสราเอลแล้ว “โดยจะไปมีพิธีลงนามในความตกลงที่ทำเนียบขาวในกรุงวอชิงตันในวันอังคารที่ 15 เดือนนี้ ซึ่งถือว่าเป็นความสำเร็จทางการทูตอีกครั้งหนึ่งของประธานาธิบดีทรัมป์” ถ้อยคำที่นายเนทันยาฮูใช้ดังกล่าวย่อมถูกใจนายทรัมป์อย่างไม่ต้องสงสัย เพราะอาจถือว่าเป็นชัยชนะทางการต่างประเทศของเขาในสัปดาห์นี้ที่ปรากฏข่าวในทางลบทางการเมืองเกี่ยวกับอับ

ลักษณะเขาอย่างยิ่ง ประเด็นอยู่ที่นายจาเร็ด คูชเนอร์นำความหมายของแต่้มทาง การเมืองที่จะได้แก่ผู้นำสหรัฐ ไปเป็นข้อสำคัญในการเจรจากับผู้นำประเทศอาหรับใน อ่าวหรือเปล่า ถ้าเขาใช้ นัยยะต่อสถานะความเป็นผู้นำของประธานาธิบดีทรัมป์ต่อไป จะเป็นเช่นไร

ในประสบการณ์ของข้าพเจ้าเอง บารัคเรอานจะปฏิบัติตามคำมั่นที่ให้ไว้กับไทยว่า จะสนับสนุนประเทศไทยในกรณีการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก แม้ ด้วยเหตุผลทางการเมืองในไทย เราจะได้แถลงต่อที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกที่ นคร Quebec ว่า ขอถอนตัวแล้วก็ตาม ส่วนนายกรัฐมนตรีบารัคเรอานก็เสด็จโดย เครื่องบินส่วนตัวพระองค์มาเยือนไทยปีละหลายครั้ง กับยังให้ทุนนักศึกษามุสลิมจากสาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยไปศึกษาต่อที่บารัคเรอานอีกด้วย

อีกประเทศหนึ่ง คือโอมาน น่าสนใจ เพราะในระยะหลายปีที่ผ่านมา โอมาน ยึดถือนโยบายเป็นกลางและถือทำที่ low profile จึงทำให้อยู่ในฐานะที่จะช่วยแก้ปัญหา ข้อขัดแย้งระหว่างประเทศในภูมิภาคอย่างเงียบๆ ได้อยู่ตลอดมา ด้วยเหตุนี้ จึงดูไม่ จำเป็นที่จะเปลี่ยนแนวทาง แต่การเมืองในตะวันออกกลางเป็นเรื่องซับซ้อน จึงขอ เสนอความเห็นไว้เพียงเท่านี้ก่อน

พิธีลงนามในความตกลง Abraham มีขึ้นที่สนามด้านใต้ของทำเนียบ โดยแต่ละ คนที่เกี่ยวข้องได้กล่าวคำปราศรัยจากระเบียงด้านบนเริ่มด้วยประธานาธิบดีทรัมป์ ตามด้วยนายกรัฐมนตรีอิสราเอล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ อาหรับเอมิเรตส์ และบารัคเรอานตามลำดับ

การติดตามรายงานทางโทรทัศน์และการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆทำให้ทราบ คำตอบข้อสงสัยที่ได้กล่าวไว้ในรายงานข้างต้นหลายประการดังต่อไปนี้

1. ประธานาธิบดีทรัมป์อ้างว่าการลงนามในความตกลงฯ เมื่อวันที่ 15 กันยายน ศกนี้ เป็นเพียงการเริ่มต้น “อีก 5-6 ประเทศอาหรับจะทำความตกลงในทำนองเดียวกันต่อไป เขากล่าวเปรยๆ ว่าอาจจะมิลิเบีย โมร็อกโก

ชุดานและชาอูดี อาระเบีย ฯลฯ ตามเวลาที่แต่ละประเทศเหล่านี้เห็นว่าเหมาะสม

2. การจัดทำความตกลงดังกล่าวถือเป็นความตกลงสันติภาพในตะวันออกกลางอันหมายถึงความตกลงสันติภาพระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ ซึ่งปรากฏชัดแล้วว่าปาเลสไตน์ถูกกีดกันไปจากกระบวนการเจรจาอย่างแน่นนอน นางฮานาน อัชราวี ที่ปรึกษาของ Palestinian Authority กล่าวชัดเจนว่าดินแดนปาเลสไตน์ยังเป็นเขตยึดครองอยู่เช่นเดิม คำว่าสันติภาพน่าจะหมายถึงการยุติสงครามระหว่าง UAE และบาร์เรนกับคูตีก แต่ไม่ปรากฏว่าทั้งสองประเทศนั้นสู้รบอยู่กับประเทศใด ตามข้อเท็จจริง UAE เป็นที่ตั้งฐานทัพอากาศของสหรัฐมาหลายปี มีเครื่องบินรบสหรัฐอยู่หลายแบบรวมทั้ง F-35 ด้วย ในขณะที่บาร์เรนเป็นที่ตั้ง Central Command ของกองทัพอากาศสหรัฐเพื่อปฏิบัติการทางเรือครอบคลุมท้องทะเลแถบอ่าวเปอร์เซีย
3. เมื่อถูกถามโดย Becky Anderson จาก CNN ถึงจังหวะเวลาในการทำความตกลง นาย Anwar Gargash ซึ่งเป็น UAE Minister of State for Foreign Affairs ตอบว่า กำหนดการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐที่จะมีขึ้นในอีกไม่นานนี้เป็นเหตุผลหลัก
4. นาย Jared Kushner ชี้แจงว่าเครื่องบินทันสมัยรุ่น F-35 เป็นอาวุธส่วนหนึ่งที่ UAE จะได้รับกับอาวุธอื่นๆ เพื่อรับมือกับอิหร่าน ซึ่งเป็นชาติศัตรูของประเทศทั้งหลายที่ร่วมความตกลงกัน อันดูชัดกับคำกล่าวในโอกาสเดียวกันของประธานาธิบดีทรัมป์ว่าหลังจากการเลือกตั้งในอเมริกา อิหร่านก็ควรจะเข้าร่วมกระบวนการเพื่อสันติภาพ เพราะ “บัดนี้เป็นรุ่งอรุณแห่งสันติภาพทั่วตะวันออกกลางแล้ว”
5. พิธีลงนามครั้งนี้มีผู้ไปร่วมที่สนามทำเนียบขาวนับร้อย น้อยคนปฏิบัติตามคำแนะนำของฝ่ายสาธารณสุขในการสวมหน้ากากอนามัยและรักษาระยะห่างทางสังคม เช่นเดียวกับการชุมนุมหาเสียงที่ทรัมป์จัดในสองสามวันก่อนหน้านี้ ในวันที่ 16 กันยายน ประธานาธิบดีทรัมป์ก็ได้กล่าวเชิงตำหนิที่

ดร. Robert Redfield ผู้อำนวยการ Centers for Disease Control and Prevention ของสหรัฐ ให้การต่อกรมาตราสาธารณสุขของสภา “UNDER OATH” ว่าเขาเชื่อว่าการสวมหน้ากากจะป้องกันเขาจากโรคระบาด”อย่างได้ผลเต็มที่” ดีกว่าวัคซีนซึ่งยังไม่มีในวงกว้างอีกนาน ในพิธีลงนาม นายกรัฐมนตรีเป็นจามิน เนตันยาฮู แห่งอิสราเอลตั้งใจไม่สวมหน้ากากตามอย่างทรัมป์ แม้ว่าเขาจะได้ออกคำสั่งให้ Lock Down ในประเทศอิสราเอลเป็นครั้งที่สองในปีนี เนื่องจากกาการเพิ่มขึ้นอย่างมากของโรคระบาดโควิด 19 แม้จะยังไม่มากเท่ากับอัตราการติดเชื้อในอเมริกาซึ่งยังมากที่สุดในโลกติดต่อกันมาหลายเดือนแล้ว ต่างจากประวัติศาสตร์ของโรคระบาดใหญ่ในโลกซึ่งสหรัฐเป็นผู้นำในการต่อต้านโรคตลอดมา ความเป็นผู้นำ นั้น หมายถึงการตัดสินใจให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าควบคุมการระบาดและป้องกันมิให้โรคร้ายระบาดเข้าไปในสหรัฐและร่วมมือกับประเทศต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนาที่มีความสามารถในการรับมือกับภัยทางสาธารณสุขไม่พอ ร่วมกับองค์การอนามัยโลกและหรือหน่วยงานที่มีความสามารถ ในการสกัดกั้นการระบาดในเขตประเทศอย่างได้ผล ที่สำคัญยิ่งคือการให้ทำเนียบขาวเป็นศูนย์สั่งการ (Command Center) โดยมีผู้เชี่ยวชาญพร้อมปฏิบัติหน้าที่และคลังเก็บเวชภัณฑ์อยู่พร้อม หากจำเป็นต้องผลิตและจัดหาเพิ่มเติม ก็ใช้ Defence Production Act ได้ ตามผลการสำรวจของ PEW Research Center ว่าจะมีคามเชื่อมั่นในความเป็นผู้นำของผู้ใดในโลกที่พัฒนาแล้วในสภาวะการระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019 ปรากฏว่า ผู้ได้รับความไว้วางใจตามลำดับมากที่สุดได้แก่นางแองเกลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรีสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน รองลงมาได้แก่ ประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศส และผู้นำประเทศอื่นอีก 3 – 4 ประเทศและที่ต่ำสุดได้แก่ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ แห่งสหรัฐอเมริกา ผลการสำรวจนี้ได้รับการรายงานโดยสื่อระหว่างประเทศ เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2020

การที่นาย Alexey Navalny นักการเมืองฝ่ายตรงข้ามของวลาดีเมียร์ ปูติน ล้มป่วยอย่างกะทันหันในเครื่องบินจากไซบีเรีย จนเครื่องบินโดยสารต้องร่อนลงอย่างฉุกเฉินที่เมือง Omsk เพื่อนำเขาเข้ารับการรักษายาบาลที่โรงพยาบาล Omsk ในอาการโคม่าจน 3 วันต่อมา แพทย์รัสเซียจึงยินยอมให้เครื่องบินพยาบาลจากเยอรมนีนำตัวเขาไปตรวจร่างกายและรับการรักษาพยาบาลช่วยชีวิต เพราะสงสัยกันว่า Navalny คงถูกวางยาพิษบางอย่าง เนื่องจากเขาเข้าโคม่าตั้งแต่ตอนแรกๆ ที่ล้มป่วยในเครื่องบิน

น้ำชาของรัสเซีย นั้น น่ากลัวเพียงไร ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวได้นำเสนอมาหลายครั้งแล้ว แต่จะเป็นสารพิษประเภทใดผู้เชี่ยวชาญที่กรุงเบอร์ลินมีความสามารถเป็นเลิศ คงค้นพบ เพราะเมื่อข้าพเจ้าเป็นเอกอัครราชทูต ณ นครเจนีวา และจำต้องนำลูกสาวคนเล็กไปยังโรงพยาบาลเนื่องจากเข้าใจว่าคงจะรับประทานยาความดันโลหิตสูงอันเป็นเม็ดสีๆ เข้าไปตามประสาเด็กเล็ก แพทย์ได้พยายามจะหาข้อมูลเกี่ยวกับตัวยาไปยังสถาบันพิษวิทยาที่กรุงเบอร์ลินแห่งที่วานี้ แม้หมอที่ตรวจจะมีชื่อจากสวิตเซอร์แลนด์ก็ตาม

ภายในเวลาเพียงสองสามวัน สถาบันที่กรุงเบอร์ลินก็สามารถยืนยันข่าวร้ายได้ว่า สารพิษที่ตรวจพบในร่างกายของนาย Navalny นั้น มีชื่อว่า Novichok เป็นสารเชิงอาวุธเคมีของรัสเซีย มีหลายแบบ เช่นผงซึ่งแพร่ไปในอากาศหรือติดอยู่กับแผ่นไม้หรือวัตถุอื่นๆ ซึ่งเป็นข่าวใหญ่เมื่อรัสเซียพยายามกำจัดอดีตสายลับของตนเองที่ Salisbury ในสหราชอาณาจักรสมัยที่เธริสซ่า เมย์เป็นนายกรัฐมนตรี สายลับดังกล่าวซึ่งเคยเป็น double agent ให้กับ MI6 ของอังกฤษด้วย มีชื่อว่า Sergei Skripal และลูกสาว Yulia ได้รับสาร Novichok จากร้านอาหารอิตาเลียนในเมือง Salisbury เพราะมิได้ทำงานให้กับฝ่ายใดแล้ว และเมื่อทั้งสองออกจากร้านแล้วไปนั่งพักที่เก้าอี้ในสวนก็ล้มป่วยลงอย่างกะทันหัน จึงถูกนำตัวไปรับการตรวจรักษาที่โรงพยาบาล อาการหนักอยู่นาน

ปรากฏว่าแพทย์ได้ช่วยให้อาการบรรเทาขึ้น ทราบต่อมาว่าเขาได้ออกเดินทางไปยังประเทศอื่น แต่ไม่ถึงแก่ชีวิต ต่างจากเหยื่ออีกรายหนึ่ง

รัฐบาลสหราชอาณาจักรได้ตอบโต้รัฐบาลรัสเซียในทางการทูตอย่างทันท่วงที เรื่องนี้ได้เข้าสู่การพิจารณาของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ แต่ดูเหมือนได้ ออกข้อมติเป็นเอกฉันท์ได้ เพราะถูกขัดขวางโดยการใช้อิทธิพลของผู้แทนถาวร รัสเซีย เหยื่อของ Novichok อีกสองรายซึ่งเป็นชาวอังกฤษที่ได้ดื่มสารพิษจากขวด น้ำหอมใน Amesbury ใกล้กับ Salisbury เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2018 ได้แก่ Charlie Rowley (44) และ Dawn Sturgess (45) คนหลังนี้ถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม แต่นาย Rowley ซึ่งมีได้สัมผัสสารพิษมากนักและยังได้ล้างมือแล้ว รับการรักษาพยาบาลอยู่นานแต่มิได้เสียชีวิต หากแต่มีอาการทางสมองหรือ Meningitis เข้าใจว่าเป็นโรคเชื้อหุ้มสมองอักเสบ ซึ่งคงจะไม่เกี่ยวกับสารพิษ ทั้งสองกรณีนี้ หน่วยงานต่อต้านการก่อการร้ายของสหราชอาณาจักรได้ขอให้ Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons-OPCW ช่วยตรวจสอบสารพิษอีกทางหนึ่งจึงได้รับการ ยืนยันว่า Novichok ซึ่ง OPCW เรียกว่า A-234 อันอยู่ในข่ายเป็นอาวุธเคมี มีอันตราย มาก ผลิตโดยรัสเซียตั้งแต่สมัยที่ยังเป็นสหภาพโซเวียตในหลายรูปแบบ แต่เป็น weapon grade ซึ่งนาโตและรัฐบาลเยอรมันได้ส่งข้อมูลให้บรรดาพันธมิตรทั้งหลาย รวมทั้งสหรัฐด้วย แม้กระทั่งรักษาการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ และฝ่ายความมั่นคงแห่งชาติก็ทราบดี แต่ประธานาธิบดีกลับทำเป็นไม่ทราบ

Alexey Navalny อยู่ในภาวะโคมาต่อเนื่องมาจากเมือง Omsk โดยไม่รู้สีกตัว แม้กระทั่งระหว่างอยู่ในการดูแลของแพทย์เยอรมัน โดยเมื่อสถาบันพิษวิทยาได้บ่งชี้ว่า เป็น Novichok นางแองเกลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรีเยอรมนีได้ประณามรัสเซียอย่าง หนัก นายเจ็นส์ สโตลเตนเบิร์ก เลขาธิการนาโตก็ได้แสดงความไม่พอใจในรัสเซีย เมื่อผู้สื่อข่าวได้สอบถามความเห็นของประธานาธิบดีทรัมป์แห่งสหรัฐ เขากลับ หลีกเลียงการต่อว่ารัสเซีย โดยตอบว่าเรื่องนี้ยังไม่มีหลักฐาน (Proof) ว่าเป็นรัสเซีย อาจจะเป็นจีนก็ได้ และกล่าวพาดพิงไปถึงเกาหลีเหนือกับอัฟกานิสถานในทำนอง เดียวกับปฏิกิริยาของเขาเมื่อได้รับทราบรายงานข่าวกรองของการที่รัสเซียได้

แทรกแซงการเลือกตั้งเมื่อปี 2016 ที่กรุงมอสโก โฆษกหญิงของกระทรวงการต่างประเทศรัสเซียได้ปฏิเสธส่วนเกี่ยวข้องกับเชนเคย

ทางกรุงเบอร์ลิน คณะแพทย์เยอรมันพยายามให้การรักษายาบาลอย่างเต็มที่ เพราะเป็นสารอันตรายยิ่ง ส่วนนาง Litvinenko ซึ่งสามีของเธอถูกสายลับรัสเซียจาก FSS หรือ FSB อันเป็นหน่วยงานราชการลับของสหพันธ์ฯ ที่ปูตินตั้งขึ้น เดิมสารกัมมันตภาพรังสีในถ้วยน้ำชาในห้องพักของโรงแรมกลางกรุงลอนดอนจนถึงแก่ชีวิต ได้เดินทางมาให้กำลังใจที่กรุงเบอร์ลิน มั่นใจว่าปูตินเป็นคนสั่งการเช่นการสังหารสามีของเธอ

จนเมื่อเวลา 16.00 น. ตามเวลาในกรุงเบอร์ลินของวันจันทร์ที่ 7 กันยายน ชาวตะวันออกกรุงเบอร์ลินแจ้งว่า Alexey Navalny พ้นจากภาวะโคมาแล้ว แต่ผลระยะยาวต่อไปของสารพิษต่อระบบประสาทจะเป็นเช่นไร ยังไม่อาจรายงานได้ แต่ก็ถือเป็นข่าวดีในระดับหนึ่ง เพราะเขาไม่ถึงแก่ชีวิต

เมื่อข่าวนี้กระจายออกไป ปรากฏว่าที่ Novosibirsk ในภาคตะวันออกไกลของรัสเซียในวันรุ่งขึ้น ชายสองคนในชุดดำ สวมหน้ากาก ได้บุกเข้าไปในห้องที่อาสาสมัครฝ่าย Navalny กำลังทำหน้าที่อยู่ และถูกชายทั้งสองสาดของเหลวสีเหลืองซึ่งไม่ทราบว่าเป็นสารพิษหรือไม่ อาสาสมัครฝ่าย Navalny จึงถูกนำตัวขึ้นรถพยาบาลไปโรงพยาบาล ผลการตรวจเป็นอย่างไร ยังไม่อาจทราบได้ แต่เป็นเหตุการณ์ที่มักเกิดขึ้นเสมอกับฝ่ายค้านปูติน ต้องติดตามรายงานข่าวต่างประเทศต่อไป เช่นเดียวกับเหตุประท้วงในเบลารุส ซึ่งผู้นำหญิงของฝ่ายประท้วงได้ถูกกลไกของรัฐภายใต้ประธานาธิบดี Lukashenko จอมเผด็จการคนหนึ่งในยุโรป คุกคามในทางต่างๆ รวมทั้งการใช้กำลัง เนื่องจากเขามีพี่เลี้ยงใน Kremlin ชื่อวลาดีเมียร์ ปูติน ซึ่งเป็นที่ปรึกษาคอยให้กำลังใจอยู่ตลอดเวลา และข่าวจากกรุงมอสโกเมื่อวันที่ 15 ปูตินได้รับปากที่จะให้ความช่วยเหลือลูกาเชนโกแห่งเบลารุสเป็นเงินถึง 1.5 พันล้านดอลลาร์

ตามรายงานข่าว CNN เมื่อวันที่ 15 และ 16 กันยายน Alexey Navalny สามารถลุกนั่งบนเตียงคนไข้ได้ ในช่วงสั้นๆ โดยไม่ต้องใช้เครื่องช่วยหายใจ และถ่ายรูปคู่กับ

ภริยาเขาได้อย่างยื้มย៉ำ แต่แพทย์ยังมิได้เปิดเผยอาการของเขาซึ่งยังต้องการรักษาพยาบาลต่อไป อันเป็นกรณีที่น่าตกใจได้ เนื่องจากสารพิษ Novichok ที่ปนอยู่ในน้ำชาที่เขาดื่มในห้องพักผู้โดยสารเครื่องบินที่ไซบีเรียในสหพันธรัฐรัสเซีย นั้นอันตรายยิ่งเทียบเท่าอาวุธเคมี

เมื่อวันที่ 17 และ 18 กันยายน นาย Matthew Chance ผู้สื่อข่าวอาวุโสของ CNN ประจำกรุงมอสโก รายงานว่าทีมงานของ Navalny ได้เข้าตรวจห้องที่เขาพักในโรงแรมในไซบีเรียและนำสิ่งของต่างๆ ที่เขาใช้ รวมทั้งขวดน้ำที่ Navalny ดื่มจนหมดแล้ว ก่อนออกเดินทางไปสนามบิน ใส่ถุงพลาสติกสีฟ้าซึ่งมัดปิดอย่างมิดชิด และส่งไปตรวจยังห้องทดลองในต่างประเทศ ได้รับผลกลับมาแล้วว่า มี trace ของสารพิษ Novichok ในขวดน้ำดังกล่าว จึงเชื่อว่า Navalny ได้รับสารพิษจากขวดน้ำที่เขาดื่มในโรงแรม มิใช่จากถ้วยน้ำชาที่เขาดื่มก่อนขึ้นเครื่องบิน ส่วนการสอบสวนโดยฝ่ายรัสเซียตามที่นายกรัฐมนตรีแองเกลา แมร์เคิลเรียกร้องไปยังปูติน นั้น ยังไม่มีการดำเนินการแต่อย่างใด

รายงานข่าวต่อมาเมื่อวันที่ 23 กันยายน แจ้งว่า คณะแพทย์ที่โรงพยาบาลชาร์เต้ในกรุงเบอร์ลินได้อนุญาตให้นาย Alexey Navalny ออกจากโรงพยาบาลได้แล้ว รวมเวลาที่อยู่ในโรงพยาบาล ทั้งสิ้น 32 วัน โดยอยู่ในห้อง ICU 24 ;วัน คณะแพทย์เยอรมันไม่อาจคาดหมายได้ว่า ผลต่อระบบประสาทของเขาในระยะยาวจะเป็นเช่นไร ในวันเดียวกัน มีการเปิดเผยผลการตรวจร่องรอยสิ่งของที่ทีมงานของ Navalny รวบรวมเก็บมาจากห้องพักของเขาในโรงแรมที่ไซบีเรียโดยห้องทดลองในฝรั่งเศสและสวีเดนยืนยันว่าสารพิษได้แก่ Novichok ส่วนหน่วยงานด้านอาวุธเคมีของอังกฤษ แจ้งว่า Novichok ที่ใช้กับ Navalny อยู่ในลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปจากที่เคยค้นพบ ในอีกทางหนึ่ง ทีมงานของ Navalny ได้ขอให้โรงพยาบาลที่เมือง Omsk คืนเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่เขาสวมใส่เมื่อถูกนำตัวจากเครื่องบินไปรับการรักษาพยาบาล เพราะเชื่อว่าน่าจะมีร่องรอยของสารพิษอยู่บ้าง แต่ได้รับแจ้งว่าเขาถูกนำตัวไปขึ้นเครื่องบินพยาบาลเยอรมันโดยปราศจากเครื่องนุ่งห่มใดๆ

วันศุกร์ที่ 11 กันยายนเป็นวันครบรอบปีที่ 19 ของเหตุก่อการร้ายบันลือโลกที่ผู้ก่อการร้าย 25 คนจากขบวนการอัลไคด้าได้ยึดเครื่องบินโดยสารขนาดใหญ่จากท่าอากาศยานโลแกนของเมืองบอสตันและ Newark ในมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ของสหรัฐแล้วบินไปชนอาคารแฝด (twin-towers) ของ World Trade Center ในนครนิวยอร์ก ตึกที่ทำการกระทรวงกลาโหม (Pentagon) ที่ฝั่งตรงกันข้ามกับกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. และอีกเครื่องบินหนึ่งถูกผู้โดยสารต่อสู้อันเครื่องบินตกลงในเขตมลรัฐเพนซิลเวเนีย มีผู้เสียชีวิตรวมทั้งหมดเกือบสามพันศพ

เหตุร้ายครั้งนี้ได้รับการตอบสนองโดยภาคีองค์การสัมพันธมิตรแอตแลนติกเหนือพร้อมใจกันลงมติตามข้อบทที่ 5 ว่าการโจมตีภาคีประเทศหนึ่งใดถือเป็นการโจมตีภาคีทุกประเทศ ซึ่งทั้งหมดจะร่วมกันป้องกันภัย อันเป็นครั้งแรกและครั้งเดียวที่สัมพันธมิตรลงมติดังกล่าวนับแต่ปี ค.ศ. 1949 ซึ่งมีการสถาปนาองค์การนี้ขึ้น

ผู้ก่อการร้ายส่วนใหญ่เป็นชาวซาอุดี อีกส่วนหนึ่งมาจากสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ พวกที่ทำการบินได้รับการฝึกอบรมจากสหรัฐอเมริกานั้นเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ศูนย์ฝึกการบินอากาศยานพาณิชย์ในมลรัฐฟลอริดา ก่อนจะแยกย้ายไปตามท่าอากาศยานต่างๆ ส่วนหัวหน้าขบวนการอัลไคด้าเป็นคนจากครอบครัวเศรษฐีจากซาอุดี อาระเบีย ในนามซึ่งทั่วโลกคงเคยได้ยินหรือได้ฟังมาอันได้แก่โอซามา บิน ลาดิน

รายงานนี้จะไม่เสียเวลาให้กับโอซามามากนัก เพราะเขาเองถูกหน่วยปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐสังหารเฉพาะตัวเขาในบ้านพักที่เมือง Abbottabad ในปากีสถาน เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2011 โดยคำสั่งของประธานาธิบดีบารัค โอบามา หลังจากที่ได้มีการออกเสียงในระหว่างผู้บริหารชั้นนำของสหรัฐในห้องประชุมลับที่ทำเนียบขาว

เหตุก่อการร้าย 9/11 มีปรากฏการณ์ซึ่งในภาษาอังกฤษเรียกว่า Ironic อยู่หลายประการ อาทิ—

นายโดนัลด์ ทรัมป์หาเสียงครั้งแรกในปี 2016 ด้วยการปั่นข่าวว่า เมื่อ Twin-Towers ของ World Trade Center ถูกเครื่องบินชน “พวกอิสลามทางฝั่งนิวเจอร์ซีย์ได้ให้ร้องฉลองชัยชนะกันด้วยความยินดี” ทรัมป์กล่าวเรื่องนี้ถึงกว่า 1 ครั้ง อดีตผู้ว่าราชการมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ซึ่งช่วยเขาในการหาเสียง ให้สัมภาษณ์ผ่านๆ ว่าเขาไม่เคยเห็นการฉลองใดๆ

เมื่อประธานาธิบดีทรัมป์จะเดินทางไปเยือนต่างประเทศครั้งแรก เขาได้เลือกประเทศซาอุดีอาระเบียเป็นที่เริ่มการเยือน โดยได้ให้ซาอุดีอาระเบียเชิญประเทศมุสลิมิกายซุนนีจำนวน 54 ประเทศมาร่วมประชุมเพื่อร่วมกันต่อต้านการก่อการร้าย ซึ่งข้าพเจ้าได้เขียนไว้ในรายงานนี้ว่า ที่ปรึกษาเขาวางแผนการเยือนกันโดยไม่สำนึกหรืออย่างไรว่า ในบรรดาผู้ก่อการร้าย 25 คนที่นำเครื่องบินเข้าชนอาคาร World Trade Center นั้น 19 คนเป็นชาวซาอุดีอาระเบียและที่เหลือเป็นคน UAE?

เมื่อ 3 วันก่อนหน้าวันที่ 11 กันยายน ศกนี้ นางสาว Noor Bin-Laden หลานสาวแท้ๆ ของ Osama Bin-Laden ซึ่งอยู่ในสวีตเซอร์แลนด์ได้ให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ New York Post และมีการตีพิมพ์ในสื่อต่างๆ อีก รวมทั้ง The Toronto Sun ในแคนาดา ด้วยว่าเธอสนับสนุนให้โดนัลด์ ทรัมป์ได้เป็นประธานาธิบดีอีก เช่นที่ได้เคยสนับสนุนเขามาแล้วเมื่อปี 2016 เพราะเขาเท่านั้นจะป้องกันเหตุเช่น 9/11 ได้ Noor เป็นคนในสกุลบินลาเด็น แต่มีมารดาเป็นคนสวิส บัดนี้อายุ 33

รายงานข่าวไฟไหม้ป่าและหมู่บ้านผู้คนในภาคตะวันตกของสหรัฐอเมริกาเป็นอัคคีภัยร้ายแรงที่สุดในประวัติศาสตร์กินเนื้อที่หลายล้านเอเคอร์ทำให้มีผู้เสียชีวิตไม่น้อยกว่า 36 ศพ ยังสูญหายอีกไม่ทราบจำนวนแน่ แม้จะมีการอพยพหนีภัยนับแสนคนมวลควั่นอันเป็นพิษและสีท้องฟ้าที่แปรเปลี่ยนไปเป็นบริเวณกว้างน่าสะพึงกลัวเนื่องจากความร้อนระอุจากเปลวเพลิงซึ่งลุกโชนขึ้นไปติดต่อกันมาหลายวัน กลุ่มควั่นอันทำให้คุณภาพอากาศเลวร้ายที่สุดนี้ลอยไปถึงนครนิวยอร์กทางฝั่งตะวันออกของ

สหรัฐและท้องฟ้าของหลายประเทศในยุโรปตะวันตก ทำให้คนทั่วไปต่างเข้าใจว่า นี่แหละเป็นผลจากความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ (Climate Change)

แต่ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์แห่งสหรัฐซึ่งเดินทางไปเยือนมลรัฐแคลิฟอร์เนียทางภาคตะวันตกของประเทศในวันจันทร์ที่ 14 กันยายน ศกนี้ ตามเวลาในสหรัฐ กลับแสดงความไม่เชื่อว่าภาวะแห้งแล้งอย่างผิดปกติในพื้นที่จากความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศและโลกร้อน (Climate change and Global Warming) เป็นสาเหตุของอัคคีภัยครั้งใหญ่ เพราะเขามั่นใจว่าสาเหตุหลักมาจากความละเลยในการจัดการบริเวณผืนป่า (Forest Management) โดยจงใจที่จะกล่าวโทษเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นซึ่งเป็นคนละพรรคการเมืองกับเขา และย้ำทำที่ผิดๆ ของเขาที่ไม่รับฟังความคิดของนักวิทยาศาสตร์และผู้เชี่ยวชาญอันเป็นเหตุให้ทรัมป์ปิดเบือนอันตรายของโรคระบาด Coronavirus 2019 อันทำให้สหรัฐมีผู้ติดเชื้อกว่า 6 ล้านคน มากที่สุดในโลก และมีผู้เสียชีวิตไปแล้ว 2 แสนศพ

ผู้นำของโลกที่น่าเชื่อถือเป็นจำนวนมากเข้าใจและรับทราบภัยอันตรายอันความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศและภาวะโลกร้อนจะนำมาสู่มนุษยชาติ อาจจะมีใช้ตัวท่านเอง แต่อนุชนรุ่นต่อไป ซึ่งประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวเช่นฉบับนี้ได้นำมาแบ่งปันแล้ว แต่เมื่อนายโดนัลด์ ทรัมป์ ซึ่งล้มเหลวในความเป็นผู้นำในหลายเรื่องยังพยายามจะชักนำปวงชนไปในทางที่บาปปัญญาอีก จึงขอนำสิ่งที่มีคุณค่าต่อมวลมนุษยมาเสนออีก ณ ที่นี้

องค์สันตะปาปาฟรานซิสได้ประกาศ Encyclical ยาว 180 หน้าเรื่องความเปลี่ยนแปลงของสภาวะอากาศ (Climate Change) ในวันนี้ (18 มิถุนายน 2558) ยืนยันว่า ความวิปริตของอากาศที่กำลังเกิดขึ้นในทุกวันนี้เป็นผลของพฤติกรรมมนุษย์ ทั้งนี้มิใช่เป็นแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ หากแต่เป็นปรากฏการณ์จริงที่นับวันจะยิ่งรุนแรงขึ้นอีก และทำความยากลำบากให้แก่คนยากจนในประเทศกำลังพัฒนาและด้อยพัฒนา บรรดาคนร่ำรวยและผู้อยู่ดีกินดีได้ทำให้โลกเต็มไปด้วยความสกปรกโสโครก การพัฒนา

อุตสาหกรรมและทางอื่น สร้างความเหลื่อมล้ำอันน่าสลดใจในสังคมโลกและนำความเสื่อมโทรมมาสู่ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ท่านรับสั่งในพระราชสาส์นด้วยว่า มลพิษที่มีอยู่ทั่วจะทำให้โลกต่อไป ท่านขอประณามการใช้ Fossil และปล่อยสารพิษ ทำให้มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องลดอัตรา Emission ท่านย้ำว่า มนุษย์ทุกคนมีส่วนในการทำให้สภาวะอากาศในโลกเลวลง สาเหตุใหญ่ส่วนหนึ่งมาจากแนวทางการใช้ชีวิต (Lifestyles)

ท่านรับสั่งด้วยถึงภัยพิบัติทางธรรมชาติ ดังจะเห็นได้จากมหาเวทภัยที่ทำให้เมืองเช่นตาโคลบาน (ในฟิลิปปินส์) และหมู่เกาะใกล้เคียงประสบความหายนะอย่างเกินความสามารถที่จะช่วยเหลือได้

ท้องคพระสันตะปาปาทรงมีโนคติเช่นนี้ ไม่น่าจะเป็นเรื่องแปลก เพราะท่านทรงพระกรุณาแก่คนจนตลอดมา ตั้งแต่ก่อนหน้าที่จะได้รับเลือกขึ้นเป็นองค์พระประมุขแห่งคริสตจักรแล้ว ท่านไม่เคยลังเลที่จะจูบเท้าคนจนและล้างเท้าให้เขา แต่โดยที่ท่านทรงมีแนวพระดำริเช่นนี้ บรรดาปิชอบหรือแม้แต่คนธรรมดาที่มีหัวอนุรักษ์นิยมจึงไม่สู้จะเห็นด้วย พระราชสาส์นบางส่วนของท่านจึงรั่วไปยังสื่อในอิตาลี สมาชิกพรรคปฏิวัติของสหรัฐบางคน รวมทั้ง Jeb Bush ผู้ประกาศตัวที่จะแข่งขันเป็นประธานาธิบดี ได้แสดงชัดว่าไม่เห็นด้วยกับแนวคิดขององค์สันตะปาปา ท่านเองไม่ทรงเห็นด้วยกับพวกที่พยายามจะบิดเบือนแนวทางของคณะกรรมการที่ติดตามศึกษาความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ

ท่านย้ำความจำเป็นที่จะต้องเข้าร่วมการประชุมเรื่อง Climate Change ที่กำหนดจะมีขึ้นที่กรุงปารีสในปลายปีนี้ Encyclical ของท่านคงจะเป็นเอกสารสำคัญของการประชุมครั้งนี้ การประชุมในระดับโลกมีมาหลายครั้งแล้ว ทั้งที่ Rio de Janeiro ประเทศบราซิล ที่มอนทรีออล เกียวโต และแอฟริกาใต้ ผู้เชี่ยวชาญไทยที่ได้ไปร่วมการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน ตั้งหัวข้อบทความที่เขียนมาลงหนังสือฉลอง 60 ปีของการจัดตั้งสมาคมสหประชาชาติแห่งประเทศไทย ว่า Rio+20 หรือ Rio-20 และให้ความเห็นเกี่ยวกับเอกสารการประชุมว่า “เนื้อหาข้อความในเอกสารส่วนใหญ่

เป็นผลจากการประนีประนอม ขาดการระบุถึงความมุ่งมั่นต่อการดำเนินงาน ไม่มีข้อเสนอที่เป็นแนวคิดใหม่ เป็นเพียงการย้อนกลับไปยืนยันแนวคิดและหลักการเดิมในปฏิญญาริโอ และ AGENDA 21 ที่ได้เคยตกลงกันไว้เมื่อ 20 ปีที่แล้วในการประชุม Earth Summit ปี 1992...”

เมื่อเวลาประมาณ 01.00 น. ตามเวลาในประเทศไทยของคืนวันที่ 3-4 สิงหาคม 2558 ประธานาธิบดีบารัค โอบามา ได้กล่าวคำปราศรัยครั้งสำคัญยิ่งครั้งหนึ่งในวาระของการดำรงตำแหน่งประมุขฝ่ายบริหารแห่งสหรัฐอเมริกาที่ทำเนียบขาว เพื่อเปิดเผยแผนการดำเนินงานด้านพลังงานสะอาด โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการบรรเทาปัญหาความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ ที่รุนแรงยิ่งขึ้นในระดับที่หากไม่ดำเนินการโดยคนยุค (Generation) ปัจจุบันนี้ที่ต้องได้รับภัยอันตรายและผลกระทบโดยตรง และเป็นผู้คนรุ่นสุดท้ายที่จะต้องดำเนินการอันถือได้ว่า เป็นภาระหน้าที่โดยศีลธรรม (Moral Duty) เพราะ “สภาพความเป็นจริง (FACT)” อัน “มิใช่ความคิดเห็นของผู้ใด (An Opinion)” ปรากฏชัดว่า แม้จะมีการดำเนินการในขั้นนี้ ก็แทบจะ “สาย” เกินแก้แล้ว

ก่อนหน้าที่จะกล่าวคำปราศรัยครั้งสำคัญนี้ กลุ่มชนหลายฝ่ายในสหรัฐ รวมทั้งบรรดาผู้ประกาศตัวเข้าสมัครเป็นประธานาธิบดีจากพรรครีพับลิกัน อันมีจำนวนมากเหลือเชื่อและพรรคนี ซึ่งตามพฤติกรรมที่ผ่านมาต่อต้านแนวทางบรรเทาปัญหาความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศมาตลอดโดยอ้างเหตุว่าจะกระทบภาคเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมโดยผลแห่งการกระทำมากเกินไปในภาครัฐ ในขณะที่พรรคเดโมแครตโน้มเอียงไปในทางเห็นและเข้าใจมากขึ้นเป็นลำดับถึงการหวนกลับมิได้ของผลร้ายที่ความผันแปรและเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีต่อมวลมนุษย์

ประธานาธิบดีโอบามาได้แสดงสุนทรพจน์อันยากนี้โดยใช้ถ้อยคำง่าย ๆ และตรงประเด็น ในท่วงทำนองอันแสดงถึงความตระหนักแน่เช่นที่กล่าวในการเยือนแอฟริกาตะวันออกแม้บริบทจะต่างกัน กับได้มีการวางแนวกันมิให้ฝ่ายต่อต้าน ซึ่ง

รวมทั้งภาคเอกชนบางส่วนได้กลับ เพื่อแสดงภาวะการณ์ต่าง ๆ ตามลำดับจากสถานะที่ปรากฏหลักฐานยืนยันชัดแจ้งที่สุด สถานะที่หลักฐานอ่อนลงไปบ้าง และสถานะที่หลักฐานยังไม่ชัดแจ้งมากพอ กับย้ำว่า เรื่องสิ่งแวดล้อมของโลกและความเปลี่ยนแปลงทาง ภูมิอากาศ นั้น เกี่ยวพันกันอย่างแยกมิได้ โดยตั้งข้อสังเกตว่าทั้งหมดนี้มิใช่ปัญหาระหว่างพรรคการเมือง (Bipartisan) โดยแท้จริง

ประธานาธิบดีโอบามาย้ำอย่างหนักแน่นว่า การที่บางฝ่ายอ้างว่าความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศมิใช่เป็นผลจากการกระทำของมนุษย์ นั้น ไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริงอันปฏิเสธมิได้ และยกตัวอย่างหลายประการ อาทิ แผนภูมิอันแสดงว่าความผันแปรและปั่นป่วนอย่างรุนแรงของอากาศเกือบทั้งหมดเกิดขึ้นในซีกโลกภาคเหนือ ซึ่งชาวโลกเกือบทั้งหมดประมาณ 7,000 ล้านคนอาศัยอยู่ ความร้อนของอากาศในรอบ 15 ปีที่ผ่านมา ร้อนหนักขึ้น 14 ใน 15 ปี ที่ร้อนที่สุดก็ในปี ค.ศ. 2014 และถ้าจะว่าไปโลกค่อย ๆ ร้อนขึ้นทีละน้อยนับแต่ที่มีการปฏิวัติอุตสาหกรรม (Industrial Revolution) แล้ว และมีแนวทางร้อนขึ้นอย่างมากในรอบ 15 ปีหลังมานี้ แนวโน้มดังกล่าวไม่มีทางดีขึ้น ธารน้ำแข็ง (Permafrost) หลายแห่งเริ่มละลาย บรรดา น้ำแข็งที่ขั้วโลกเหนือเริ่มละลายมากขึ้นอย่างไม่สามารถหยุดยั้งได้ สหรัฐก็มีส่วนในภาวะการณ์อันน่าสะพรึงกลัวดังกล่าว แต่สหรัฐ ทั้งโดยรัฐบาลกลาง กับรัฐบาลมลรัฐ ก็ได้กำหนดมาตรการต่าง ๆ ทั้งโดยความริเริ่มของมลรัฐเองและโดยความร่วมมือกับรัฐบาลกลาง การกำหนดการเปลี่ยนแปลงสูตรของน้ำมันในรูปแบบต่าง ๆ การพยายามปรับปรุงถ่านหินให้ลดระดับการแพร่กระจายของก๊าซเรือนกระจก ซึ่งแม้จะไม่เป็นผลมากมาย การปรับปรุงกระบวนการผลิตไฟฟ้า ซึ่งแต่ละมลรัฐก็ย่อมแตกต่างกันไป เนื่องจาก “Energy Mix” ไม่เหมือนกันทีเดียว

เหล่านี้ได้มีการดำเนินการมาตลอด ไม่ว่าจะเป็นโดยความริเริ่มของพรรคการเมืองใด และไม่ว่าต่างมลรัฐจะสามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขแนวทางของตนได้เพียงใด แต่ความร่วมมือระหว่างรัฐบาลกลางกับรัฐบาลมลรัฐ นั้น ไม่เคยขาดตอนหรือละเลย เพราะทุกฝ่ายต่างก็ต้องอาศัยโลกใบนี้ทั้งนั้น

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงไฟฟ้าต่าง ๆ เพื่อความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมนี้ และการขยายวงของการใช้พลังงานที่น่ากลับมาใช้ได้ อีก หรือ RENEWABLES มิได้ทำให้ภาคเอกชนต้องเพิ่มต้นทุนการผลิตแต่อย่างใด และก็ด้วยข้อเท็จจริงนี้ ไม่แต่เพียงผลตอบแทนจะสูงมากขึ้นและเป็นการ “สร้างงาน” เป็นจำนวนมากเท่านั้น ผลพลอยได้หรืออานิสงส์ในทิศทางนี้ ทำให้ประเทศสหรัฐขณะนี้ มี Wind Farm ใหญ่ที่สุดในโลก เช่นเดียวกับการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ซึ่งขยายตัวอย่างมาก เพราะภาคเอกชนเห็นประโยชน์ต่อธุรกิจของตน แม้กระทั่งพลาสติก ขณะนี้ ก็ได้พัฒนาให้มีพิษภัยน้อยลง รวมทั้งการนวัตกรรมไบโอพลาสติกด้วย การปรับเปลี่ยนพื้นฐานการผลิตและการค้นหาพลังงานทางเลือกเหล่านี้ มิใช่การ สังหาร หรือทำลายอุตสาหกรรมเหมืองถ่านหินแต่อย่างใด เล็กกันที่ว่า ใช้วิธีขู่ให้หวาดกลัวหรือ Scare-mongering ว่ากันด้วยความเป็นจริง และคิดถึงชะตากรรมของลูกหลานดีกว่า การปล่อยให้โรคหืดหอบ Asthma ซึ่งทำลายชีวิตปีหนึ่งเป็นจำนวนมากนั้น ช่วยกันหาทางป้องกันเหตุจะมีคุณค่ามากกว่า อันที่จริง โรคภัยที่มาจากความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศมีอุบัติการณ์อยู่มาก และมากขึ้น ถ้าไม่แก้แต่เดี๋ยวนี้ การกล่าวอ้างว่า การบรรเทาปัญหาจะทำให้คนที่ยากจนอยู่แล้ว ยิ่งจมปลักขึ้นอีก นั้น ไม่มีหลักฐานยืนยันแม้แต่หน่อย การดำเนินงานเพื่อกอบกู้ภาวะการณ์ความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศจะเป็นการช่วยคนจนอย่างมากด้วยซ้ำ ประจักษ์พยานมีอยู่มาก ที่ยังไม่สมบูรณ์ก็เพราะยังมีเรื่องที่จะต้องทำอยู่อีกมาก

องค์พระสันตะปาปาฟรานซิส ซึ่งทรงปกครองคนนับถือโรมันคาทอลิกประมาณ 1,000 ล้านคนทั่วโลก ทรงตระหนักแน่ในความรุนแรงและริบด่วนของปัญหานี้ ดังจะเห็นได้จาก Encyclical เมื่อไม่นานนี้ ท่านทรงห่วงใยเป็นพิเศษด้วยความเป็นจริงที่ว่า หากปัญหานี้ร้ายแรงยิ่งขึ้น คนยากไร้จำนวนมากในโลกใบนี้จะยิ่งตกระกำลำบากมากขึ้น เข้าใจว่า องค์พระสันตะปาปาฟรานซิสคงจะทรงมีบทบาทสำคัญในการประชุมว่าด้วยความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศที่กรุงปารีสในปลายปีนี้

เมื่อปีที่แล้ว ประธานาธิบดีโอบามาและประธานาธิบดี สีจิ้นผิงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน จึงได้แถลงเจตนารมณ์ร่วมกันที่จะแก้ปัญหาสภาวะก๊าซเรือนกระจกให้

ถึงระดับที่จะดีขึ้นกว่าปัจจุบัน ข้อนี้เป็นความตั้งใจร่วมของการเศรษฐกิจใหญ่อันดับ 1 และ 2 ของโลก และบังเอิญเป็นประเทศปล่อยมลพิษในอากาศอันดับ 1 และ 2 โดยจีนยังครองความเป็นที่ 1 อยู่ ซึ่งจีนก็ทราบถึงปัญหาดี

เป้าประสงค์หลักที่ประธานาธิบดีโอบามาประกาศวาระแห่งชาติเมื่อคืนนี้ ประการหนึ่ง กล่าวคือจะลดภาวะก๊าซเรือนกระจก หรือ CO2 ให้ได้ 32 % ภายในปี ค.ศ. 2030

โดยที่เป็นเรื่องสำคัญยิ่งเรื่องหนึ่ง ข้าพเจ้าจะพยายามนำเสนอความเคลื่อนไหว ในด้านนี้เป็นระยะ ๆ ต่อไป เพราะไทยควรจะเตรียมตัวพร้อมและมีข้อเสนอกับ แผนงานทันการประชุมระดับสูงในสิ้นปีนี้ เพราะเท่าที่ผ่านมา เราได้เข้าร่วมในการ ประชุมด้านนี้หลายต่อหลายครั้งแล้ว และกลับมาพร้อมกับความผิดหวังที่การประชุม ทั้งหมดมิได้มีผลอย่างสร้างสรรค์และยั่งยืน นอกเหนือจากการทบทวนผลการประชุม ครั้งก่อน ๆ อาทิ การประชุม RIO PLUS 20 ซึ่งได้ทบทวนผลการประชุม Rio เมื่อ ยี่สิบ ปีก่อนหน้านั้น ที่ข้าพเจ้าได้รายงานมาก่อนหน้านี้แล้ว ในรายงานเดือนมิถุนายน 2558 ฉบับที่ 6 หน้าที่ 26 ในประมวลรายงานทั้งเดือน

รายงานฉบับนี้เรียบเรียงเท่าที่พอจะจำได้จากการฟังคำปราศรัยสดของ ประธานาธิบดีโอบามา จากทำเนียบขาว เมื่อกลางดึกมากในประเทศไทย แต่ข้าพเจ้า ค่อนข้างจะมั่นใจว่า มิได้คลาดเคลื่อนจากคำกล่าวที่สังเกตดูแล้ว ไม่เห็นโอบามา ดู ดันฉบับแต่อย่างใด บางตอนเป็นการกล่าวกลอนสต่ออย่างชัดเจน

ประธานาธิบดีโอบามาชี้แจงด้วยว่า การกำหนดแผนที่จะแถลงนี้ใช้เวลา 2 ปีใน การเตรียมการ โดยส่วนงานภายใต้รัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม (Gina McCarthy) ได้หารือกับ ภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งนักวิทยาศาสตร์ผู้ชำนาญการด้านนี้ และรัฐบาลมลรัฐต่าง ๆ ด้วย สิ่งที่จะดำเนินการต่อจากนี้ไป ได้แก่การประสานความอุตสาหะพยายามกับภาค ส่วนต่าง ๆ รวมทั้งรัฐสภาด้วย ถ้าจะต้องบัญญัติเป็นกฎหมาย ในขั้นนี้ เป็นแผน ซึ่ง ฝ่ายบริหารสามารถประกาศและกำหนดได้เอง (ภายใต้รัฐธรรมนูญ) ตามรายงานของ บีบีซี แผนนี้เรียกว่า Clean Energy Plan และขยายความต่อว่า ตามความตั้งใจของ

ประธานาธิบดีโอบามา แพนดังก้าวเป็น “The biggest most important step we have ever taken in tackling CLIMATE CHANGE”

ข้อหนึ่งที่ประธานาธิบดีโอบามาเน้นย้ำ ได้แก่การแก้ปัญหาความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่จะมีการดำเนินการต่อไป นั้น สหรัฐจะมีบทบาทชั้นนำ อันถือได้ว่าสหรัฐจะไม่หลีกเลี่ยงปัญหาและความรับผิดชอบ เจกเช่นในอดีตที่สหรัฐวางท่าทีเป็นอุปสรรค และพยายามจะหลีกเลี่ยงพันธกรณี ในหลายต่อหลายครั้งด้วยกัน เช่นที่เกิดขึ้นในการประชุมที่เมืองเกียวโต และพิธีสารที่นครมอนทรีออล เป็นต้น โดยแทนที่จะร่วมแก้ปัญหา ทั้งในเรื่อง CFC (Chlorofluorocarbon) และการกำหนดมาตรฐานการแพร่กระจายก๊าซเรือนกระจก โดยบางครั้งได้รวบรวมมิตรประเทศใกล้ชิดไปจัดทำข้อตกลงต่างหาก แทนการร่วมพันธกรณีในระดับโลก

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเกี่ยวกับวิวัฒนาการของการก่อการร้ายสากลตั้งแต่ต้น อาจสร้างความสนใจ แต่ก็ยังมีข่าวดีสำหรับชาวโลก เพราะในช่วงเวลา 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา เพียงไม่กี่วันหลังจากเหตุร้ายที่กลางกรุงปารีสและการตามล่าหาตัวการที่หลบซ่อนอยู่ ผู้แทนระดับสูงจาก 195 ประเทศได้มีการประชุมและการเจรจาต่อรองกันในกรอบของ COP21 และเมื่อเวลา 19.26 น. ตามเวลาในกรุงปารีส นาย Laurent Fabius ประธานการประชุมได้ลุกขึ้นขึ้น อันแสดงว่า ประเทศ 195 ประเทศสามารถบรรลุความตกลงเพื่อลดภาวะโลกร้อนได้ที่ระดับ 2 องศาเซลเซียสจากระดับนับจากการเริ่มปฏิวัติอุตสาหกรรม และจะพยายามให้ลดอุณหภูมิได้ที่ 1.5 องศาเซลเซียส โดยในขั้นแรกนี้จะจัดสรรเงินจำนวน 100 พันล้านดอลลาร์ เพื่อช่วยประเทศกำลังพัฒนาในการปรับระบบการผลิตให้ได้ตามความตกลง

ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ซึ่งรับช่วงตำแหน่งจากประธานาธิบดีโอบามา ได้ทำลายวิสัยทัศน์ของผู้นำคนก่อนโดยสิ้นเชิง โดยเรียกความพยายามบรรเทาปัญหาความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศว่า A total disaster และต่อมาในวันที่ 5 พฤศจิกายน

2019 เขาได้ปราศรัยที่สนามในทำเนียบขาว โดยได้ยืนยันแผนการที่สหรัฐจะถอนตัวจาก Paris Climate Accord ในฤดูใบไม้ร่วงของปีนี้ (2020) โดยรัฐบาลเขาได้แจ้งความตั้งใจให้แก่ฝ่ายที่ดูแลความตกลงแล้ว ที่ทำก่อนหน้านี้ไม่ได้ เพราะความตกลงจะรับทราบความตั้งใจของรัฐบาลก็ต้องเป็นในระยะปลายปีที่แล้ว ผู้ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการได้แก่นายไมค์ ปอมเปโอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

หากนายโจ ไบเดน จะกลับเข้าร่วมในความตกลงอีก ถ้าเขาชนะการเลือกตั้ง ก็สามารถทำได้ในระยะหลังจากที่เขาปฏิญาณตนเข้ารับตำแหน่งในวันที่ 20 มกราคม 2021 เช่นเดียวกับการที่จะกลับเข้าในองค์การระหว่างประเทศที่นายทรัมป์ถอนตัวออกมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การอนามัยโลก

เมื่อวันที่ 15 กันยายน ศกนี้ วารสาร Scientific American ได้ให้การสนับสนุน (Endorse) นายโจ ไบเดน ผู้สมัครเข้าแข่งขันในการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐ อันเป็นครั้งแรกที่ทำเช่นนั้น อีกทางหนึ่ง ชาวอเมริกันผู้ได้รับรางวัลโนเบลสาขาต่างๆ 81 คนได้ร่วมลงนามในหนังสือเวียนไม่ยอมรับการที่นายโดนัลด์ ทรัมป์จะเข้ามาเป็นประธานาธิบดีสหรัฐอีก

Ruth Bader Ginsburg ผู้พิพากษาหญิงในองค์คณะตุลาการศาลสูงสุดแห่งสหรัฐ (Supreme Court of the United States-SCOTUS) ผู้ทรงเกียรติประวัติสูงส่งยิ่งเพราะยึดมั่นในหลักการแห่งความยุติธรรมถึงแก่อนิจกรรมเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2020 จากโรคมะเร็งที่ตับอ่อน ในวัย 87 ปี

ผลงานของท่านผู้ล่วงลับไปแล้วมีอยู่มาก แต่จะเป็นคุณค่าที่แท้จริงมากกว่าหากจะรับฟังจากคำไว้อาลัยของคนอเมริกันและชนชั้นนำของยุโรปที่ในทัศนะของข้าพเจ้า ควรแก่การรับทราบไว้เป็นแนวทาง อาทิ—

ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลสูงสุด John Roberts Jr., Chief Justice of the Supreme Court of the United States: “Our nation has lost a jurist of historic stature. We at the Supreme Court have lost a cherished colleague. Today we mourn, but

with confidence that future generations will remember Ruth Bader Ginsburg as we knew her—a tireless and resolute champion of justice.”

ผู้พิพากษาศาลสูงสุด Anthony Kennedy: “... In our court sessions and conferences, Ruth was remarkably well prepared for every case, down to the smallest detail. If the two of us disagreed, it was always in a civil, principled, respectful way. By her learning she taught devotion to the law. By her dignity she taught respect for others and her love for America. By her reverence for the Constitution, she taught us to preserve it to secure our freedom.”

อดีตประธานาธิบดี William Jefferson Clinton ซึ่งเป็นผู้เสนอชื่อ Ruth Bader Ginsburg เข้ารับตำแหน่งผู้พิพากษาศาลสูงสุดในปี 1993 และ RBG ได้รับการคัดกรองจากวุฒิสภาจนผ่านด้วยคะแนนเสียงเห็นชอบ 97-3 นับว่ามากเป็นประวัติการณ์ กล่าวว่: “We have lost one of the most extraordinary Justices ever to serve on the Supreme Court. Ruth Bader Ginsburg’s life and landmark opinions moved us closer to a more perfect union. And her powerful dissents reminded us that we walk away from our Constitution’s promise at our peril.”

อดีตสตรีหมายเลข 1, อดีตวุฒิสมาชิก, อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ Hillary R. Clinton: “Justice Ginsburg paved the way for so many women, including me. There will never be another like her. Thank you RBG.”

EU Commission President และสตรีคนแรกที่ได้ครองตำแหน่งนี้ (อดีต รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเยอรมนี) Ursula von der Leyen: A “pioneer for women’ s right, law and justice. She proved that women belong in all places of power where decisions are made.”

อดีตประธานาธิบดี Barach Obama called her a “warrior for gender equality” who “inspired the generation who followed her from the tiniest trick-or-treaters to law students burning the midnight oil to the most powerful leaders in the land.”

ประธานาธิบดี Emmanuel Macron แห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศส ส่งทวิตเตอร์ด้วยข้อความว่า A truly exceptional woman who “fought for justice, gender equality and the respect for fundamental rights. Her outstanding legacy shall be our inspiration for a long time to come.”

อนิจกรรมของท่านผู้พิพากษาศาลสูงสุด Ruth Bader Ginsburg น่าจะเปิดทางให้นักการเมืองทุกฝ่ายในวงการของสหรัฐละเว้นจากการแก่งแย่งกันช่วงชิงประโยชน์ทางการเมืองเข้าสู่พรรคของตนจากตำแหน่งที่ว่างลง โดยอย่างน้อยที่สุดให้รับฟังความปรารถนาสุดท้ายของท่านผู้วายชนม์

หลานสาวของท่านผู้พิพากษากล่าวว่า ในนาทีสุดท้าย ท่านจะบอกฝากข้อความอย่างไรโดยเธอมีเครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมอยู่แล้ว ข้อความอันคนในโลกตะวันตกเรียกกันว่า Her dying wish: “My replacement shall be appointed by the newly elected President.”

ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ประกาศระหว่างการหาเสียงเลือกตั้งประธานาธิบดีว่าเขาจะประกาศชื่อคนที่เขามีอยู่ในบัญชีให้พรรครีพับลิกันในวุฒิสภาพิจารณาแต่งตั้งก่อนหน้าวันเลือกตั้ง ในขณะที่วุฒิสมาชิกมิตช์ แม็คคอนเนลล์ หัวหน้าฝ่ายเสียงข้างมาก ได้ขานรับว่าเขาจะรีบดำเนินการตามต่อไป ส่วนนายลินด์ซี แกรห์ม ประธานคณะกรรมการการยุติธรรมของวุฒิสภาที่จะพิจารณาผู้ได้รับการเสนอชื่อจะรับลูกต่อไป

ต้องไม่ลืมว่า เมื่อ 4 ปีที่แล้ว ประธานาธิบดีบารัค โอบามาได้เสนอชื่อผู้พิพากษา Merrick Garland เพื่อรับตำแหน่งแทนผู้พิพากษาศาลสูงสุด Scalia ที่ถึงแก่อนิจกรรม กว่า 8 เดือนก่อนถึงวันเลือกตั้งประธานาธิบดี ในปี 2016 วุฒิสมาชิกมิตช์ แม็คคอนเนลล์ จงใจ “แซ่” ชื่อผู้ได้รับการเสนอชื่อโดยโอบามาไว้เพื่อรอรับชื่อที่นายทรัมป์จะเสนอ อันได้แก่ผู้พิพากษานิล คอสิกค์ เพราะเขาต้องการให้ฝ่ายอนุรักษ์นิยมเป็นผู้พิพากษาในทุกระดับ ส่วนวุฒิสมาชิกลินด์ซี แกรห์ม แถลงชัดเจนเมื่อ 4 ปีที่แล้วว่า ควรรอให้พ้นการเลือกตั้งเสียก่อน

เมื่อเย็นวันที่ 23 กันยายน เจ้าหน้าที่ได้อัญเชิญหีบบรรจุศพของท่านผู้วายชนม์
คลุมด้วยธงชาติสหรัฐขึ้นบันไดศาลสูงสุด โดยจำศาล (Court clerks) ที่เคยปฏิบัติงาน
กับท่าน ช่วยแบกหาม ดูจากโทรทัศน์ อดีตประธานาธิบดีบิลล์ คลินตันและฮิลลารี
คลินตันยืนให้ความเคารพอยู่ด้านข้าง เช่นเดียวกับผู้นำบางคน รวมทั้งผู้พิพากษา
หัวหน้าคณะในศาลสูงสุด โดยได้มีพิธีเคารพศพเป็นการภายในในวันพุธ และพิธี Lying
In State ในห้องโถงของ SCOTUS ในวันที่ 23 และ 24 และเข้าใจว่าจะอัญเชิญไป
Lying In State ที่ Capitol Rotunda ในวันศุกร์ที่ 25 กันยายน นับเป็นผู้พิพากษาหญิง
ท่านแรกที่ได้รับเกียรติเช่นนั้น

แต่แม้พิธีศพจะยังไม่แล้วเสร็จ ชาวก็แพร่สะพัดไปแล้ว ว่าประธานาธิบดีทรัมป์
จะเสนอชื่อ Amy Coney Barrett (47-48) ปัจจุบันเป็นผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์เขต 7 ที่ชิ
คาโกซึ่งทรัมป์เองเป็นผู้เสนอ โดยคาดว่าเธอจะได้รับการเสนอชื่อในวันเสาร์ที่ 26
กันยายน และหัวหน้าเสียงข้างมากในวุฒิสภา มิตช์ แม็คคอนเนลล์จะบรรจุเรื่องเพื่อ
การพิจารณาโดยกรรมาธิการยุติธรรมจะดำเนินการไต่สวน (Hearing) ก่อนลงมติให้ทัน
วันเลือกตั้งต่อไป ในขั้นนี้ยังไม่ทราบแน่ชัดว่าพรรคเดโมแครตจะดำเนินการอย่างไรต่อไป
โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อศาลสูงสุดมีกำหนดที่จะพิจารณาข้อเสนอของประธานาธิบดี
ทรัมป์ที่จะให้ยกเลิกรัฐธรรมนูญที่รู้จักกันในชื่อว่า Obama Care ในวันที่ 10 พฤศจิกายน
ศกนี้

เมื่อวันอังคาร ที่ 22 กันยายน ศกนี้ เป็นวันเริ่มการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ
สมัยที่ 75 แต่ด้วยเหตุของโรคระบาดโควิด 19 และความจำเป็นที่จะต้องรักษา
ระยะห่างทางสังคม จึงต้องเป็นการประชุมแบบเสมือนจริง โดยผู้นำประเทศต่างๆ
และหัวหน้าคณะผู้แทนทั้งหลาย หรืออีกนัยหนึ่งทางวิดีโอ

ลำดับการกล่าวสุนทรพจน์เป็นไปตามประเพณี คือเริ่มด้วยบราซิล โดย
ประธานาธิบดี จาอีร์ บอลโซนาโร (เรียกกันว่า “ทรัมป์ของละตินอเมริกา” เพราะใช้
แนวเดียวกันในการรับมือกับโรคระบาดโควิด 19 จึงทำให้สหรัฐมีผู้ติดเชื้อมากที่สุดใน

โลกคือกว่า 6 ล้านคน ตามมาเป็นอันดับสองด้วยบราซิล) และอันดับ 2 ได้แก่
ประธานาธิบดีทรัมป์ ซึ่งปราศรัยหน้าธงชาติสหรัฐและธงประธานาธิบดี จากทำเนียบ
ขาว ในภาคเช้าเช่นเดียวกันเป็นสุนทรพจน์ของประธานาธิบดี สี จิ้นผิงแห่งสาธารณรัฐ
ประชาชนจีน

โดยที่สมัยประชุมสมัชชาปีนี้เป็สมัยที่ 75 ของการลงนามในกฎบัตร
สหประชาชาติเมื่อ 75 ปีมาแล้ว สุนทรพจน์ของประมุขแห่งรัฐผู้ก่อตั้งองค์การที่
กล่าวถึงจึงมีความหมายในทางสัญลักษณ์ไม่น้อย เพราะฝ่ายสหรัฐได้ส่งเสริมนโยบาย
America First หรือ Unilateralism ในขณะที่ประธานาธิบดีจีนชักชวนให้ทุกฝ่ายร่วมกัน
ส่งเสริม Multilateralism และขอให้นานาชาติร่วมมือกันแก้ปัญหาในด้านต่างๆ
โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัญหาโรคระบาดครั้งใหญ่ในปัจจุบัน ขณะที่ทรัมป์เริ่มต้นด้วย
การโทษว่าจีนเป็นต้นเหตุของโรคระบาดและเรียกร้องให้จีนรับผิดชอบ

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารสนเทศของกระทรวงการต่างประเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนตุลาคม 2020 (2563)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนตุลาคม 2020 (2563)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวฯ ฉบับเดือนมกราคม 2563 (หาได้ใน E-Book ของเว็บไซต์ กต.หัวข้อศูนย์ข่าว 2563 หน้า 2) กล่าวตามรายงานของ KCNA ว่า เกาหลีเหนือกำลังจะพัฒนาอาวุธทางยุทธศาสตร์ใหม่ซึ่งมีอานุภาพและสมรรถนะยิ่ง เพื่อเป็นของขวัญวันคริสต์มาสให้ประธานาธิบดีทรัมป์ แต่มิได้แจกแจงรายละเอียด เจ้าหน้าที่ทางการทหารของสหรัฐตีความว่าคงจะเป็นการทดลองอาวุธใหม่ แต่หลังจากนั้นมีเหตุการณ์ระหว่างเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้และโรคระบาดโควิด 19 เข้ามาแทรก จนมาถึงวันสวดสัปดาห์ที่ 11 และ 12 ตุลาคม ศกนี้ จึงปรากฏข่าวการสวนสนามในกรุงเปียงยาง อันเป็นไปตามลำดับพิธีเช่นที่รัสเซียและสาธารณรัฐประชาชนจีนจัด ได้แก่การแสดงอาวุธทางยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขีปนาวุธในขบวนสุดท้าย โดยของเกาหลีเหนือถือได้ว่าเป็นอาวุธใหม่จริง ๆ ทั้งตัวขีปนาวุธขนาดใหญ่แบบที่ น่าจะสามารถติดหัวรบได้พร้อมกันหลายชุด (Multiple Warheads) และยานขับเคลื่อนขนาดใหญ่แบบที่เห็นได้ในรัสเซียและจีน กล่าวอีกนัยหนึ่งน่าจะเป็นขีปนาวุธพิสัยไกลหรือ ข้ามสมุทร (Inter-Continental Ballistic Missiles - ICBM) ซึ่งเป็นภัยคุกคามสหรัฐได้ หากไม่ถูกยิงสกัดระหว่างทางเสียก่อน เพราะสหรัฐได้พัฒนาอาวุธต่อต้านขีปนาวุธทุกประเภทไว้นานาชนิด ดังเช่น Thaad ที่ใช้สกัดในระดับเพดานบินสูง ซึ่งได้ติดตั้งไว้ในเกาหลีใต้กับญี่ปุ่นและตามเกาะของสหรัฐในมหาสมุทรแปซิฟิก ไม่นับบนเรือทั้งพื้นผิวและเรือใต้น้ำอีกจำนวนมาก

อันที่จริง เกาหลีเหนือได้ทดลองยิงขีปนาวุธพิสัยไกลและกลางมาหลายครั้ง ส่วนใหญ่ในทิศทางเอเชียตะวันออกและญี่ปุ่น แต่ความพยายามที่จะทดลองยิง

ชีปนาวุธพิสัยไกล ดูจะไม่เป็นผลสำเร็จ แม้จะมีการทดลองชีปนาวุธขนาดใหญ่เท่าไอซีบีเอ็มในชื่อว่า Hwasong-15 เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2017 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเชื่อว่าได้ผลในระดับหนึ่ง แต่จู่ๆ ก็มีขบวนบรรทุกไอซีบีเอ็มเช่นเมื่อวันสุดสัปดาห์ที่ 10 ตุลาคม ซึ่งเพิ่งผ่านมา ทำให้ไม่แน่ใจเต็มร้อยว่าเป็นความก้าวหน้าของเกาหลีเหนือในท่ามกลางการระบาดของโควิด 19 และได้ผู้ชมหลายลูกที่ถล่มบ้านช่องและพื้นที่ในคาบสมุทรเกาหลีเมื่อเร็วๆ นี้ หรือได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากบรรดาสหราชอาณาจักรและทางตะวันตกกันแน่

ยิ่งกว่านั้น ประธานคิม จอง อุน ได้ถือโอกาสการแสดงแสนยานุภาพครั้งนี้ สารภาพต่อมวลชนว่า การเศรษฐกิจของประเทศประสบความล้มเหลวอย่างสิ้นเชิง ทำให้มวลชนชาวเกาหลีเหนือผู้ยากไร้อยู่แล้วต้องหลั่งน้ำตากันอย่างเปิดเผยต่อชาวโลก และคิม จอง อุนเองก็น้ำตาไหล ถ้าเช่นนั้น เขาเอาทุนรอนมาจากไหนเพื่อมาสร้างอาวุธอันอาจทำลายโลกบางส่วนได้

ดังที่กล่าวถึงบ้างแล้วข้างต้น เกาหลีเหนือได้ทดลองยิงชีปนาวุธพิสัยไกลและกลางมาหลายครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยที่ คิม จอง อุน เป็นผู้นำสูงสุด ส่วนชีปนาวุธแบบ ไอซีบีเอ็ม นั้น เคยมีข่าวความพยายามทดลอง แต่ไม่ปรากฏรายงานยืนยันผลจนกระทั่งเมื่อเกือบสองปีเศษมาแล้วที่เกาหลีเหนือได้ระงับการทดลองชีปนาวุธและอาวุธนิวเคลียร์ทุกประเภท คงจะเพื่อบูทางไปยังการประชุมระดับสุดยอดกับประธานาธิบดีมุน แจ อิน แห่งเกาหลีใต้ อันเป็นจุดเริ่มต้นของนโยบาย Detente บนคาบสมุทรเกาหลีและการประชุมระดับเดียวกันกับประธานาธิบดีทรัมป์แห่งสหรัฐที่สิงคโปร์ แต่โดยที่การระงับการทดลองอาวุธทางยุทธศาสตร์เป็นการตัดสินใจของเกาหลีเหนือฝ่ายเดียว การกลับมาแสดงว่า เรามีชีปนาวุธก้าวหน้ามากแล้ว จึงเป็นสิทธิของเกาหลีเหนือเอง แต่มิได้ให้ความกระจ่างว่า เกาหลีเหนือนำอาวุธเหล่านี้มาจากไหน บางทีหน่วยข่าวกรองในประเทศตะวันตกจะมีข้อมูลมากกว่า โดยสำนักข่าว CNN ได้ลงรายงานพร้อมภาพถ่ายอย่างชัดเจน มีข้อมูลด้วยว่า ชีปนาวุธหนึ่งชุดคล้ายกับประเภทที่ใช้ยิงจากเรือใต้น้ำ ใช้ solid fuel และอีกหนึ่งชุด ซึ่งเป็นประเภทไอซีบีเอ็ม ยิงบนบกและใช้เชื้อเพลิงเหลว อันน่าห่วงเป็นพิเศษ หากใช้การได้จริงตาม

รูปแบบที่ปรากฏ ปัญหาเฉพาะหน้าของคิม จอง อุนจะได้แก่การหาจังหวะอันเหมาะสมในการทดลองขีปนาวุธที่นำมาแสดงซึ่งคงจะไม่เกิดขึ้นก่อนหน้าวันเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐ

อีกกรณีหนึ่งที่สร้างความงุนงงให้แก่วงการภายนอกได้แก่การเจียบหายไปจากสื่อทางการของเกาหลีเหนือตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ศกนี้ ของคิม โย จอง น้องสาวร่วมสายโลหิตของคิม จอง อุน และคาดกันว่าจะเป็นทายาททางการเมืองของพี่ชายซึ่งหายหน้าไปพักใหญ่เมื่อต้นปีนี้ อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม ศกนี้ KCNA ก็ลงภาพถ่ายประธานคิม จอง อุนและคณะซึ่งรวมคิม โย จองด้วย ในลำดับแถวอันมิได้แสดงว่าเธอถูกลดชั้นแต่อย่างใด ภาพดังกล่าวนี้ถูกส่งต่อโดยสำนักข่าวฝรั่งเศส (AFP) และลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ Hindustan Times ของอินเดีย

การเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐซึ่งกำหนดจะมีขึ้นในวันที่ 3 พฤศจิกายน 2563 หรือ 2020 มีความสำคัญยิ่งสำหรับชาวโลกที่หวังจะให้ผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นผู้มีความตระหนักรู้ในการปกครองประเทศอภิมหาอำนาจชั้นนำอย่างถูกทำนองครองธรรมและมีวิสัยทัศน์ที่จะให้มีการจัดระเบียบของโลกใหม่หรือ NEW WORLD ORDER หลังจากที่ผู้นำคนปัจจุบันได้สร้างความแตกแยกในประเทศและความบิดเบือนจากสถานการณ์ที่ถูกต้องในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อันจะนำไปสู่สันติภาพในโลกและความปลอดภัยถ้วนหน้า ในยามที่โรคระบาดใหญ่ลุกลามไปทั่วโลก

การที่ประธานาธิบดีคนที่ 45 ของสหรัฐซึ่งปกครองประเทศมาด้วยการทำให้ทั้งโลกตกอยู่ในสภาวะ “รวนเร” เช่นที่นายริชาร์ด ฮาสส์ ประธาน Council on Foreign Relations ตั้งชื่อหนังสือของตนเมื่อโดนัลด์ ทรัมป์เข้ามารับตำแหน่งว่า World In Disarray ดังที่เกิดขึ้นจริง กล่าวคือแทนที่โลกจะมี ORDER กลับเต็มไปด้วย CHAOS ตามที่หนังสือพิมพ์ Das Spiegel ของเยอรมนีใช้ในหน้าแรกของฉบับปีใหม่เมื่อ 3 ปีมาแล้ว หากปล่อยให้เป็นอย่างนี้ต่อไป โรคระบาดใหญ่อาจจะขยายกลายพันธุ์ไปจน

ควบคุมไม่ได้ ความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศซึ่งนายทรัมป์เห็นต่างจากผู้เชี่ยวชาญ จะส่งผลร้ายแรงต่ออนุชนรุ่นหลังที่มีได้เป็นผู้ก่อเหตุ แต่ต้องรับผลอันจะมีมาอย่าง หลีกเลียงมิได้

ในปลายคริสต์ทศวรรษ 1930 ซึ่งอดอล์ฟ ฮิตเลอร์แห่งพรรคนาซีเถลิงอำนาจ เป็นจอมเผด็จการในเยอรมนี เช่นเดียวกับเบนิโต มุสโสลินี หัวหน้าลัทธิฟาสซิสต์ใน อิตาลี ซึ่งเป็นฝ่ายอำนาจนิยมขวาจัด ทราบว่าชาวอเมริกันจำนวนไม่น้อยเชื่อว่ากระแส ขวาจัดไม่มีทางเกิดขึ้นในอเมริกา - “It can't happen here” แต่ต้องสังวรว่า กระแส อำนาจนิยมของกลุ่มเหยียดผิว ลัทธิ White Supremacist กลุ่ม KKK (Ku Klux Klan) NEONAZI ฯลฯ ไม่เคยสูญหายไปจากสังคมอเมริกันเลย แม้กระทั่งใน Trump's America เหตุการณ์ปะทะกันระหว่างพวกนี้กับฝ่ายต่อต้านที่ ชาลส์ออตตัสวิลสันมลรัฐ เวอร์จิเนียเมื่อ 2 ปีกว่ามานี้เป็นประจักษ์พยานชัดว่าน้ำใสใจจริงของประธานาธิบดี ทรัมป์ที่เห็นว่า ทั้งสองฝ่ายเป็น “คนดีเช่นกัน”

ยามที่มลรัฐต่างๆ ต้องกำหนดมาตรการเข้มงวดเพื่อป้องกันการแพร่กระจาย ของโรคระบาด ประธานาธิบดีทรัมป์ก็ได้สื่อสารไปยังกลุ่มขวาจัดให้เข้าไป “ปลด แอกลมลรัฐ” ที่ผู้บริหารเป็นคนจากพรรคเดโมแครตทั้งหมด โดยบางแห่งเป็นกลุ่ม อันธพาล พร้อมอาวุธบุกเข้าไปยังที่ว่าการมลรัฐ ในระหว่างการอภิปรายระหว่าง ผู้สมัครเป็นประธานาธิบดีครั้งที่ 1 เมื่อ นาย Chris Wallace ผู้ดำเนินการอภิปรายจาก FOX News ตั้งคำถามว่า ทรัมป์จะประณามฝ่ายขวาจัดหรือไม่ นายทรัมป์เงิบไปพัก หนึ่ง และลั่นวาจาออกมาว่า “Stand back and Stand by” ปรากฏต่อมาตามวิดีโอของ สายลับ FBI ซึ่งซ่อนตัวอยู่กับพวกเหล่านี้ว่า กลุ่มหัวรุนแรงขวาจัดได้แอบฝึกซ้อม รบด้วยอาวุธสงคราม และวางแผนจะลักพาตัวกับสังหาร Gretchen Whitmer ผู้ว่าการ มลรัฐมิชิแกน ซึ่งเธอแถลงชัดว่าคำกล่าวของประธานาธิบดี (Stand back and Stand by) เป็นการ embolden กลุ่มขวาจัดให้ทำร้ายเธออย่างแนนอน ตามรายงานข่าว ผู้ว่า

การมลรัฐเวอร์จิเนียสังกัดพรรคเดโมแครตเป็นเป้าหมายอีกคนหนึ่งที่จะถูกทำร้าย
เช่นเดียวกัน

แม้การเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐจะมีนัยยะต่อโลกไม่น้อยดังกล่าว ประชาคม
ระหว่างประเทศไม่อาจจะวางใจได้ เนื่องจาก ระบบการเลือกตั้งของสหรัฐมิได้เป็น
ประชาธิปไตยอย่างเต็มที่ เพราะยังมีเงื่อนไขอีกหลายอย่างที่ทำให้ผู้ได้รับเลือกตั้งไม่
จำเป็นต้องเป็นผู้ได้รับเสียงข้างมากเสมอไป เนื่องจากสหรัฐยังคงใช้การเลือกตั้งโดยผ่าน
คณะผู้เลือกตั้งหรือ Electoral College จนถึงทุกวันนี้ นายโดนัลด์ ทรัมป์เองได้เป็นผู้
ชนะการเลือกตั้งเมื่อปี 2016 แม้จะได้คะแนนเสียงจากประชาชนทั่วประเทศหรือ
Popular Votes น้อยกว่า Hillary Clinton ถึงเกือบ 3 ล้านเสียง ความพยายามที่จะ
ยกเลิกระบบคณะผู้เลือกตั้งยังไม่เป็นผลสำเร็จ นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดเขตเลือกตั้ง
ที่จะเป็นประโยชน์แก่พรรคเสียงข้างมากหรือที่เรียกกันว่า Gerrymandering อัน
หมายถึงการขีดเส้นโดยไม่เป็นไปตามที่ปรากฏอยู่ตามภูมิประเทศ ในการเลือกตั้งปี
2016 ใครจะคาดคิดว่า นายเจมส์ โคมีย์ ซึ่งขณะนั้นเป็นผู้อำนวยการสำนักงานสืบสวน
สอบสวนของสหรัฐหรือ FBI และได้เป็นเด็กใต้อิทธิพลของโดนัลด์ ทรัมป์ ได้ออก
หนังสือเวียนไปยังสมาชิกรัฐสภาว่า เจ้าหน้าที่ในสำนักงานได้พบอีเมลล์ของฮิลลารี
คลินตันอีกจำนวนหนึ่ง จึงขอเปิดการสืบสวนใหม่ว่ามีมูลความผิดหรือไม่ โคมีย์ไม่ได้
กล่าวโทษแต่อย่างใด แต่ถือได้ว่าเป็น October surprise ฝ่ายหาเสียงของนายทรัมป์ได้
รับหาเสียงด้วยการกล่าวโทษว่าฮิลลารี ทำผิดแน่ ควรจะ “Lock her up” อีก 3 วันจะถึง
วันเลือกตั้ง นายเจมส์ โคมีย์ก็ได้ส่งหนังสือเวียนอีกฉบับหนึ่ง แจ้งว่า เจ้าหน้าที่ได้
ตรวจสอบอีเมลล์อย่างละเอียดแล้ว ปรากฏว่าไม่ใช่เรื่องใหม่ จึงขอปิดเรื่อง แต่ความ
เสียหายแก่ฮิลลารี คลินตันได้เกิดขึ้นแล้ว นับเป็นเหตุปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เธอเสีย
คะแนนคณะผู้เลือกตั้งไปอย่างเฉียดฉิว และพลาดตำแหน่งประธานาธิบดีไปอย่างม
น่าเชื่อ

ไม่นานหลังจากที่โดนัลด์ ทรัมป์ได้รับตำแหน่งประธานาธิบดี เขาได้พบกับนาย
เจมส์ โคมีย์ที่ทำเนียบขาวเฉพาะตัว ทรัมป์ได้ตั้งคำถามว่า เขาจงรักภักดีแก่ใคร นาย
โคมีย์ตอบว่าในฐานะข้าราชการ เขาสาบานตนที่จะภักดีเฉพาะต่อรัฐธรรมนูญแห่ง

สหรัฐอเมริกา ทรัมป์ถามต่อไปว่า เขาไม่กลัวติดต่อประธานาธิบดีเลยหรือ คำตอบคงเป็นไปตามเดิม และได้อำลาประธานาธิบดีกลับไปสู่งานที่ทำงาน ปรากฏว่า เขาถูกปลดจากตำแหน่งแล้ว

อีก 18 วันจะถึงกำหนดวันเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐ ทั้งโจ ไบเดนจากพรรคเดโมแครต และโดนัลด์ ทรัมป์จากพรรคริพับลิกันจึงกำลังเร่งการรณรงค์หาเสียงกันอย่างหนักขึ้น แม้ตามรายงานของสื่อระหว่างประเทศ ผู้มีสิทธิออกเสียงจะได้ลงคะแนนตามเขตเลือกตั้งต่างๆ โดยตรงจนถึงวันที่ 16 ตุลาคมไปแล้ว 20 ล้านคน ไม่นับผู้ออกเสียงโดยทางไปรษณีย์และผู้ที่ไม่อยู่ในประเทศหรือ Absentee ballots ส่วนการอภิปรายระหว่างผู้สมัครครั้งที่ 2 ในวันที่ 15 ตุลาคม นั้น โดยที่กรรมการเลือกตั้งกำหนดให้ใช้วิธีเสมือนจริงหรือ Virtual ไม่เป็นที่ยอมรับของนายโดนัลด์ ทรัมป์ ทั้งๆ ที่ได้เคยใช้มาครั้งแรกเมื่อปี 1961 ระหว่างจอห์น เอฟ. เคนเนดีกับริชาร์ด นิกสัน โดยแต่ละคนอยู่ห่างกันข้ามทวีป สำนักข่าว NBC และ ABC จึงได้จัดให้แต่ละคนตอบคำถามพิธีกรและผู้ฟังในแบบ Townhall โดยทาง NBC สอบถามนายโดนัลด์ ทรัมป์ และ ABC สอบถามนายโจ ไบเดนในเวลาเดียวกัน แต่แยกเวทีกัน ปรากฏผลตามการประเมินของสื่อต่างๆ ว่าไบเดนได้คะแนนอย่างมาก เพราะมุ่งต่อการตอบปัญหาในประเด็นนโยบายได้อย่างดี ในขณะที่ทรัมป์ไม่แต่เลี่ยงการตอบความจริงเท่านั้น แต่ยังใช้เวลาไปในการโต้แย้งกับพิธีกร (Argumentative) อีกด้วย กับยังใช้ถ้อยคำดูหมิ่น Savannah Guthrie พิธีกรที่ตั้งคำถามกับเขาในวันถัดมาด้วย

ส่วนการอภิปรายกันตัวต่อตัว นั้น เข้าใจว่าจะมีขึ้นในวันที่ 22 ตุลาคม ตามเวลาในสหรัฐ ซึ่งตรงกับเวลา 8.00 น. วันศุกร์ที่ 23 ตุลาคม ตามเวลาในประเทศไทย โดยนายไบเดนตั้งเงื่อนไขว่าโดนัลด์ ทรัมป์ต้องได้รับการตรวจว่า หายจากโรคโควิด 19 จริงๆ แล้ว สำหรับเขาเอง นั้น ตรวจหาเชื้ออยู่ทุกวัน สามารถให้หลักประกันได้ว่าไม่ติดเชื้อแต่อย่างใด นอกจากนั้น กรรมการดำเนินการอภิปรายยังกำหนดให้มีการแสดงวิสัยทัศน์ในด้านการต่างประเทศด้วย ซึ่งประธานาธิบดีทรัมป์คงมุ่งหวังที่จะกล่าวถึงผลงานของตน (โดยการดำเนินงานของนายจาเร็ด คุชเนอร์ บุตรเขยและนาย

ไมค์ ปอมเปโอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ) ในการเปิดความสัมพันธ์ระหว่างอิสราเอลกับประเทศอิสลามในตะวันออกกลางและในแอฟริกาเหนือซึ่งรวมชูดานและโมร็อกโกด้วย โดยอาจขยายวงไปถึงจีน ที่บัดนี้ตั้งตัวเป็นอริกับสหรัฐ เพื่อกล่าวหาว่าไบเดนเข้าข้างจีน ทั้งๆ ที่นายจอห์น โบลตัน อดีตที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงและการต่างประเทศได้เขียนไว้ในหนังสือเปิดโปงของเขา “The Room Where It Happened” ว่า โดนัลด์ ทรัมป์ได้ขอให้ประธานาธิบดีสี จิ้นผิงช่วยให้เขาชนะการเลือกตั้งในปีนี้อย่างไรก็ตามในการประชุม G-20 ที่นครโอซากาเมื่อ 2 ปีมาแล้ว ด้วยการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์เกษตรจากอเมริกันให้มากขึ้น และยังส่งเสริมให้จีนเปิดค้าขายกับกันชาวซิงจาง/อุยกูร์ด้วย โดยทรัมป์อาจจะไม่ทราบว่า นายไบเดนได้แถลงมาก่อนแล้วว่า การกระทำของจีนในดินแดนชนกลุ่มน้อยดังกล่าวเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างชัดแจ้ง ไม่แต่เท่านั้น การดำเนินนโยบายต่อจีน ภายใต้รัฐบาลทรัมป์แสดงถึงความไม่เข้าใจยุทธศาสตร์การเมืองระหว่างประเทศเท่าใดนัก นาย Tony Blinken อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐและอดีตรองที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงของประธานาธิบดีโอบามา บัดนี้เป็นที่ปรึกษาด้านการต่างประเทศของนายโจ ไบเดนเคยชี้แจงในรายการ Global Public Square จัดโดย Fareed Zakaria ว่า นโยบายต่อจีนของนายไบเดนจะดำเนินไป “from a position of strength” และจะฟื้นฟู “ความเป็นข้าราชการฝ่ายการทูตของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐใหม่” แทนการปลดออกและให้ออกของนักการทูตชั้นดีที่เกิดขึ้นมาตลอดสมัยของนายทรัมป์ ทำให้กระทรวงการต่างประเทศขาดหญิงชายที่มีความสามารถไปเป็นจำนวนมากดังที่ทราบกันทั่วโลกงบประมาณถูกตัดไปกว่าร้อยละ 30 ในปีแรกที่ทรัมป์เข้ามาเป็นประธานาธิบดี ทั้งๆ ที่ฝ่ายทหารและความมั่นคงจะเห็นว่า ควรจัดสรรให้แก่ฝ่ายงานด้านการทูตซึ่งจะช่วยให้ไม่ต้องใช้ทหารเกินความจำเป็น

สำหรับประเด็นด้านการต่างประเทศ นั้น ยังไม่แน่นอนตามรายงานข่าวต่อมา ไม่แต่เท่านั้น สำนักข่าว CNN ในวันที่ 21 ตุลาคมวันนี้ ได้เสนอรายงานการเปิดเผยสถานะการเงินของนายโดนัลด์ ทรัมป์ เพิ่มเติมจากการเปิดเผยการที่นายทรัมป์หลีกเลี่ยงการจ่ายภาษีแก่รัฐบาลอเมริกันและรัฐบาลท้องถิ่นตลอดกว่าสิบปีที่ผ่านมา

โดยแสดงว่านายทรัมป์ได้เปิดบัญชีกับธนาคารจีนในนาม Trump International Hotels Management และเคยชำระภาษีจากธุรกิจต่างๆ ให้แก่รัฐบาลจีนและทางการท้องถิ่นอีกด้วย อันที่จริง การที่ทรัมป์และลูกสาวอิวานก้าทำธุรกิจและได้รับเครื่องหมายการค้าจากทางการจีน นั้น ข้าพเจ้าทราบมาตั้งแต่ปี 2016-17 จากรายงานลับ (Dossier) ของนาย Christopher Steele อดีตสายลับจาก MI6 ของอังกฤษ ซึ่งได้ทำรายงานความเกี่ยวโยงของนายทรัมป์กับนายปูติน ซึ่งธุรกิจของทรัมป์ในจีนมีอะไรบ้าง นั้น ปูตินทราบดี และเป็นหลักฐานหนึ่งที่น่าจะทำให้เขาถูกแบล็คเมลได้ แต่นายทรัมป์ได้กล่าวหาว่า Dossier ดังกล่าวเป็นของปลอม ซึ่งฝ่ายข่าวกรองของสหรัฐและสมาชิกรัฐสภาในกลุ่ม Gang of Eight ที่จะได้ทราบความลับสำคัญย่อมทราบดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งวุฒิสมาชิก จอห์น แม็คเคนและ วุฒิสมาชิกลินด์ซี แกรห์ม ซึ่งสังกัดพรรคริพับลิกันทั้งคู่ Dossier ที่ว่านี้ข้าพเจ้าได้ download ไว้นานแล้วหลังจากที่สำนักข่าวอิสระแห่งหนึ่งได้ตัดสินใจเผยแพร่ แต่ก็ได้ปิดข้อความบางตอนไว้เพื่อปกป้องแหล่งข่าวซึ่งเป็นสายลับของ KGB ถึงกระนั้นสายลับรัสเซียอย่างน้อยสองคนที่นอนตายในรถยนต์ส่วนตัวอย่างผิดปกติก็น่าจะเกิดขึ้นแล้ว

แนวทางการเสี่ยงของนายโดนัลด์ ทรัมป์ แทนที่จะเปิดโอกาสให้เขาตัดสินใจและบุคลิกภาพอันได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ในทางเสียหายใหม่ กลับเป็นการตอกย้ำพฤติกรรมดั้งเดิมของเขา ดังปรากฏชัดในการอภิปรายสดกับคู่แข่งทั้ง 2 ครั้ง

ครั้งแรก นายทรัมป์ได้พูดขัดจังหวะนายโจ ไบเดน อยู่ตลอดเวลา จนทำให้เป็นการยากที่จะได้ฟังความเห็นของคู่อภิปรายได้ครบถ้วน แต่ก็สามารถตัดสินใจได้ว่าโจ ไบเดนชนะในการอภิปราย ครั้งที่สองและรอบสุดท้ายที่มีขึ้นที่เมืองแนชวิลล์ มลรัฐเทนเนสซี เมื่อเช้าวันนี้ ที่ 23 ตุลาคม ตามเวลาในไทย ซึ่งกรรมาธิการจัดการอภิปรายได้กำหนดกติกาในการอภิปรายใหม่โดยให้ Kristen Welker หญิงผิวสีเชื้อสาย Native American ที่มักเรียกกันว่าอินเดียนแดงผสมกับแอฟริกัน-อเมริกัน สามารถติดต่อใคร่พจนได้หากพูดในเวลาที่มีได้จัดให้ ซึ่งก่อนหน้าวันอภิปราย เธอถูกนายทรัมป์กล่าวหาต่างๆ นานา รวมทั้งเป็นฝ่ายซ้าย “เช่นเดียวกับชาวเดโมแครต ปรากฏผลว่านายทรัมป์พยายามไม่ตีรวนเช่นครั้งก่อน แต่กล่าวเท็จมากกว่าครั้งที่ 1 ส่วน

ผู้ดำเนินการอภิปรายได้รับคำสรรเสริญจากวงการสื่ออย่างมาก รวมทั้งนาย Chris Wallace จาก FOX News ด้วยซึ่งตัดทอนการติวของนายทรัมป์ในการอภิปรายครั้งที่ 1 ไม่ไหว

สารที่ผู้สมัครทั้งคู่ถูกถามว่าจะสื่อในคำปราศรัยเข้ารับตำแหน่งเปิดโอกาสให้นายโจ ไบเดนย้ำนโยบายหลักของเขาในการสร้างความปรองดองในชาติ โดยไม่คำนึงว่าเป็นพรรคไหน และออกเสียงให้เขาหรือไม่ แต่ทั้งหมดเป็น United States of America ส่วนนายทรัมป์ยังมุ่งสร้างความแตกแยกเช่นเดิม

ยิ่งใกล้วันเลือกตั้งเข้ามา ความแตกต่างๆ ระหว่างผู้สมัครทั้งคู่ยิ่งเด่นชัดขึ้น โดยประธานาธิบดีทรัมป์ยังไม่ปรับเปลี่ยนแนวทางการหาเสียงเช่นเดิม โดยในประเด็นการรับมือกับโรคระบาดใหญ่ ด้วยการอ้างว่า เขาบริหารจัดการได้ดี นายจาเร็ด คูชเนอร์ ซึ่งบัดนี้สื่อเรียกว่าเป็น First Son-in-Law ได้แถลงว่ารัฐบาลทรัมป์ได้ยึดสหรัฐกลับมาจากการครอบงำของบรรดาแพทย์ได้แล้ว ทั้งที่สถิติยืนยันว่าอัตราคนในชาติติดเชื้อเพิ่มสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ และจะยิ่งเพิ่มสูงขึ้นอีกในเมื่อบัดนี้อากาศกำลังเข้าสู่ฤดูหนาวแล้ว ผู้จัดทำข่าวสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทยแห่งนี้ “คาดเดา” ว่าบางทีนายทรัมป์คงจะใช้อำนาจประธานาธิบดีรื้อวัดให้มีการอนุมัติวัคซีน “จุกเงิน” ให้ทันวันเลือกตั้ง อันจะเป็น October surprise เท่าที่พอทราบจากวงการพัฒนาวัคซีนทั่วโลก เวลาที่เหลืออยู่เพียง 5 วัน (นับจากวันนี้ ที่ 29 ตุลาคม) คงเป็นการยาก เพราะแม้แต่ปูตินแห่งรัสเซียที่ได้ชิงประกาศให้สปูติก 5 เป็นวัคซีนขนานแรกเมื่อหลายเดือนมาแล้ว จำนวนผู้ติดเชื้อในประเทศก็ยิ่งเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก CNN Online ได้ให้หัวหน้าเมือวานนี้ว่า จะมีการ Fact Checker เรื่องวัคซีนกับปูติน

แต่ถึงแม้ว่านายทรัมป์จะอนุมัติวัคซีนจุกเงินได้ ก็จะต้องให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยันอย่างเป็นทางการถึงความปลอดภัยและประสิทธิผลของยาตามขั้นตอนสากลด้วยความโปร่งใส กลุ่มบริษัทยาส่วนใหญ่ซึ่งได้ดำเนินการตามขั้นตอน ต้องชะลอการทดลองขั้นสาม อันเป็นการฉ้อฉลในมนุษย์จริงที่เป็นอาสาสมัครเพราะผู้ถูกฉ้อฉลเกิด “มีอาการป่วยบางอย่าง” ซึ่งรายงานต่อมาแสดงว่าเป็นอาการทางประสาท เช่นปวดสัน

หลัง บุตรสาวข้าพเจ้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางประสาทวิทยาชี้แจงว่า ยาฉีดป้องกันไข้วัดใหญ่และแม้แต่กระทั่งยารักษาโรคพิษสุนัขบ้า มักจะมีอาการข้างเคียงอยู่บ่อยครั้งเช่น Postvaccinal myelitis และ/หรือ Transverse myelitis จึงทำให้ต้องระวังเป็นพิเศษ

อีก 5 วันจะถึงวันเลือกตั้ง นายทรัมป์กับนายไบเดนยังเที่ยวไปเที่ยวมายังมลรัฐต่างๆ อันเป็นเขตช่วงชิงตำแหน่งกัน แม้จะสูงว้ยด้วยกันทั้งคู่ คือทรัมป์ 74 กับไบเดน 77 หากไบเดนชนะ ก็จะเป็นประธานาธิบดีสูงอายุที่สุด แต่ดูภาพจากโทรทัศน์ไบเดนดูท่าทางกระฉับกระเฉงมากกว่า ตามแบบอเมริกัน เขายังวิ่งขึ้นเวทีอยู่เสมอ เช่นเดียวกับรองประธานาธิบดีไมค์ เพนซ์ ซึ่งผู้ช่วยใกล้ชิดเขาติดเชื้อโควิดไปแล้ว 5 คน แต่เขายังดี ด้วยการไม่ยอมกักตัว 14 วัน ตามคำแนะนำทางสาธารณสุข ส่วนนายทรัมป์นั้นคงวิ่งไม่ไหว แม้จะเป็นเพียงเหยาะๆ เพราะน้ำหนักตัวมากเกินไป และเพิ่งหายจากโรคโควิดไม่นานมานี้เอง หายเมื่อใดเป็นความลับสุดยอด ทั้งๆ ที่เพิ่งเป็น Super Spreader มาเมื่อวันที่แนะนำตัวผู้พิพากษา Amy Coney Barrett และทำให้มีผู้ติดเชื้อไป 35 คน

ตามรายงานวันที่ 29 ตุลาคม มีผู้ออกเสียงทางไปรษณีย์ไปแล้ว 49,768,958 คน ออกเสียงที่เขตเลือกตั้ง 26,023,693 คน รวมเป็น 75,792,651 คน หรือประมาณ 1 ใน 3 ของผู้ลงทะเบียนจะออกเสียงมีความไม่แน่นอนอยู่บ้าง เพราะระบบเปลี่ยนแปลงอยู่เรื่อยๆ ว่าจะนับคะแนนหลังวันเลือกตั้งไปจนถึงวันไหน ในขั้นนี้ สำหรับมลรัฐเพนซิลเวเนียจะนับจนถึง 3 วันหลังวันเลือกตั้ง มลรัฐนอร์ทแคโรไลนาจะนับไปจน 9 วัน หากในการนับขั้นแรกคะแนนไม่ต่างกันมาก ก็จะไม่ทราบผลการเลือกตั้งในวันหลังจากการเลือกตั้ง อันน่าเป็นห่วงว่านายทรัมป์จะใช้กลโกงประการใดในการเอาชนะ

ด้วยเหตุนี้และความไม่น่าเชื่อถือของนายทรัมป์ จึงเห็นด้วยกับความเห็นของนายไบเดน ว่าในการเลือกตั้ง 2020 นี้ “Character is on the ballot” ส่วนคำขวัญในการเลือกตั้งของพรรคเดโมแครตครั้งนี้ได้แก่ “BATTLE FOR THE SOUL OF THE

NATION” เพราะเป็นที่ทราบกันดีว่า นายโดนัลด์ ทรัมป์ไม่ตระหนักใน “ค่านิยม” ทั้งของชาติและของพรรครีพับลิกัน

ผลการเลือกตั้ง แม้จะได้ทราบว่าไบเดนมีคะแนนนิยมทั่วประเทศนำหน้าทรัมป์ การพลิกผันเมื่อปี 2016 ทำให้หลายคนลังเลที่จะทำนายว่าใครจะเป็นผู้ชนะ อย่างไรก็ตามก็ดี รูปการณ์คราวนี้ดูจะต่างออกไปอย่างมีนัยยะสำคัญ

ในประเด็นสำคัญ พรรคการเมืองของผู้สมัครเปลี่ยนท่าทีไปอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพรรครีพับลิกันซึ่งไม่อาจยอมรับประธานาธิบดีจากพรรคเดียวกันได้อีกต่อไป

พวกที่ตีจากไปเป็นระยะๆ นี้ เริ่มมากกว่า 6 เดือนแล้ว มากพอที่จะทำให้ Super PAC (Political Action Committee) หันมาสนับสนุนทางการเงินซึ่งมีอยู่มากให้แก่ผู้สมัครจากพรรคเดโมแครต อันได้แก่โจ ไบเดน ส่วนสมาชิกพรรครีพับลิกันที่เปลี่ยนมาสนับสนุนไบเดน นั้นมีจำนวนไม่น้อย ในส่วนของไบเดนเองก็มีเงินเหลือซึ่งระดมมาได้มากถึง 155+ ล้านดอลลาร์ มากกว่าทรัมป์ประมาณ 100 ล้านดอลลาร์ (ตามรายงานถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2020)

แต่ผู้ที่สนใจต้องคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นแล้วในวันเสาร์ ที่ 31 ตุลาคม โดยกลุ่มผู้สนับสนุนนายทรัมป์ที่กลุ่มรวมไปก่อวุ่นขวบวรณภัยร้ายเสียงของนายไบเดนซึ่งกำลังจะไปจัดกิจกรรมหาเสียงในมลรัฐเท็กซัส ทำให้คณะต้องยกเลิกกิจกรรมไป เมื่อ นายทรัมป์ทราบก็ได้กล่าวแสดงความยินดีว่า “I love Texas” และการเผชิญหน้ากันระหว่างขวบวรณภัยร้ายเสียงของพรรคเดโมแครตที่จะไปยังสถานที่ออกเสียงในเมืองหนึ่งของมลรัฐนอร์ทแคโรไลนา ซึ่งถูกตำรวจท้องถิ่นสกัดด้วยการฉีดน้ำผสมพริกไทย จนฝ่ายเดโมแครตแถลงว่าเป็นวิธีการกีดกันการใช้สิทธิออกเสียง (Voter suppression) ของฝ่ายตน

จาซินดา อาร์เดิร์น (Jacinda Ardern) นายกรัฐมนตรีคนที่ 40 ของนิวซีแลนด์ในวัย 40 ปี ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งทั่วไปซึ่งจัดขึ้นในขณะที่โรคระบาดโควิด 19 ยังพอมีเชื้อหลงเหลืออยู่บ้าง เพราะประชาชนเห็นด้วยกับนโยบายของเธอที่ทำให้นิวซีแลนด์เป็นประเทศที่สามารถรับมือกับโรคภัยได้ดีมากประเทศหนึ่งในโลก

จาซินดา อาร์เดิร์นได้พิสูจน์ให้ชาวนิวซีแลนด์และชาวโลกที่สนใจในกิจการต่างประเทศยอมรับว่า ความเป็นหญิงแกร่งและสุภาพกับอ่อนโยนในคนเดียวกันนั้นเป็นได้ ตัวอย่างแรกได้แก่การที่เธอบริหารจัดการเหตุสังหารหมู่และการก่อการร้ายเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของนิวซีแลนด์ที่นครไคร้ส์เชิร์ชเมื่อสองปีเศษมาแล้วอันเป็นไปอย่างรุนแรงและโหดเหี้ยม นำเสนอญัตติออกกฎหมายห้ามการซื้อขายอาวุธร้ายหรืออาวุธสงครามในเวลาอันสั้น และติดตามดูการดำเนินการทางกฎหมายจนคนร้ายต้องถูกจำคุกตลอดชีวิตโดยไม่มีโอกาสได้รับการลดหย่อนผ่อนโทษแม้แต่ร้อยละตามกระบวนการยุติธรรมอย่างแท้จริงและโปร่งใส

และเมื่อประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์แห่งสหรัฐกล่าวหาว่านิวซีแลนด์ไม่อาจรับมือกับการแพร่กระจายของโรคระบาดโคโรนา ไวรัสได้ ทั้ง ๆ ที่ทั่วโลกทราบดีถึงความล้มเหลวของผู้นำสหรัฐเองจนทำให้เป็นประเทศที่มีผู้ติดเชื้อมากที่สุดในโลกติดต่อกันมาหลายเดือน นายหญิงของนิวซีแลนด์ได้โต้แย้งอย่างสุภาพแทนการใช้ถ้อยคำรุนแรง อันเป็นอุปนิสัยของเธออยู่แล้ว

ตามที่ได้รายงานความเคลื่อนไหวทางการทหารของสหรัฐและการจัดขบวนรบกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกซึ่งสหรัฐเปลี่ยนไปเรียกว่าอินโด-แปซิฟิก เพื่อเปิดทางให้อินเดียเข้ามาร่วมด้วยกับการ “ป้องปราม” การรุกคืบหน้าของสาธารณรัฐประชาชนจีนอันมีท่าที Assertive มากขึ้นเป็นลำดับ นั้น

เมื่อไม่นานมานี้ สหรัฐได้รวมกลุ่มพันธมิตรอย่างไม่เป็นทางการในนามที่เรียกกันว่า Quad ประกอบด้วยสหรัฐ อินเดีย ญี่ปุ่นและออสเตรเลีย โดยบางประเทศในกลุ่มนี้อันได้แก่ออสเตรเลียกับอินเดียได้จัดทำความตกลงว่าด้วยการเข้าถึงฐานทัพ

ของแต่ละประเทศเป็นการแลกเปลี่ยนกัน ส่วนสหรัฐกับญี่ปุ่น นั้น ได้มีความตกลง
อย่างเป็นทางการในการร่วมป้องกันมาหลายสิบปีแล้วในระยหลังสงครามโลก ครั้งที่
2 ซึ่งสหรัฐมีฐานทัพอยู่ในหลายพื้นที่ในญี่ปุ่น และเกาะโอกินาวาที่ได้คืนให้ญี่ปุ่นแล้ว
กับเกาะต่างๆ ในมหาสมุทรแปซิฟิกอันอยู่ใต้การปกครองของสหรัฐ เช่นกวม เป็นต้น

ก่อนหน้านี้ กองทัพเรือที่ 7 เป็นกองกำลังหลักของสหรัฐที่แผ่อำนาจไปทั่ว
แปซิฟิกตะวันตก โดยมีกองบัญชาการอยู่ที่เกาะฮาวาย จนในสมัยหลังของรัฐบาล
ทรัมป์ได้มีการเปลี่ยนชื่อเป็น Indo-Pacific Command เมื่อตอนที่เกิดความตึงเครียดกับ
เกาหลีเหนือ หลายปีหลังจากที่ยุติการสู้รบกับเกาหลีเหนือโดยผลของ Armistice
Agreement ในปี 1953 กองเรือโจมตีของสหรัฐได้ไปแสดงกำลังในบริเวณทะเลญี่ปุ่น
และใกล้กับคาบสมุทรเกาหลีเป็นครั้งคราว ส่วนสหรัฐก็ได้ซ้อมรบทางทะเลกับประเทศ
ต่างๆ บางครั้งได้มอบให้กองเรือโจมตีนำโดยเรือบรรทุกเครื่องบิน Ronald Reagan
และ Nimitz เป็น Strike Groups มีกองบินทิ้งระเบิดและฝูงบินประจัญบานนำหน้า ไป
ร่วมซ้อมเส้นทางกับกองเรือของอินเดียในบริเวณหมู่เกาะนิโคบาร์ในมหาสมุทรอินเดีย

จีนเองก็ได้วางแผน นอกจากการประกาศครองสิทธิเหนือทะเลจีนเกือบ
ทั้งหมด และการเสริมสร้างเกาะเทียมจากหินในอาณาบริเวณทะเลจีนใต้แถบ
เกาะสแปรตลีย์และพาราเซลส์ อันมาเลเซีย บรูไน ฟิลิปปินส์ เวียดนาม ไต้หวัน และ
อินโดนีเซียต่างอ้างสิทธิ์ และแปรสภาพเกาะเทียมดังกล่าวเป็นฐานบิน สถานีเรดาร์
ฐานขีปนาวุธ อันเป็นการละเมิดกฎหมายทะเลโดยคำตัดสินของศาลยุติธรรมระหว่าง
ประเทศที่กรุงเฮก และเป็นเหตุให้สหรัฐต้องบินใกล้ผ่านฟ้าอยู่เป็นประจำด้วยเป็น
เส้นทางเดินเรือโดยเสรีของเรือขนส่งสินค้าและเรือเดินสมุทรเป็นจำนวนมาก จนวัน
เกรงกันว่าจะเป็นชนวนนำไปสู่สงครามใหญ่ได้ ซึ่งทุกฝ่ายก็ตระหนักดี

จีนได้ประชันกับสหรัฐในการซ้อมรบทางทะเลบ่อยครั้งขึ้น ครึ่งล่าสุดมีการซ้อม
รบในทะเล Bohai คาดว่า การซ้อมรบครั้งนี้จะแล้วเสร็จในเดือนพฤศจิกายน

เมื่อวันจันทร์ที่ 26 ตุลาคม ศกนี้ กองเรือขนาดใหญ่ของสหรัฐ กองกำลังป้องกัน
ตนเองทางทะเลของญี่ปุ่น พร้อมด้วยเรือฟรีเกต 1 ลำจากแคนาดา นำโดยฝูงบินนา

ชนิด ได้แปรขบวนในน่านน้ำห่างจากกรุงโตเกียวไปทางตะวันตกเฉียงใต้ประมาณ 1,900 กิโลเมตร เพื่อแสดงพลังของกลุ่มสัมพันธมิตรเพื่อป้องกันบริเวณที่ญี่ปุ่นอ้างสิทธิเก่าแก่ แต่เป็นฝ่ายบริหารมาตั้งแต่ปี 1972 โดยจีนก็อ้างสิทธิเช่นกัน และจุดวิกฤตอื่นๆ อันเป็นพื้นที่พิพาท การซ้อมรบร่วมนี้มีชื่อว่า Keen Sword 21 ภายใต้การบัญชาการของพลโท Kevin Schneider ผู้บัญชาการกองกำลังสหรัฐในญี่ปุ่น

การซ้อมรบร่วมนี้มีขึ้นทุก 2 ปี ทำมาแล้ว 30 ปี มีนาวิกโยธินสหรัฐกับญี่ปุ่นซ้อมยกพลขึ้นบกด้วย เกี่ยวกับเรื่องนี้ นายไมค์ ปอมเปโอ รมต.รีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ กล่าวเมื่อเดือนกรกฎาคมว่าสหรัฐจำเป็นต้องเตรียมกำลังเพราะจีนได้คุกคามสหรัฐและประเทศต่างๆ มากขึ้นทุกที

เมื่อต้นสัปดาห์นี้ สหรัฐได้กระชับความสัมพันธ์ทางทหารกับอินเดียด้วย โดย นาย Mark Esper รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมสหรัฐได้เดินทางไปยังกรุงนิวเดลี เพื่อหารือข้อราชการกับนาย Rajnath Singh รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมอินเดีย โดยทั้งคู่จะลงนามในความตกลง Basic Exchange and Cooperation Agreement on Defence (BECA) ในวันอังคารที่ 27 ตุลาคม ศกนี้

ในขณะเดียวกัน สหรัฐได้เร่งขายอาวุธประเภทต่างๆ รวมทั้งขีปนาวุธป้องกันประเทศให้แก่ได้วันมากกว่าครั้งใดๆ แม้จะทราบว่าเป็นการละเมิดความตกลงที่ยอมรับว่ามีจีนเดียว แต่พรรครีพับลิกันได้เคยขายอาวุธให้แก่ได้วันมาเป็นครั้งคราวอยู่แล้ว ซึ่งจีนแผ่นดินใหญ่ได้เคยบอยคอตต์บริษัทผลิตเครื่องบิน Lockheed Martin ของสหรัฐจากการที่ได้จำหน่ายเครื่องบิน เช่น F-16 ให้แก่กองทัพอากาศได้วันจำนวนมาก ซึ่งการจำหน่ายยุทโธปกรณ์สมรรถนะสูงเช่นนั้นจะต้องได้รับอนุมัติจากกระทรวงการต่างประเทศทุกรายการ แต่รัฐบาลทรัมป์เป็นมิตรกับประธานาธิบดีสี อี้ งเหวินมาตั้งแต่วาระแรกแล้ว และรัฐมนตรีในรัฐบาลของทรัมป์ได้เดินทางไปเยือนได้วันมาแล้วอย่างน้อย 2 คนในปีนี้

ความขัดแย้งระหว่างสหรัฐกับสาธารณรัฐประชาชนจีนดังที่กล่าวถึงข้างบนนี้มีความเสี่ยงที่จะนำไปสู่สงครามระหว่างมหาอำนาจอันดับหนึ่งของโลกปัจจุบันนี้กับ

มหาอำนาจอันดับสองได้ แต่ต้องไม่มองข้ามมหาอำนาจอีกประเทศหนึ่ง คือสหพันธรัฐรัสเซียภายใต้ปูตินซึ่งได้ช่วยสหรัฐอยู่ตลอดมา ด้วยการส่งเครื่องบินสมรรถนะสูงให้บินไปเจียดเครื่องบินและเรือรบสหรัฐอย่างจวนเจียนจะปะทะกันในบริเวณต่างๆ อาทิ ทะเลดำ ทะเลบอลติก กองบัญชาการ NORAD สมรภูมิซีเรีย ยูเครน และยุทธภูมิต่างๆ รวมทั้งในบริเวณใกล้ฝั่งญี่ปุ่น ฯลฯ ตลอดหลายปีที่ผ่านมาจนบัดนี้ ตราบใดที่นายทรัมป์ยังยอมตามความประสงค์ของปูติน ก็ไม่น่าจะเกิดเหตุรุนแรงขึ้น แต่หากนายไบเดนชนะการเลือกตั้ง ก็คงจะมีการปรับเปลี่ยนนโยบายให้สอดคล้องกับนโยบายความมั่นคงตามที่รัฐบาลใหม่จะแก้ไขให้ถูกต้องกับสถานการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะคาดได้ว่าประธานาธิบดีคนที่ 46 จะประกอบด้วยคณะที่ปรึกษาซึ่งเป็นมืออาชีพอยู่มาก ทั้งในด้านความมั่นคงแห่งชาติ การต่างประเทศและการทูต และการฟื้นฟูสถานะสัมพันธมิตรที่เคยแข็งเกร่งมา กอปรกับการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศและพหุนิยม ภายในกรอบของระเบียบใหม่ในโลก เริ่มจากการส่งเสริมความร่วมมือกันป้องกันและควบคุมโรคระบาดใหญ่อันถูกประธานาธิบดีคนที่ 45 ของสหรัฐจงใจละเลยมาตั้งแต่ต้น

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะทำงานปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารสนเทศของกระทรวงการต่างประเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนพฤศจิกายน 2020 (2563)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนพฤศจิกายน 2563 (2020)

วันนี้ ที่ 11 พฤศจิกายน 2563 เป็นวันที่ระลึกการสิ้นสุดของสงครามโลก ครั้งที่ 1 อย่างเป็นทางการ หรืออีกนัยหนึ่งเป็นวัน สาม สิบเอ็ด กล่าวคือ วันที่ 11 ของเดือนที่ 11 เมื่อเวลา 11.00 น. ทั้งนี้มิใช่เป็นไปโดยความตั้งใจของคู่สงคราม เพราะก่อนหน้าการลงนามใน Armistice Agreement จอมพล Foch ผู้บัญชาการทหารฝรั่งเศสและผู้แทนกองกำลังสัมพันธมิตรได้มีการเจรจาลับในรถเสบียงของขบวนรถลำเลียงปืนใหญ่กับผู้แทนทางทหารเยอรมัน ซึ่งขณะนั้นไม่อาจสู้รบต่อไปได้เนื่องจากความขาดแคลนอาวุธยุทธภัณฑ์ พิธีลงนามในรถรับประทานอาหารมีขึ้นในที่ว่างกลางป่า Compiègne ในตำบล Oise ซึ่งอยู่ห่างจากกรุงปารีสไปทางตะวันตกเฉียงเหนือ 78 กิโลเมตร เมื่อฮิตเลอร์สามารถยึดฝรั่งเศสได้ในสงครามโลก ครั้งที่ 2 เขาได้ไปลงนามในความตกลงสงบศึก ณ ที่เดียวกันในปี 1940 เพื่อเป็นการล้างแค้น โดยได้สั่งให้เผาอนุสรณ์ต่างๆ จนเกือบหมดสิ้น แต่ปล่อยให้รูปปั้นจอมพล Foch คงตั้งตระหง่านอยู่เช่นเดิม ด้วยเหตุผลที่ไม่อาจทราบได้ บัดนี้ได้มีการสร้างที่ราบกลางป่าไว้เป็นอย่างดีงดงามและกลายเป็นที่สำหรับนักทัศนอาจรจากทั่วโลกไปเยี่ยมชมเยือน

ในประเทศสัมพันธมิตรในยุโรปและอเมริกาเหนือ วันที่ 11 พฤศจิกายน จึงเป็นวันที่รำลึก หรือ Memorial Day ส่วนในสหรัฐได้มีพิธีไว้อาลัยแก่ทหารผ่านศึก โดยประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ซึ่งได้หลบหน้าไปหลังจากที่ไม่ยอมรับผลการเลือกตั้งปรากฏตัวเป็นครั้งแรกในพิธีที่ Arlington National Cemetery ในมลรัฐเวอร์จิเนีย เพื่อวางพวงมาลา เป็นช่วงสั้นและมีได้กล่าวสุนทรพจน์แต่อย่างใด แต่นายโจ ไบเดน ซึ่งเป็น President-elect กับภริยาได้ไปวางพวงมาลาเช่นกัน โดยทั้งคนเก่ากับคนใหม่มิได้ทักทายกันแต่อย่างใด

ในวันศุกร์ที่ 13 พฤศจิกายน นาย Wang Wenbin โฆษกกระทรวงการต่างประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนได้แถลงแสดงความยินดีแก่นาย โจ ไบเดน และนาง คามาลา แฮร์ริส ที่ได้รับการเลือกตั้ง ประมาณเกือบหนึ่งสัปดาห์หลังจากที่ทั้งคู่ได้แถลงชัยชนะในการเลือกตั้ง โดยจีนถือว่า “China respected the choice of the American people.”

โฆษกกระทรวงการต่างประเทศจีนแถลงว่า “We congratulate Mr. Biden and Ms Harris. At the same time, we understand that the outcome of this US election will be ascertained in accordance with US laws and procedures.”

ตามรายงานของ CNN ผู้สื่อข่าวได้ถามนาย Wang Wenbin เมื่อ 4 วันก่อนหน้าว่า จีนจะแสดงความยินดีกับผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีสหรัฐเมื่อใด นาย Wenbin ตอบอย่างเลียงๆ ว่า จีนได้ทราบถึงการประกาศชัยชนะของนายไบเดนแล้ว และว่า “We will handle the issue of the statement (of congratulations) in accordance with international practice.” ซึ่งนับว่าแปลก เพราะเมื่อนายโดนัลด์ ทรัมป์ชนะการเลือกตั้งเมื่อปี 2016 ประธานาธิบดี สี จิ้นผิงได้แสดงความยินดีมาเพียง 1 วันหลังจากการประกาศชัยชนะ

อย่างไรก็ดี สื่อของทางการจีน เช่น China Daily กับ Global Times (tabloid) และสื่ออื่นๆ ได้ลงบทบรรณาธิการเกี่ยวกับการเลือกตั้งอันสะท้อนท่าทีของทางการจีน เรื่องราวเกี่ยวกับการกล่าวอ้างว่ามีการโกงการเลือกตั้งกับความวุ่นวายที่เป็นผลตามมา และความเป็นมาของนายโจ ไบเดน เช่นร้านอาหารในกรุงปักกิ่งที่ไบเดนและคณะไปรับประทานอาหารในปี 2011 เมื่อข่าวนี้กระจายออกไป ปรากฏว่าชาวจีนได้ไปรับประทานอาหารที่ร้านดังกล่าวกันอย่างนิยมชมชอบ

บทบรรณาธิการของ China Daily ในวันที่ 12 กล่าวว่า The “eagerness of foreign leaders” to congratulate Biden showed they wanted to “turn their backs on the current administration and its divisive policies”... “China is always ready to work

with the US to manage their differences. Whoever is in the White House should look at the regional situation objectively.” นับเป็นการสื่อโลกทัศน์ทางการที่พอรับฟังได้

ส่วน Global Times นั้นยอมรับว่าไบเดนเป็น “มิตรเก่า” ของจีน และแม้ชัยชนะของเขาน่าจะทำให้คาดหวังได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างวอชิงตันกับปักกิ่งจะดีขึ้น แต่ในที่สุดแล้วจีนคงจะเชื่อมั่นในตนเองได้มากกว่า เพราะ “China must become a country the US cannot suppress or destabilize, and make it that cooperation with China is the best option for the US to realize its national interests. This is the ultimate principle.”

ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับสหรัฐตลอดช่วงหลังของของรัฐบาลประธานาธิบดีทรัมป์ได้เสื่อมลงอย่างมาก ทั้งในทะเลจีนใต้ ปัญหานักต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยในฮ่องกง การที่จีนประตบบิตต่อชนกลุ่มน้อยในซินเจียง/ไคกูร์ การปกป้องการอ้างสิทธิของญี่ปุ่นเหนือหมู่เกาะเซ็นกากุ (Senkaku) และการจำหน่ายอาวุธทันสมัยให้แก่ไต้หวันซึ่งจีนถือว่าเป็นของตนภายใต้นโยบายจีนเดียว

ไบเดนเองได้เคยแย้งการอ้างสิทธิของจีนในจุดวิกฤตเหล่านี้มาบ้าง บางครั้งเคยเรียกประธานาธิบดีสี จิ้นผิงว่าเป็น Thug ส่วนสีก็เคยกล่าวว่า ไบเดนเป็นเพื่อนเก่าของจีน เพราะเมื่อสมัยที่อดีตครองประธานาธิบดีเป็นประธานกรรมการความสัมพันธ์ต่างประเทศของวุฒิสภา เขามีบทบาทสำคัญในการช่วยให้จีนได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก ซึ่งจีนก็ทราบดี

ในฐานะรัฐบาลใหม่ที่ต้องการ “Build Back Better” โดยไม่เริ่มต้นในมุมอับอันทรมานทั้งไว้ นานที่ไบเดนจะเริ่มต้นจากจุดที่ส่งเสริมนโยบายทางสร้างสรรค์และความร่วมมือระหว่างประเทศในกรอบพหุนิยม ซึ่งมีโอกาสให้จีนร่วมกันสานต่อ อันได้แก่การปรับความสัมพันธ์ทางการค้าโดยอาจเริ่มกระบวนการทำความตกลงทางการค้าใหม่ แทนแนวทางสงครามทางการค้าที่ทรัมป์ได้ก่อขึ้น หากจะให้เป็นไปตามมาตรฐานของ WTO ด้วยก็ยิ่งดี การปรับลดอัตราภาษีศุลกากรและโควต้าย่อมยังประโยชน์แก่คู่

ค้าอื่นๆ ทั่วโลกด้วย การค้าโลกที่จะขยายตัวจะช่วยกู้สถานะทางเศรษฐกิจของประเทศอื่นๆ ด้วย เป็นปัจจัยเสริมให้นานาชาติฟื้นจากความถดถอยทางเศรษฐกิจ อันเป็นผลของโรคระบาดใหญ่ไปในขณะเดียวกัน ส่วนโอกาสที่สหรัฐจะเปลี่ยนนโยบายจากแนวแคบๆ ตามแบบของนายทรัมป์มาเป็นการค้าหลายฝ่ายด้วยการเจรจาเข้าร่วมใน The Regional Comprehensive Economic Partnership หรือ RCEP ของ 15 ประเทศในเอเชียแปซิฟิก ซึ่งมีจีนเป็นภาคีใหญ่ก่อนที่จะมีการให้สัตยาบัน นั้น ถ้าสามารถทำได้น่าจะดี แต่สหรัฐควรย้อนกลับไปเข้าร่วมกับอดีต TPP ที่ได้มีการปรับปรุงแล้วและเปลี่ยนชื่อเป็น CPTPP ตราบใดที่สหรัฐไม่ตั้งเงื่อนไขตามแนวทางประเพณีของพรรคเดโมแครตด้วยการเอาใจสหบาลแรงงานมากเกินไป แต่อาจมีแคนาดา เม็กซิโก และสหราชอาณาจักรมาร่วมด้วย

อีกประเด็นหนึ่งได้แก่การกลับเข้าเป็นภาคีของความตกลงปารีสว่าด้วยความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ ในเมื่อบัดนี้ คณะเปลี่ยนผ่านของรัฐบาลไบเดนได้วางแผนไว้แล้วเพื่อลดภาวะก๊าซเรือนกระจก อันเป็นเรื่องรีบด่วน ซึ่งจีนกับสหรัฐมีบทบาทสำคัญยิ่ง และต่างฝ่ายได้กำหนดเวลาที่จะให้ Carbon Neutral ไว้แล้วอย่างเป็นทางการ

การส่งเสริมความร่วมมือกันในระดับผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยประเทศต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนาที่อ่อนความสามารถในการรับมือกับโรคระบาด Coronavirus 2019 และโรคภัยอื่นๆ ในกรอบองค์การอนามัยโลก โดยสหรัฐต้องกลับไปเป็นสมาชิกเช่นเดิมในโอกาสแรก ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญสหรัฐกับจีนควรร่วมมือกันต่อไปทั้งในและนอกกรอบองค์การอนามัยโลก

รัฐบาลสหรัฐควรเร่งดำเนินการในการกลับเป็นภาคี JCPOA หรือ Iran Nuclear Deal ในโอกาสแรกและควรระดมฝ่ายต่อต้านการที่นายทรัมป์กำลังคิดถึงทางเลือกที่จะทำลายคลังนิวเคลียร์ของอิหร่านเช่นที่ Natanz ในช่วงเปลี่ยนผ่านของรัฐบาลไบเดน ดังที่หนังสือพิมพ์ The New York Times รายงานข่าวในฉบับ (เข้าใจว่า) วันที่ 17 พฤศจิกายน ศกนี้ (เมื่อประมาณเกือบสามปีมาแล้ว ข้าพเจ้าได้พยายามระดมการ

คัดค้าน โดยชักชวนเพื่อน ๆ ที่เคยเป็นประธานการประชุมใหญ่ของทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศส่งจดหมายร่วมกันไปยังรัฐบาลสหรัฐเพื่อวิงวอนมิให้ถอนตัวนำเสียดายที่เพื่อน ๆ บางคนเสียชีวิตไปแล้ว จึงต้องระงับความพยายามไปก่อน) ตามรายงานที่น่าเชื่อถือ ใจ ไบเดนและที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงและการต่างประเทศดูจะคิดถึง option นี้อยู่แล้ว ส่วนจังหวะที่จะทำและจะเพิ่มเงื่อนไขประการใดขึ้นอยู่กับเขา

ความร่วมมือในการสำรวจอวกาศน่าจะเป็นทางเลือกใฝ่สันติที่ควรได้รับการส่งเสริม เพราะสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของความตกลงว่าด้วยการสำรวจและใช้อวกาศในทางสันติที่สหประชาชาติส่งเสริมมานานปี ในขณะนี้ ยานอวกาศจากสหรัฐและจีนกำลังมุ่งหน้าไปสู่ดาวอังคารและประธานาธิบดีทรัมป์ได้สั่งการให้กระทรวงกลาโหมจัดตั้ง Space Force ขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทางการทหารอันไม่ชอบด้วยหลักการ และมีข่าวว่ารัสเซียอ้างว่า ดาวพระศุกร์เป็นของตน ตัวอย่างของความร่วมมือระหว่างประเทศโดยมิให้ความเป็นมิตรหรือศัตรูเป็นอุปสรรคมีมาหลายปีแล้ว ในรูปของ International Space Station ซึ่งเพิ่งเปลี่ยนนักบินอวกาศ 4 คนประจำสถานีรุ่นใหม่ในช่วงนี้ โดยใช้ยานอวกาศ SpaceX ของบริษัทเอกชนจากแหลม Canaveral ในมลรัฐฟลอริดาขึ้นไปส่งโดยเรียบร้อย รวมเวลาเดินทาง 31 ชั่วโมง

ที่น่าสนใจ Options ต่าง ๆ ดังข้างต้นนี้ คงจะมีหลายประเด็นที่คณะของผู้ได้รับเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยเป็นประธานาธิบดีสหรัฐคนที่ 46 มีแผนที่จะรวมไว้ในวาระงานด้านการต่างประเทศและความมั่นคงของเขาอยู่แล้ว แต่หากโอกาสอำนวย ข้าพเจ้าก็จะรวบรวมเสนอไปยังคณะที่ปรึกษาในรัฐบาลเปลี่ยนผ่านของสหรัฐในฐานะเป็นชาวโลกผู้รักสันติภาพและการใช้วิถีทางการทูตเพื่อผ่อนคลายความขัดแย้งระหว่างประเทศ จังหวะที่คาดว่าจะทำเช่นว่าคงจะเป็นในเดือนธันวาคม ศกนี้ เนื่องจากวันที่ 16 ธันวาคม เป็นวันครบรอบปีที่ 75 ของการที่ราชอาณาจักรไทยได้เข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 55 ขององค์การสหประชาชาติ ในฐานะที่ได้รับเลือกเป็นนายกสมาคมสหประชาชาติแห่งประเทศไทยมาตั้งแต่ปี 1998 จนบัดนี้

การเลือกตั้งประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกา คนที่ 46 ซึ่งมีขึ้นเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน ปี ค.ศ. 2020 แม้จะปรากฏผลอย่างชัดเจนแล้วว่า นาย Joe Biden ได้คะแนนนำในส่วนของคณะผู้เลือกตั้ง (Electoral College) 306 เสียงจาก 50 มลรัฐ และในส่วนของผู้มีสิทธิออกเสียงจากทั่วประเทศกว่า 78+ ล้านเสียง มากกว่า นาย Donald J. Trump ประธานาธิบดีคนที่ 45 แต่ President-Elect และผู้สมัครเป็นรองประธานาธิบดี อันได้แก่ Ms Kamala Harris ก็ไม่สามารถดำเนินการในฐานะรัฐบาลเปลี่ยนผ่าน (Transitional) ได้เพราะนายทรัมป์ไม่ยอมรับผลการเลือกตั้งครั้งนี้ แม้ปัญหาของประเทศหลายด้านควรได้รับความเอาใจใส่อย่างรีบด่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มขึ้นของโรคระบาดใหญ่ที่เป็นวิกฤตการณ์มาตั้งแต่ต้นปี ซึ่งนายทรัมป์จงใจละเลยมาตลอดและขัดขวางการทำงานหน้าที่ของฝ่ายที่จำต้องรับผิดชอบ

+ + + + +

เมื่อกลางคืนวันที่ 21 ต่อ 22 ข้าพเจ้าประสบอุบัติเหตุตกกระได ได้รับบาดเจ็บบนศีรษะ จึงต้องได้รับการตรวจรักษาที่โรงพยาบาล แล้วต้องระงับการทำงานที่ได้ทำมาถึงตรงนี้ รายงานต่อจากนี้ไปอาจจำต้องสั้นและรวบรัด โดยขอให้ลูกสาวช่วยพิมพ์

ประมาณเกือบสองปีมาแล้ว อดีตรองประธานาธิบดี โจ ไบเดนได้กล่าวคำปราศรัยในที่ประชุมว่าด้วยความมั่นคงที่นครมิวนิค ซึ่งผู้ฟังเป็นชาวยุโรป ได้เรียกร้องให้สหรัฐแสดงบทบาทชั้นนำอันเป็นที่ยอมรับนับถือ ในกลุ่มสัมพันธมิตรตลอดหลายสิบปีมาแล้วอีก ไบเดน ที่ในระยะนั้นยังมิได้ประกาศตัวว่าจะสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีในปี 2020 ได้ลั่นวาจาตอบว่า “We will come back” ท่ามกลางเสียงปรบมือในหมู่ผู้ฟังอย่างชัดเจน

ผู้สื่อข่าว ณ ที่ประชุมลงความเห็นว่ไบเดนคงจะตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งเพื่อเอาชนะประธานาธิบดีทรัมป์ในไม่ช้า อันเป็นความคาดหมายที่ถูกต้อง

ระหว่างที่ข้าพเจ้าอยู่ในโรงพยาบาล ไม่มีโอกาสได้ติดตามข่าว จนได้ขอย้ายกลับไปรักษาตัวที่บ้าน ก็ได้รับข่าวดีว่าผู้บริหาร General Services Administration (GSA) ได้มีหนังสือแจ้งไปยังนายโจ ไบเดน ว่าเขาสามารถดำเนินการตามกระบวนการเปลี่ยนผ่านสู่รัฐบาลใหม่อย่างเป็นทางการ (formally) ได้แล้ว

ในเวลาเดียวกัน President-Elect Joe Biden ก็ได้เสนอชื่อแต่งตั้งนาย Ron Klain เป็นหัวหน้าสำนักงานประธานาธิบดี (Chief of Staff) นาย Antony Blinken (วัย 58 ปี) เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ นาย Jake Sullivan เป็นที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงแห่งชาติ นาง Linda Thomas-Greenfield เป็นเอกอัครราชทูตฯ ผู้แทนถาวรประจำสหประชาชาติ นาง Janet Yellen เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง นาย John Kerry เป็น Presidential Adviser on Climate และผู้มีประสบการณ์ด้านต่าง ๆ

เมื่อทราบข่าวดังที่กล่าวมาข้างต้น ข้าพเจ้าแทบจะหายจากอาการไม่สบาย เนื่องจากอุปการณ์เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ส่วนใหญ่ ตั้งแต่วันที่ 21 มกราคม 2021 อันเป็นวันปฏิญาณตนเข้ารับตำแหน่งของผู้นำคนใหม่ โลกจะดีขึ้น ความขัดแย้งระหว่างประเทศคลี่คลายไปในทางดีขึ้น ความร่วมมือระหว่างประเทศจะเกิดขึ้นในวงกว้าง รวมทั้งในการร่วมกันรับมือกับโรคระบาดและโรคติดต่อต่าง ๆ เพียงแค่นี้น่าจะเพียงพอให้รัฐบาลไบเดนสามารถประกาศต่อโลกได้ว่า America is back และเสริมว่าสหรัฐจะไม่นิ่งหัวโต๊ะหรือแสดงบทบาทเป็นผู้นำ ตรงตามทีไบเดนกล่าวในที่ประชุมความมั่นคงที่มวนิค

เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2020 ประธานาธิบดีสีจิ้นผิงได้ส่งสารแสดงความยินดีในชัยชนะของโจ ไบเดน พร้อมกับกล่าวด้วยความคาดหวังในทางดีว่า ทั้งจีนและสหรัฐจะดำเนินความสัมพันธ์อันจะยังประโยชน์ให้ทั้งสองประเทศ โดยหลีกเลี่ยงการประจันหน้ากัน ถือเป็นการ win-win ด้วยกัน

ข่าวที่ได้รับตอนค่ำ ในประเทศไทยของวันที่ 27 พฤศจิกายน นี้ นักวิทยาศาสตร์ด้านนิวเคลียร์ชั้นนำของอิหร่านในชื่อ Dr. Mohsen Fakhrizadeh ซึ่งกำลังนั่งรถกลับบ้านชานกรุงเตหะราน ถูกบุกโจมตีด้วยระเบิดและการกราดยิง ได้รับบาดเจ็บสาหัสและไปเสียชีวิตที่โรงพยาบาลเพราะทนพิษบาดแผลไม่ได้ จนวันต่อมา ก็ไม่ทราบชัดว่าฝ่ายใดเป็นผู้ก่อเหตุสังหาร แต่ทางการอิหร่าน โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ซาวัด ซารีฟ เห็นว่าน่าจะเป็นฝีมือของอิสราเอล Dr. Mohsen ได้รับการกล่าวถึงว่าเป็นต้นแบบอาวุธนิวเคลียร์ Project Amad โดยนาย Benjamin Netanyahu นายกรัฐมนตรีอิสราเอล ซึ่งต่อต้านการที่อิหร่านครอบครองอาวุธนิวเคลียร์ และได้ออกโทรทัศน์แสดงแผนภูมิการพัฒนาอาวุธภายใต้โครงการ Amad ซึ่งปฏิกิริยาของผู้ชมที่ไม่เห็นด้วยกับเนตanyahu กล่าวว่า เขากำลังนำเรื่องเก่าแก่อันเป็นที่ทราบกันทั่วไปแล้วมาเล่าใหม่

การเพ่งเล็งว่าผู้ก่อเหตุประหาร นั้น น่าจะเป็นปฏิบัติการลับของหน่วยรบพิเศษกล้าตายของอิสราเอล โดยใช้หน่วยรบ 5 คน เพราะเป็นยุทธการเสี่ยงภัยและละเอียดอ่อนมาก ประธานาธิบดีโรฮานีก็เชื่อว่า เป็นฝีมือของอิสราเอล โดยคิดกันว่าประธานาธิบดีทรัมป์อาจจะรู้เห็นเป็นใจด้วย เนื่องจากกำลังอยู่ระหว่างหาทางเลือกที่จะโจมตีเป้าหมายด้านนิวเคลียร์ของอิหร่านอยู่แล้ว ดังที่รายงานไว้ในตอนต้นของบทนี้ และน่าสังเกตว่า ทรัมป์ได้หายหน้าไปจากการพบปะผู้ใด เมื่อปรากฏผลการเลือกตั้งอยู่ๆ ก็ได้มาพบกับผู้สื่อข่าวที่ทำเนียบขาวเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน ด้วยอารมณ์ขุ่นๆ โดยย้ำโจมตีการเลือกตั้งที่ผ่านมาว่า โกงกันอย่าง “Massive” และต่อว่าผู้สื่อข่าวว่า “ใช้คำพูดไม่เหมาะสมกับผู้ที่มีตำแหน่งประธานาธิบดี” คำวันนั้นเป็นวันถัดจากที่ปรากฏข่าวการจู่โจมสังหาร ดร. ฟาคริซาดะห์

ผู้เชี่ยวชาญหลายคน เช่นพลเรือตรี John Kirby (นอกราชการ) อดีตโฆษกกระทรวงกลาโหมและกระทรวงการต่างประเทศ คณบดี School of Advanced International Studies (SAIS) ของ Johns Hopkins University Sanam Vakill and Leslie Vinyamuri จาก Chatham House ในกรุงลอนดอน ต่างเห็นว่า อิสราเอลคงเป็นตัวการ โดยได้รับความเห็นชอบจากประธานาธิบดีทรัมป์ ซึ่งต้องการจะโจมตีฐานนิวเคลียร์

ของอิหร่านอยู่แล้ว การสังหารนักวิทยาศาสตร์ด้านนิวเคลียร์ชั้นนำของอิหร่านจะเป็นอุปสรรคทางการทูตต่อการที่รัฐบาลไบเดนจะกลับไปเข้าร่วมใน Iran Nuclear Deal ได้ ถูกจังหวะพอดี ประจวบกับในช่วงนี้ภาคี JCPOA ในยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยอรมนี ฝรั่งเศสและสหภาพยุโรปกำลังวางแผนที่จะช่วยให้ไบเดนและบลินเคนดำเนินการกลับเข้าเป็นภาคี โดยให้อิหร่านเลิกแผนการ Enrich Uranium ที่ได้ทำมาหลายเดือนแล้ว

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกระทรวงการต่างประเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนธันวาคม 2020 (2563)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนธันวาคม 2020 (2563)

ความพยายามของประธานาธิบดีทรัมป์ที่จะคัดค้านผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐ ซึ่งมีขึ้นในวันที่ 3 พฤศจิกายน ศกนี้ ด้วยการให้ทนายความยื่นฟ้องตามศาลต่าง ๆ ในหลายมลรัฐ รวมทั้งศาลสูงสุดหรือ Supreme Court ด้วย รวมแล้วประมาณ 50 คำฟ้อง ต่างไม่ได้ผล เพราะมูลฟ้องมีพื้นฐานอันเป็นเท็จทั้งสิ้น กล่าวคือข้ออ้างว่าการเลือกตั้งที่ผ่านมาเป็นไปด้วยการโกงและทุจริตอย่างขนานใหญ่ หรือในคำพูดของนายทรัมป์เอง = “massive”

ด้วยเหตุอันไม่น่าเชื่อนี้ ประธานาธิบดีทรัมป์จึงยังไม่ยอมรับว่านาย Joe Biden เป็นผู้ชนะการเลือกตั้ง ด้วยเสียงจากผู้ใช้อิทธิพลออกเสียงทั่วประเทศ 82.5 ล้าน เทียบกับนายทรัมป์ซึ่งได้ 74 ล้านเสียง สำหรับเสียง คณะผู้เลือกตั้งหรือ Electoral College ซึ่งสหรัฐยังใช้อยู่แม้จะมีข้อเสนอให้เลิกมาหลายสิบปีแล้วเพราะดูจะไม่เป็นประชาธิปไตยเท่าใด นั้น นายโจ ไบเดน ได้ 306 เสียง เทียบกับนายทรัมป์ซึ่งได้เพียง 232 เสียง ตามกฎที่ได้ใช้ ผู้สมัครที่จะชนะต้องได้เสียงคณะผู้เลือกตั้ง 270 เสียง

คะแนนคณะผู้เลือกตั้ง 306 เสียงนี้เท่ากับคะแนนที่นายทรัมป์ได้ในการเลือกตั้งเมื่อปี 2016 ซึ่งมีตัวช่วยมากมายทั้งภายในและต่างประเทศดังที่ได้เคยรายงานมาหลายครั้งแล้ว ความจริงอาจจะปรากฏชัดขึ้นหลังจากที่นายทรัมป์พ้นจากตำแหน่งและหมดความคุ้มกันแล้ว อย่างไรก็ตาม ในการเลือกตั้งเมื่อสี่ปีก่อน แม้ทรัมป์จะได้เสียงคณะผู้เลือกตั้ง 306 คะแนนชัยชนะตามมลรัฐที่เรียกว่าสมรภูมิก่อนข้างเฉียดฉิว เพราะฮิลลารี คลินตัน ได้คะแนน Popular Vote จากทั่วประเทศมากกว่านายทรัมป์ถึงเกือบ 3 ล้านเสียง

พฤติกรรมของนักการเมืองคู่แข่งก็ต่างกันอย่างมาก เนื่องจากเมื่อปี 2016 กลางดึกของคืนที่ทราบผล ฮิลลารี คลินตันคู่แข่ง แทนที่จะนั่งเฉย กลับกรุณาโทรศัพท์แจ้งผลคะแนนของคณะผู้เลือกตั้งไปยังนายทรัมป์ อันเท่ากับการยอมรับความพ่ายแพ้ ทำให้นายทรัมป์สามารถนัดประชุมที่ Trump Tower ในนครนิวยอร์กเพื่อประกาศชัยชนะของตนตามที่ได้ทราบจากฮิลลารี คลินตันเมื่อกลางดึก

ตามรายงานที่ได้รับในประเทศไทยเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2020 ศาลสูงสุดสหรัฐได้พิจารณาคำฟ้องของฝ่ายพรรครีพับลิกันไนท์กซ์ส ซึ่งได้ขอให้ศาลทำตามคำร้องของนาย Ted Cruz วุฒิสมาชิกจากมลรัฐเท็กซัส ร่วมกับวุฒิสมาชิกจำนวนหนึ่งและ ส.ส. รีพับลิกันอีก 126 คน ให้ยกเลิกคะแนนเสียงของไบเดนจากมลรัฐสมรภูมิ-Battleground States- 4 มลรัฐ อันได้แก่มิชิแกน วิสคอนซิน เพนซิลเวเนียและจอร์เจีย โดยนายทรัมป์มอบหมายให้วุฒิสมาชิกเท็ด ครูซ อดีตผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลสูงสุดเมื่อหลายปีมาแล้ว เป็นผู้ดำเนินคดี ศาลสูงสุดวินิจฉัยคดีอย่างรวดเร็ว และโดยมติเอกฉันท์ไม่รับพิจารณา นับเป็นครั้งที่ 2 ในเวลาอันสั้นที่ศาลสูงสุดลงมติดังกล่าว คำวินิจฉัยยาวไม่ถึงหนึ่งหน้า

นายทรัมป์ไม่พอใจอย่างยิ่งที่ศาลสูงสุดมิได้ทำตามที่เขาต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะเขาเองเป็นผู้เสนอชื่อผู้พิพากษาในองค์คณะ 3 คนที่มีทัศนคติฝ่ายอนุรักษนิยมซึ่งเขามั่นใจผิดๆ ว่าจะช่วยให้เขาสามารถคว่ำมติของผู้ออกเสียงเลือกตั้งไปได้

สำหรับเสียงคณะผู้เลือกตั้งก็เป็นไปตามที่ชาวอเมริกันได้ใช้สิทธิออกเสียงไปแล้ว และเป็นที่น่าทึ่งมาก จะมีผู้ไม่เห็นด้วยก็ได้แก่ผู้สนับสนุนนายทรัมป์ฝ่ายขวาจัดซึ่งได้ก่อความวุ่นวายขึ้นในกรุงวอชิงตันมาตั้งแต่วันเสาร์ก่อนและในวันหลังจากที่มีคำวินิจฉัยของศาลสูงสุด จนเกิดการปะทะกันกับเจ้าหน้าที่และถูกจับไปหลายคน พวกนี้ซึ่งเป็นกลุ่มขวาจัด เช่น Proud Boy ที่โบกป้ายเรียกร้องให้ Stop the Steal อันเป็นข้ออ้างว่าพรรคเดโมแครตชนะเลือกตั้งเพราะปล้นหรือ “Steal” ไป ทั้งๆ ที่ผู้รับผิดชอบในการเลือกตั้งจาก 50 มลรัฐแถลงยืนยันอย่างเป็นทางการแล้วว่า การเลือกตั้งเป็นไป

โดยบริสุทธิและยุติธรรมทุกประการ และในระยะใกล้เคียงกัน นาย William Barr รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมหรือ Attorney General ได้แถลงอย่างเป็นทางการว่า กระทรวงไม่พบหลักฐานว่าการเลือกตั้งทั่วสหรัฐมีการทุจริตในทีใด อันเป็นการค้านข้ออ้างของประธานาธิบดีโดยสิ้นเชิง

ตามที่เคยเป็นมาตั้งแต่ได้รับตำแหน่ง นายบาร์รมักจะเข้าข้างนายทรัมป์อยู่เสมอ จนมีผู้ตั้งข้อสังเกตว่า รัฐมนตรียุติธรรมคนนี้จะทำหน้าที่เป็นผู้รักษากฎหมายของชาติ กลับทำตัวเสมือนเป็นทนายความให้ประธานาธิบดีทรัมป์เสียเอง ถึงขั้นตีความบิดเบือนความจริงเช่นในกรณีที่เขาเสนอสรุปคำสืบสวนของนายโรเบิร์ต มัลเลอร์ III ที่ปรึกษาพิเศษในกรณีการสมรู้ร่วมคิดระหว่างนายทรัมป์กับรัสเซียในช่วงก่อนและระหว่างการเลือกตั้งเมื่อปี 2016 โดยปูดินมุ่งหมายที่จะช่วย-Help นายทรัมป์ และ Hurt ฮิลลารี คลินตัน ซึ่งผลการเลือกตั้งก็เป็นที่ไปในทางที่ทำความเสียหายให้แก่ฮิลลารีแม้จะไม่ใช่เพราะฝีมือของฝ่ายราชการลับของปูดินทั้งหมดก็ตาม

ในช่วงของการเลือกตั้งประธานาธิบดีปี 2020 จะด้วยเหตุใดไม่ทราบ ความสัมพันธ์ระหว่างประธานาธิบดีทรัมป์กับนายบาร์เริ่มไม่ลงรอยกัน จนปรากฏชัดด้วยการแถลงของนายบาร์ว่าไม่พบหลักฐานการโกงการเลือกตั้ง ซึ่งมีข่าวหนาหูว่านายบาร์คงจะโดนปลดจากตำแหน่งในอนาคตอันใกล้นี้ ในที่สุด เมื่อต้นสัปดาห์นี้ นายบาร์ก็ได้ยื่นหนังสือลาออก โดยจะพ้นจากตำแหน่งก่อนวันคริสต์มาสปีนี้ ส่วนประธานาธิบดีทรัมป์ ซึ่งคาดหมายอยู่แล้ว ก็ได้เลือกให้นาย Jeff Rosen ผู้ช่วยรัฐมนตรีฯ รักษาการแทน

เมื่อต้นปีนี้ เพื่อนสนิทของนายบาร์เองได้เรียกร้องให้นายบาร์ลาออกจากตำแหน่งเพราะวางตัวไม่เหมาะสม เพื่อนคนนี้ ซึ่งจำชื่อไม่ได้แต่เป็นอัยการมาก่อน เคยเปิดเผยต่อสาธารณชนว่านาย William Barr มีความเชื่อว่า ประธานาธิบดีอยู่เหนือกฎหมาย อันเป็นความเชื่อที่ผิด และอาจจะเป็นความเชื่อเช่นนี้ ที่ทำให้กระทรวงยุติธรรมออก Guideline ที่จะฟ้องหรือกล่าวหาทางคดีกับประธานาธิบดีที่ยังดำรงตำแหน่งไม่ได้ แนวทางปฏิบัตินี้ อาจทำให้นายโรเบิร์ต มัลเลอร์ ลังเลที่จะสืบสวนลึก

ลงไปถึงความเกี่ยวพันระหว่างนายโดนัลด์ ทรัมป์กับปูติน เนื่องจากที่ปรึกษาพิเศษมัลเลอร์ลงทำรายงานการสืบสวนของตนไว้ว่า ในที่สุดก็จะทราบกันว่าในสหรัฐอเมริกา นั้น ไม่มีผู้ใดอยู่เหนือกฎหมาย

ในระยะสามสัปดาห์ก่อนวันที่ 20 มกราคม 2021 อันเป็นวันพิธีปฏิญาณตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐคนที่ 46 ของนายโจ ไบเดน นายโดนัลด์ ทรัมป์ ก็จะพ้นจากตำแหน่ง นายทรัมป์ซึ่งประกาศตัวจะสู้เพื่อล้มผลการเลือกตั้งต่อไป ได้เก็บตัวอยู่ที่ใดไม่อาจจะทราบได้ และหลีกเลี่ยงที่จะยืนยันว่าเขาจะเข้าร่วมในพิธีของผู้สืบทอดตำแหน่งมาตลอด

ตามที่ปฏิบัติกันมา ประธานาธิบดีที่จะพ้นตำแหน่งจะเชิญผู้สืบทอดตำแหน่งที่ได้รับการเลือกตั้งมาไปรับประทานอาหารน้ำชาที่ทำเนียบขาว เมื่อถึงเวลาอันควรทั้งคู่จะนั่งรถประจำตำแหน่งไปยังบริเวณพิธีที่หน้าตึก Capitol เมื่อเสร็จพิธีแล้ว อดีตประธานาธิบดีจะแสดงความยินดีและอำลาไปขึ้นเครื่องบินเฮลิคอปเตอร์หรือยานพาหนะอื่นออกไปหลายเดือนก่อนหน้าวันเลือกตั้ง ผู้สื่อข่าวได้ตั้งคำถามว่า ทรัมป์จะให้ peaceful transfer of power หรือไม่ นายทรัมป์ไม่ตอบคำถาม จนวันนี้ที่ 19 ธันวาคม 2020 นายทรัมป์ก็ยังไม่ยอมรับความพ่ายแพ้ในการเลือกตั้ง ทั้งๆ ที่คณะผู้เลือกตั้งได้ลงคะแนนตามมลรัฐต่างๆ อันยืนยันว่า นายโจ ไบเดน และกมลลา แฮร์ริส ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดีโดยถูกต้องชอบธรรมแล้วก็ตาม

ตามรายงานล่าสุดในวันเสาร์ที่ 19 ธันวาคม 2020 ตามเวลาในภาคตะวันออกของสหรัฐ คนใกล้ชิดของประธานาธิบดีทรัมป์ รวมทั้งอดีตที่ปรึกษาด้านความมั่นคงซึ่งศาลตัดสินให้จำคุกแต่ทรัมป์เพิ่งสั่งให้อภัยโทษ คืออดีตพลโทไมเคิล ฟลินน์ ได้หารือกันถึงวิถีทางต่างๆ ที่จะช่วยให้ทรัมป์คงยึดตำแหน่งต่อไปได้

บรรยากาศของการประชุมภายในทำเนียบขาวเมื่อวันศุกร์ดังกล่าวค่อนข้างเผ็ดร้อน โดยข้อเสนอหนึ่งได้แก่การประกาศใช้กฎอัยการศึก มีการกล่าวอ้างว่าเผด็จการชาวเวเนซุเอลาได้อยู่เบื้องหลังการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา อันเป็นเรื่องเหลวไหลสิ้นดี ข้อเสนอนี้จะกลายเป็นของไมเคิล ฟลินน์ ด้วยแนวคิดดังกล่าว การหารือจึงมีการโต้เถียงกันอย่างรุนแรง

ความพยายามที่จะครองตำแหน่งผู้นำไปตลอดกาล นั้น มิใช่เป็นปรากฏการณ์ใหม่ แม้นายทรัมป์จะเป็นคนที่มี attention span สั้นและไม่มีความสามารถที่จะวางแผนระยะยาวได้ เนื่องจากเป็นคนที่ไม่อยู่กับร่องกับรอย ดังจะเห็นได้จากการดำเนินความสัมพันธ์กับประธานาธิบดีสี จิ้นผิง อันลุ่มๆ ดอนๆ มาตลอด จนลงท้ายด้วยการสร้างวิกฤตการณ์ในความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับสหรัฐอันหมิ่นเหม่ที่จะทำให้เกิดการปะทะกันด้วยกำลัง ไม่แต่เท่านั้น นายทรัมป์ยังเป็นคนหุนเห็บและชอบการยกยออย่างยิ่ง ทั้งหมดนี้ ทำให้ตกอยู่ใต้แนวคิดทางนโยบายของนายเบ็นจามิน เนทันยาฮู แห่งอิสราเอล และมกุฎราชกุมาร MBS แห่งซาอุดี อาหรับ ผลที่ตามมาได้แก่การตั้งตัวเป็นศัตรูของอิหร่าน โดยไม่มีผลตอบแทนทางยุทธศาสตร์อันมีประโยชน์ต่อสหรัฐ แม้แต่น้อย ในช่วงหลังของการเป็นประธานาธิบดี ความสนใจของนายทรัมป์จะจดจ่ออยู่กับการครองตำแหน่งต่อไป ปล่อยให้ผู้ดำเนินนโยบายต่างประเทศอยู่ในมือของบุตรเขย (นาย Jared Kushner) เป็นหลัก ส่วนนายไมค์ ปอมเปโอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งเป็นคนมีปัญญาดีในด้านการศึกษา ก็ทุ่มเทความสนใจไปในการรับใช้เจ้านาย คือประธานาธิบดีทรัมป์ มากกว่าการใช้ทรัพยากรบุคคลในสังกัดให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ และยังมีความมุ่งหวังที่จะสมัครเข้าแข่งขันเป็นประธานาธิบดีสักวันหนึ่งต่อไป โดยอาศัยฐานเสียงทางการเมืองที่นายทรัมป์สร้างไว้

ฐานเสียงของนายทรัมป์ซึ่งรวบรวมเป็นกลุ่มก้อนมาตั้งแต่ก่อนหน้าการเลือกตั้งปี 2016 โดยนาย Jared Kushner บุตรเขยและนาย Steve Bannon แกนนำฝ่ายขวาจัด ซึ่งได้รายชื่อปัจเจกบุคคลจาก Cambridge Analytica สาขาหนึ่งของ Facebook อันมีอาจารย์ชาวอังกฤษคนหนึ่งที่เกี่ยวข้องไปถึงหน่วยราชการลับของรัสเซียเป็นคนประสานงาน ตามการเปิดเผยของนายคุชเนอร์ เขาได้รับความช่วยเหลือจาก

นักวิชาการที่ Silicon Valley ในการใช้ประโยชน์รายชื่อบุคคลจาก Data Base ด้วยเงินจาก Trump Campaign Fund จำนวน 400 ล้านดอลลาร์ แม้จะเป็นเพียงส่วนหนึ่ง สถานการณ์นี้จะปรากฏต่อมาในการชุมนุมทางการเมืองของนายทรัมป์เป็นประจำ เพราะส่วนหนึ่งจะมีทัศนคติทางอนุรักษ์นิยมขวาจัดตามแนวคิดของนายทรัมป์โดยไม่แปรเปลี่ยน

ประจักษ์พยานแรกได้แก่การนัดชุมนุมทางการเมืองเพียงสองสามวันหลังจากที่โดนัลด์ ทรัมป์ชนะการเลือกตั้งเมื่อปี 2016 ซึ่งฐานเสียงเดียวกันนี้ไปร่วมการชุมนุมกันอย่างพร้อมเพรียง เช่นเดียวกับในการชุมนุมครั้งอื่นๆ ตลอด 4 ปีต่อมา ความผูกพันดังกล่าวและแรงดึงดูดฐานเสียงเพิ่มเติมเป็นผลจากการที่นายทรัมป์ได้ดำเนินการตามที่ได้ให้สัญญาไว้ในหาเสียง ไม่ว่าจะเป็นข้อโต้แย้งหรือความมีเหตุมีผลก็ตาม ตัวอย่างที่เห็นชัดได้แก่การสร้างกำแพงทางทิศใต้ของสหรัฐเพื่อป้องกันภัยนานาชนิด โดยย้ำอยู่เสมอว่าเม็กซิโกจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง และไม่ยอมเปลี่ยนแนวการปราศรัยหาเสียง แม้ผู้นำเม็กซิโกทั้งในอดีตและปัจจุบันจะประกาศชัดว่า ไม่มีทางที่เม็กซิโกจะออกค่าใช้จ่ายให้ตลอดมาก็ตาม จนบัดนี้ใกล้หมดวาระของประธานาธิบดีทรัมป์แล้ว การสร้างกำแพงก็ยังไม่แล้วเสร็จ และ FBI กำลังดำเนินคดีกับนาย Steve Bannon อดีตที่ปรึกษาใกล้ชิดของประธานาธิบดีทรัมป์ในกรณีอื้อฉาวที่เกิดขึ้นในโครงการสร้างกำแพง

ผู้สนับสนุนทางการเงินรายใหญ่อีกรายหนึ่งได้แก่ National Rifle Association ซึ่งเป็น Lobbyist ทางการเมืองทรงอิทธิพลยิ่ง ในสหรัฐ ได้เชิญให้นายทรัมป์ไปเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ตั้งแต่ที่เข้าแข่งขันเป็นประธานาธิบดีในปี 2016 และเมื่อปรากฏผลว่าเขาชนะ ก็ได้ไปฉลองในงานซึ่ง NRA เป็นเจ้าภาพจัดให้เพียงสองสามวันหลังจากทราบผล โดยไม่คำนึงว่าตนจะต้องส่งเสริมสิทธิในการใช้ปืน แต่นายทรัมป์ก็ทำตามอยู่บ่อยครั้ง ทั้งๆ ที่ตลอด 4 ปีที่ดำรงตำแหน่งเกิด Mass Shooting รวมทั้งในหมู่นักเรียน/นักศึกษาทั่วประเทศ เช่นเหตุสังหารหมู่ที่โรงเรียน Parkland ในมลรัฐฟลอริดา ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่หมู่นักศึกษาหนุ่มสาวได้ร่วมกับนักศึกษาจากวิทยาลัยอื่นๆ ตามมลรัฐต่างๆ ได้ไปชุมนุมกันที่กรุงวอชิงตันเพื่อต่อต้านการครอบครองอาวุธ

ปีนประเภทต่างๆ ด้วยการเรียกร้องให้มีการห้ามถือครอง จนประธานาธิบดีทรัมป์ต้องเชิญผู้แทนนักศึกษาเข้าไปร่วมหารือในทำเนียบขาว ซึ่งไม่สามารถทำให้หนุ่มสาวผู้ประท้วงยุติข้อเรียกร้องได้

ความตึงตันของนายทรัมป์ที่จะเอาชนะการเลือกตั้งให้ได้ทำให้บรรดานายทหารชั้นผู้ใหญ่จากกระทรวงกลาโหมพยายามหลีกเลี่ยงการเข้าไปที่ทำเนียบขาว เพราะยึดหลักกันว่า ทหารไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเมืองภายใน ก่อนหน้านี้ก็มีข่าวว่าคนใกล้ชิดกับประธานาธิบดีเสนอให้ทรัมป์ประกาศใช้กฎอัยการศึก ทั่วๆ ที่ไม่มีเหตุการณ์ไม่สงบภายในใดๆ ให้ประกาศใช้มาตรการดังกล่าว

ในขณะเดียวกัน ส.ส. ฝ่ายอนุรักษ์นิยม ร่วมกับนายไมค์ ปอมเปโอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รองประธานาธิบดีไมค์ เพนซ์ และคนใกล้ชิดของประธานาธิบดีที่มีส่วนในการหารือลับเมื่อวันศุกร์ ได้หารือกันกำหนดยุทธวิธีเพื่อ overturn ผลการเลือกตั้ง แต่ไม่มีผู้ใดเปิดเผยว่า กลุ่มนี้ตกลงกันอย่างไรใด คงเดากันว่าคงจะใช้ข้ออ้างทำนอง “แผนเสี่ยงตกร่อง” เช่นเคย

ต่อมาในวันที่ 22 ธันวาคม ตามเวลาในสหรัฐ ทรัมป์ได้แถลงว่าเขาจะไม่ลงนามในร่างกฎหมายเยียวยาในวงเงิน 900 พันล้านเพื่อช่วยรับมือกับผลกระทบจากโรคระบาดใหญ่หากจะให้เช็คแก่ประชาชนเพียงคนละ 600 ดอลลาร์ ตามที่วุฒิสมาชิกและสมาชิกสภาล่างลงมติเห็นชอบหลังจากการเจรจาระหว่างกันเป็นเดือน โดยอ้างว่า เงิน 600 ดอลลาร์น้อยเกินไป เขาจะลงนามก็ต่อเมื่อเพิ่มเงินเป็น 2,000 ดอลลาร์ อันเป็นจำนวนที่พรรคเดโมแครตเรียกร้องมาแต่แรก แต่พรรครีพับลิกันไม่ยินยอม

ตามคาด นางแนนซี เปโลซี แถลงว่าถ้าเพิ่มเงิน เธอก็ยินดี แต่เธอก็รู้ทันว่าหากเพิ่มเงินจริง พรรครีพับลิกันก็จะไม่เห็นด้วย มติเห็นชอบกับทั้งร่างก็จะตกไป และบัดนี้ก็หมดเวลาในการเจรจาทางการเงินแล้ว จึงไม่น่าประหลาดใจที่หัวข้อข่าวของสื่อต่างๆ ลงว่า แผนการเยียวยาทางการเงินจากรัฐบาลตามที่รัฐสภาได้ลงมติประณิษยนอมแล้ว is left in limbo เพราะประธานาธิบดีทรัมป์และครอบครัวเดินทางไปฉลองเทศกาลวันหยุด ณ บ้านพักมาร์ อา ลาโกในมลรัฐฟลอริดา ซึ่งการเดินทาง

ทำนองนี้เบิกค่าใช้จ่ายทั้งหมดจากงบที่มาจากภาษีของประชาชน รวมทั้งค่าที่พัก สำหรับตำรวจลับและเบี้ยเลี้ยง ค่าใช้เครื่องบินประจำตำแหน่ง Air Force One ค่ารถ ประจำตำแหน่งและรถติดตามฯลฯ

ก่อนออกเดินทาง นายทรัมป์ได้ออกคำสั่งให้อัยโทษแก่พรรคพวกซึ่งต้องโทษ จำคุกในชั้นนี้ 29 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้ต้องหาในคดีตามมูลฟ้องของที่ปรึกษาพิเศษ โรเบิร์ต มัลเลอร์กรณีความเกี่ยวข้องกับรัสเซียและคณะลูกขุนสหรัฐ (Federal Grand Jury) นาย Charles Kushner บิดาของนาย Jared Kushner บุตรชายของนายทรัมป์ซึ่งถูกจำคุกในคดีหลีกเลี่ยงภาษีและยุ่งเกี่ยวกับพยานและอาชญากรในคดีสังหารหมู่ Blackwater ในอิรัก ในเหตุร้ายครั้งนั้น ผู้ใหญ่ 17 คนและเด็ก 2 คนถูกสังหารอย่างเลือดเย็น นับเป็นการทิ้งทวนทั้งๆ ที่ทรัมป์เหลือเวลาในตำแหน่งอีกเพียง 27 วันหรือที่ศัพท์การเมืองอเมริกันเรียกว่าเป็นช่วงเวลา “Lame Duck หรือเป็ดง่อย”

การที่นายทรัมป์จงใจไม่ลงนามในร่างกฎหมาย Relief ทำความลำบากแสนสาหัสให้แก่ประชาชนหลายสิบล้านคน เพราะนี่เป็นร่างบรรเทาความเดือดร้อนฉบับที่สอง นับจากฉบับแรกเมื่อเดือนมีนาคมขณะที่เกิดผลกระทบจากโรคโคโรนาไวรัส 2019 ใหม่ๆ เป็นที่ทราบกันดีว่าประชาชนที่ตกงานตั้งแต่เริ่มตั้งแต่ Pandemic ขยายวงไปนับล้าน พวกที่ไม่มีรายได้สำหรับจ่ายค่าเช่าบ้านแต่ยังไม่ถูกไล่ออกจากที่อยู่อาศัย เนื่องจากการได้รับการคุ้มครองชั่วคราวหนึ่งก็หมดสิทธิไปอีกนาน สำหรับนายทรัมป์ นั้นได้ออกไปเล่นกอล์ฟทุกวันที่สนามของตนเอง

นาย Jared Kushner บุตรชายของนายทรัมป์ซึ่งปรากฏในข่าวโทรทัศน์ด้วยใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสเพราะพ่อตาเขาให้อัยโทษบิดาของเขาเองจากคดีอาญาเมื่อวันพุธ ได้ทำหน้าที่แทนประธานาธิบดีทรัมป์ในการเดินทางโดยเครื่องบิน El Al ของอิสราเอลพร้อมกับนายกรัฐมนตรีเนตanyahu ไปยังโมร็อกโกเพื่อลงนามในการปรับความสัมพันธ์ระหว่างอิสราเอลกับโมร็อกโกให้เป็นปกติทำนองเดียวกับความตกลงฉบับ

ราสาม ที่ทำไว้กับ UAE Bahrain และ Sudan มาก่อนนี้ โดยสหรัฐยกดินแดนสะฮารา ตะวันตกอันเป็นดินแดนพิพาทกับมัวร์เดเนียให้ อันมิได้ระงับกรณีพิพาทเสียก่อน ใน ขั้นนี้ยังไม่มีท่าทีจากคู่พิพาทและฝ่ายโปลิซาลิโอแต่อย่างใด

สำหรับนายเนตันยาฮู นั้น รัฐบาลผสมเอกภาพแห่งชาติ ซึ่งนายเนตันยาฮูกับ นายเบ็นนี แกนซ์แบ่งกันเป็นนายกรัฐมนตรีคนละ 18 เดือน โดยนายเนตันยาฮูเข้า ดำรงตำแหน่งก่อนมาจนเกือบครบ 18 เดือน เกิดความขัดแย้งทางการเมือง ทำให้ รัฐบาลผสมอยู่ต่อไปไม่ได้ เรื่องภายในจะเป็นเช่นไร ไม่แน่ใจ อาจจะเป็นกลลวงของ นายเนตันยาฮูที่จะกีดกันมิให้นายเบ็นนี แกนซ์สืบตำแหน่งก็ได้

อย่างไรก็ดี อิสราเอลจะต้องจัดการเลือกตั้งครั้งที่ 4 ในระยะ 2 ปี ในเดือน มีนาคม 2021 ส่วนนายเนตันยาฮูก็ต้องสู้คดีตามข้อหาของอัยการต่อไป แต่สามารถ สมัครเข้าแข่งขันในการเลือกตั้งเป็นวาระที่ 4 ได้ ส่วนข้อหาคดีคอร์รัปชันและ Breach of Trust นั้น นายเนตันยาฮูคงต้องต่อสู้คดีต่อไปอีกเป็นปี

การที่ประธานาธิบดีทรัมป์ได้ใช้กลวิธีบิดเบือนกระบวนการบัญญัติกฎหมายว่า ด้วยการเงินเพื่อเยียวยาประชาชนที่ต้องตกงานเพราะเหตุจากโรคระบาดโควิด 19 โดย อ้างว่าการแจกเช็ค 600 ดอลลาร์ต่อคนนั้นน้อยเกินไป แทนที่เขาจะสั่งการให้พรรครีพับลิกันซึ่งถึงวันปีใหม่มายังเป็นเสียงข้างมากในวุฒิสภาไปเปลี่ยนตัวเลขเป็น 2,000 ดอลลาร์ ซึ่งสภาล่างเห็นชอบด้วยแล้ว เขากลับเขียนตัวเลข 2,000 “repeal” ต่อทำยร่าง รัฐบัญญัติ โดยมีได้ตัดตัวเลข 600 ออก เปิดทางให้วุฒิสมาชิกमितท์ แม็คคอนเนลล์ ผู้นำเสียงข้างมากใช้กลวิธีจนร่าง 2,000 ดอลลาร์หมดทาง จนถึงวันปีใหม่ 2021 ยัง มองไม่เห็นทางที่จะแก้กลวิธีได้อย่างไร คงจะต้องรอให้รัฐบาลซึ่งมีนายโจ ไบเดนเป็น ประธานาธิบดี และวุฒิสภาใหม่เข้ามาแก้ปัญหาต่อไป

นอกจากกฎหมายเยียวยาดังกล่าวแล้ว ประธานาธิบดีทรัมป์ยังได้ใช้อำนาจ ยับยั้ง ร่าง Defense Authorization Act ระบุร่างงบประมาณกระทรวงกลาโหมปีต่อไป

ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาแล้วด้วย การกระทำทั้งหมดนี้ทำให้วุฒิสมาชิก Ben Sasse สังกัดพรรครีพับลิกันได้ประนามทรัมป์ว่า Rotten to the core! อันรุนแรงมาก

อย่างไรก็ดี สมาชิกทั้งสองพรรคไม่อาจรับการกระทำทำนองสิ้นคิดของทรัมป์ได้ในชั้นแรก สภาล่างได้ลงมติด้วยเสียงท่วมท้นคว่ำสิทธิยับยั้งบิลใหม่ของทรัมป์ตั้งแต่ปลายปีที่แล้ว และวุฒิสภาได้ลงมติ 81 ต่อ 13 คว่ำวีโต้ของประธานาธิบดีทรัมป์ตามรายงานข่าวของ CNN และ CGTN อันเป็นสถานีข่าวโลกของประเทศจีน

แม้จะเหลือเวลาอีกไม่ถึงสี่สัปดาห์ก่อนพ้นตำแหน่ง นายโดนัลด์ ทรัมป์ก็ยังไม่ลดความพยายามที่จะก่อความยุ่งยากในทางต่างๆ อาทิการหาเหตุที่จะให้เกิดความตึงเครียดกับอิหร่าน ด้วยการสั่งการให้ส่งฝูงบินทิ้งระเบิดแบบ บี 52 ซึ่งสามารถจะทิ้งระเบิดนิวเคลียร์ได้ด้วย ไปเตรียมพร้อมในภูมิภาคตะวันออกกลาง ในช่วงเวลาใกล้วันครบรอบปีการที่ทรัมป์สั่งการให้สังหารนายพล Qazem Soleimani และคณะผู้ติดตาม ที่ท่าอากาศยานกรุงแบกแดด ด้วยข้ออ้างว่าขุนพลอิหร่านกำลังจะโจมตีฐานกำลังสหรัฐ โดยที่เหี้ยมการสังหารเมื่อ 1 ปีที่แล้วในวันนี้ ที่ 3 มกราคมเป็นที่เคารพของชาวอิหร่านมาก จึงเป็นธรรมดาที่ชาวอิหร่านและกองทัพอิหร่าน Revolutionary Guards จะต้องการล้างแค้นให้สาสม แต่ความเครียดในหมู่ทหารพิทักษ์การปฏิบัติทำให้หน่วยประจำการต่อสู้ทางอากาศเห็นเป้าหมายทางอากาศจึงยิงขีปนาวุธ 2 ชุดไปที่เครื่องบินที่กำลังไต่เพดาน ปรากฏว่ามีใช้เครื่องบินของสหรัฐ แต่เป็นเครื่องบินโดยสารของยูเครน การแก้แค้นผิดเป้าจึงทำให้การพยายามจะแก้แค้น ผันแปรไป และเป็นเหตุให้ผู้โดยสารจำนวนมากซึ่งเป็นชาวอิหร่านต้องเสียชีวิตจากเครื่องบินตก อารมณ์ของประชาชนจึงหันไปสู่กองบัญชาการพิทักษ์การปฏิบัติแทน

ศาสตราจารย์ไลท์แมน อาจารย์ภาควิชาประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัย American University ที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ซึ่งมีชื่อในการทำนายผู้ที่จะชนะเลือกตั้ง สหรัฐประมาณ 8 คนได้อย่างแม่นยำโดยการทดสอบกับมาตรฐานที่เขาใช้ และเป็นผู้ที่ทำนายว่านายโดนัลด์ ทรัมป์จะชนะการเลือกตั้งเมื่อปี 2016 ซึ่งครั้งนั้นเขายอมรับว่ามีใช่เพราะผ่านการทดสอบตามมาตรฐาน แต่เขาเชื่อว่านายทรัมป์จะไม่ได้ดำรงตำแหน่งครบสองวาระ เมื่อถูกถามเพราะเหตุใดจึงคิดเช่นนั้น ศาสตราจารย์ตอบว่า เพราะนายทรัมป์มีนิสัยชอบ play loose and fast with the law จนถึงวันนี้ ที่ 4 มกราคม 2021 ก็ทราบกันทั่วไปอยู่แล้ว ว่า ประธานาธิบดีทรัมป์พ่ายแพ้การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2020 แต่ตั้งแต่ก่อนหน้าวันเลือกตั้งครั้งที่แล้ว นายทรัมป์ก็ตั้งใจจะทำการผิดกฎหมายต่างๆ มาตลอดจนต้องเข้าสู่กระบวนการถูกถอดถอนจากตำแหน่งโดยเสียงท่วมท้นจากสภาผู้แทนราษฎรหรือ House of Representatives แต่รอดมาได้ เพราะวุฒิสภาหรือ Senate ซึ่งเสียงส่วนใหญ่เป็นพรรครีพับลิกันออกเสียงให้หลุด

อย่างไรก็ดี นายทรัมป์ได้กระทำผิดมาตั้งแต่ก่อนเข้ารับตำแหน่งและคงถูกข้อหาอีกมากมาย ดังที่ Kara Scannell และ Erica Orden แห่งสำนักข่าว CNN ได้รวบรวมไว้ จนถึงวันที่ 17 ตุลาคม 2020 (2563) ดังต่อไปนี้

สรุป 1.ความผิดเกี่ยวกับการจัดการธุรกรรมทางการเงิน ด้วยการปกปิดทรัพย์สิน หนี้สิน กำไรทางภาษีและผลประโยชน์ทางธุรกิจ 2.ความผิดที่สะสมมาก่อนการเป็นประธานาธิบดี 3.ความผิดที่ขัดขวางกระบวนการยุติธรรมไม่ให้สืบสวนหาเรื่องถึงการกระทำผิดของประธานาธิบดีไม่ว่าจะก่อนหรือระหว่างดำรงตำแหน่ง ทั้งสามความผิดให้ถือว่าเป็นความผิดที่กระทำลงต่อตำแหน่งหน้าที่ประธานาธิบดีด้วย เมื่อปราศจากความคุ้มกันในฐานะประธานาธิบดีหลังจากพ้นตำแหน่ง ทรัมป์จะต้องเผชิญกับการสืบสวนหลากหลายข้อหา เหมือนกับกลุ่มธุรกิจหรือบุคคลทั่วไปซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าจะเป็นเรื่องฉ้อโกงในทางธุรกิจการเงิน เขาอาจต้องเผชิญกับการเสียชื่อเสียงและต้องต่อสู้กับคดีความที่กำลังจะเกิดขึ้น Carollo ซึ่งเคยเป็นคอลัมน์นิสต์ กล่าวหาว่า ทรัมป์เคยข่มขืนเธอในห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าในห้างสรรพสินค้า แต่ทรัมป์

ปฏิเสธว่าไม่เป็นความจริง และยังมีความเป็นไปได้ว่า ทรัมป์ได้ใช้อำนาจในตำแหน่งเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว แต่ในสถานะของความเป็นประธานาธิบดีอาจจะทำให้การกล่าวหาและการสืบสวนในการต่อสู้คดีรวมถึงการขอคืนภาษีล่าช้าออกไปเป็นเวลานานนับปี และเขาจะต้องบอบช้ำสำหรับคดีความต่างๆ แต่ขึ้นอยู่กับว่าทรัมป์จะได้รับเลือกตั้งเป็น ปธน หรือไม่ เดิมพันในการเลือกตั้งครั้งนี้จึงสูงมาก นอกจากนี้การสืบสวนคดีอาญาโดยอัยการนิวยอร์ก กล่าวว่า การสืบสวนจะเกิดในหนึ่งสัปดาห์หลังจากทรัมป์พ้นจากตำแหน่งซึ่งมันจะทำให้การสืบสวนง่ายขึ้น นายแฮรี แซนดิก อัยการแมนฮัตตันกล่าวว่า ปธน ทรัมป์อ้างความคุ้มกันสูงสุดของประธานาธิบดีจากการฟ้องคดีอาญาและจากการดำเนินการทางรัฐสภา

แต่ภายหลังจากทรัมป์พ้นตำแหน่ง Eric Swalwell สมาชิกพรรคเดโมแครตจากแคลิฟอร์เนียเสนอว่า การกระทำของทรัมป์อาจมีความผิดต่อการเป็นประธานาธิบดี ถ้าประธานาธิบดีได้รับประโยชน์ ยกตัวอย่างเช่น 1.ผู้ซึ่งช่วยในการทุจริตของ ปธน 2. การใช้เมลล์เพื่อทำลายฝ่ายตรงข้ามเพื่อให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง และอัยการแมนฮัตตันจะสืบสวนคดีอาญาเกี่ยวกับการจัดการธุรกรรมทางการเงินของเขาที่มีน้ำหนักและที่เหตุผลค่อนข้างไปในทิศทางที่ว่า ปธน และบริษัทของเขา จอห์นโคธนาคาร์ มีการบันทึกและปลอมแปลงข้อมูลทางธุรกิจ รวมทั้งที่เขาขอคืนภาษีเป็นเวลา 8 ปี ซึ่งสำหรับการบันทึกข้อมูลทางธุรกิจประวัติการขอคืนภาษี ปธน ทรัมป์ได้อุทธรณ์ว่า คณะลูกขุนตั้งข้อหาที่กว้างเกินไป แต่ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งยกอุทธรณ์ ทนายความของทรัมป์ได้ยื่นฎีกาว่า ถ้ามันเป็นกฎว่า ปธน จะไม่มีความคุ้มกันจากการฟ้องคดีของคณะลูกขุนเขาก็พร้อมที่จะยอมแพ้ตามที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยมา นอกจากนี้อัยการมลรัฐนิวยอร์กยังได้พูดถึงประวัติการชำระภาษี เอกสารการทำงานและเอกสารเกี่ยวกับการถ่ายโอนทางธุรกิจซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่จะทำการสืบสวนโดยจะใช้เวลามากกว่าหนึ่งปี และจะมีการแยกการสืบสวนทางแพ่งเกี่ยวกับกลุ่มธุรกิจของทรัมป์และความผิดปกติในการกำหนดมูลค่าของทรัพย์สินบางประเภทที่ดูราคาต่ำกว่าปกติ ความพยายามที่จะปกปิดหนี้สิน กำไรทางธุรกิจและกำไรจากภาษี โดยจะมุ่งไปถึงการหยุดจ่ายภาษีที่ Trump Seven Spring in Bedford NY ,Trump national Golf Club in L.A.,

Trump Tower และการปกปิดหนี้จำนวน 100 ล้านดอลลาร์ของ Trump Hotel ในชิคาโก นาย Eric trump EVP.ของกลุ่มบริษัททรัมป์ได้ให้การทางไกลแก่ผู้สืบสวนคดีเมื่อเดือน ตุลาคม 2020 โดยมี Shiri Dillon ผู้ซึ่งเป็นทนายความทางด้านภาษีของทรัมป์ร่วมด้วย ได้กล่าวว่านาย Lititia James อัยการนิวยอร์กมีมูลเหตุจูงใจทางการเมืองโดยพยายาม มีคำขอต่อศาลซึ่งจะทำให้กระบวนการได้ส่วนนาย Eric Trump ยาวนานขึ้นถึงภายหลังวัน เลือกตั้งแต่ผู้พิพากษาปฏิเสธที่จะดำเนินการดังกล่าว อัยการแห่งมลรัฐกล่าวว่า พวกทรัมป์ไม่ให้ความร่วมมือกับผู้แทนในการบังคับใช้กฎหมาย และแม้การสืบสวน เป็นเรื่องทางแพ่ง แต่มันสามารถกลายเป็นคดีอาญาได้ถ้าอัยการเชื่อว่ามีเหตุผล เพียงพอ สำหรับเรื่องใหญ่ที่สุดในเวลานี้คือการโอนเงินในหลายรูปแบบจำนวนหนึ่ง ร้อยล้านดอลลาร์ ซึ่งอัยการ Dan Alonso กล่าวว่า มีนักกฎหมายที่ของทรัมป์จำนวน มากทำเรื่องภาษีและความรับผิดในทางอาญาที่สกปรก ถ้าทรัมป์แพ้การเลือกตั้งเค้า จะต้องถูกดำเนินคดีเป็นจำนวนมาก อัยการวอชิงตันและแมรีแลนด์ได้ฟ้อง ปธน เมื่อ ปี 2017 เนื่องจากเขาได้ใช้ตำแหน่งเพื่อผลประโยชน์ทางการเงินของเขา มากกว่าจะทำ เพื่อชาวอเมริกัน การสืบสวนและการฟ้องคดีได้ถูกเตรียมการไว้มากกว่า 30 เรื่อง รวมทั้งการบริหารงานของ ปธน ทรัมป์ ที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มธุรกิจของเขา เขาได้ ยับยั้งนักกฎหมายเหล่านั้นด้วยการฟ้องกลับเพื่อหักล้าง เขาได้ละเมิดกฎหมายว่าด้วยเงิน ค่าจ้างที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญว่าต้องไม่เกิน หนึ่งแสนดอลลาร์ ทรัมป์ได้อุทธรณ์กฎ ดังกล่าวต่อศาลฎีกา ซึ่งขณะนี้ยังไม่ยุติว่า เงินค่าจ้างดังกล่าวรวม ค่าโรงแรม ค่าอาหาร และค่าปฏิบัติงานในนิวยอร์กหรือไม่ ในเดือนสิงหาคม 2020 ศาลแห่งมลรัฐได้มีคำ ตัดสินที่ปฏิเสธว่า ไม่มีความพยายามที่จะทำให้ทรัมป์เสื่อมเสียชื่อเสียง ปธน จากการ ที่เขาเปลี่ยนรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรม และเป็นเวลากว่าหนึ่งปีในการต่อสู้คดี ของทรัมป์ ปธน เกี่ยวกับการย้าย รมว ยุติธรรมเพื่อจะลดความร้อนแรงในการ ดำเนินคดีกับตัวเขา

อีกคดีที่กำลังจะตามมาคือระหว่างการดำเนินรายการ The Apprentice. Summer Zervos ได้กล่าวหาว่าในปี 2007 ทรัมป์ล่วงละเมิดทางเพศเธอ โดยได้ใช้ริมฝีปากจูบ เธอในระหว่างร่วมกันทานอาหารกลางวันในสำนักงานของเขาในนิวยอร์กและยังเคย

จับหน้าอกเธอที่แถวเบเวอร์ลีฮิลล์ด้วย เธอร้องหลังจากถูกล่วงละเมิดและทรัมป์ปฏิเสธที่จะจ่ายค่าเสียหาย ผู้พิพากษามลรัฐนิวยอร์กได้ปฏิเสธที่จะยกฟ้องตามความพยายามของทรัมป์ ทรัมป์ได้อุทธรณ์ตามกฎหมายที่ว่ารัฐธรรมนูญได้กำหนดการห้ามพิจารณาคดีเกี่ยวกับเรื่องที่เป็นการต่อต้านการดำรงตำแหน่ง ปธน ขณะนี้ก็ยังไม่มีคำตัดสินออกมาในประเด็นที่ว่า ศาลจะมีคำพิพากษาในระหว่างที่เขายังเป็นปธน ได้หรือไม่

น้องสาวของทรัมป์ได้ฟ้องว่าเธอถูก ทรัมป์จู่โจมและแย่งผลประโยชน์และทรัพย์สินไปจากอาณาจักรของครอบครัวที่สร้างโดย เซอร์ Fred Trump ในหลายคดีเหล่านี้ ในบางคดีทรัมป์ปฏิเสธที่จะตรวจดีเอ็นเอ นายแซนติกกล่าวทรัมป์จะต้องจ่ายแพ้งต่อความพยายามที่จะใช้ตำแหน่งประธานาธิบดีปกป้องตัวเอง เพราะในที่สุดเมื่อเขาออกจากห้องทำงานรูปไข่เขาจะไม่ไข ปธน อีกหนึ่งสิ่งที่จะเกิดขึ้นก็คือการจัดการทางด้านภาษีเป็นเวลาสิบปีโดยสำนักงานบัญชีที่เป็นส่วนหนึ่งของความมั่งคั่ง และจะถูกนำมาขยายความในการบริหารกระทรวงยุติธรรมของไบเดน นิวยอร์กไทมส์ ได้พุ่งประเด็นไปยังการที่ทรัมป์ขอคืนภาษีมูลค่า 72.9 ล้านดอลลาร์ นักกฎหมายกล่าวกันว่าความจริงจะปรากฏชัดขึ้นเมื่อไบเดนชนะการเลือกตั้ง นักการธนาคารและวุฒิสภกรของเขาทราบดีว่าเขาสามารถใช้อำนาจในทางเลวร้ายได้ พวกเขาพูดไม่ได้มากนัก และเธอยังกล่าวว่ามีข้อมูลเพิ่มเติมในการโกงธนาคารและการโกงภาษีที่ดูเหมือนจะมีเรื่องราวมากกว่าที่ปรากฏในเอกสารซึ่งจุดมุ่งหมายในการสืบสวนก็เพื่อการฟ้องคดีภาษีแน่นอนถ้าทรัมป์ไม่ได้รับเลือกตั้งเขาต้องถูกดำเนินคดี บางข้อหา มีโทษจำคุก 4-6 ปี แต่รัฐมนตรียุติธรรมเห็นว่า กฎหมายระบุว่าห้ามไม่ให้ฟ้อง ปธน แต่ทรัมป์จะต้องถูกฟ้องอย่างน้อยสองคดีโดย Robert Muller อดีตที่ปรึกษาอันเนื่องมาจากการที่เขาขัดขวางกระบวนการยุติธรรม และการสืบสวนโดยอัยการทางตอนใต้ของนิวยอร์กพบว่าเขาจ่ายเงินให้กับหญิงสองคนที่มีความสัมพันธ์ลับๆ กับเขาแต่ทรัมป์ได้ปฏิเสธความสัมพันธ์ดังกล่าว แต่จากคำให้การของนายไมเคิล โคเฮน (อดีตนายควมส่วนตัวของทรัมป์) กล่าวว่าทรัมป์ได้ให้เขายุติการดำเนินการทางกฎหมายต่อตัวเขา ผู้ซึ่งสามารถจะตัดสินใจได้ว่าการสืบสวนจะยุติลงหรือไม่ก็คือไบเดน หรือจะบังคับใช้กฎหมายสูงสุดซึ่งนำโดยกระทรวงยุติธรรม และในงานเลี้ยงส่งนาย Muller นาย Ken Buck ตัวแทนพรรครีพับลิกันจากโคโลราโดได้ถามนาย Muller ว่า สามารถฟ้อง

ประธานาธิบดีภายหลังพ้นจากตำแหน่งได้หรือไม่

Muller ตอบว่าได้ และเมื่อถามต่อไปว่าสามารถฟ้องประธานาธิบดีที่ขัดขวางกระบวนการยุติธรรมภายหลังพ้นจากตำแหน่งได้หรือไม่ นาย Muller ก็ตอบว่าได้เช่นกัน./ ทั้งหมดอาจกล่าวรวมๆได้ว่านายทรัมป์จะมีความผิด 1.ความผิดเกี่ยวกับการจัดการธุรกรรมทางการเงิน ด้วยการปกปิดทรัพย์สิน หนังสือ กำไรทางภาษีและผลประโยชน์ทางธุรกิจ 2.ความผิดที่สะสมมาก่อนการเป็นประธานาธิบดี 3.ความผิดที่ขัดขวางกระบวนการยุติธรรมไม่ให้สืบสาวราวเรื่องถึงการกระทำผิดของประธานาธิบดีไม่ว่าจะก่อนหรือระหว่างดำรงตำแหน่ง ทั้งสามความผิดน่าจะถือว่าเป็นความผิดที่กระทำลงต่อตำแหน่งหน้าที่ประธานาธิบดีด้วย

สำหรับสรุปข้อหาต่างๆ ที่ทรัมป์จะต้องเผชิญต่อไปดังปรากฏข้างบนนี้ ต้องขอบคุณผู้พิพากษาคดีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา (คุณกอบชัย ชูโต) หลานชาย ที่กรุณาแปลจากต้นฉบับให้ในเวลาอันสั้นมาก เนื่องจากมีศัพท์ทางคดีอยู่มาก

เมื่อวันที่ 4 มกราคม ศกใหม่นี้ สำนักข่าว CNN ได้เสนอรายงานข่าวบันทึกเสียงของนายทรัมป์ใช้ความกดดัน นาย Brad Raffensberger สังกัดพรรครีพับลิกัน ซึ่งเป็น Secretary of State ประจำมลรัฐจอร์เจียและเป็นผู้รับผิดชอบในการเลือกตั้ง กล่าวหาว่าการนับคะแนนมีการใช้กลไกงานนี้ทำให้แน่ใจ ไบเดน ได้รับชัยชนะ “ทั้งๆ ที่ทรัมป์เป็นผู้ชนะอย่างมหาศาล จึงขอให้หาทางแก้ไขความผิด และให้เขาเป็นผู้ชนะ” เรื่องต่างๆ ที่ทรัมป์นำมาเป็นข้ออ้าง เป็นความเท็จตลอดเวลาหนึ่งชั่วโมงเต็มของโทรศัพท์จากทำเนียบขาว คณะหาเสียงของนายทรัมป์ได้เรียกร้องให้มีการนับคะแนนใหม่ในมลรัฐจอร์เจียด้วยมือถึงสามครั้ง ปรากฏคะแนนตามเดิมว่าไบเดนเป็นผู้ชนะอย่างไม่ต้องสงสัย

เรื่องนี้เป็นคดีแน่ เพราะปรากฏหลักฐานชัดเจน นายทรัพย์น่าจะไม่มีรอดจากมือกฎหมาย หากถูกดำเนินคดีที่กล่าวถึงข้างบน คงจะมีทางเดียวคือการหนีไปต่างประเทศ

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะทำงานปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกระทรวงการต่างประเทศ